

Breda Ogorelec

Prostorski dokumenti pred ustavnim sodiščem

Ministrstvo za okolje in prostor - Urad RS za prostorsko planiranje

Ljubljana, 1997

Avtorica:
Breda Ogorelec

Lektorirala:
Sonja Pezdirc

Ljubljana, 1997

Kazalo:

PREDGOVOR.....	3
UVOD	5
I. PREDSTAVITEV USTAVNEGA SODIŠČA.....	7
PRITOŽBA	7
ODLOČITEV	9
II. UGOTOVITVE IN PRIPOROČILA	10
VSEBINSKI PREGLED ODLOČITEV	10
Odločitve glede postopka	12
Odločitve glede vsebine	17
PREDLOGI OBČINAM	23
PREDLOGI ZAKONODAJALCU	24
III. ANALIZA ODLOČITEV USTAVNEGA SODIŠČA	27
TRAJANJE POSTOPKA	27
POBUDNIKI	28
VRSTA PROSTORSKEGA DOKUMENTA	31
VRSTA ODLOČITVE USTAVNEGA SODIŠČA.....	33
BESEDILA ODLOČB IN SKLEPOV USTAVNEGA SODIŠČA.....	34
PRILOGE	108
Preglednica 1: Trajanje postopka pred ustavnim sodiščem.....	109
Preglednica 2: Pobudniki.....	110
Preglednica 3: Odločitve ustavnega sodišča.....	112
VIRI.....	117
STVARNO KAZALO.....	118
STRUCTURE AND LOCAL PLANS AT THE BAR OF THE CONSTITUTIONAL COURT OF THE REPUBLIC OF SLOVENIA (SUMMARY).....	119

PREDGOVOR

Priročnik avtorice Brede Ogorelec Prostorski dokumenti pred Ustavnim sodiščem je za naše razmere redke in dragocen pojav. Na splošno je spremljanje in komentiranje prakse ustavnega sodišča pri nas večinoma domena akademskih in strokovnih pravnih krogov ali pa gre na drugi strani za občasno spremljanje odmevnejših odločitev ustavnega sodišča v javnih občilih. Pred nami pa je priročnik, ki pogumno prestopa do sedaj redko prekoračeno mejo med pravom in zainteresirano javnostjo ter pregledno in uporabno navaja vsebino odločitev ustavnega sodišča.

Vendar pa to ni edina odlika tega priročnika: z njim smo dobili po dolgem času delo, posvečeno pravni ureditvi urejanja prostora. Pri iskanju poslednjega resnejšega dela, ki s pravnega vidika obravnava urejanje prostora, se moramo namreč ozreti za več kot deset let v preteklost. Že samo ta podatek dovolj zgovorno potrjuje tezo, da pri nas ni mogoče najti pravnega področja, ki bi bilo tako pozabljeno, nerazvito in nedognano, kot je pravo urejanja prostora (da sploh gre za resno pravno področje in ne za neki eksotični privesek uveljavljenih pravnih vej, nas mora zaradi pomanjkanja domačih zgledov prepričevati tuja literatura in sodna praksa s tega področja). Če k temu nezavidljivemu stanju stroke dodamo še dokaj arhaično in delno precej nedodelano in zmuzljivo zakonodajo s tega področja, nam postane jasno, v kako težkem položaju so občine pri normiranju urejanja prostora. Ta priročnik bo zato za občine, pa tudi za druge, ki imajo opraviti s pravnimi vidiki urejanja prostora, nedvomno zanimivo in koristno delo. Avtorica priročnika in njegov založnik sta zato za svoje prizadevanje gotovo lahko deležna pohvale.

Avtorica je v uvodu v zbirko odločitev ustavnega sodišča te analizirala glede na naravo kršitev oziroma vrsto odločitve ustavnega sodišča. S tem je prvič pred nami celostna podoba ustavnosodne prakse na tem področju. Zato lahko upamo, da bo priročnik občinam (njim je v prvi vrsti namenjen) dobrodošel in koristen vodnik pri nadaljnji praksi normiranja urejanja prostora. Iz zbranih odločb in njihove analize bodo lahko razbrali tiste najpogostejše napake pri normiranju urejanja prostora, zaradi katerih je ustavno sodišče presodilo, da so njihovi prostorski predpisi nezakoniti.

Pri tem je treba opozoriti na še en pomemben rezultat in zaslugo tega priročnika: avtorica nas na podlagi analize odločitev ustavnega sodišča opozarja na pomanjkljivosti zakonodaje o urejanju prostora. Prav te zakonske pomanjkljivosti so pogosto vzrok ponavljajočih se nezakonitosti občinskih predpisov o urejanju prostora. Priročnik bi moral biti zato zanimiv tudi za snovalce nove pravne ureditve urejanja prostora.

Po drugi strani pa pri branju zbranih odločitev ustavnega sodišča ugotovimo, da s čisto ustavnopravnega vidika niso prav posebej dolgoročne oziroma zanimive. Razlog za to lahko deloma iščemo v že omenjenih ponavljajočih se napakah občin pri predpisovanju urejanja prostora in s tem v ponavljajočih se odločitvah sodišča, delno pa se skriva malce globlje. Ustavno sodišče je namreč v svoji praksi na drugih pravnih področjih na podlagi ustavnih pravic in drugih ustavnih načel že večkrat odločno in jasno določilo merila normativnega urejanja. Tako daleč se v zvezi z urejanjem prostora še ni spustilo. Tega ni težko razložiti: sedanja zakonodaja s tega področja je po eni strani zelo "tehnična" in instrumentalna, kar hkrati pomeni tudi tehnično in instrumentalno sankcioniranje kršitev s strani ustavnega sodišča. Po drugi strani pa je sistem urejanja prostora zaenkrat še tako neproblemsko zastavljen, tako amorfen in tako brezzob, da skoraj nima ostrih robov, ki bi se jih bilo pri ustavnopravni presoji mogoče zgrabiti.

Vendar se bo to prav kmalu precej spremenilo, saj tak sistem težje in čedalje slabše ureja čedalje večje pritiske na prostor in okolje. Slovenska družba je namreč že kar globoko zakoračila v dobo, v kateri so interesi glede urejanja in poseganja v prostor mnogo močnejši in mnogo bolj konfliktni kot doslej.

Lastninski, podjetniški, varovalni in drugi interesi se v prostoru čedalje bolj množijo in krešejo: prej ali slej se bo morala nanje odzvati tudi zakonodaja in s tem tudi ustavnosodna praksa. Gre za težko in zamudno delo, ki ga snovalcem novih predpisov ne bi smeli zavidati, in za katerega so si druge, s poskusi na tem področju v preteklosti neobremenjene države, vzele desetletja. Šele ko bo oblikovan sodoben sistem urejanja prostora, ki bo zmožen upoštevati nove čase in njihove potrebe, bodo imele odločbe ustavnega sodišča na tem področju v resnici vlogo in vpliv, ki ju na nekaterih drugih, bolj razvitih pravnih področjih že imajo: namreč ne le opravljanje mehničnega nadzora zakonitosti podzakonskih aktov, temveč iz množice pravnih predpisov izluščiti tista ustavnopravna poročila, ki posameznikom in drugim pravnim subjektom omogočajo uresničevanje njihovih zakonskih in ustavnih pravic in ki so na drugi strani neogibno potrebne za učinkovito urejanje in varovanje prostora. Šele tedaj bo v resnici mogoče govoriti o ustavnem pravu urejanja prostora.

Do tedaj pa bosta morala tako ustavno sodišče kot tudi ta priročnik opravljati nelahko delo in občinam ter drugim subjektom urejanja prostora omogočiti vsaj malo opore pri snovanju in sprejemanju prostorskih predpisov.

Borut Šantej

strokovni sodelavec ustavnega sodišča

UVOD

vsebina V pričujočem gradivu obravnavam **sodno prakso ustavnega sodišča** v zvezi z občinskimi prostorskimi dokumenti v obdobju 1992-1997.¹ Nekatere primere obravnavam podrobneje in dodajam tudi predloge.

prostorski dokumenti Izraz prostorski dokumenti v tem besedilu uporabljam kot skupno ime za planske dokumente (npr. prostorske sestavine dolgoročnega plana občine in srednjeročnega družbenega plana občine) ter prostorske izvedbene akte (zazidalne, ureditvene in lokacijske načrte ter prostorske ureditvene pogoje).

razlogi za obravnavo Menim, da je ta tematika pomembna z več vidikov:

- Pritožbo na občinski prostorski dokument obravnavam kot eno izmed stopenj v **procesu urejanja prostora**.² Pritožba je v sedanjem pravnem sistemu mogoča kot pobuda ustavnemu sodišču, ki jo lahko da vsakdo, ki izkaže svoj pravni interes (160. in 162. člen ustave).
- Pobude ustavnemu sodišču so eden od kazalcev **konfliktnosti** pri urejanju prostora, pri katerem pogosto prihaja do nasprotja med posebnim, zasebnim in splošnim, javnim interesom. Reševanje konflikta prek ustavnega sodišča sicer ni pogosto - večinoma se rešuje po drugih poteh. Poleg tega neposredno iz pobud pogosto tudi ni mogoče razbrati pravih motivov pobudnikov oziroma vzroka za konflikt. Vendar menim, da lahko analiza pobud in odločitev ustavnega sodišča - kljub navedenim pomislekom - osvetli vzroke najpogostejših konfliktov.
- Odločitve ustavnega sodišča - kot sodna praksa - **sooblikujejo pravo** na tem področju.³ To še posebej velja za področja, ki jih zakon podrobno ne določa oziroma v zvezi s katerimi ni dovolj jasen.
- Primeri, ki jih obravnava ustavno sodišče, so tudi dragoceno izhodišče za pripravo **nove prostorske zakonodaje**, saj naj bi ta upoštevala tudi izvajanje veljavnih zakonov.
- Odločitve ustavnega sodišča opozarjajo na nekatere primere kršitev zakonov in ustave, do katerih prihaja s sprejemom občinskih prostorskih dokumentov. Menim, da bi lahko z opozarjanjem nanje dosegli večji **pravni red** na tem področju oziroma doslednejše uresničevanje pravnih norm v praksi.

Odločitve ustavnega sodišča je mogoče preučevati z vidika različnih strok oziroma znanstvenih disciplin (pravo, prostorsko planiranje, politologija, sociologija itd.). Žal doslej tovrstna analiza v Sloveniji ni bila izdelana. Moja analiza temelji tudi na osebnih izkušnjah s prostorskim planiranjem. Zato bom največ pozornosti posvetila vidikom, zanimivim za prostorske planerje, ki delujejo v občinah.

namen gradiva Z odločitvami ustavnega sodišča želim seznaniti predvsem prostorske planerje - še posebej tiste, ki delajo v občinski upravi. Prav nepoznavanje zakonskih določb je pogost vzrok za napake ali pomanjkljivosti pri pripravi in sprejemu prostorskih dokumentov. Večina strokovnjakov v občinski upravi, ki se ukvarjajo z urejanjem prostora, namreč nima pravne izobrazbe. Včasih - zaenkrat le izjemoma - taki primeri pristanejo na mizi ustavnih sodnikov in ti jih, če so neustavni ali nezakoniti, razveljavijo oziroma odpravijo.

“Na napakah se učimo”. V gradivu so zbrani številni primeri nepravilnosti, ki so jih naredili drugi - upam, da bodo opisani primeri pripomogli k temu, da se jim boste sami izognili.

zasnova gradiva Ker je gradivo namenjeno predvsem tistim, ki prostorske dokumente izdelujejo in vodijo postopek njihovega sprejema, se temu podreja tudi zasnova. Posebno sem poudarila vlogo občin, njihovih organov in občinske prostorske dokumente. Predstavljeni pa so tudi primeri, ko so se pred ustavnim sodiščem znašli republiški prostorski dokumenti, čeprav jih je manj.

- *za prostorske planerje* Ker mislim, da potrebujejo pomoč predvsem občine - da bi se povečala zakonitost njihovega dela -, je tudi organiziranost gradiva podrejena tem uporabnikom. Gradivo je vsebinsko še posebej prilagojeno prostorskim planerjem v občinskih upravah. V prvem poglavju je predstavljeno ustavno sodišče, v drugem navajam ugotovitve iz analize, vsebino najpomembnejših odločitev ustavnega sodišča ter predloge občinam in zakonodajalcu. Za bralce, ki jih posamezen primer še podrobneje zanima, so v tretjem poglavju zbrana besedila vseh odločb in sklepov ustavnega sodišča. Tako se lahko bralec seznaní z pobudnikovimi oziroma predlagateljevimi argumenti, argumenti občine in obrazložitvijo ustavnega sodišča.

- *za pravnike* Bralcem, ki jih zanima podrobnejša analiza pobud in odločitev ustavnega sodišča (npr. pravnikom), bo najbolj zanimiv tretji del, ki vsebuje tudi empirično analizo. Tu so zbrana tudi besedila vseh odločitev, ki jih je sprejelo ustavno sodišče, torej sklepi in odločbe, skupaj z obrazložitvami. Besedila so prevzeta iz informacijske baze Ustavnega sodišča RS. Nato pa jim priporočam, naj preberejo tudi drugi del, v katerem so zbrane najpomembnejše ugotovitve in predlogi.

- *za pobudnike* Seveda pa bodo tretji del zanimiv tudi za tiste, ki se s prostorskim dokumentom ali posamezno določbo v njem ne strinjajo in zato sprožijo postopek pred sodiščem. Tem priporočam, naj najprej preberejo prvo poglavje, nato tretje poglavje, predvsem tisti del, ki obravnava pobudnike, ter besedila odločb in sklepov z obrazložitvami.

V besedilu so navedene izvirne opravilne številke (npr. U-I-5/92), tako da si lahko bralec ogleda tudi izvirno besedilo odločitve in njene obrazložitve.

Gradivo je delno povzeto po poglavju v raziskovalni nalogi Razvoj vasi - priporočila za planiranje in urejanje (planski dokumenti nove podeželske občine z regulacijskimi elementi), ki sem ga izdelala na Urbanističnem inštitutu RS. Nalogo sta financirala Ministrstvo za okolje in prostor - Urad RS za prostorsko planiranje ter Ministrstvo za znanost in tehnologijo.

zahvala Pri pripravi besedila je s koristnimi nasveti sodeloval Borut Šantej, pravnik na Ustavnem sodišču RS. Sama pa prevzemam odgovornost za morebitne napake.

V gradivo so vključena besedila vseh odločitev ustavnega sodišča. Za prijazno pomoč se zahvaljujem dr. Arneju Mavčiču in g. Robertu Možini s Pravnega informacijskega centra Ustavnega sodišča RS.

I. PREDSTAVITEV USTAVNEGA SODIŠČA

Ustavno sodišče je najvišji organ sodne oblasti za varstvo ustavnosti in zakonitosti ter človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Njegove odločbe so obvezne.

pristojnosti

Med pristojnostmi sodišča sta tudi dve, ki se neposredno nanašata na občine, in sicer, da odloča:

- o skladnosti občinskih predpisov z ustavo in zakoni ter
- o sporih glede pristojnosti med državo in občinami ter med samimi občinami.

Pojasnilo: uporabljam izraz "občina", čeprav zakon o ustavnem sodišču navaja pojem "lokalna skupnost". Pokrajini kot druge stopnje lokalne samouprave v Sloveniji namreč še nimamo.

Pri odločanju o skladnosti občinskih predpisov z ustavo in zakoni odloča ustavno sodišče tudi o ustavnosti in zakonitosti **postopkov**, po katerih so bili ti akti sprejeti. To pomeni, da je občinski prostorski dokument, ki ni bil sprejet po postopku, kot ga določa zakon, nezakonit, čeprav je bila njegova vsebina skladna z zakonom. V nadaljevanju bomo videli, da prav pri vodenju postopka marsikateri občini spodrsne.

Zakon določa, da ustavno sodišče odloča o skladnosti občinskih predpisov z ustavo in zakonom, ne presoja pa skladnosti občinskih predpisov z republiškiimi podzakonskimi akti (uredbami, navodili) in tudi ne z drugimi občinskimi predpisi (npr. statutom, odloki). **Prostorski dokumenti pa so izjema**. Ustavno sodišče namreč presoja tudi skladnost občinskih planskih dokumentov in prostorskih izvedbenih aktov z republiškiimi planskimi dokumenti (ki so državni podzakonski akti) ter prostorskih izvedbenih aktov z občinskimi planskimi dokumenti (torej z drugimi splošnimi občinskimi akti).

v drugih državah

Oglejmo si še, kakšne so možnosti pritožbe na prostorske dokumente v drugih državah. Na Danskem pritožba na vsebino prostorskih dokumentov (regionalnih in občinskih prostorskih planov, zazidalnih načrtov) ni mogoča. V Franciji je pritožba mogoča na upravno sodišče (*Tribunal Administratif*) in na *Conseil d'Etat*. V Nemčiji ni možnosti pritožbe na občinski plan, ker ta za posameznika ni pravno obvezen. Pritožba na zazidalni načrt je mogoča na upravno sodišče (*Verwaltungsgericht*), vendar v roku enega leta po sprejemu, kasneje pa le izjemoma (Planning Control, 1989).

PRITOŽBA

pobudnik

Razlikujemo med dvema vrstama pobudnikov: tisti, ki vlagajo zahteve (predlagatelji), in tisti, ki dajejo pobude (pobudniki) - o tem več v poglavju Analiza odločitev.

zahteva

Zahteve lahko vlagajo vlada, državni zbor in državni svet, varuh človekovih pravic, idr.

Do leta 1984 so zahteve lahko vlagala tudi ministrstva. Odkar pa je bil sprejet zakon o ustavnem sodišču in nato še zakon o upravi, pa ministrstva ne morejo več neposredno vlagati pobud za oceno ustavnosti na ustavno sodišče, temveč morajo predlagati vladi, naj vloži zahtevo.

občinski svet da, župan ne Če so ogrožene pravice občine lahko zahtevo vloži **občinski svet**. Občinski svet{xe "občinski svet"} je namreč predstaviški organ lokalne skupnosti v smislu 23. člena zakona o ustavnem sodišču. Tu posebej opozarjam na odločitev, da **župan**{xe "župan"} ni predstaviški organ. Sklep ustavnega sodišča, št. U-I-

302/95, z dne 11. 4. 1996 se namreč glasi: "Občinski **župan ne more predlagati zahteve** za presojo ustavnosti zakona in podzakonskega akta po 23. členu zakona o ustavnem sodišču, če ne izkaže konkretnega pooblastila občinskega sveta za vložitev te zahteve ali generalnega pooblastila za vlaganje zahtev, vsebovanega v statutu občine". Iz obrazložitve sklepa je razvidno, da lahko župan vloži pobudo za oceno ustavnosti in zakonitosti določenega predpisa, če ta predpis neposredno posega v njegove (županske) pravice, pravne interese oziroma njegov pravni položaj.

Če je bila vložena zahteva, se neposredno začne postopek za oceno ustavnosti in zakonitosti.

pobuda

Pisno pobudo za začetek postopka da lahko vsakdo, če izkaže svoj pravni interes. Ta je izkazan, če predpis, katerega oceno pobudnik predlaga, neposredno posega v njegove pravice, pravne interese oziroma pravni položaj. Vlagatelj pobude plača takso.

Če je bila dana pobuda, jo ustavno sodišče najprej preizkusi: to pomeni, da jo sprejme ali zavrne. Sodišče pobudo zavrne, če je očitno neutemeljena ali če odločitve ni pričakovati rešitve pomembnega pravnega vprašanja.

Na kratko povedano: če je predlagatelj vlada, varuh človekovih pravic, občinski svet itd., se bo postopek ocene začel, če pa je pobudnik posameznik, podjetje, društvo ipd., se bo ustavno sodišče najprej odločilo, ali bo postopek sploh začelo. Kot bomo videli kasneje, so pobude posameznikov, društev, političnih strank ipd. pogosto zavrnjene ter **do postopka ocene** ustavnosti in zakonitosti **sploh ne pride**.

informacija občini

Že medtem, ko sodišče preizkuša pobudo, ali pa najkasneje takrat, ko se začne postopek, pošlje ustavno sodišče občinskemu svetu, ki je predpis sprejel, v informacijo zahtevo oziroma pobudo. Občina je na ta način informirana o tem, da nekdo njen predpis ocenjuje za nezakonit oziroma neustaven. Če pa je na primer lokacijski načrt sprejela vlada, pošlje ustavno sodišče pobudo njej.

odgovor občine

Sodišče občini določi tudi primeren rok za odgovor. Ta je običajno 30 dni. Če je sodišče občino zaprosilo za odgovor že, ko se je šele odločalo, ali bo pobudo sprejelo (torej v postopku preizkusa pobude), in če se nato odloči, da postopek začne, bo občino pozvalo, da odgovor dopolni. Občina ima torej vsaj enkrat, pogosto pa kar dvakrat, možnost, da predstavi svoje argumente. Enako velja seveda za vlado oziroma državni zbor, če gre za republiški prostorski dokument.

razširitev obravnave

Pri odločanju sodišče lahko oceni tudi ustavnost in zakonitost drugih določb istega ali drugega predpisa, če so te določbe v medsebojni zvezi ali če je to nujno za rešitev zadeve.

Vzemimo primer: zahteva za oceno zakonitosti se nanaša le na lokacijski načrt, ustavno sodišče pa obravnavo razširi tudi na občinski srednjeročni družbeni plan.

zadržana izvršitev

Če bi zaradi izvrševanja občinskega odloka lahko nastale težko popravljive škodljive posledice, sme ustavno sodišče do končne odločitve v celoti ali delno zadržati njegovo izvršitev.

Primer: Pobudnik je nasprotoval ureditvenemu načrtu, ki je na bregu reke, zaščitene kot naravna dediščina, predvidel kamp in več drugih objektov. Ker bi izvrševanje predpisa lahko povzročilo težko popravljive posledice v zelo občutljivem naravnem prostoru, je pobudnik predlagal začasno zadržanje njegovega izvrševanja. Sodišče je to pobudo sprejelo in izvrševanje odloka o ureditvenem načrtu je bilo začasno zadržano.

Kaj to pomeni v praksi? Če je bilo zadržano izvajanje na primer zazidalnega načrta, ni mogoče izdajati lokacijskih dovoljenj oziroma enotnih dovoljenj za gradnjo do končne odločitve ustavnega sodišča.

ODLOČITEV

Ustavno sodišče odloči z odločbo, ki mora biti obrazložena.

razveljavitev

Protiustavne ali nezakonite občinske predpise sodišče odpravi ali razveljavi. Razveljavitev{xe "razveljavitev"} učinkuje za naprej, in sicer od naslednjega dne po objavi odločbe oziroma po preteku roka, ki ga določi ustavno sodišče.

To na primer pomeni, da na podlagi razveljavljenega zazidalnega načrta ni več mogoče izdajati lokacijskih dovoljenj, da pa ostanejo veljavna dovoljenja, ki so postala pravnomočna pred njegovo razveljavitvijo.

odprava

Kadar je treba odpraviti škodljive posledice, ki so nastale zaradi protiustavnosti ali nezakonitosti predpisa, sodišče predpise odpravi. Odprava{xe "odprava"} učinkuje **za nazaj**.

To na primer pomeni, da lahko nekdo v zvezi s škodljivimi posledicami zaradi lokacijskega dovoljenja, izdanega na podlagi nezakonitega zazidalnega načrta, zahteva spremembo ali odpravo takega lokacijskega dovoljenja. Če posledic ni mogoče tako odpraviti, lahko upravičena oseba zahteva odškodnino pred sodiščem - na primer, če je objekt na podlagi lokacijskega dovoljenja že zgrajen, upravičena oseba pa je zato prizadeta zaradi škodljivih posledic, lahko zahteva odškodnino.

Koga ustavno sodišče obvesti o svoji odločitvi in kako? Odločbe objavi v Uradnem listu RS in v uradnem glasilu, v katerem je bil objavljen občinski predpis. Ustavnega sodišče v Uradnem listu RS objavi tudi sklepe o začasem zadržanju izvajanja. O svojih odločitvah pa pisno, po pošti, obvesti tudi pobudnika in organ, ki je odlok sprejel (npr. občinski svet, vlado). Občasno sodišče skliče tudi tiskovno konferenco, vendar le v zvezi z odločitvami, ki imajo v javnosti velik odmev - mednje pa prostorski dokumenti praviloma ne spadajo.

dodatne informacije

Ustavno sodišče ima zelo razvito informacijsko službo v sklopu Pravnega informacijskega centra Ustavnega sodišča RS, kjer se lahko seznanite s posamezno odločitvijo ustavnega sodišča. Vse odločitve so objavljene tudi v knjižni obliki, v zbirki Odločbe in sklepi ustavnega sodišča, ki izhaja pri založbi Nova revija. Doslej so izšli letniki za obdobje 1992-1996, po dva zvezka na leto. Izhajajo s polletnim presledkom. V elektronski obliki pa so odločitve sproti dostopne na pravnem informacijskem sistemu (STAIRS), ki ga upravlja Center Vlade RS za informatiko, dostop do sistema pa ima predvsem državna uprava. Nekatere odločitve so dostopne tudi prek Interneta (<http://www.sigov.si/us/eus-ds.html>).

II. UGOTOVITVE IN PRIPOROČILA

V pričujočem poglavju so najprej povzete najpomembnejše ugotovitve iz analize odločitev ustavnega sodišča (širše besedilo je v III. poglavju), nato pa zbrani predlogi, ki bi lahko koristili občinam pri pripravi in sprejemu prostorskih dokumentov in zakonodajalcu pri pripravi novih predpisov o urejanju prostora.

Ugotovitve se nanašajo na sodno prakso ustavnega sodišča v zvezi s prostorskimi dokumenti v obdobju januar 1992-november 1997. V tem času je ustavno sodišče odločilo o 36 primerih.

- trajanje postopka* V povprečju je postopek trajal 10 mesecev, o več kot polovici pobud oziroma zahtev je sodišče odločilo v šestih mesecih ali manj. Razveljavitev je vedno začela veljati takoj.
- pobudniki* Kot pobudnika oziroma predlagatelja obravnavam posameznika, skupino posameznikov ali institucijo, ki je bodisi dala zahtevo ali vložila pobudo za oceno ustavnosti in zakonitosti. Skupno število pobudnikov in predlagateljev je 44.
- Pobudniki so bili najpogosteje prizadeti v ožji ali širši okolici, sledijo pa jim lastniki nepremičnin v območju načrtovane gradnje in drugi (društva, organizacije, državna uprava, politične stranke, krajevne skupnosti).
- motivi* Motivov pobudnikov žal na podlagi pobud večinoma ni mogoče zanesljivo ugotoviti, sklepam pa, da gre najpogosteje za moteč poseg, nekaj je tudi primerov posega v pobudnikovo lastninsko pravico (razlastitev, prisilen prenos pravice uporabe).
- vrste dokumentov* Od skupno 36 analiziranih pobud oziroma zahtev so se tri pobude nanašale na republiške, druge pa na občinske prostorske dokumente. Glede republiških predpisov pa so vse tri pobude zadevale lokacijske načrte.
- Večina pobud oziroma zahtev se je nanašala na prostorske izvedbene načrte - zazidalne, ureditvene ali lokacijske načrte (23). Na občinske planske dokumente se je nanašalo 13 pobud, na prostorske ureditvene pogoje pa pet.
- odločitve sodišča* Na podlagi odločitve ustavnega sodišča je delno ali v celoti prenehala veljavnost 15 prostorskih dokumentov, v nadaljnjih štirih primerih pa so občine v določenem roku same odpravile nezakonitost. Vsi razveljavljeni ali odpravljeni prostorski dokumenti so bili občinski.
- Napake v postopku so bile vzrok za dve tretjini razveljavitev oziroma odprav, najpogosteje zato, ker ni bilo pridobljenega mnenja vlade o upoštevanju obveznih izhodišč, deloma pa zaradi napak v javni razgrnitvi { "javna razgrnitev" }. V tretjini primerov so bile vzrok razveljavitve oziroma odprave vsebinske napake.
- V 13 primerih se je sodišče odločilo, da pobude za oceno ustavnosti in zakonitosti prostorskega dokumenta ne sprejme oziroma da jo zavrže - najpogosteje zaradi očitne neutemeljenosti ali zato, ker pobudniku ni priznalo pravnega interesa.
- Kadar je šlo za občinski prostorski dokument, je Ustavno sodišče pobudnikom doslej ugodilo v 44% primerov, kadar je šlo za republiškega pa nikoli. Kaže, da so od vseh splošnih pravnih aktov občinski prostorski dokumenti med najšibkejšimi oziroma je **nezakonitosti tu nadpovprečno veliko**.

VSEBINSKI PREGLED ODLOČITEV

V nadaljevanju je vsebinski pregled vseh tistih sklepov in odločb ustavnega sodišča, iz katerih je razvidno, da je ustavno sodišče ugotovilo nezakonitost

oziroma neskladnost z ustavo. V izvlečkih so zajeti primeri, pri katerih je zaradi neskladnosti z zakonom ali ustavo prišlo do odprave ali razveljavitve, pa tudi primeri, pri katerih se postopek sploh ni začel ali pa je bil ustavljen. Predstavljeni pa so tudi primeri, pri katerih ustavno sodišče ni ugotovilo nezakonitosti. Tudi s temi odločitvami namreč prispeva k pravni ureditvi tega področja.

postopek/vsebina Odločbe in sklepe sem razvrstila v dve skupini, in sicer na tiste, pri katerih je vzrok nezakonit postopek priprave in sprejema, in na tiste, pri katerih je nezakonita vsebina prostorskega dokumenta.

Ločnico med obema skupinama sem morda potegnila nekoliko nasilno, saj je včasih težko določiti mejo med napačnim postopkom in napačno vsebino. To velja zlasti za usklajevanje občinskih planskih dokumentov z obveznimi republiški izhodišči. Odločitve, ki zadevajo usklajenost, sem uvrstila v skupino postopkovnih, čeprav gre praviloma hkrati tudi za nezakonito vsebino občinskega planskega dokumenta, na primer nezakonit poseg na najboljša kmetijska zemljišča {xe "kmetijska zemljišča"}.

Na sliki 1 so prikazani razlogi za odpravo ali razveljavitve občinskih prostorskih dokumentov. Napake v postopku so bile vzrok za dve tretjini razveljavitve oziroma odprav, in sicer v 40 odstotkih zato, ker ni bilo pridobljenega mnenja vlade o upoštevanju obveznih izhodišč, v 25 odstotkih pa zaradi napak v javni razgrnitvi {xe "javna razgrnitev"}. Vsebinske napake so bile vzrok v tretjini primerov razveljavitve oziroma odprave.

Slika 1: Razlogi za odpravo ali razveljavitve

komentar

Prevlada napak v vodenju postopkov po mojem mnenju ne pomeni, da so občinski prostorski dokumenti po vsebini manj problematični, temveč to, da ustavno sodišče pogosto že ob oceni postopka ugotovi, da ni skladen z zakonom in odlok razveljavi oziroma odpravi. Vsebine mu torej ni treba preskušati.

Pred leti opravljena analiza, ki je zajela večino takrat veljavnih odlokov o prostorskih ureditvenih pogojih (približno 120), je namreč pokazala na vrsto pomanjkljivosti. Med **vsebinskimi pomanjkljivostmi** so na primer:

- določbe so napisane preveč na splošno,
- premalo je poudarjen javni interes,
- strogost določb je neuravnotežena,
- vsebina ne spada v prostorski dokument, ker je tematika civilnopravna;

med **nomotehničnimi** pa:

- nejasne in dvoumne določbe, ki dopuščajo različne interpretacije,
- nepotrebno ponavljanje zakonskih določb,
- slog je pripoveden namesto normativen,
- gostobesednost besedila,
- uporaba neenotne terminologije (Ogorelec, 1991, str. 57-60).

to ni kuharica

Čeprav to poglavje večini bralcev verjetno prinaša najpomembnejše podatke, ga nikakor **ne** bi smeli razumeti kot **seznam receptov**: "če bomo ravnali tako, kot je ravnala občina A, bo prostorski dokument zakonit" ali pa "občina je naredila enako napako, kot je opisana v primeru B, torej je prostorski dokument nezakonit".

Morda se bo sodišče v primeru, ki se bo marsikomu zdel na las podoben kateremu izmed tu opisanih, odločilo drugače. Sodišče namreč odloča glede na okoliščine vsakega posameznega primera. Včasih celo v obrazložitvi posebej pojasni, čemu se je v določenem primeru odločilo drugače kot pa v podobnem primeru pred tem (npr. v primeru U-I-177/93 posebej navaja razloge, čemu se je odločilo drugače kot v primeru U-I-126/93).

Odločitve glede postopka

Zaradi napak v postopku je ustavno sodišče odpravilo ali razveljavilo deset prostorskih dokumentov (od skupno 15).

nezakonito

Vzroki, da je bil nezakonito izpeljan postopek priprave in sprejema prostorskega dokumenta,⁴ so:

- sprejeti prostorski plan ni bil usklajen z obveznimi sestavinami republiških planskih dokumentov: 6-krat (na primer, občina osnutka sploh ni poslala v oceno vladi, občina je plan sprejela kljub opozorilu o neusklajenosti) (U-I-38/89, U-I-29/92, U-I-95/93, U-I-188/93, U-I-30/95, U-I-341/96);
- spreminjanje in dopolnjevanje brez javne razgrnitve{"javna razgrnitev"} oziroma razgrnitev ni bila pravilno izvedena: 5-krat (U-I-36/92, U-I-54/91, U-I-29/92, U-I-126/93 in U-I-298/95);
- prostorski izvedbeni akt je bil sprejet na podlagi nezakonitega občinskega planskega dokumenta: 5-krat (U-I-1/90, U-I-38/89, U-I-29/92, U-I-95/93, U-I-30/95);
- sprejeti planski dokument ni bil javno objavljen: 2-krat (U-I-1/90 in U-I-38/89);
- prostorski izvedbeni akt je bil sprejet, ne da bi bil sprejet tudi program njegove priprave (U-I-30/95);
- prostorski dokument je bil pripravljen brez strokovne podlage pooblašene organizacije za varstvo naravne in kulturne dediščine{"organizacija za varstvo naravne in kulturne dediščine"}: 1-krat (U-I-95/93);
- soglasja so bila pridobljena po sprejemu in objavi odloka: 1-krat (U-I-91/91) - slika 2.

javna razgrnitev

Ker je bila javna razgrnitev in javna razprava večkrat predmet ocenjevanja zakonitosti, v zvezi s tem povzemam vse odločitve ustavnega sodišča, ki se nanašajo na to tematiko.

na občini

Kot nezakonit postopek je ocenilo ta primer: S spremembami planskih dokumentov so bile predvidene nove lokacije kamnoloma blizu vasi Premančan. Osnutek je bil na podlagi dogovora z vsemi krajevnimi skupnostmi{"krajevna skupnost"} na območju občine javno razgrnjen v avli upravne stavbe Skupščine občine Koper. V vse krajevne skupnosti so bili dostavljeni tekstualni deli osnutka sprememb in dopolnitev ter pisno obvestilo o javni razgrnitvi in času javne obravnave v prostorih Skupščine občine Koper za posamezno krajevno skupnost.

- nezakonito

Ustavno sodišče je ugotovilo, da postopek priprave in sprejemanja ni bil v celoti izveden v skladu z navedenimi določbami zakona:

- razgrnitev osnutka tega splošnega akta ni bila opravljena v krajevni skupnosti Hrvatini, katere prebivalci so z izpodbijano določbo neposredno prizadeti;
- prebivalci krajevne skupnosti niso bili primerno obveščeni o javni obravnavi;

– vpogled v grafično gradivo jim ni bil omogočen v domači krajevni skupnosti.

Vse to je prizadete krajeane oviralo pri uresničevanju zakonite pravice do sodelovanja pri javni obravnavi na predpisan način ter dajanja pripomb in predlogov (U-I-126/93).

razprava po razgrnitvi Občina Ruše je javno razgrnila osnutek sprememb prostorskih ureditvenih pogojev. Javni obravnavi sta bili dve, obe po končani javni razgrnitvi (prva tri dni, druga šest dni).

- ni nezakonito Ustavno sodišče postopek ni ocenilo kot nezakonit. Ugotovilo je sicer neujemanje z zakonom, ker sta bili obe javni obravnavi po končani javni razgrnitvi, čeprav zakon o urejanju naselij v prvem odstavku 38. člena nalaga pripravljalcu izvedbo javne obravnave med javno razgrnitvijo. Kljub temu pa je ocenilo, da glede na kratek rok, ki je minil med javno razgrnitvijo in obravnavo, navedena kršitev zakona ni mogla znatneje vplivati na izvedbo javne obravnave, zato te kršitve ni mogoče šteti za bistven odmik od namena navedene določbe zakona (U-I-104/96).

V obrazložitvi pa sodišče opozarja, da bi bila takšna kršitev bistvena, če bi bila javna obravnava opravljena pred začetkom razgrnitve ali mnogo kasneje po njenem prenehanju. V takem primeru bi lahko šteli, da je bil postopek javne razgrnitve in javne obravnave - ki sta smiselna ter vsebinska celota - okrnjen.

v eni krajevni skupnosti Javna razgrnitev osnutka zazidalnega načrta za razdelilno transformatorsko postajo Vojnik in osnutka lokacijskih načrtov priključnih daljnovodov je bila le v krajevni skupnosti Vojnik, ne pa tudi v dveh drugih prizadetih krajevnih skupnostih {xe "krajevna skupnost"}. Krajevna skupnost Vojnik je o javni razgrnitvi in obravnavi seznanila, kot je v kraju v navadi, tudi prizadeti krajevni skupnosti Strmec pri Vojniku in Škofja vas. Predstavniki (krajani) krajevnih skupnosti Strmec pri Vojniku so se seje tudi udeležili.

- ni nezakonito Ustavno sodišče je ugotovilo, da prostorski izvedbeni akt ni bil sprejet v nasprotju z zakonsko predvidenim postopkom, ker sta bila osnutka zazidalnega načrta in lokacijskih načrtov javno razgrnjena v eni izmed prizadetih krajevnih skupnosti, druge prizadete krajevnih skupnosti pa so bile o tem obveščene in jim je bilo tudi omogočeno sodelovanje pri njuni javni obravnavi (U-I-127/91).

v eni krajevni skupnosti Lokacijski načrt hidroenergetskega objekta Boštanj (ki ga sprejme vlada) je bil razgrnjen le v tisti krajevni skupnosti {xe "krajevna skupnost"}, do katere bodo segali vplivi objekta, tam pa je bila tudi javna obravnava. V drugih krajevnih skupnostih v občini Laško ni bil razgrnjen.

- ni nezakonito Ustavno sodišče je ocenilo, da je bilo ravnanje v skladu z 41. členom zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor. Zakon ne določa načina in kraja javne razgrnitve in javne obravnave. (U-I-132/93)

ne v krajevni skupnosti S spremembami planskih dokumentov se je povečal obseg ureditvenega območja PN 1 - Volčji potok. Osnutek sprememb je bil javno razgrnjen na sedežu občinske skupščine, ne pa tudi v krajevni skupnosti {xe "krajevna skupnost"} Volčji potok. V istih prostorih je bila organizirana tudi javna obravnava za krajevno skupnost Volčji potok, o čemer so bili prebivalci te krajevnih skupnosti obveščeni z javnim obvestilom v časopisu Kamniški občan in s posebnim pisnim vabilom zavoda za urbanistično načrtovanje predsedniku sveta krajevnih skupnosti. Iz zapisnika o javni obravnavi je razvidno, da so se nekateri prebivalci krajevnih skupnosti Volčji potok javne obravnave udeležili in imeli tudi pripombe.

- ni nezakonito Ustavno sodišče je ugotovilo, da gre pri izpodbijani spremembi in dopolnitvi občinskih planskih splošnih aktov dejansko za popravek meje ureditvenega

območja PN 1 - Volčji potok oziroma za manjši odmik od prvotne meje območja{xe "meja območja"} (za 0,91 ha), s katerim se zaokrožuje funkcionalnost zemljišča z vključitvijo parcele, ki je sicer v lasti Arboretuma Volčji potok. Navedeni popravek **ne povzroča nikakršnih škodljivih posledic** in tudi **ne posega v lastnino** drugih oseb. Zato je ustavno sodišče kljub ugotovljeni pomanjkljivosti postopka odločilo drugače kot v nekaterih drugih zadevah, v katerih osnutek planskega splošnega akta ni bil razgrnjen tudi v krajevni skupnosti, na katero se nanaša (U-I-177/93).

neupoštevanje pripomb Na postopek javne razgrnitve se nanaša še ena odločitev sodišča: občan je med javno razgrnitvijo osnutka zazidalnega načrta imel pripombe, ki pa niso bile upoštevane.

- *ni nezakonito* Ustavno sodišče je ugotovilo, da so imeli v postopku sprejemanja odloka občani možnost aktivne udeležbe in za pripombe, ki so jih tudi obravnavali. Ocenilo je, da v konkretnem primeru postopek ni bil nezakonit, če posamezne pripombe niso bile upoštevane. "Stvar ocene pristojnega organa pa je, **katere pripombe se upoštevajo** in v kakšnem obsegu. " (U-I-40/92)

komentar Sedanja zakonska ureditev ne zahteva, da bi tistemu, ki je imel pripombe, občina odgovorila - zahtevano le, da pripombo obravnava in do nje zavzame stališče. Po zakonu tudi ni treba, da bi bil s pripombami in stališči do pripomb seznanjen občinski organ, ki prostorski dokument sprejme (prej občinska skupščina, sedaj občinski svet). Verjetno bi bilo treba tistim, ki imajo pripombe, z zakonom omogočiti vpogled v stališča do njihovih pripomb in zagotoviti, da se občinski svetniki seznanijo s pripombami in stališči do pripomb.

spremembe po razgrnitvi V postopku sprejemanja prostorskih dokumentov naletimo še na eno dokaj pogosto kršitev zakona. Občine osnutek spreminjajo po tem, ko je bila razgrnitev že končana, spremembe pa ne izhajajo iz pripomb, danih med javno razgrnitvijo. Ravnavajo namreč, kot da bi šlo za običajen občinski splošni akt, ki ga je mogoče v fazi osnutka in predloga še spreminjati. S tem pa zavedno ali nezavedno kršijo zakonsko določbo, ki javnosti omogoča, da izrazi svoje mnenje. Doslej je ustavno sodišče obravnavalo dva taka primera.

V Murski Soboti so za del mesta javno razgrnili osnutek sprememb zazidalnega načrta. Po končani javni razgrnitvi in obravnavi - na kateri ni bilo pripomb - je občinska uprava dodala določbo, po kateri bi bila na tem območju dovoljena tudi gostinska dejavnost.

- *nezakonito* Ustavno sodišče je odločilo, da sprejetje spornega besedila, ne da bi bilo to besedilo poprej javno razgrnjeno in dano v javno obravnavo, ni v skladu z določbami zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor. (U-I-108/92).

Občina Nova Gorica je javno razgrnila osnutek sprememb planskih dokumentov. Osnutek je med drugim predvidel tudi "novogradnje bencinskih servisov{xe "bencinski servis"} Rožna Dolina III in IV (lokaciji bosta natančneje določeni po sprejetju lokacijskega načrta šempetrske obvoznice) ter Grčna II ...". Objavljeno besedilo sprejetih sprememb pa se je glasilo "novogradnje bencinskih servisov Rožna dolina III, Ajševica I in II ter Grčna II ..."

- *nezakonito* Tudi tokrat je ustavno sodišče odločilo, da postopek ni skladen z zakonom, in sicer, da gre za kršitev zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor po 37.- 39. členu in s tem tudi za kršitev ustavne pravice pobudnikov do sodelovanja v javnih zadevah po 44. členu ustave (U-I-298/95).

Ustavno sodišče je pojasnilo, da "določbe zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor o javni razgrnitvi, javni obravnavi in o usklajevanju prostorskih

aktov seveda ne pomenijo, da mora občinski svet po razgrnitvi slepo vztrajati pri besedilu osnutka in ga pozneje ne sme spreminjati. To bi bilo v nasprotju z namenom določb o sodelovanju javnosti v teh postopkih, saj bi onemogočilo vsak vpliv krajanov na vsebino razgrnjenih osnutkov. Spremembe so seveda mogoče (ob izpolnjevanju drugih pogojev iz 39. člena - pridobljenih soglasij itn.) glede tistih načrtovanih posegov in ureditev, ki so bili javno razgrnjeni in javno obravnavani, in v **tistih smereh, ki so bile predlagane v pripombah**, podanih na javni razgrnitvi in obravnavi. V nasprotju z navedenimi členi zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor pa je, če se po opravljeni razgrnitvi in obravnavi osnutek dopolni s povsem novimi planiranimi posegi, s katerimi javnost poprej sploh ni bila seznanjena in zato ni nanje mogla reagirati. V takem primeru gre za izogibanje navedenim določbam zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor in s tem za kršitev pravice iz 44. člena ustave".

Podoben je primer lokacije bencinskega servisa Velika Pirešica. Na javni razgrnitvi na predlagano lokacijo ni bilo pripomb, nato pa se je občinski svet občine Žalec odločil, da predlagano lokacijo zavrne in določil novo lokacijo. Vendar v tem primeru ustavno sodišče še ni sprejelo svoje odločitve, zadržalo pa je izvajanje izpodbijane določbe (U-I-267/96).

sprememba na podlagi pripomb Pobudnika sta nasprotovala spremembi programske zasnove za magistralno cesto v Mariboru, ki ni bila javno razgrnjena in obravnavana, zato se prizadeti občani o njej niso mogli izreči. Javno je bila namreč razgrnjena drugačna rešitev.

- *ni nezakonito* Ustavno sodišče je ugotovilo, da je do spremembe rešitve prišlo na podlagi pripomb, danih v javni razgrnitvi. Sodišče ni presodilo, da bi šlo za postopek, ki ne bi bil skladen z zakonom (U-I-20/93). (Pojasnilo: sodišče v svoji odločitvi in obrazložitvi posveča pozornost predvsem obveznosti oziroma neobveznosti javne razgrnitve variant{x "variante"}).

komentar Gre za zanimiv primer, pri katerem je na podlagi pripomb v javni razgrnitvi prišlo do znatne spremembe rešitve, o tej drugačni rešitvi pa se javnost ni mogla izreči. Tega sedanja zakonska ureditev tudi ne zahteva, saj predvideva le eno razgrnitev. S tem pa je mogoče izigravanje instituta javne razgrnitve: rešitev, ki bi utegnila v javnosti dvigniti veliko prahu, bi v prostorski dokument vnesli kot pripombo iz javne razgrnitve in tako javnosti onemogočili, da se z rešitvijo seznanijo in se nanjo odzove.

Kot zanimivost naj omenim stari jugoslovanski pravilnik za izdelavo regulacijskih načrtov iz leta 1932, ki je zahteval dve razgrnitvi regulacijskega načrta - druga je bila krajša, javnosti pa je omogočala, da se seznanijo s spremembami, ki so jih v načrt vnesli po prvi razgrnitvi (R. Mulaček, 1940, str. 204).

odlok o ugotovitvi usklajenosti Nenavadno pot spreminjanja zazidalnega načrta je pred leti ubrala občina Slovenska Bistrica. S spremembo odloka o ugotovitvi usklajenosti{x "zazidalni načrt - odlok o ugotovitvi usklajenosti"} zazidalnih načrtov s sprejetim srednjeročnim družbenim planom občine je spremenila tekstualne dele veljavnih zazidalnih načrtov. Z njimi je zazidalne načrte, ki urejajo individualna stanovanjska območja, dopolnila z novo poslovno-stanovanjsko namembnostjo objektov. Izpodbijani odlok ni bil sprejet po postopku, ki ga za spremembo zazidalnih načrtov določa zakon - to pomeni, da ni bil javno razgrnjen in ne javno obravnavan.

- *nezakonito* Ustavno sodišče je odločilo, da gre za spremembe zazidalnih načrtov v nezakoniti obliki.

opozorilo občinam Pričakujem, da bo do podobnih kršitev prihajalo še pogosteje, če občine ne bomo posebej opozarjali na ta problem. Odkar velja zakon o lokalni samoupravi, občine namreč prostorske dokumente sprejemajo v dvofaznem postopku (na podlagi občinskih statutov), pred tem pa jih je večina v enofaznem postopku (na podlagi zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor). Občinske uprave in občinske svetnike je zato treba posebej opozoriti: amandmajske spremembe prostorskih dokumentov so dopustne le, če izhajajo iz pripomb iz javne razgrnitve{x "javna razgrnitev"}. Drugi amandmaji niso dopustni oziroma je treba tako spremenjen prostorski dokument ponovno javno razgrniti in šele nato sprejeti.

V zvezi s tem opozarjam tudi na čedalje pogostejše primere, pri katerih občine v sklepu o javni razgrnitvi dopuščajo **le pisne pripombe**, ponekod pa dodajo še pogoj, da jih je treba poslati županu. S tem omejujejo razpon načinov dajanja pripomb, ki je bil običajen v preteklosti: ustne pripombe na javni obravnavi, pisne pripombe v knjigi pripomb in pisne pripombe, poslano po pošti.

S funkcionalnega vidika je to razumljivo, saj je zapisovanje pripomb na javni razpravi zapleteno in - če razprava ljudi zelo razgreje in govorijo drug čez drugega - nemogoče. Tudi knjiga pripomb ima svoje slabe strani: osebno sicer takega primera ne poznam, sem pa pred leti slišala govorice o "izgubljeni knjigi pripomb" tako da smo dolgo knjigo pripomb privezovali na mizno nogo. Tako je pravzaprav najbolj zanesljiv način za posredovanje pripomb resnično "pisno po pošti", kar morda - ker je bolj formaliziran - koga odvrne od tega, da bi sporočal svojo pripombo.

Doslej so imele javne razprave v praksi dve funkciji: prebivalcem so predstavniki občinske uprave in/ali urbanisti pojasnili predlagan dokument, nato pa so sledile pripombe in vprašanja. Sedaj pa - če ustnih pripomb občina ne dopušča več - javne razprave vse bolj postajajo javna predstavitev in javno zaslišanje, kakršno predvideva zakon o varstvu okolja.{x "okolje"}⁵

O primerih omejevanja tistih, ki dajejo pripombe, doslej ustavno sodišče še ni razpravljalo, zato ne vemo, kako bi jih ocenilo: da so v nasprotju z zakonom in ustavo ali ne.

čemu sploh razgrnitev Predvidevam, da marsikje v občinski upravi ali občinskem svetu ugotavljajo, da je **javna razgrnitev**{x "javna razgrnitev"} nepotrebna, še zlasti kadar gre za manjše spremembe. Faza javne razgrnitve se namreč pojavlja le v zvezi s sprejemom prostorskih dokumentov, pri sprejemanju drugih občinskih predpisov pa je zakoni ne zahtevajo.

Kot zanimiv primer pa lahko navedemo občino Bohinj, ki se je odločila za javno razgrnitev občinskega odloka o spremembi imen ulic. V tem primeru razgrnitve ne zahteva zakon, temveč se je zanjo odločila občina sama, da bi tako pripomogla k demokratičnosti odločanja.

Institut javne razgrnitve{x "javna razgrnitev"} kot obvezne faze v zvezi s sprejemanjem postaja sicer čedalje pogostejši. Tako zakon o gozdovih (Ur. list RS, št. 30/93 - gl. 14. člen) določa, da je treba javno razgrniti in obravnavati gozdnogospodarski načrt, zakon o varstvu okolja{x "okolje"} (Ur. list RS, št. 32/93 - gl. 59. in 60. člen) pa uvaja javno naznanilo in predstavitev (to je javno obravnavo in javno zaslišanje nosilca posega v okolje) pri izdaji dovoljenja za poseg v okolje. Vendar pa v obeh primerih javne razgrnitve ne vodi občina.

neusklajenost z republiškim planom Drug pomemben vsebinski sklop so ugotovljene nezakonske zaradi neusklajenosti z republiškim planom. Neskladnost z zakonom

je ustavno sodišče ugotovilo kar v šestih primerih občinskih planskih dokumentov. Občine so napačno ravnale, ker:

- z občinskim planskim dokumentom sploh niso seznanile vlade (U-I-188/93, U-I-30/95),
- so vlado obvestile šele, ko je bil dokument že sprejet - zakon zahteva, da jo seznanijo v fazi osnutka (U-I-95/93) ali
- kljub opozorilu vlade neuskklajenosti niso odpravile (U-I-29/92, U-I-341/96).

Če so občine prostorski izvedbeni akt sprejele na podlagi takega neuskklajenega plana, ga je sodišče odpravilo ali razveljavilo (U-I-29/92, U-I-95/93 in U-I-30/95).

komentar

Precejšnje število primerov ugotovljene nezakonitosti kaže na očitno konfliktnost odnosov med občinami in republiko.

Menim, da zakonska ureditev na tem področju ni ustrezna (deloma smo o tem razpravljali že v podpoglavju o odločitvah glede postopka):

- Postopek v zakonu o urejanju prostora namreč ne govori o potrditvi ali soglasju vlade (kot je to pogosto v tujini), temveč le to, da vlada občino obvesti o neskladju. Ali to pomeni, da občina, ki v 45 dneh ni prejela obvestila vlade o neskladju, lahko osnutek plana sprejme in izvaja? Doslej o takem primeru ustavno sodišče še ni presodilo, vendar je tak primer že v postopku (U-I- 3/97).
- Vladi v 45 dneh ne uspe pregledati občinskega plana in opozoriti na morebitne pomanjkljivosti, kot kaže praksa. K temu pripomore tudi to, da so grafični prikazi neenotni (v Nemčiji so predpisani z uredbo o grafičnih znakih).
- Zakon ne določa načina odločanja državne uprave - usklajevanje interesov sedaj vsebinsko opredeljuje poglavje Usmeritve za usklajevanje navzkrižnih interesov v prostoru (tč.3.4.24 v Dolgoročnem planu SRS, Ur. list SRS, št. 1/86 in 12/89), postopkovno pa to vprašanje ni rešeno.
- Niso določena pravna sredstva, ki bi jih imela občina na voljo v primeru molka državne uprave ali če se z mnenjem vlade ne strinja.
- Zakon zahteva, da mora občina vedno, kadar spreminja svoje planske dokumente, osnutek poslati vladi. Torej tudi takrat, kadar se spremembe nanašajo na elemente, ki so v izključni pristojnosti občine, na primer, če spremeni načine urejanja s prostorskimi izvedbenimi akti ali sprejme programsko zasnovo za del naselja, ki je v celoti stavbno zemljišče in ni kakorkoli varovano. S tem je vladi naloženo nepotrebno delo.

razveljavitev v celoti

Če je nepravilno izpeljan postopek priprave in sprejema, ustavno sodišče prostorski dokument pogosto razveljavi ali odpravi. Zato je skrb za **pravilnost postopka še posebej pomembna**.

Prav zaradi pogostih napak v vodenju postopka bi bilo treba pri pripravi nove prostorske zakonodaje temu področju posvetiti veliko pozornosti, določila bi morala biti čimbolj jasna in nedvoumna. Temu lahko precej koristijo prav primeri, ki jih je doslej obravnavalo ustavno sodišče.

Odločitve glede vsebine

Najprej opozarjam na pomembne odločitve ustavnega sodišča, ki pojasnjujejo omejitve njegovih pristojnosti pri vsebinski oceni prostorskih dokumentov: "Ustavno sodišče je pristojno ocenjevati ustavnost in zakonitost predpisov, ni pa pristojno ocenjevati **zgolj primernosti vsebinskih** odločitev. Zlasti ni pristojno

ocenjevati odločitve o izbiri najprimernejše variante{x "variate"} ..., kadar so bili v postopku upoštevani vsi pomembni kriteriji in je bil tudi sicer postopek zakonito izpeljan." (U-I-126/94, U-I-125/94) "Ustavno sodišče ... se ni pristojno spuščati v vrednostne ocene posameznih prostorskih rešitev, vsebovanih v prostorskih izvedbenih aktih ..." (U-I-59/92-9) Podobno je odločilo tudi v primeru, ki se sicer ne nanaša na prostorske dokumente občine, temveč na varstvo dediščine: "Velikost zavarovanega območja naravne ali kulturne znamenitosti je strokovno vprašanje, v katerega oceno se ustavno sodišče ne more spuščati (...) Pri določitvi območja spomenika in stopnje njegovega varovanja gre za konkretno strokovno presojo, ki je formalno zagotovljena s sodelovanjem strokovne organizacije za varstvo naravne in kulturne dediščine{x "organizacija za varstvo naravne in kulturne dediščine"} v postopku priprave akta. V to strokovno presojo se ustavno sodišče ne more spuščati." (U-I-35/94-6)

Zaradi vsebinskih napak je ustavno sodišče odpravilo ali razveljavilo pet prostorskih dokumentov (od skupnih 15).

nezakonito

Vsebina prostorskega dokumenta je nezakonita⁶, če:

- zazidalni načrt določa večje zmogljivosti območja, kot so določene v srednjeročnem družbenem planu (U-I-5/92);
- zazidalni načrt v tekstualnem delu navaja drugačno območje urejanja{x "meja območja urejanja"}{x "meja območja"} kot v grafičnem delu (U-I-54/91);
- ena izmed določb prostorskih ureditvenih pogojev določa, da se ti uporabljajo tudi kot začasni prostorski ureditveni pogoji za naselja (U-I-118/93);
- meja območja ni skladna s planskimi dokumenti občine, v odloku o ureditvenem načrtu meja območja ni določena, v odloku niso določeni vsi pogoji, ki so pomembni za izvedbo predvidenih posegov, ni določena etapnost gradnje, ni določen režim in začasna namembnost zemljišč, ki bi se uredila ali zazidala v prvi fazi, niso navedene obveznosti investitorjev in izvajalcev pri izvajanju načrta, pomanjkljivo so pripravljene grafični prikazi (U-I-91/91);
- prostorski ureditveni pogoji določajo, da so na prvem območju kmetijskih zemljišč{x "kmetijska zemljišča"} posegi dovoljeni le kmetijskim proizvajalcem, ki jim je kmetijstvo osnovna dejavnost, s tem da pridobijo soglasje občinske kmetijske zemljiške skupnosti (U-I-339/94);
- prostorski ureditveni pogoji taksativno naštevajo posege, ki so dovoljeni na prvem območju kmetijskih zemljišč - med njimi je navedena stanovanjska hiša, lesena lopa pa ne (U-I-339/94);
- dopuščajo prostorski ureditveni pogoji na območjih, ki se urejajo z ureditvenimi načrti, tudi gradnjo novih objektov, če so te v skladu s plansko predvideno namensko rabo in z odlokom, in ne le dopolnilnih gradenj (U-I-104/96);
- občinski planski dokument določa, da se lahko spremeni namembnost kmetijskih zemljišč za individualno gradnjo le za potrebe občanov (U-I-149/97).

Oglejmo si podrobneje nekatere primere. Pomembni so zlasti zato, ker so iz njih razvidne omejitve, ki jih občinski samostojnosti pri urejanju prostora postavljajo ustava in zakoni.

zazidalni načrt prekoračil plan V odloku o zazidalnem načrtu za marino je bilo določeno večje število privezov v marini, kot je bilo to določeno s srednjeročnim družbenim planom občine Izola (zazidalni načrt: 600 privezov, plan pa 400).

- *nezakonito* Ustavno sodišče je ugotovilo, da to ni skladno z 22. in 29. členom zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor, v katerem je določeno, da se s prostorskimi izvedbenimi akti oziroma prostorskim izvedbenim načrtom povzemajo usmeritve iz dolgoročnega plana in odločitve iz srednjeročnega družbenega plana družbenopolitične skupnosti, ki se nanašajo na obravnavano območje.(U-I-5/92).

komentar Gre za okoliščine, ki so pogoste v načrtovalski praksi: kadar občine pripravljajo prostorski izvedbeni akt, se pri podrobnejšem preučevanju - ali pa zato, ker je interes investitorja že bolj jasno definiran - izkaže da je na primer "plan zastarel" ali "plan ni izhajal iz dovolj podrobne proučitve" ipd. Občine ubirajo različne bližnjice in najkrajša je opisana v navedenem primeru: občina je sprejela zazidalni načrt, ki ni bil skladen s planskim dokumentom. Vendar ta pot - kot je razvidno iz odločitev ustavnega sodišča - ni zakonita. Drugo pot uberejo občine, ki hkrati razgrnejo spremembo plana (tako da plan pravzaprav prilagodijo rešitvi v prostorskem izvedbenem aktu) in prostorski izvedbeni akt, nato pa oba dokumenta sprejmejo enega za drugim. Tudi tu gre za bližnjico oziroma za poenostavljeno ravnanje, ki pa se doslej še ni znašla pred sodiščem, tako da ne vemo, ali bi jo ocenilo za nezakonito ali ne.

V zvezi s tem ne nameravam vrednostno presojsati, ali je to prav ali ne - toda dejstvo je, da sistem prostorskega planiranja v sedanjih razmerah ne deluje tako, kot je bilo predvideno v zakonih iz leta 1984. Spremembe prostorskih dokumentov je po številu več in dogajajo se drugače, kot pa je bilo zamišljeno pred desetletjem in pol. Vprašamo se lahko tudi, ali je zakonodajalec ustrezno razmejil dolgoročno (strateško) planiranje in izvedbeno planiranje (prostorske izvedbene akte).

Omenim pa naj, da je prav ta problem, problem spremembe planskega dokumenta, ki ga narekuje prostorski izvedbeni akt, zakon o urejanju naselij in drugih posegov v prostor drugače rešen v zvezi z lokacijskimi načrti za avtoceste: tam namreč postopka potekata sočasno in ne eden za drugim (45.b člen), spremembe planskega dokumenta in lokacijski načrt se razgrneta hkrati.

strožji od zakona Prostorski ureditveni pogoji za Mozirje so zelo omejevali posege na prvem območju kmetijskih zemljišč{x "kmetijska zemljišča"}. Odlok je dovoljeval gradnjo, nadzidavo, dozidavo, rekonstrukcijo in spremembo namembnosti le tistih objektov, ki se neposredno uporabljajo za primarno kmetijsko proizvodnjo in jih taksativno naštel (1. stanovanjske hiše, 2. nadomestne stanovanjske hiše, 3. hlevi, 4. silosi, gnojišča in gnojne jame, 5. kozolci in skednji ter 6. strojne lope). Odlok je vseboval še nadaljnjo omejitev, in sicer je določal, da so ti posegi dovoljeni le kmetijskim proizvajalcem, ki jim je kmetijstvo osnovna dejavnost, s tem da pridobijo soglasje občinske kmetijske zemljiške skupnosti.

- *nezakonito* Ustavno sodišče je odločilo, da določbe odloka niso v skladu s 67. in 71. členom ustave, ki določata, da lahko le zakon, in ne podzakonski predpis, uredi način pridobivanja in uživanja lastnine, posebne pogoje za uporabo zemljišč ter posebno varstvo kmetijskih zemljišč. Odlok o prostorskih ureditvenih pogojih kot splošni predpis občine ne more določati pogojev, ki bi mimo zakona lastniku omejevali uživanje in rabo njegovega zemljišča. Prav tako niso v skladu z 11. členom zakona o kmetijskih zemljiščih (U-I-339/94).

Svojo odločitev je sodišče obrazložilo takole: izpodbijane določbe odloka so temeljile na 11. členu zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list SRS, št. 1/79,

11/81, 1/86, in Uradni list RS, št. 9/90, 5/91, 46/92 - odl. US in 58/95 - odl. US 1). Ta pa ni taksativno našteval objektov, ki se neposredno uporabljajo za primarno kmetijsko dejavnost, ampak jih je kot posamične primere navajal samo v oklepaju in izrecno dopuščal tudi druge podobne objekte. Prav tako zakon za gradnjo navedenih objektov ni določal nadaljnjega pogoja, ki ga vsebuje izpodbijana določba odloka, in sicer, da se navedeni objekti lahko dovolijo le kmetijskim proizvajalcem, ki jim je kmetijstvo osnovna dejavnost. Skratka, odlok je določal dodaten pogoj, ki ga zakon ni predvideval.

Izpodbijana določba odloka je tako dopuščala graditev objektov, ki pomenijo neprimerno hujši poseg v prostor kot pa gradnja lesene lope za shrambo orodja, ki pa je odlok ni dopuščal. Takšna omejitvev, ki dopušča večje posege, celo stanovanjske hiše, manjše posege - na primer lope za shrambo orodja - pa prepoveduje, ni bila v skladu z 11. členom zakona o kmetijskih zemljiščih, katerega namen je varstvo prvega območja kmetijskih zemljišč pred spreminjanjem za nekmetijsko rabo.

komentar

Za marsikoga je verjetno ta odločitev ustavnega sodišča presenetljiva. Občine so v večinomoma ravnale nezakonito, ker so dopustile nekaj, česar zakon ne dopušča - so torej dopuščale več kot sam zakon. Tu gre za nasproten primer: občina je bila "bolj papeška od papeža samega". Nekatero posego na kmetijskih zemljiščih {xe "kmetijska zemljišča"} je omejila bolj kot pa zakon o kmetijskih zemljiščih. Ustavno sodišče se je odločilo, da tako ravnanje občine ni v skladu z ustavo: "odlok o prostorskih ureditvenih pogojih kot splošni predpis občine ne more določati pogojev, ki bi mimo zakona lastniku omejevali uživanje in rabo njegovega zemljišča".

V zvezi s to odločitvijo bi morda lahko začeli razpravljati o tem, ali na prvem območju kmetijskih zemljišč posege v prostor urejajo tudi občine ali pa gre le za državno pristojnost - in sicer pristojnost kmetijskega resorja. Predstavljena odločitev sodišča ni odgovorila na to vprašanje, saj v opisanem primeru občina ni posebej utemeljila svojega strožjega merila in tudi ni vztrajala pri njem (odlok je sama spremenila). Upam si trditi, da večina prostorskih planerjev razmišlja drugače: da namreč planiramo na celotnem prostoru in da kmetijska zemljišča pri tem niso izvzeta. In da se torej občina lahko odloči, da nekaterih vrst objektov na kmetijskih zemljiščih ne bo dopustila.

začasni PUP

Za del naselja Ruše je z občinskimi planskimi akti predvideno sprejetje ureditvenega načrta, do tedaj pa ga urejajo prostorski ureditveni pogoji. Ti so vsebovali določbo, ki je dopuščala tudi **gradnjo novih objektov**, če so te v skladu s plansko predvideno namensko rabo in z odlokom.

- nezakonito

Ustavno sodišče je ugotovilo, da to ni skladno z zakonom o urejanju naselij in drugih posegov v prostor. Gradnja novega objekta, dovoljena z občinskim odlokom, je mnogo širši pojem in presega v zakonu določeno dopolnilno gradnjo. Občina bi lahko za ta območja dopustila kvečjemu dopolnilno gradnjo po 25. členu zakona (U-I-104/96).

komentar

Prikazani primer iz Ruš je le eden izmed mnogih podobnih primerov. Zadnjih nekaj let smo videli, da so občine čedalje redkeje sprejemale zazidalne in ureditvene načrte, temveč so tudi za območja, kjer se niso gradili le "posamični objekti" po 25. členu zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor, sprejemale prostorske ureditvene pogoje. Tej večletni praksi v številnih občinah, ki se je usmerjala k deregulaciji, je nato sledil tudi zakon.

To odločitev je ustavno sodišče sprejelo jeseni 1996, osem mesecev kasneje pa je bila sprejeta sprememba zakona, s katero je bila črtana definicija dopolnilne

gradnje v omenjenem 25. členu zakona, dodana pa je bila določba, ki dopušča "gradnje, ki pomenijo zaokrožitev obstoječih gradbenih struktur". Skratka, zelo natančno opredelitev je nadomestilo precej ohlapnejše besedilo, katerega pomen v zakonu ni podrobneje določen. Vlada je med razlogi za to spremembo navedla, da "se je v praktični uporabi zakona pokazalo", da je bila določba, ki je dovoljevala le dopolnilne gradnje, preveč restriktivna. Posledica tega naj bi bila, da so prostorske vrzeli v naseljih ostajale neurejene - neizrabljene ali pa so investitorji na njih nezakonito gradili. Dejanske prakse številnih občin - pred ustavnim sodiščem se je znašel le en primer - pa ni omenjala.

gradnja le za občane Planski dokument občine Bohinj je določal, da se lahko spremeni namembnost kmetijskih zemljišč{x "kmetijska zemljišča"} za individualno gradnjo le za potrebe občanov Bohinja: "Za potrebe individualne stanovanjske gradnje **občanov** Bohinja se spremeni namembnost kmetijskih zemljišč v primeru, da ta zemljišča v naravi predstavljajo nezapolnjene vrzeli med že obstoječo stanovanjsko gradnjo in da se s temi posegi ne pospešuje razpršena gradnja. (...) Zaradi zagotavljanja možnosti individualne gradnje **občanom** Bohinja (...) se nameni urbanizaciji tudi del kmetijskih zemljišč prve in druge kategorije pod pogojem, da ta zemljišča predstavljajo nezapolnjene vrzeli med obstoječimi urbaniziranimi površinami."

Občinski svet je tako ureditev utemeljeval s tem, da bi se funkcija naselja ohranjala in njegov razvoj zagotovil samo, če bi imelo naselje stalne prebivalce. K taki rešitvi se je zatekel zaradi preprečitve zmanjševanja števila stalnih prebivalcev v naseljih občine, ohranjanja arhitekturne in kulturne dediščine naselij in preprečitve spreminjanja naselij v neobljudena počitniška naselja.

- nasprotje z ustavo Ustavno sodišče je v svoji obrazložitvi pojasnilo, da je to legitimen in utemeljen razlog za predpis poostrenih pogojev za spreminjanje namembnosti kmetijskih zemljišč in s tem tudi za gradnjo. Vendar pa je ugotovilo, da je občina za preprečitev teh pojavov izbrala napačno sredstvo - gre za neskladnost s 14. členom ustave, ki v prvem odstavku določa, da so v Sloveniji vsakomur zagotovljene enake človekove pravice in temeljne svoboščine, ne glede na narodnost, raso, spol, jezik, vero ali katerokoli drugo osebno okoliščino. Izpodbijani določbi odloka postavljata za merilo tega, katera kmetijska zemljišča se lahko namenijo za urbanizacijo oziroma se jim spremeni namembnost, poleg lege zemljišč tudi osebno okoliščino, to je stalno prebivališče v občini Bohinj (U-I-149/97).

komentar V tem primeru je posebej zanimivo tudi to, da je ustavno sodišče **občini svetovalo**, kako bi lahko enak cilj dosegla dopustno in pravno izvedljivo: "Preprečitev razraščanja stalno nenaseljenih bivališč znotraj naselij bi lahko preprečili s predpisom pogojev, ki v naseljih, ki niso namenjena gradnji počitniških hiš, gradnjo le-teh prepovedujejo." Sodišče je v tem primeru občino za roko pripeljalo do rešitve.

V nadaljevanju so predstavljeni tudi primeri, pri katerih ustavno sodišče ni ugotovilo, da bi bili prostorski dokumenti nezakoniti oziroma neskladni z ustavo.

ukinitev poti z ZN Občan je bil lastnik stanovanjske hiše z gostinskim lokalom. S pravnomočnim lokacijskim dovoljenjem je pridobil pravico do dovozne poti{x "dovozna cesta"}. Sprejeta sprememba zazidalnega načrta pa je to dovozno pot ukinita.

- ni nezakonito Ustavno sodišče je pojasnilo, da s prostorskimi akti določena javna pot ni nespremenljiva (U-I-59/92).

komentar

Gre za pomembno odločitev. Marsikateri prebivalec območja, za katerega velja zazidalni načrt, je namreč prepričan, da se s spremembo načrta kratijo njegove pridobljene pravice. Takih pojavov konfliktov je čedalje več.

Oglejmo si primer: z zazidalnim načrtom je bila določena gradnja enodružinskih stanovanjskih hiš, druge dejavnosti na tem območju pa niso dovoljene. Nekateri lastniki predlagajo spremembo načrta, ker želijo na tem območju odpreti trgovine, gostinske lokale in podobno., drugi pa temu nasprotujejo - hišo na tem območju so zgradili prav zato, da bi živeli v soseski, kjer so le stanovanja.

Ali drug primer: zazidalni načrt je pred stanovanjskimi bloki predvidel veliko zelenico, na podlagi spremembe načrta pa naj bi tam postavili stavbo s poslovnimi površinami, trgovinami in gostinskimi lokali. Stanovalci bloka pa temu nasprotujejo.

Navedena odločitev ustavnega sodišča potrjuje, da **lahko** občina veljavni prostorski izvedbeni akt, na primer zazidalni načrt, **spremeni**.

dovozna cesta z ZN Zazidalni načrt za obrtniško območje je določil novo dovozno cesto{"dovozna cesta"}. Z njo se pobudnik ni strinjal, trdil je, da gre za gradnjo, ki je v interesu njegovega soseske in ne za kompleksno graditev.

- *ni nezakonito* Ustavno sodišče je ugotovilo, da zazidalni načrt ni v nasprotju z določbo 4. člena zakona o stavbnih zemljiščih, ki določa, da se za kompleksno graditev šteje graditev prometne infrastrukture. Sporni cestni dovoz se namreč navezuje na cestno infrastrukturo celotnega zazidalnega kompleksa oziroma je njen sestavni del.

javne površine z ZN Ureditveni načrt je na dveh parcelah predvidel ureditev javne površine za pešce. Lastniki in uporabniki sosednjega poslovno-stanovanjskega objekta so temu nasprotovali, ker s tem ne bo več možnosti, da bi bilo na teh dveh parcelah funkcionalno zemljišče{"funkcionalno zemljišče"}{"funkcionalno zemljišče"} s parkirnimi prostori za njihov objekt. Po mnenju pobudnikov lahko javne površine za pešce določi le odlok občine, izdan na podlagi zakona o cestah.

- *ni nezakonito* Ustavno sodišče je ugotovilo, da ureditveni načrt ni v neskladju z zakonom. Zakon o urejanju naselij in drugih posegov v prostor namreč določa, da mora ureditveni načrt predvideti tudi rešitve v zvezi s prenovo, dograditvijo in gradnjo novih objektov prometnega omrežja, zato z določitvijo predvidenih površin za pešce z ničemer ne posega v zakon o cestah. Sodišče tudi navaja, da se v mestnem središču, kjer je objekt pobudnikov, za redno rabo in vzdrževanje objekta uporablja javna površina, na katero objekt meji, pa tudi druge, bolj oddaljene površine. **Parkiranje** je namreč taka raba objekta, ki se lahko zadovoljuje tudi drugje, ne le v neposredni bližini objekta oziroma na njegovem funkcionalnem zemljišču.

lokacijski načrt brez variant Zanimive so še tri odločitve ustavnega sodišča, ki zadevajo variantne{"variante"} rešitve kot obvezno fazo izdelave prostorskih izvedbenih aktov. V vseh treh primerih je šlo za infrastrukturne objekte: magistralno cesto, čistilno napravo in avtocesto, za katere je bil izdelan lokacijski načrt (U-I-20/93, U-I-38/89, U-I-125/94).

- *ni nezakonito* Sodišče je v vseh treh primerih ugotovilo, da se po 36. členu zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor za zazidalne oziroma ureditvene načrte praviloma pripravijo variantne strokovne rešitve, **za lokacijske načrte** pa zakon te **obveznosti ne določa**. Ugotovilo je tudi, da "to pomeni, da tudi za spremembe in dopolnitve prostorskih sestavin družbenega plana, ki zajemajo programsko zasnovo infrastrukturnih objektov in naprav, torej za plansko materijo, ki se podrobneje obdela z lokacijskim načrtom, z zakonom ni predpisana obveznost priprave variantnih strokovnih rešitev" (U-I-20/93).

vzroki nezakonitosti Menim, da sta med vzroki za ravnanje občin, ki ni v skladu z zakonom, tudi dolgotrajnost in netransparentnost postopkov.

- *dolgotrajnost* Postopek priprave in sprejema prostorskih dokumentov je izredno **dolgotrajen**. Občine ga skušajo skrajšati tako, da se izognejo nekaterim fazam, ki zahtevajo precej časa. Javna razgrnitev{"javana razgrnitev"} - vštrevši s pripravo in obravnavo pripomb - zahteva najmanj dva meseca, praviloma pa več, pridobivanje mnenja vlade o usklajenosti z obveznimi republiškiimi izhodišči pa po zakonu do 45 dni, v praksi pa več mesecev.

- *netransparentnost* Postopek je netransparenten. To še zlasti velja za pridobivanje mnenja vlade. Občinam vlada ne posreduje natančnih informacij o obveznih izhodiščih na njihovem območju, pri ugotavljanju usklajenosti pa se uporablja grafične prikaze, ki niso sestavni del republiškega plana (primer: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano uporablja kartografsko dokumentacijo v merilu 1: 5000, uradna sestavina republiškega plana pa so le grafični prikazi v merilih 1: 250.000 in 1: 25.000 - Uradni list RS, št. 36/1990).

PREDLOGI OBČINAM

Priporočila in opozorila občinam izhajajo iz analize odločitev ustavnega sodišča ter poznavanja dejavnosti nekaterih občin v Sloveniji. Občine v sedanjem, zanje vsekakor precej **težavnem času**, različno načrtujejo prostor. Za dosego svojih ciljev pogosto povsem inovativno način iščejo poti in nekatere izmed njih se bolj ali manj razlikujejo od tistih, določenih z zakoni.

Zakoni (zlasti zakon o urejanju prostora, zakon o urejanju naselij in drugih posegov v prostor ter zakon o stavbnih zemljiščih iz leta 1984) so namreč nastali v drugačnih razmerah in so - razen zakona o stavbnih zemljiščih - v zvezi s prostorskimi dokumenti občin **ostali večinoma nespremenjeni**. Hkrati pa so se po letu 1990 **spremenile politične in gospodarske razmere**: pojavili so se novi nosilci interesov, svobodna gospodarska pobuda (tržno gospodarstvo), povečal se je pomen zasebne lastnine, spremenili so se viri financiranja, občine imajo na voljo drugačne instrumente za izvajanje svojih prostorskih dokumentov, teh je tudi manj. **Z reformo državne uprave in lokalne samouprave** so bile občinam odvzete nekatere pristojnosti. Poleg tega pa se je marsikatera občina znašla v naravnost nemogočih kadrovskih razmerah, brez strokovnjakov za urejanje prostora, nekatere tudi brez pravnikov. Nekaj mesecev pa celo nekatere novo nastale občine fizično niso razpolagale s prostorskimi dokumenti, ki so veljali na njihovem območju.

Take razmere seveda ne pripomorejo k pravni urejenosti urejanja prostora v občinah.

postopek Najpomembnejše priporočilo občinam je, da prostorske dokumente pripravljajo in sprejemajo dosledno **po postopku, določenem z zakoni**.

Občine pogosto ubirajo bližnjice, na primer ne sprejmejo programa priprave, ne izdelajo strokovne podlage za varstvo naravne in kulturne dediščine, ne spremenijo planskega dokumenta, če to zahteva na primer nov zazidalni načrt, pomanjkljivo izvedejo javno razpravo, o osnutku planskega dokumenta ne obvestijo vlade ipd. Vendar se te bližnjice v primeru spora pokažejo kot slaba rešitev, saj ustavno sodišče prostorski dokument, ki glede postopka krši zakon, razveljavi ali celo odpravilo. To za občino pomeni, da mora postopek še enkrat izpeljati, kar je daljša in dražja pot. Skratka, občine morajo upoštevati dejstvo, da so postopki dolgotrajni.

ne amandmajev Posebej pomembno je tudi, da občinska uprava ali občinski svet **ne spreminjajo** prostorskega dokumenta **po končani javni razgrnitvi** - razen seveda tiste dele, na

katere se nanašajo pripombe. Koristno bi bilo, če bi občinske službe na to posebej opozorile tudi občinske svetnike, kajti amandmaji (razen v zvezi s pripombami) niso dopustni.

tudi za spremembe Vse zahteve glede postopka morajo občine upoštevati tudi, kadar sprejemajo **spremembe prostorskih dokumentov** - ne glede na to, za kako majhne spremembe gre.

Zato naj bi za pravilnost postopka skrbeli občinska uprava (npr. oddelek za urejanje prostora), župan in občinski svet, saj tudi sicer sodelujejo pri postopku.

poznavanje odločitev sodišča Koristno je tudi, da se občinska uprava podrobneje seznanja s pristojnostmi ustavnega sodišča in postopkom odločanja. Občinski svet se namreč utegne znajti bodisi v vlogi tistega, ki je sprejel spodbijan prostorski dokument, in bo moral ustavnemu sodišču pojasnjevati svoj postopek in svoje odločitve. Morda pa bo sam vložil zahtevo za oceno ustavnosti in zakonitosti republiškega predpisa ali prostorskega dokumenta druge občine, če ta posega v pravice, pravne interese ali pravni položaj občine.

PIN ali PUP Občine bi morale tudi skrbno pretehtati odločitev, ali se bo posamezno območje v občini urejalo s prostorskimi ureditvenimi pogoji ali s **prostorskim izvedbenim načrtom** (zazidalnim, ureditvenim ali lokacijskim načrtom). Vsaka vrsta dokumenta ima namreč svoje prednosti in pomanjkljivosti: prostorski izvedbeni načrti občini omogočajo, da uveljavlja predkupno pravico ali izvede razlastitev, hkrati pa se - pogosto prav zato - pogosteje znajdejo pred ustavnim sodiščem, so tudi manj prilagodljivi in zato hitreje zastarijo.

posledice Še nekaj besed o morebitnih posledicah razveljavitve ali odprave občinskega prostorskega dokumenta:

- občinska uprava bo za pripravo in sprejem novega prostorskega dokumenta porabila veliko časa in precej občinskih **proračunskih sredstev**;
- za določeno območje do sprejema novega prostorskega dokumenta ni mogoče izdajati lokacijskih dovoljenj, kar pomeni, da vse naložbe stojijo in da so **finančne izgube investorjev** velike, če je med njimi občina, to pomeni to tudi izgubo njenih sredstev,
- če zaradi nezakonitega prostorskega dokumenta nastanejo škodljive posledice, lahko prizadeti zahtevajo odškodnino prek sodišča - občini se torej utegne zgoditi, da bo morala plačati še **odškodnino**.

Zato občinam priporočam, da upoštevajo zakonske zahteve - kakršne koli že so in čeprav so deloma že zastarele. Hkrati pa naj aktivno sodelujejo pri pripravi novih zakonov, saj so lahko njihove izkušnje dragocen prispevek h kvalitetnim novim predpisom.

PREDLOGI ZAKONODAJALCU

Pri pripravi novih zakonov o urejanju prostora (ali pri morebitnih spremembah veljavnih zakonov in podzakonskih aktov) bi bilo koristno upoštevati tudi izkušnje v zvezi z izvajanjem sedanjih zakonov, kamor spada tudi sodna praksa.

Analiza odločitev ustavnega sodišča je nakazala nekatere problematične sklope sedanje ureditve: konfliktnost odnosov med občinami in republiko, izredno zapleten in dolgotrajen postopek priprave in sprejemanja prostorskih dokumentov, nedorečenost javne razgrnitve, slabo opredeljena razmerja med občinskimi prostorskimi dokumenti in strokovni gradivom.

sprememba zakonov V nadaljevanju navajam predloge za spremembo oziroma dopolnitev veljavne zakonodaje.

občina/republika Usklajevanje občinskega planskega dokumenta z republiškim:

- Določiti je treba postopek usklajevanja in postopek nadzora. Postopek je sedaj pomanjkljivo določen: zakon ne govori o potrditvi ali soglasju vlade (kot je to pogosto v tujini), temveč le o tem, da vlada obvesti občino o neskladju v 45 dneh. Ni jasno, ali to pomeni, da občina, ki ni prejela obvestila vlade o neskladju, lahko osnutek plana sprejme in izvaja;
- Premišljeno bo treba določiti rok, v katerem bi vlada opravila nadzor nad usklajenostjo občinskega plana z republiškim. Sedanja praksa kaže, da je 45 dni za obvestilo vlade o neskladju verjetno prekratek rok, hkrati pa je za občine daljši rok nesprejemljiv.
- Delo republiških organov za nadzor bi bilo lažje, če bi bili načini prikazovanja v planskih dokumentih poenoteni za vse občine in državo.
- Odpraviti je treba sedanjo pravno ureditev, ki v primeru, da pride do neuskajenosti - predvideva dva različna postopka: prek državnega zbora in prek ustavnega sodišča; to bi utegnilo privedi tudi do dveh različnih odločitev o isti zadevi.
- Zakon naj opredeli diskrecijo državne uprave. Sedaj usklajevanje interesov vsebinsko določa poglavje v republiškem dolgoročnem planu, postopkovno pa to vprašanje ni opredeljeno.
- Določiti bi bilo treba pravna sredstva, ki bi jih ima občina na voljo, če se z mnenjem vlade ne strinja.
- Vprašljiva je zakonska zahteva, da občine vedno, kadar spreminjajo svoje planske dokumente, osnutek pošljejo vladi, torej tudi, če se spremembe nanašajo na to, kar je v izključni pristojnosti občine.

postopek

Postopek priprave in sprejema prostorskega dokumenta:

- Nova zakonska ureditev bi morala biti glede postopka zelo natančna, omejiti pa bi se morala le na tiste faze, ki so nujno potrebne.
- Razrešiti bi bilo treba dilemo, ali že z zakonom določiti, katere naloge naj bi opravljal posamezen občinski organ, ali pa naj bi bila ta ureditev prepuščena občinskim statutom. Veljavni zakon namreč določa naloge občinskega izvršnega sveta in od občinskih statutov je odvisno, katere naloge prevzame župan, katere pa občinski svet - posledica tega pa so nejasno razdeljene pristojnosti.
- Vprašljiva je sedanja zahteva, da se sprejme program priprave prostorskih dokumentov (zakoni primerljivih drugih držav ne vključujejo te zahteve).
- Vprašljive so sedanje zakonske določbe, ki se nanašajo na strokovne podlage (v primerljivih drugih državah tudi te zahteve zakoni ne postavljajo).
- Vprašljiva je sedanja zakonska zahteva, da mora biti razgrnjen občinski prostorski izvedbeni akt skladen s planom, za lokacijske načrte za avtoceste pa ta zahteva ne velja - smotno bi bilo dopustiti sočasen postopek sprejemanja za oba dokumenta.

javna razgrnitev

Javna razgrnitev in javna razprava:

- zakonske določbe naj bi bile zelo natančne in nedvoumne, zlasti glede načina obveščanja javnosti, dajanja pripomb in glede tega, kdo lahko daje pripombe;
- koristno bi bilo preučiti prednosti in slabosti dodatne javne razgrnitve oziroma tistim, ki dajejo pripombe, omogočiti, da se seznanijo z njihovo usodo;
- zagotoviti bi bilo treba, da bi se občinski svetniki seznanili s pripombami in stališči do pripomb;
- koristno bi bilo preučiti možnost, da se javne razgrnitve, ki jih zahtevajo različni zakoni, glede postopka poenotijo.

občina / pooblaščen organizacije Razmerje med občinami in pooblaščenimi strokovnimi institucijami oziroma med občinskimi prostorskimi dokumenti in strokovnim gradivom:

- Jasno bi bilo treba opredeliti odnose med občinami in pooblaščenimi strokovnimi institucijami pri pripravi planskih dokumentov (morebitna obveznost sodelovanja). Menim, da to razmerje v veljavnih zakonih ni zadosti jasno določeno, saj po eni strani občinam dopušča možnost lastne presoje (gl. program priprave, v katerem občina sama določi institucije, ki dajejo soglasje), po drugi pa je posredno zahtevano sodelovanje nekaterih institucij (npr. z zakon o urejanju prostora in zakon o varstvu naravne in kulturne dediščine zahtevata, da pooblaščen organizacija pripravi strokovne podlage).
- Pretehtati je treba sedanjo zakonsko ureditev glede izdelave strokovnih podlag. Plan namreč po mojem mnenju pomeni politično odločitev in občinski svet strokovnih gradiv ni dolžen v celoti upoštevati. Seveda pa mora upoštevati veljavne predpise (npr. odloke o zavarovanjih dediščine, vodnih virov, gozdov itd.).

dediščina

Varstvo naravne in kulturne dediščine:

- v zavarovanih območjih bi bilo mnenje ali soglasje pooblaščen organizacije primernejši instrument varstva, kot pa je le sedanja zahteva, da je treba izdelati strokovne podlage.

III. ANALIZA ODLOČITEV USTAVNEGA SODIŠČA

V analizi sem obravnavala dolžino postopkov, status pobudnika oziroma predlagatelja in predmet ocenjevanja. Dodala sem komentarje, v katerih posebej opozarjam na nekatere pogoste pojave in na njihove vzroke.

- obdobje* Analiza zajema odločitve, ki jih je ustavno sodišče sprejelo od začetka leta 1992 do novembra 1997. Zajeto je obdobje, odkar velja sedanja ustava, sprejeta leta 1991, obdobje dolgo mesec dni manj kot šest let.
- število primerov* V tem obdobju je ustavno sodišče odločilo o 36 primerih. (Pojasnilo: v posameznem primeru je lahko združenih tudi več pobud, ki se nanašajo na isti prostorski dokument, ali pa se ena pobuda nanaša na več prostorskih dokumentov.)

TRAJANJE POSTOPKA

Trajanje postopka {*xe "trajanje postopka"*} sem ugotavljala po številu mesecev, ki so minili od dneva, ko je bila vložena pobuda, pa do dneva, ko je sodišče sprejelo svojo odločitev (sklep ali odločbo).

- povprečje* V povprečju je postopek trajal 10 mesecev. O več kot polovici pobud oziroma zahtev pa je sodišče odločilo v šestih mesecih ali manj, več kot šest mesecev je postopek trajal v 44 odstotkih primerov (preglednica 1, slika 2).

Slika 2: Trajanje postopka (v mesecih)

Podatkov za siceršnje povprečno trajanje postopka pred Ustavnim sodiščem RS ni na voljo. Za primerjavo si oglejmo podatke o trajanju postopka pred Vrhovnim sodiščem v upravnih sporih, mednje pa spadajo tudi upravni spori glede lokacijskih dovoljenj. V letu 1995 je bilo trajanje postopka daljše od šestih mesecev v 92,4 odstotka primerov, leta 1996 pa v 95,5 odstotka (po podatkih Ministrstva za pravosodje). V Belgiji je na primer postopek pred njihovim ustavnim sodiščem (*Cour d'Arbitrage*) v povprečju trajal 11 mesecev (podatek velja za obdobje 1. 1. 1997- 30. 4. 1997 - povzeto po Bulletin on Constitutional Case-Law, 1/1997, str. 13).

Na podlagi teh podatkov lahko sklepamo, da Ustavno sodišče RS svoje odločitve sprejema dokaj hitro.

- rok za odpravo nezakonitosti* Dve leti in več je postopek trajal le v štirih primerih (U-I-1/90, U-I-38/89, U-I-1/91 in U-I-339/94) - v vseh teh primerih so rok za odpravo nezakonitosti in tudi njegovo podaljšanje predlagale občine, ena izmed občin je podaljšanje predlagala kar štirikrat, tako da je skupni rok dosegel dve leti (U-I-38/89). V tem času so občine svoj prostorski dokument bodisi uskladile z zakonom, ga spremenile bodisi sprejele novega.

V preteklosti, to je pred sprejemom zakona o ustavnem sodišču, so občine namreč lahko ustavnemu sodišču predlagale, naj določi rok za odpravo neskladnosti z zakonom in nato še za njegovo podaljšanje. Tako so verjetno ravnale tiste občine, ki so - ko jih je sodišče obvestilo o vloženi zahtevi oziroma pobudi - uvidele, da njihov prostorski dokument ni skladen z zakonom ter so se odločile, da napako raje odpravijo same. Sedanji zakon o ustavnem sodišču **te možnosti ne predvideva** več. Dogaja pa se, da občine svoj odlok - ko zvedo, da je zanj vložena pobuda - spremenijo ali razveljavijo, še preden se o njem izreče sodišče.

Sedanja zakonska ureditev dopušča možnost, da ustavno sodišče občini določi rok za uskladitev z zakonom in/ali ustavo, vendar se je za določitev roka sodišče v primeru prostorskih dokumentov odločilo le enkrat. Razveljavitev je praviloma pričela veljati takoj.

POBUDNIKI

Kot pobudnika obravnavam posameznika, skupino posameznikov ali institucijo, ki je bodisi dala zahtevo bodisi vložila pobudo za oceno ustavnosti in zakonitosti. Skupno **število pobudnikov je 44**. (preglednica 2).

V osmih primerih sta bila pobudnika dva, med temi je v štirih primerih eden izmed pobudnikov skupina posameznikov, eden pa organizacija oziroma institucija (U-I-91/91, U-I-126/94, U-I-125/94, U-I-30/95, U-I-298/95 in U-I-130/96) in le v dveh primerih dve skupini posameznikov (U-I-54/91 in U-I-104/96). Število pobudnikov je zato večje od števila primerov (35).

kdo so pobudniki Kdo so bili tisti, ki so dajali pobude ali zahteve? Pobudnike sem razvrstila v več skupin, po njihovem statusu in njihovi lokaciji glede na območje, ki ga zajema prostorski dokument. Prikazani so v prilogi v preglednici Pobudniki.

Število pobudnikov v posamezni skupini je tako (po padajočem vrstnem redu):

- prizadeti v okolici so dali pobudo 12-krat (prebivalci, lastniki, zdravstvena ustanova), od tega 5-krat neposredni mejaši;
- lastniki oziroma uporabniki zemljišča, na katerega se nanašajo določbe prostorskega dokumenta - 10-krat (od tega 1-krat skupaj s prizadetimi v okolici);
- nevladne organizacije za varstvo okolja {xe "okolje"} (društva) - 3-krat;
- pooblaščen strokovna organizacija za varstvo naravne in kulturne dediščine {xe "organizacija za varstvo naravne in kulturne dediščine"} - 3-krat;
- Ministrstvo za okolje in prostor oziroma vlada - 3-krat,
- krajevne skupnosti {xe "krajevna skupnost"} - 2-krat in
- politična stranka, ki ima v programu vključeno varstvo okolja - 1-krat.

Za 9 posameznikov oziroma skupin posameznikov iz obrazložitve ni razvidno, ali so lastniki zemljišč v območju ali prizadeti v okolici.

Pobudniki so bili torej vsaj v dobri četrtini primerov prizadeti v ožji ali širši okolici, sledijo jim lastniki (v slabi četrtini primerov) in drugi (v slabi tretjini primerov).

motiv O motivih pobudnikov žal iz pobud večinoma ni mogoče zanesljivo sklepati, menim pa, da gre večinoma za moteč poseg, verjetno pa tudi za primere posega v pobudnikovo lastninsko pravico.

odvetnik Šest pobudnikov so zastopali odvetniki (U-I-36/92, U-I-59/92, U-I-126/93, U-I-150/93, U-I-3/97 in U-I-267/96).

komentar Menim, da se bo število ljudi, ki jim bo ustavno sodišče priznalo pravni interes, tudi v prihodnje povečevalo. Posegi v prostor namreč vplivajo na čedalje večje število prebivalcev, pri čemer gre lahko tudi za kumulativne vplive. Zaradi zmeraj večje okoljske osveščenosti ljudi pa se hkrati znižuje prag odklonilnega odzivanja na vplive.

Značilno pa je tudi dokaj veliko število pobudnikov, ki niso ne lastniki ne

prebivalci v okolici. Institucije oziroma organizacije, katerih cilj je varstvo narave/okolja/naravne in kulturne dediščine, pri doseganju svojih ciljev čedalje bolj uporabljajo tudi pravne instrumente. Pomembno je, da imajo lahko pri tem pomembno vlogo tudi nevladne organizacije. Ta težnja se kaže tudi drugod v razvitem svetu.

In končno, zanimivo je, da v tem obdobju v nobenem primeru ni dala zahteve sosednja občina, ministrstvo oziroma vlada pa le trikrat. Pričakujem, da se bo ustavno sodišče v prihodnje dokaj pogosto ukvarjalo s konflikti med občinami ter med občino in državo.

pravni interes Oglejmo si še zanimivejše primere odločitev ustavnega sodišča, pri katerih je bil pobudniku priznan oziroma ni bil priznan pravni interes{xe "pravni interes"}. Kot smo že omenili, je pravni interes podan, kadar predpis, katerega oceno pobudnik predlaga, neposredno posega v njegove pravice, pravne interese oziroma pravni položaj.

širša okolica - da Prebivalcem iz širše okolice je bil pravni interes priznan, če so ti opozarjali na ogroženost zdravega življenjskega okolja{xe "okolje"}. Iz utemeljitve ustavnega sodišča povzemam: "Ustavno sodišče sodi, da pobudniki v konkretnem primeru (tj. obrtna cona v zaledju Blejskega jezera, op. avt.) izkazujejo pravni interes. Na podlagi 72. člena ustave ima vsakdo pravico do zdravega življenjskega okolja. Ustavna določba kot programska državi nalaga skrb za zdravo življenjsko okolje in ji še posebej nalaga, da v ta namen določi pogoje in načine za opravljanje gospodarskih in drugih dejavnosti. Posameznikov interes, da se preprečujejo škodljivi posegi v prostor, pri tem ni omejen samo na ožje okolje, v katerem živi, ali na preprečitev minimalne škode, temveč je gotovo širši. Ustavno sodišče meni, da lahko v določenih primerih posameznik ali skupina oseb v imenu skupine ljudi, ki je prizadeta, vložijo pobudo za oceno ustavnosti in zakonitosti. Posameznik utrpí morda manjšo škodo, toda če se upošteva škoda, ki jo utrpíjo ljudje kakšnega področja, je lahko škoda velika. V primeru ugotovljenega neustreznega posega v prostor, še posebej v prostor, ki se nahaja na spornem območju, so po mnenju ustavnega sodišča lahko prizadete tudi pravice širšega kroga oseb in ne samo oseb, ki so neposredno, kot npr. lastniki spornega zemljišča ali mejaši, prizadeti s spornim odlokom" (U-I-30/95).

ZVNKD - da Zavodu za varstvo naravne in kulturne dediščine{xe "organizacija za varstvo naravne in kulturne dediščine"} je bil doslej pravni interes priznan kar trikrat, vendar pa ta odločitev ustavnega sodišča v obrazložitvah ni bila dodatno pojasnjena (U-I-5/92, U-I-95/93 in U-I-332/96).

Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Gorica utemeljuje svoj pravni interes v pobudi s tem, da "je zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine strokovna organizacija, ki je z zakonom o naravni in kulturni dediščini pooblaščen za varstvo naravne in kulturne dediščine{xe "naravna in kulturna dediščina"}. Med drugim opravlja tudi pripravo strokovnih podlag{xe "strokovne podlage"} s področja varovanja naravne in kulturne dediščine, ki se obvezno pripravljajo pri pripravi občinskih srednjeročnih planov".

komentar Na tem mestu opozarjam na - po mojem mnenju - pomanjkljivo zakonsko ureditev dveh področij: varstva naravne in kulturne dediščine{xe "naravna in kulturna dediščina"} ter strokovnih podlag. Menim, da je **zakon o naravni in kulturni dediščini pomanjkljiv**, saj na primer ne zahteva mnenja ali soglasja pooblaščen organizacije za posege v kulturne spomenike in naravne znamenitosti - niti med sprejemanjem planskih dokumentov in prostorskih izvedbenih aktov niti med

izdajo lokacijskega dovoljenja. Navaja le, da strokovna organizacija (tj. zavod) pripravlja strokovne podlage o varovanju naravne in kulturne dediščine.

Zato tudi vrhovno sodišče, ki odloča v upravnih sporih, zavodu za varstvo naravne in kulturne dediščine **pri izdaji lokacijskega dovoljenja ni dalo statusa** stranke v postopku. V obrazložitvi sodbe vrhovnega sodišča (št. U88/92-7 z dne 30. 7. 1992, povzeto po: V. Polič, 1992) je pojasnjeno: "Ta zakon (tj. zakon o naravni in kulturni dediščini - op. avt.) ne daje nobenih posebnih pravic zavodu za varstvo naravne in kulturne dediščine v postopku izdaje lokacijskega dovoljenja, niti takšnih pravic nima na podlagi zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor, ki ureja vprašanja izdaje lokacijskega dovoljenja".

Strokovne podlage o varovanju naravne in kulturne dediščine pa so le eno izmed strokovnih gradiv, nikakor pa jih občina - po mojem mnenju - ni dolžna v celoti upoštevati (mora pa upoštevati veljavne predpise). Planiranje je namreč - med drugim - tudi tehtanje in usklajevanje različnih interesov. Od plana ne moremo pričakovati, da bi zadostil prav vsem interesom, saj so nekateri med njimi v navzkrižju oziroma izključujoči, pri nekaterih pa je mogoče in treba najti srednjo pot, ki deloma zadovolji oba interesa, a nobenega v celoti. Analize in predlogi v zvezi z varstvom naravne in kulturne dediščine so torej sicer potrebne, od organa, ki sprejme prostorski dokument (npr. občinskega sveta), pa je odvisno, do katere stopnje bodo upoštevane.

Zato mislim, da bi bilo mnenje ali soglasje pooblaščenih organizacij primernejši instrument varstva dediščine, kot pa je le zahteva po izdelavi strokovnih podlag.

S spremembami zakonov o varstvu narave in kulturne dediščine bodo zavodi verjetno postali del državne uprave. Pričakujem, da bodo s tem izgubili možnost, da bi sami dajali pobude, temveč bodo lahko prek pristojnih ministrstev predlagali vladi, naj vloži zahtevo.

društvo - da

Nevladni organizaciji za varstvo okolja, Društvu ekologov Slovenije, je ustavno sodišče priznalo pravni interes, ko je opozarjalo na nevarnost načrtovanega posega (obrna cona) za naravno dediščino v zaledju Blejskega jezera (U-I-30/95).

Iz obrazložitve povzemam: "Po načelnem stališču ustavnega sodišča imajo različna združenja državljanov ustavno zahtevani pravni interes za vložitev pobude le v primerih, če se posega v njihove pravice (npr. lastninska pravica, pravica do zbiranja in združevanja), ne pa v primerih, ko menijo, da uveljavljajo splošen interes. Po zakonu o varstvu okolja{xe "okolje"} pa zagotavljajo varstvo okolja v okviru svojih pristojnosti oziroma pravic in obveznosti med drugimi subjekti varstva okolja tudi strokovna in druga združenja ter druge nevladne organizacije za varstvo okolja (3. točka 4. člena). Ker gre v konkretnem primeru za društvo, ki je ustanovljeno za varstvo okolja in je glede na zakon o varstvu okolja tudi subjekt varstva okolja, je ustavno sodišče zavzelo stališče, da **ekološkim društvom prizna pravni interes za izpodbijanje predpisov, ki posegajo v področje, za katero so ustanovljena.**"

Zanimivo je, da v dveh primerih pred tem ustavno sodišče pravni interes društvu priznalo, a tega ni posebej utemeljevalo (Društvu za varstvo okolja Celje, U-I-38/89, in Pokrajinskemu odboru Slovenskega ekološkega gibanja Celje, U-I-126/94).

politična stranka - ne Politični stranki (občinskemu odboru Zelenih Slovenije) ustavno sodišče ni priznalo pravnega interesa. V obrazložitvi piše: "Pobudnik pravnega interesa v tej zadevi (tj. zazidalni načrt Marina v Izoli, op. avt.) ne izkazuje, ker **izpodbijani**

Odlok v ničemer neposredno ne posega v pravice, pravne interese ali pravni položaj politične stranke kot pravne osebe" (U-I-83/95).

krajevna skupnost - ne Iz enakega razloga pravni interes ni bil priznan tudi svetu Krajevne skupnosti{x "krajevna skupnost"} Bertoki. Ustavno sodišče je svojo odločitev utemeljilo s tem, da izpodbijani "predpisi neposredno ne posegajo v pravice krajevne skupnosti oziroma njenega sveta. Svet krajevne skupnosti bi imel pravni interes le za vlaganje pobud za oceno predpisov, ki neposredno posegajo v njene pravice, pravne interese ali pravni položaj, **ne pa tudi za sprožanje pobud za oceno predpisov, ki posegajo v pravice prebivalcev krajevne skupnosti.**" (U-I-130/96)

Enako se je ustavno sodišče kasneje odločilo tudi v zvezi s pobudo sveta Krajevne skupnosti Rožna dolina (U-I-298/95).

vlada - dve poti Še nekaj besed o zahtevah vlade. Če ugotovi, da v občinskih planskih dokumentih niso bila upoštevana obvezna republiška izhodišča{x "obvezna izhodišča"}, ima po veljavnih zakonih dve možnosti.

- državni zbor Prva možnost je določena z 49. členom zakona o urejanju prostora. Če vlada ugotovi neusklajenost{x "obvezna izhodišča - neusklajenost"} osnutka občinskega **dolgoročnega** plana, mora o tem v 45 dneh obvestiti občino in zahtevati, naj odpravi ugotovljena neskladja. Če občina kljub temu sprejme neusklajen dolgoročni plan, vlada o tem obvesti državni zbor in mu predlaga, da zavzame stališče do ugotovljenih neskladij. Dokler stališče v državnem zboru ni bilo sprejeto, neusklajen dolgoročni plan ne more biti izhodišče za pripravo občinskega srednjeročnega plana.

Če vlada ugotovi neusklajenost osnutka občinskega srednjeročnega plana, je postopek drugačen: o neusklajenosti najkasneje v 45 dneh obvesti občino in ji naloži, naj odpravi ugotovljena neskladja (50. člen).

komentar Po podatkih, ki jih ima Ministrstvo za okolje in prostor, se **še ni zgodilo**, da bi vlada o neusklajenem občinskem dolgoročnem planu obvestila državni zbor (prej: Skupščino SRS). Vprašamo pa se lahko, kaj bi se zgodilo, če bi ga obvestila - državni zbor bi sprejel le stališče, kakršno koli bi že bilo. Nima pa pravice odpraviti ali razveljaviti občinski predpis - to pravico po ustavi le ustavno sodišče. Tudi v zvezi z neusklajenim srednjeročnim občinskim planom je vlada pravzaprav nemočna: zahteva le odpravo neskladij. Mimogrede: zakon tako ravnanje vladi nalaga oziroma določa, kako bi vlada morala ravnati.

Mislím, da gre za precej ponesrečeno zakonsko rešitev, ki pa je morda tudi zato ne izvajajo.

- ustavno sodišče Drugo pot določa zakon o upravi, po katerem so ministrstva dolžna zagotavljati zakonitost dela občin (10. člen). Če te njihovih opozoril ne upoštevajo, mora ministrstvo predlagati vladi, da sproži postopek pred ustavnim sodiščem (57. člen). Vlada o tem odloča, torej se lahko tudi odloči, da postopka ne bo sprožila.

komentar Trenutna pravna ureditev dopušča - pravzaprav zahteva - dva postopka. To bi utegnilo privedi tudi do dveh različnih odločitev državnega zbora in ustavnega sodišča o isti zadevi. Verjetno bi bilo treba tako ureditev odpraviti.

VRSTA PROSTORSKEGA DOKUMENTA

Prostorske dokumente sem razvrstila v naslednje skupine:

- republiški dokumenti - če jih sprejme vlada ali državni zbor in občinski - če jih sprejme občinski svet,

- planski dokumenti - sem so uvrščeni dolgoročni in srednjeročni planski dokumenti,
- prostorski izvedbeni akti - sem spadajo prostorski ureditveni pogoji in prostorski izvedbeni načrti (zazidalni, ureditveni in lokacijski načrti).

Najprej so analizirane vrste prostorskih dokumentov, za katere so bile vložene zahteve ali pobude, nato pa še vrste prostorskih dokumentov, o katerih ustavnosti in zakonitosti je presodilo sodišče. Kadar se pobuda na primer nanaša na zazidalni načrt, ustavno sodišče dokaj pogosto ocenjuje tudi zakonitost občinskega planskega dokumenta, na podlagi katerega je bil izvedbeni akt sprejet. Skratka, sodišče lahko obravnavo razširi, tako je ravnalo v šestih primerih (U-I-54/91, U-I-1/90, U-I-38/89, U-I-29/92, U-I-30/95 in U-I-3/97). V navedenih primerih je sicer največkrat ugotovilo, da občinski planski dokument ni skladen z zakonom, vendar je razveljavilo ali odpravilo le prostorski izvedbeni akt, na katerega se je pobuda nanašala, planskega dokumenta pa ne.

republiški dokumenti Od skupno 35 analiziranih pobud so se tri pobude nanašale na republiške, druge pa na občinske prostorske dokumente. Vse tri pobude glede republiških predpisov so se nanašale na lokacijske načrte, in sicer za hidroelektrarno (U-I-132/93) in za avtocesti (U-I-126/94 in U-I-125/94).

občinski dokumenti Na občinske planske dokumente se je nanašalo 13 pobud, na prostorske izvedbene akte 28 (na prostorske izvedbene načrte 23, na prostorske ureditvene pogoje 5), na odlok o skladnosti zazidalnih načrtov s planskimi dokumenti pa 1, od tega se je 6 pobud nanašalo hkrati na planske dokumente in izvedbene akte (slika 3).

Slika 3: Število pobud glede na vrsto prostorskega dokumenta

komentar

Skladno s pričakovanji se **večina** pobud nanaša na **prostorske izvedbene načrte**. Ti namreč izmed vseh občinskih prostorskih dokumentov najbolj natančno določajo prihodnjo ureditev v prostoru, zato so vplivi na sosednje parcele in širšo okolico najbolj razvidni. Zato tudi v postopkih sprejemanja v občinskih svetih (prej: občinskih skupščinah) pogosto pride do nasprotij, nekatere občine pa se prostorskim izvedbenim načrtom, če je le mogoče, izogibajo.

Načrtovanje je enako podrobno kot pri lokacijskih dokumentacijah - pritožbe v zvezi z njimi pa obravnavajo v sklopu upravnega postopka (lokacijsko dovoljenje, izdano na podlagi prostorskih ureditvenih pogojev) in upravnega spora, o njih pa odločata pa Ministrstvo za okolje in prostor ter Vrhovno sodišče.

Vzrok je tudi v tem, da s tovrstnimi dokumenti načrtujejo predvsem zahtevne posege, kakršni so avtoceste, ki **obremenjujejo okolje** (tj. "okolje"), zato uporabljajo prizadeti prebivalci in institucije za preprečevanje nezaželenih posegov v njihovi soseščini tudi to pot.

In še en pomemben razlog: prostorski izvedbeni načrti so namreč lahko tudi podlaga za **razlastitev** (gl. primer U-I-72/94, v katerem pobudnik nasprotuje izročitvi stavbnega zemljišča za uresničitev zazidalnega načrta - tj. gradnjo dovozne poti). Med letoma 1991 in 1997 sicer občine niso mogle razlaščati, saj je ustavno sodišče odločilo, da člen zakona o stavbnih zemljiščih iz leta 1984 ni skladen z ustavo (U-I-105/91 z dne 23. 4. 1992). Z novim zakonom o stavbnih

zemljiščih (Uradni list RS, št. 44/97) pa so občine ponovno dobile pravico do razlastitve določenih zemljišč v območjih, ki se urejajo s prostorskimi izvedbenimi načrti, poleg tega pa imajo tudi predkupno pravico. Zato pričakujem, da se bo odpor lastnikov do prostorskih izvedbenih načrtov znova povečal.

Zanimivo pa je, da se nobena pobuda ne nanaša na republiški prostorski plan, čeprav je bilo prav zaradi neuskklajenosti z republiški obvezni izhodišči odpravljenih ali razveljavljenih več občinskih prostorskih dokumentov. Toda v tem obdobju, kot smo že omenili, nobena občina ni dala pobude za oceno ustavnosti in zakonitosti, in tudi noben posameznik.

VRSTA ODLOČITVE USTAVNEGA SODIŠČA

Ustavno sodišče med obravnavanimi 36 primeri v 13 primerih postopka sploh ni začelo. Odločilo se je namreč, da pobude za oceno ustavnosti in zakonitosti prostorskega dokumenta ne sprejme oziroma da jo zavrže - najpogosteje zaradi očitne neutemeljenosti ali zato, ker pobudniku ni priznalo pravnega interesa (preglednica 3).

Sodišče je začelo postopek v 22 primerih, od tega je:

- v 4 primerih postopek **ustavilo** (U-I-54/91, U-I-1/90, U-I-38/89 in U-I-91/91);
- v 1 primeru je sodišče ugotovilo, da prostorski dokument **ni v neskladju** z zakonom (U-I-153/95);
- v 8 primerih je prostorske dokumente **razveljavilo**, od tega v 4 primerih delno (U-I--118/93, U-I-64/96, U-I-298/95 in U-I-149/97), v 4 primerih pa v celoti (U-I-95/93, U-I-95/93, U-I-188/93, U-I-30/95 in U-I-341/96);
- v 6 primerih je prostorske dokumente **odpravilo**, od tega v 4 primerih delno (U-I-5/92, U-I-108/92, U-I-126/93 in U-I-339/94), v 2 primerih pa v celoti (U-I-136/92 in U-I-29/92);
- v 4 primerih pa odločitve še ni sprejelo, je pa do takrat zadržalo izvajanje občinskih predpisov (U-I-3/93, U-I-267/96, U-I-332/96 in U-I-130/96).

Skratka, v preteklih šestih letih je na podlagi odločitve ustavnega sodišča delno ali v celoti **prenehala veljavnost 15** prostorskih dokumentov, v 4 primerih pa so občine same pravočasno odpravile nezakonitost.

Vsi razveljavljeni ali odpravljeni prostorski dokumenti so bili **občinski**, pri vseh treh republiških lokacijskih načrtih pa ustavno sodišče ni ugotovilo nezakonitosti.

uspešnost pobudnikov Ustavno sodišče je doslej ugodno rešilo 44 odstotkov pobud, kadar je šlo za občinski prostorski dokument, nikoli pa kadar je šlo za republiškega.

Za primerjavo sem analizirala še vse primere, o katerih je ustavno sodišče odločilo leta 1996. Izračunala sem delež primerov, ki so se končali z razveljavitvijo, odpravo oziroma ugotovitvijo o neskladnosti z ustavo ali zakoni. Tako je bila uspešnost pobudnikov oziroma predlagateljev pri republiških aktih 17-odstotna, pri občinskih za spoznanje višja - 18-odstotna, pri vseh primerih (vštevši akte krajevnih skupnosti, podjetij itd.) pa 21-odstotna. V zvezi z občinskimi prostorskimi dokumenti so torej pobudniki **še enkrat uspešnejši**, kar pomeni, da so izmed vseh splošnih pravnih aktov občinski prostorski dokumenti med najšibkejšimi oziroma da je **nezakonitosti tu nadpovprečno veliko**.

pravna podlaga Ko sem analizirala pravno podlago za odločitve ustavnega sodišča, se je pokazalo, da je najpogosteje ugotovilo neskladje z zakonom o urejanju naselij in drugih posegov v prostor, in sicer neskladje s skupno 12 členi. Omenim naj, da je od 12

členov poglavja zakona Priprava in sprejem prostorskih izvedbenih aktov sodišče ugotovilo neskladja kar s polovico členov, najpogosteje pa s 37. do 40. členom; pogosto tudi ni bil upoštevan 29. člen. Po pogostosti sledi zakon o urejanju prostora: kar 8-krat ni bil upoštevan 50. člen, po enkrat pa še trije drugi člani. In končno so tu še posamični primeri neskladja z zakonom o planiranju v prehodnem obdobju, zakonom o kmetijskih zemljiščih⁷ {xe "kmetijska zemljišča"} iz leta 1979 (11. člen) in ustavo.

ločeno mnenje

Ustavni sodniki lahko pri posamezni odločitvi izrazijo svoje ločeno mnenje {xe "ločeno mnenje"}, bodisi pritrdilno ali odklonilno. Pri ocenjevanju prostorskih dokumentov je sodnik podal ločeno mnenje le v enem primeru (U-I-20/93) - ločeno pritrdilno mnenje sodnika Krivica. Tudi pri odločanju so sodniki večinoma glasovali enotno (soglasno je bilo sprejetih 19 odločitev), z enim ali več glasovi proti pa so odločitve izglasovali v petih primerih (U-I-177/93, U-I-126/94, U-I-30/95, U-I-104/96 in U-I-153/95).

BESEDILA ODLOČB IN SKLEPOV USTAVNEGA SODIŠČA

Zbrana so besedila vseh odločitev ustavnega sodišča glede zahtev in pobud za oceno ustavnosti in zakonitosti prostorskih dokumentov. Odločitve so nanizane v kronološkem vrstnem redu, glede na datum sprejetja odločitve ustavnega sodišča. Pri vsaki pa so navedeni naslednji podatki:

- **številka** (opravilna številka, na katero se ustavno sodišče večinoma sklicuje tudi pri morebitnih podobnih odločitvah, sprejetih kasneje);
- **ime vlagatelja**;
- **akt** - to je prostorski dokument, za katerega je bila vložena zahteva ali pobuda za oceno ustavnosti in zakonitosti;
- **problem in pravna podlaga** (predpisi, na katerih temelji odločitev ustavnega sodišča);
- **izrek**, ki pri odločbah pove, ali se prostorski dokument razveljavi, odpravi ali pa je bilo zanj ugotovljeno, da ni v neskladju z zakonom; kadar gre za sklep sodišča, je iz njega razvidno ali se pobuda zavrne oziroma zavrne ali pa se izvajanje prostorskega dokumenta začasno zadrži,
- **besedilo**, v katerem je povzeto bistvo odločitve sodišča,
- **objava** (če je bila odločitev objavljena v Uradnem listu RS),
- **polno besedilo** (prevzet je celoten sklep ali odločba, skupaj z obrazložitvijo).

vir

Besedila so v celoti⁸ povzeta po informacijski bazi, ki jo vodi Pravni informacijski center Ustavnega sodišča RS.

Čeprav so obrazložitve čedalje daljše in je zato to poglavje zelo obsežno, pa so zelo koristen vir informacij. V obrazložitvah bo namreč bralec našel argumente, na katerih temeljijo odločitve ustavnega sodišča.

Ta besedila doslej še niso bila zbrana in dostopna v tiskani obliki na enem mestu, saj so v Uradnem listu RS objavljene le odločbe in sklepi o začasnem zadržanju, ne pa tudi sklepi, da se posamezna pobuda ne sprejme oziroma se zavrne.

U-I-5/92{x "U-I-5/92 Ďi"}

pobudnik Medobčinski zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Piran

akt Odlok Občinske skupščine Izola o zazidalnem načrtu{x "zazidalni načrtĎi"} Marina v Izoli (Uradne objave, št. 4/90), 6. čl.

problem Neskladnost občinskega zazidalnega načrta z občinskim srednjeročnim družbenim planom.

Določanje privezov v marini.

pravna podlaga Ustava 1991, 1. odst. 161. čl.

Ustavni zakon za izvedbo Ustave (UZIUI), 7. čl.

Zakon o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (ZUN), 22. in 29. čl.

Zakon o postopku pred Ustavnim sodiščem SR Slovenije (ZUSS), 3. al. 2. odst. 25. čl.

izrek Izpodbijana določba odloka se odpravi{x "odpravaĎi"}.

besedilo Določba odloka o zazidalnem načrtu, ki dovoljuje izgradnjo večjega števila privezov na plaži v marini, kot predvideva srednjeročni plan občine, ni v skladu z zakonom in se odpravi.

objava Ur. l. RS, št. 38/92 (popr. 50/92, str. 2927)

polno besedilo

ODLOČBA

Ustavno sodišče je na pobudo Medobčinskega zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine Piran v postopku za oceno zakonitosti, na seji dne 9.7.1992

odločilo:

Določba 6. člena odloka Skupščine občine Izola o zazidalnem načrtu "Marina" v Izoli (Primorske novice, Uradne objave, št. 4/90), ki se nanaša na izgradnjo privezov za 600 plovil v I. fazi, se odpravi.

Ta odločba ima pravne učinke po 414. in 415. členu ustave iz leta 1974.

Obrazložitev

S sklepom št. U-I-5/92-7 z dne 19/3-1992 je ustavno sodišče pobudo delno sprejelo in začelo postopek za oceno zakonitosti v izreku te odločbe navedene določbe občinskega odloka.

Ustavno sodišče je ugotovilo, da obravnavani odlok o zazidalnem načrtu v sporni določbi določa večje število privezov v marini, kot je to določeno s srednjeročnim družbenim planom občine Izola. Ta predvideva pod št. 4.5.3. (Prostorska organizacija dejavnosti in namenska raba prostora za območje, kjer so predvidene naloge v zvezi z urejanjem prostora) v I. fazi izgradnje "Marine" Izola 400 privezov, 6. člen odloka o zazidalnem načrtu "Marina" v Izoli pa določa v I. fazi izgradnjo 600 privezov. Navedena prekoračitev ni v skladu z 22. in 29. členom zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list SRS, št. 18/84, 29/86 in 26/90), kjer je določeno, da se s prostorskimi izvedbenimi akti oziroma prostorskim izvedbenim načrtom povzemajo usmeritve iz dolgoročnega plana in odločitve iz srednjeročnega družbenega plana družbenopolitične skupnosti, ki se nanašajo na obravnavano območje. Zato je ustavno sodišče sporno določbo občinskega odloka na podlagi prvega odstavka 161. člena ustave Republike Slovenije, 7. člena ustavnega zakona za izvedbo ustave Republike Slovenije in 2. alineje tretjega odstavka 25. člena zakona o postopku pred Ustavnim sodiščem SRS (Uradni list SRS, št. 39/74 in 28/76) odpravilo.

To odločbo je ustavno sodišče sprejelo v sestavi: predsednik dr. Peter Jambrek in sodniki dr. Tone Jerovšek, mag. Matevž Krivic, dr. Anton Perenič, mag. Janez Snoj, dr. Janez Šinkovec in dr. Lovro Šturm.

Predsednik

dr. Peter Jambrek

U-I-127/91{x "U-I-127/91Ďi"}

pobudnik Jožef Jakop, Strmec pri Vojniku

akt Odlok o zazidalnem načrtu {xe "zazidalni načrti"} za razdelilno transformatorsko postajo Vojnik in o lokacijskih načrtih za priključne visokonapetostne vode (Uradni list RS, št. 31/91-I)

problem Postopek sprejemanja prostorskega izvedbenega akta (zazidalnega in lokacijskega načrta) - javna razgrnitev v prizadeti krajevni skupnosti.

Pravni interes pobudnika.

pravna podlaga Zakon o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (ZUN), 37., 38., 39. člen.

Zakon o postopku pred Ustavnim sodiščem SR Slovenije (ZUSS), 2. al. 3. odst. 25. čl.

izrek Ustavno sodišče ne sprejme pobude in ne začne postopka za oceno izpodbijanega odloka.

besedilo Izpodbijani prostorski izvedbeni akt ni bil sprejet v nasprotju z zakonsko predvidenim postopkom, ker sta bila osnutka zazidalnega in lokacijskih načrtov javno razgrnjena {xe "javna razgrnitev"} v eni od prizadetih krajevnih {xe "krajevna skupnost"}skupnosti, s tem da so bile ostale prizadete krajevne skupnosti o tem obveščene in jim je bilo tudi omogočeno sodelovanje pri njuni javni obravnavi.

polno besedilo

SKLEP

Ustavno sodišče je na seji dne 10/9-1992 obravnavalo pobudo Jožefa Jakopa iz Strmca pri Vojniku in sklenilo:

Ustavno sodišče ne sprejme pobude in ne začne postopka za oceno zakonitosti odloka o zazidalnem načrtu za razdelilno transformatorsko postajo Vojnik in o lokacijskih načrtih za priključne visokonapetostne vode (Uradni list RS, št. 31/91-I).

Obrazložitev

Pobudnik v vlogi z dne 27/12-1991 izpodbija zakonitost postopka sprejemanja v izreku tega sklepa navedenega odloka. Meni, da je bil odlok sprejet in objavljen v nasprotju z določbami 34. do 39. člena zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor, ker ni bil spoštovan zakonsko določeni postopek sprejemanja odloka, še posebej pa ne določba 37. člena zakona, ki določa, da mora biti osnutek prostorskega izvedbenega akta razgrnjen tudi v prizadetih krajevnih skupnostih. V dopolnitvi pobude z dne 6/3-1992 pobudnik utemeljuje svoj pravni interes in meni, da so bile v konkretnem primeru kršene njegove na zakonu temelječe pravice, ki izhajajo iz 37. do 39. člena zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor.

Pobuda ni utemeljena.

Zakon o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list SRS, št. 18/84, 37/85, 29/86 in 26/90) določa, da izvršni svet odredi javno razgrnitev osnutka prostorskega izvedbenega akta na sedežu občinske skupščine ter v prizadetih krajevnih skupnostih, lahko pa tudi v zainteresiranih organizacijah združenega dela. Razgrnitev traja najmanj en mesec (prvi odstavek 37. člena). Med javno razgrnitvijo se osnutek prostorskega izvedbenega akta tudi javno obravnava. O pričetku in trajanju javne razgrnitve osnutka in o času javne obravnave morajo biti na primeren način obveščeni občani v krajevnih skupnostih (38. člen). Po preteku javne razgrnitve obravnava izvršni svet občinske skupščine pripombe in predloge ter zavzame do njih stališče. Na podlagi teh stališč se osnutek prostorskega izvedbenega akta dopolni (39. člen).

Ustavno sodišče je ugotovilo, da je bil izpodbijani odlok sprejet v skladu z omenjenimi zakonskimi določbami. Iz sklepa o javni razgrnitvi osnutka zazidalnega načrta za razdelilno transformatorsko postajo Vojnik in osnutka lokacijskih načrtov priključnih daljnovodov 2 x 110 kV RTP Celje - RTP Vojnik, 2 x 110 kV RTP Vojnik na 2 x 100 kV RTP Pekre - RTP Selce, 2 x 20 kV Vojnik, 2 x 20 kV Ivenca, 2 x 20 kV Strmec, 2 x 20 kV Arclin in 2 x 20 kV Prekorje - odsek do Škofje vasi (Uradni list SRS, št. 32/88) izhaja, da se osnutek pošlje KS Vojnik v javno razgrnitev in javno obravnavo. Na podlagi II. točke sklepa je KS Vojnik o javni razgrnitvi in javni obravnavi na krajevno običajen način seznanila tudi prizadeti krajevni skupnosti Strmec pri Vojniku in Škofja vas. Iz dokumentacije o javni razpravi izhaja, da je bila Krajevna skupnost Strmec pri Vojniku obveščena o javni razgrnitvi osnutka izpodbijanega zazidalnega načrta in osnutka lokacijskih načrtov ter vabljen na njihovo javno obravnavo. Predstavniki (krajani) KS Strmec pri Vojniku so se seje tudi udeležili.

Zato izpodbijani prostorski izvedbeni akt ni bil sprejet v nasprotju z zakonsko predvidenim postopkom, ker sta bila osnutka zazidalnega in lokacijskih načrtov javno razgrnjena v eni od prizadetih krajevnih skupnosti, s tem

da so bile ostale prizadete krajevne skupnosti o tem obveščene in jim je bilo tudi omogočeno sodelovanje pri njihovi javni obravnavi.

Ustavno sodišče je sprejelo ta sklep na podlagi 7. člena ustavnega zakona za izvedbo ustave Republike Slovenije in 2. alineje tretjega odstavka 25. člena zakona o postopku pred Ustavnim sodiščem SR Slovenije (Uradni list SRS, št. 39/74 in 28/76).

Predsednik

dr. Peter Jambrek

U-I-36/92{x "U-I-36/92Đi"}

pobudnik Drago Mlakar, Maribor

akt Odlok Občinske skupščine Slovenska Bistrica o spremembah in dopolnitvah odloka o ugotovitvi usklajenosti{x "zazidalni načrt - odlok o ugotovitvi usklajenosti Đi"} zazidalnih načrtov s sprejetim srednjeročnim družbenim planom občine Slovenska Bistrica za obdobje 1986 - 1990 (Uradni list RS, št. 3/91-I)

problem Spreminjanje in dopolnjevanje tekstualnih delov veljavnih zazidalnih načrtov z občinskim odlokom brez izpeljave zakonitega postopka (javna razgrnitev{x "javna razgrnitevĐi"}, javna obravnavava).

pravna podlaga Ustava, 1991, 1. odst. 161. čl.

Ustavni zakon za izvedbo Ustave (UZIUI), 7. čl.

Zakon o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (ZUN), 37. do 39. čl.,

44. čl. in 82. čl.

Zakon o planiranju in urejanju prostora v prehodnem obdobju (ZPOP), 2. čl.

Zakon o postopku pred ustavnim sodiščem SR Slovenije (ZUSS), 6. čl. in 2. al. 3. odst. 25. čl.

izrek Izpodbijani odlok se odpravi{x "odpravaĐi"}.

besedilo Občinski odlok, s katerim se spreminjajo oziroma dopolnjujejo tekstualni deli veljavnih zazidalnih načrtov brez izpeljave zakonitega postopka, ni v skladu z zakonom.

objava Ur. list RS, št. 52/92

polno besedilo

ODLOČBA

Ustavno sodišče je na pobudo Draga Mlakarja iz Maribora, ki ga zastopa Ivan Gorjup, odvetnik v Mariboru, v postopku za oceno zakonitosti na seji dne 8.10.1992

odločilo:

Odlok Skupščine občine Slovenske Bistrica o spremembah in dopolnitvah odloka o ugotovitvi usklajenosti zazidalnih načrtov s sprejetim srednjeročnim družbenim planom občine Slovenska Bistrica za obdobje 1986 - 1990 (Uradni list RS, št. 3/91-I) se odpravi.

Ta odločba ima pravne učinke po 414. in 415. členu ustave iz leta 1974.

Obrazložitev

S sklepom št. U-I-36/92-6 z dne 2/7-1992 je ustavno sodišče pobudo sprejelo in začelo postopek za oceno zakonitosti 2. člena v izreku te odločbe navedenega občinskega odloka. V pobudi je bilo navedeno, da se z izpodbijanimi določbami občinskega odloka dopolnjujejo tekstualni deli veljavnih zazidalnih načrtov, ki urejajo individualne stanovanjske cone, z novo poslovno-stanovanjsko namembnostjo objektov, ne da bi bil izpeljan z zakonom določeni postopek za spreminjanje oziroma dopolnjevanje prostorskih izvedbenih aktov. Zakon o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list SRS, št. 18/84, 37/85, 29/86 in 26/90) v 43. členu omogoča spreminjanje in dopolnjevanje prostorskih izvedbenih aktov, vendar le po postopku, ki je predpisan za njihov sprejem. Navedeni zakon predvsem v členih 37 do 39 vsebuje podrobne določbe o javni razgrnitvi osnutka prostorskega izvedbenega akta in o javni obravnavi tega akta, o obravnavanju pripomb in predlogov z javne obravnave v izvršnem svetu občinske skupščine ter o predložitvi osnutka prostorskega izvedbenega akta

občinski skupščini v sprejem. Izpodbijani odlok ni bil sprejet po tem postopku. V skladu s tem se izpodbijani odlok v svoji preambuli tudi ne sklicuje na zakonske določbe, v katerih je ta postopek urejen, ampak na določbe 82. člena zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor in 2. člena zakona o planiranju in urejanju prostora v prehodnem obdobju (Uradni list RS, št. 48/90) - to pa so določbe, ki ne morejo biti pravna podlaga za spreminjanje prostorskih izvedbenih aktov. V zvezi s tem gre pri izpodbijanem odloku tudi za poskus sprememb zazidalnih načrtov v nesprejemljivi oziroma nezakoniti obliki - v obliki spremembe ugotovitvenega odloka o njihovi skladnosti s srednjeročnim družbenim planom in ne v obliki spremembe teh aktov samih. Zato je bilo potrebno izpodbijani odlok s smiselno uporabo 6. člena zakona o postopku pred ustavnim sodiščem v celoti odpraviti, čeprav je bil s sklepom začel postopek le glede njegovega 2. člena.

Ustavno sodišče je sprejelo to odločbo na podlagi prvega odstavka 161. člena ustave Republike Slovenije, 7. člena ustavnega zakona za izvedbo ustave Republike Slovenije in 2. alineje tretjega odstavka 25. člena zakona o postopku pred Ustavnim sodiščem SRS (Uradni list SRS, št. 39/74 in 28/76) v sestavi: predsednik dr. Peter Jambreč in sodniki dr. Tone Jerovšek, mag. Matevž Krivic, mag. Janez Snoj, dr. Janez Šinkovec in dr. Lovro Šturm.

Predsednik

dr. Peter Jambreč

U-I-54/91{x "U-I-54/91Di"}

pobudnik Antonija Grahek, Črnomelj

akt Odlok Občinske skupščine Črnomelj o lokacijskem načrtu{x "lokacijski načrtDi"} za centralno čistilno napravo Črnomelj (Skupščinski Dolenjski list, št. 8/90) in popravek tega odloka (Skupščinski Dolenjski list, št. 2/91), 3. čl.

Odlok iste občinske skupščine o lokacijskem načrtu za centralno čistilno napravo Črnomelj (Skupščinski Dolenjski list, št. 8/90)

Odlok iste občinske skupščine o dopolnitvi odloka o lokacijskem načrtu za centralno čistilno napravo Črnomelj (Ur. list RS, št. 25/91)

Odlok iste občinske skupščine o spremembi in dopolnitvi odloka o lokacijskem načrtu za centralno čistilno napravo Črnomelj (Ur. l. RS, št. 21/92)

problem Zakonitost postopka sprejemanja lokacijskega načrta.

Usklajenost občinskega urbanističnega dokumenta z obveznimi izhodišči republiškega in občinskega družbenega plana.

Lokacija čistilne naprave.

Veljavnost (obstoj) predpisa (občinskega odloka) kot procesni pogoj za oceno njegove ustavnosti oziroma zakonitosti.

pravna podlaga Zakon o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (ZUN), 36., 37., 38. in 39. čl.

Zakon o urejanju prostora (ZUreP), 50. čl.

Zakon o postopku pred Ustavnim sodiščem SR Slovenije (ZUSS), 15., 22., 2. odst. 25. čl.

sklepi S sklepom z dne 26/9-1991 je ustavno sodišče delno sprejelo pobudo in začelo postopek za oceno ustavnosti in zakonitosti izpodbijane določbe prvega odloka, ker je menilo, da bo moralo oceniti zakonitost postopka njegovega sprejemanja glede na to, da občinska skupščina po določbah zakona sprejme prostorski izvedbeni akt z odlokom potem, ko je bil osnutek tega akta dopolnjen glede na pripombe in predloge, dane med javno razgrnitvijo.

S sklepom z dne 28/11-1991 je bil občinski skupščini določen rok za odpravo neustavnosti in nezakonitosti izpodbijane določbe odloka, ki je bil podaljšan s sklepom z dne 19/3-1992.

izrek Postopek za oceno ustavnosti in zakonitosti izpodbijane določbe prvega odloka in njegovega popravka se ustavi.

Pobuda za oceno ustavnosti in zakonitosti drugih dveh izpodbijanih odlokov se ne sprejme.

Pobuda za oceno ustavnosti in zakonitosti zadnjega izpodbijanega odloka se ne sprejme.

besedilo Določba občinskega odloka o sprejetju lokacijskega načrta, ki določa meje območja urejanja { "meja območja urejanja Di" } kot je določen v tekstualnem delu lokacijskega načrta, ni v skladu z zakonom. Navedena neustavnost pa je bila v roku, ki ga je določilo ustavno sodišče, odpravljena in je zato ustavno sodišče postopek ustavilo.

opomba

K obravnavani zadevi sta bili s sklepom ustavnega sodišča z dne 2/7-1992 pridruženi zadevi št. U-I-24/92 in U-I-56/92 zaradi skupnega obravnavanja in odločanja.

polno besedilo

SKLEP

Ustavno sodišče je v postopku za oceno ustavnosti in zakonitosti, začetem na pobudo Antonije Grahek iz Črnomlja ter na pobudi občanov iz Vojne vasi pri Črnomlju, na seji dne 14/10-1992

sklenilo:

a) Postopek za oceno ustavnosti in zakonitosti 3. člena odloka Skupščine občine Črnomelj o lokacijskem načrtu za centralno čistilno napravo Črnomelj (Skupščinski Dolenjski list, št. 8/90) in popravka tega odloka (Skupščinski Dolenjski list, št. 2/91) se ustavi.

b) Ustavno sodišče ne sprejme pobude občanov iz Vojne vasi pri Črnomlju, vložene dne 6/3-1992, in ne začne postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti odloka Skupščine občine Črnomelj o lokacijskem načrtu za centralno čistilno napravo Črnomelj (Skupščinski Dolenjski list, št. 8/90) in odloka Skupščine občine Črnomelj o dopolnitvi odloka o lokacijskem načrtu za centralno čistilno napravo Črnomelj (Uradni list RS, št. 25/91).

c) Ustavno sodišče ne sprejme pobude občanov iz Vojne vasi pri Črnomlju, vložene dne 6/5-1992, in ne začne postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti odloka Skupščine občine Črnomelj o spremembi in dopolnitvi odloka o lokacijskem načrtu za centralno čistilno napravo Črnomelj (Uradni list RS, št. 21/92).

Obrazložitev

a) S sklepom št. U-I-54/91-8 je dne 26/9-1991 ustavno sodišče delno sprejelo pobudo Antonije Grahek iz Vojne vasi pri Črnomlju za oceno v izreku tega sklepa pod a) navedene določbe občinskega odloka in njegovega popravka, ker je ugotovilo, da so v 3. členu obravnavanega občinskega odloka skupaj s popravkom odloka navedene parcele št. 2121/1, 2126/3, 2126/5, 2124/2 in 2126/4 ter 2122/2 in 2125/1, ki niso bile navedene v osnutku odloka ob javni razgrnitvi in tudi ne v seznamu parcel v tekstualnem delu lokacijskega načrta centralne čistilne naprave. Ker navedeno neskladje ni bilo v skladu s 39. členom zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list SRS, št. 18/84, 37/85, 29/86 in 26/90), je ustavno sodišče Skupščini občine Črnomelj s sklepom U-I-54/91-14 določilo rok do 29/2-1992, v katerem naj sama odpravi navedeno neustavnost oziroma nezakonitost, na predlog Skupščine občine Črnomelj pa ta rok podaljšalo do 31/5-1992 s sklepom U-I-54/91-20. Dne 15/4-1992 je Skupščina občine Črnomelj sprejela odlok o spremembi in dopolnitvi odloka o lokacijskem načrtu za centralno čistilno napravo Črnomelj in ga objavila v Uradnem listu RS, št. 21/92. Ustavno sodišče je ugotovilo, da je s sprejetjem tega odloka in dopolnitvijo lokacijskega načrta Skupščina občine Črnomelj odpravila neustavno in nezakonito neskladje glede obsega zemljišč med odlokom in tekstualnim delom lokacijskega načrta. Zato je ustavno sodišče na podlagi 7. člena ustavnega zakona za izvedbo ustave Republike Slovenije in 22. člena zakona o postopku pred Ustavnim sodiščem SRS (Uradni list SRS, št. 39/74 in 28/76) postopek ustavilo.

b) Dne 6/3-1992 so občani iz Vojne vasi pri Črnomlju vložili pobudo za oceno ustavnosti in zakonitosti občinskih splošnih aktov, navedenih v izreku tega sklepa pod b). Glede tistega dela pobude, ki izpodbija temeljni odlok Skupščine občine Črnomelj o lokacijskem načrtu za centralno čistilno napravo Črnomelj v celoti, je ustavno sodišče ugotovilo, da navaja iste razloge, kot jih je glede tega odloka že poprej navedla v svoji pobudi Antonija Grahek in glede katere je ustavno sodišče s sklepom št. U-I-54/91-8 z dne 26/9-1991 že ugotovilo, da niso utemeljeni. Glede odloka o dopolnitvi odloka o lokacijskem načrtu za centralno čistilno napravo Črnomelj, katerega izpodbija drugi del obravnavane pobude, pa je ustavno sodišče ugotovilo, da je navedeni odlok Skupščina občine Črnomelj odpravila s sprejetjem kasnejšega odloka o spremembi in dopolnitvi odloka o lokacijskem načrtu za centralno čistilno napravo Črnomelj, objavljenega v Uradnem listu RS, št. 21/92, in ga zato ustavno sodišče ne more ocenjevati.

Pobude ustavno sodišče ni sprejelo na podlagi 7. člena ustavnega zakona za izvedbo ustave Republike Slovenije in drugega odstavka 25. člena zakona o postopku pred Ustavnim sodiščem SRS, ker niso izpolnjeni procesni pogoji za začetek postopka.

c) Dne 6/5-1992 so občani iz Vojne vasi pri Črnomlju vložili pobudo za oceno ustavnosti in zakonitosti občinskega splošnega akta navedenega v izreku tega sklepa pod c). V pobudi so navedli, da izpodbijani občinski odlok ni bil sprejet v skladu z določbami 36., 37., 38. in 39. člena zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor ter 50. členom zakona o urejanju prostora (Uradni list SRS, št. 18/84 in 15/89).

Pobuda ni utemeljena.

Po vpogledu v obširno gradivo, predloženo ustavnemu sodišču po obeh udeležencih v postopku, je ustavno sodišče ugotovilo naslednje: Določba drugega odstavka 36. člena zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor ni bila kršena, saj zakon določa, da se variantne strokovne rešitve pripravijo praviloma za zazidalne oziroma ureditvene načrte (in ne za lokacijske načrte). V skladu s 37. členom zakona je bila izvedena javna razgrnitev osnutka odloka in glavnih sestavin sprejetega in dopoljenega lokacijskega načrta v času od 17/1-1992 do 29/2-1992 v prostorih Skupščine občine Črnomelj. V skladu z 38. členom zakona je bil sklep občinskega izvršnega sveta o javni razgrnitvi objavljen v Uradnem listu RS, št. 2/92 in na krajevno običajen način, prizadeti lastniki zemljišč pa posebej vabljeni. Iz zapisnika o javni obravnavi dne 24/2-1992 je razvidno, da so bili navzoči tudi nekateri od vlagateljev pobude in so dali pripombe.

Iz predloženega sklepa Izvršnega sveta Skupščine občine Črnomelj z dne 12/3-1992 je razvidno, da je v skladu z 39. členom zakona bil s pripombami seznanjen občinski izvršni svet, jih zavrnil ter podprl predloženi osnutek odloka in ga predložil občinski skupščini v sprejetje.

Skupščini občine Črnomelj še vedno ni uspelo pridobiti soglasja Vlade Republike Slovenije o usklajenosti občinskega srednjeročnega plana z obveznimi izhodišči in rešitvami družbenih planov Republike Slovenije v smislu 50. člena zakona o urejanju prostora. Je pa bilo pridobljeno mnenje Izvršnega sveta Skupščine Republike Slovenije z dne 13/11-1990, da je dolgoročni družbeni plan občine Črnomelj usklajen z obveznimi izhodišči (vključno z zasnovo razmestitve čistilnih naprav) dolgoročnega plana Republike Slovenije za obdobje 1986 - 2000. Ker so obvezna izhodišča dolgoročnega plana občine Črnomelj glede čistilne naprave prevzeta tudi v srednjeročnem družbenem planu občine, je ustavno sodišče mnenja, da je tudi slednji glede obravnavane čistilne naprave usklajen z obveznimi izhodišči in rešitvami družbenih planov Republike Slovenije v smislu 50. člena zakona o urejanju prostora.

Glede na vse navedeno ustavno sodišče na podlagi 7. člena ustavnega zakona za izvedbo ustave Republike Slovenije in 15. člena zakona o postopku pred Ustavnim sodiščem SRS tudi zadnje pobude občanov iz Vojne vasi ni sprejelo in ni začelo postopka.

Predsednik

dr. Peter Jambreč

U-I-40/92{xe "U-I-40/92Di"}

pobudnik Ignac Vozel, Kresnice

akt Odlok občinske skupščine Litija o potrditvi zazidalnega načrta{xe "zazidalni načrtDi"} v delu, ki se nanaša na zazidalni načrt Kresnice - zahodni del (Ur. list SRS, št. 26/74),

Odlok iste občinske skupščine o zazidalnem načrtu Kresnice (Ur. list SRS, št. 31/76) in

Odlok iste občinske skupščine o sprejemu sprememb in dopolnitev zazidalnega načrta Kresnice (Ur. list SRS, št. 43/88)

problem Ponovno odločanje ustavnega sodišča o isti zadevi.

Revizija odločitve ustavnega sodišča.

Zakonitost postopka sprejemanja zazidalnega načrta (javna razgrnitev, javna razprava).

Udeležba občanov v postopku sprejemanja zazidalnega načrta - upoštevanje pripomb občanov.

pravna podlaga Zakon o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (ZUN), 27., 36., 33. čl. 37. čl. 2, odst. 38. čl. in 39. čl.

Zakon o postopku pred Ustavnim sodiščem SR Slovenije (ZUSS), 15. čl.

izrek Pobuda za oceno ustavnosti in zakonitosti izpodbijanih odlokov se ne sprejme.

besedilo V skladu z zakonom je občinski odlok o sprejemu sprememb in dopolnitev zazidalnega načrta, če so bile v postopku njegovega sprejemanja izdelane strokovne rešitve in osnutek akta javno razgrnjeni ter je bila med javno razgrnitvijo {xe "javna razgrnitev"} zagotovljena javna obravnava, tako da so imeli občani možnost aktivne udeležbe v postopku in so lahko dali svoje pripombe. Stvar ocene pristojnega organa pa je, katere pripombe se upoštevajo in v kakšnem obsegu; zato postopek sprejemanja obravnavanega akta ni nezakonit, če posamezne pripombe niso upoštevane.

opomba Obravnavana zadeva je po svoji vsebini povezana z zadevami U-I-17/75 (sklep z dne 18/12-1975), U-I-72/85 (sklep z dne 6/2-1986) in U-I-40/86 (sklep z dne 1/7-1986).

polno besedilo

SKLEP

Ustavno sodišče je na seji dne 22/10-1992 obravnavalo pobudo Ignaca Vozla iz Kresnic in

sklenilo:

Ustavno sodišče ne sprejme pobude in ne začne postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti:

1. Odloka SO Litija o potrditvi zazidalnega načrta v delu, ki se nanaša na zazidalni načrt Kresnice - zahodni del (Uradni list SRS, št. 26/74),
2. Odloka SO Litija o zazidalnem načrtu Kresnice (Uradni list SRS, št. 31/76) in
3. Odloka SO Litija o sprejemu sprememb in dopolnitev zazidalnega načrta Kresnice (Uradni list SRS, št. 43/88).

Obrazložitev

Pobudnik izpodbija citirane odloke Skupščine občine Litija z navedbo, da v postopku njihovega sprejemanja pristojni organ ni upošteval njegovih pripomb kot zainteresiranega občana, ker se ne strinja z izgradnjo javne ceste in s tem povezanim sistemov priključkov do posameznih parcel. Hkrati predlaga revizijo sklepa ustavnega sodišča, ki se nanaša na obravnavano zadevo, št. U-I-17/75 z dne 18/12-1975. Ustavno sodišče je glede prvih dveh v pobudi izpodbijanih odlokov ugotovilo, da gre za že razsojeno stvar, saj sodišče s sklepom št. U-I-17/75 z dne 18/12-1975 ter sklepoma št. U-I-72/85 z dne 6/2-1986 in U-I-40/86 z dne 1/7-1986 ni sprejelo pobude in ni začelo postopka za oceno njune ustavnosti in zakonitosti. Po ponovnem pregledu dokumentacije je ugotovilo, da iz razlogov, navedenih v pobudi, ni podlage za eventualno spremembo stališča ustavnega sodišča in njegovih dosedanjih odločitev.

Tretji izpodbijani odlok je skupščina občine sprejela na podlagi 39. člena zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list SRS, št. 18/84, 37/85, 29/86). Zakon ureja postopek sprejemanja zazidalnega načrta kot enega od oblik prostorskih izvedbenih načrtov (27. člen). Med elementi tega postopka sta izdelava strokovnih rešitev in njihova javna razgrnitev, ki ne sme trajati manj kot 14 dni (36. člen). Pridobljene rešitve obravnavajo občani v zainteresiranih organizacijah in krajevnih skupnostih (3. odstavek 36. člena). Ko občinski izvršni svet ugotovi, da je osnutek prostorskega izvedbenega akta pripravljen v skladu z usmeritvami dolgoročnega plana, v skladu s srednjeročnim družbenim planom občine in v skladu z zakonom, odredi, da se javno razgrne na sedežu občinske skupščine ter v prizadetih krajevnih skupnostih, lahko pa tudi v zainteresiranih organizacijah. Razgrnitev traja najmanj en mesec (37. člen). Med javno razgrnitvijo se osnutek prostorskega izvedbenega akta tudi javno obravnava (1. odstavek 38. člena). O pričetku in trajanju javne razgrnitve morajo biti občani obveščeni na primeren način (2. odstavek 38. člena). Po preteku javne razgrnitve obravnava izvršni svet občinske skupščine pripombe in predloge ter zavzame do njih stališče. Na podlagi teh stališč se osnutek prostorskega izvedbenega akta dopolni, pridobe soglasja pristojnih organov ter pripravijo druge potrebne tehnične rešitve. Tako dopolnjeni osnutek pošlje izvršni svet občinski skupščini (1. odstavek 39. člena). Občinska skupščina sprejme prostorski izvedbeni akt z odlokom (2. odstavek 39. člena).

Strokovne rešitve za obravnavani zazidalni načrt je izdelal Urbanistični zavod - Projektivni atelje pod št. projekta 3163 v januarju 1987. Izvršni svet občinske skupščine je dne 22/1-1987 obravnaval osnutek sprememb in dopolnitev zazidalnega načrta. Po ugotovitvah izvršnega sveta je bil osnutek pripravljen v skladu z

usmeritvami dolgoročnega in srednjeročnega družbenega plana občine Litija (Uradni list SRS, št. 14/87) ter v skladu z zakonom o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list SRS, št. 18/84, 37/85 in 29/86). Po obravnavi osnutka je izvršni svet sprejel sklep o javni razgrnitvi, ki je bil objavljen v Uradnem listu SRS, št. 9/87. Grafični in tekstualni del obravnavanega osnutka sta bila 30 dni javno razgrnjena na sedežu Skupščine občine Litija in sedežu Krajevne skupnosti Kresnice.

Javna obravnava sprememb in dopolnitev zazidalnega načrta je bila 8/4-1987 v prostorih Osnovne šole Kresnice; na tej obravnavi so se usklajevale pripombe in predlogi k obravnavanemu osnutku za zbor krajanov dne 21/4-1987. Strokovno opredelitev do pisnih in drugih pripomb iz javne obravnave, vključno s pobudnikovimi, je izdelovalec strokovnih rešitev dne 26/6-1987 predložil v pisni obliki. Stališče do pripomb je obravnaval odbor za prostorsko planiranje pri občinskem izvršnem svetu in oblikoval predloge za zbirnik pripomb, ki je bil predložen v obravnavo občinskemu svetu. Izvršni svet občinske skupščine je dne 22/10-1987 zavzel stališče do zbirnika pripomb, ki je bil na ogled občanom v prostorih Krajevne skupnosti Kresnice. V celoti je sprejel strokovne odgovore na pripombe občanov in naložil občinskemu komiteju za urejanje prostora in varstvo okolja, da izdela osnutek sprememb in dopolnitev zazidalnega načrta. Izdelovalec strokovnih rešitev je na podlagi pripomb iz javne razgrnitve in javne obravnave osnutek obravnavanega odloka dopolnil v januarju 1988. Obravnavani osnutek sta obravnavala zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti občinske skupščine dne 23/5-1988, osnutek sprejela in ga posredovala v enomesečno javno razpravo. Predloženi odlok je bil sprejet na seji zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti občinske skupščine dne 21/12-1988. Objavljen je bil v Uradnem listu SRS, št. 43/88 z dne 16/12-1988. Glede na navedeno ustavno sodišče ugotavlja, da so imeli v postopku sprejemanja obravnavanega občinskega odloka občani možnost aktivne udeležbe in so lahko dali svoje pripombe. Stvar ocene pristojnega organa pa je, katere pripombe se upoštevajo in v kakšnem obsegu. Zato v konkretnem primeru postopek ni bil nezakonit, če posamezne pripombe niso bile upoštevane.

Ustavno sodišče je sprejelo ta sklep na podlagi 7. člena ustavnega zakona za izvedbo ustave Republike Slovenije in 15. člena zakona o postopku pred Ustavnim sodiščem SR Slovenije (Uradni list SRS, št. 39/74 in 28/76).

Predsednik

dr. Peter Jambreč

U-I-59/92{xe "U-I-59/92Di"}

pobudnik Štefan Mesaroš, Ormož

akt Odlok Občinske skupščine Ormož o spremembi zazidalnega načrta{xe "zazidalni načrtDi"} cone družinske stanovanjske gradnje Hardek (Uradni vestnik občin Ormož in Ptuj, št. 15/92)

problem Postopek za sprejem sprememb zazidalnega načrta - pripombe občanov kot element postopka.

pravna podlaga Zakon o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (ZUN), 37., 38., 39. in 43. čl.

Ustavni zakon za izvedbo Ustave (UZIU), 7. čl.

Zakon o postopku pred Ustavnim sodiščem SR Slovenije (ZUSS), 15. čl.

izrek Pobuda za oceno ustavnosti in zakonitosti izpodbijanega odloka se ne sprejme.

besedilo Ustavno sodišče ni sprejelo pobude in ni začelo postopka za oceno odloka občinske skupščine o spremembi zazidalnega načrta, ker je ob preizkusu pobude ugotovilo, da je bil odlok v skladu z zakonom javno razgrnjen na podlagi objavljenega sklepa izvršnega sveta občinske skupščine o njegovi javni razgrnitvi in so prizadeti občani dali pripombe na vseh stopnjah sprejemanja izpodbijanega odloka. S prostorskimi akti določena javna pot pa ni nespremenljiva.

polno besedilo

SKLEP

Ustavno sodišče je na seji dne 19/11-1992 obravnavalo pobudo Štefana Mesaroša iz Ormoža, ki ga zastopa Ivan Mohorko, odvetnik v Ormožu, in

sklenilo:

Ustavno sodišče ne sprejme pobude in ne začne postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti odloka Skupščine občine Ormož o spremembi zazidalnega načrta cone družinske stanovanjske gradnje Hardek (Uradni vestnik občin Ormož in Ptuj, št. 15/92).

Obrazložitev

Občan izpodbija v izreku tega sklepa navedeni odlok, s katerim se ukinja dovoz iz Rakuševe ulice do parcele, št. 400/26 k.o. Ormož, v naselju Hardek, na kateri se nahaja stanovanjska hiša z gostinskim lokalom, last pobudnika. Pobudnik meni, da 39. člen zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list SRS, št. 18/84, 37/85, 29/86 in Uradni list RS, št. 26/90), na podlagi katerega je bil sprejet izpodbijani odlok, ne more biti pravna podlaga za odvzem pravice do dovozne poti, pridobljene s pravnomočnim lokacijskim dovoljenjem.

Pobudnik je tudi predlagal, naj ustavno sodišče zadrži{xe "zadržano izvajanjeĐi"} izvajanje obravnavanega občinskega odloka.

Ustavno sodišče pobude ni sprejelo.

Skupščina občine Ormož je sprejela izpodbijani odlok o spremembi zazidalnega načrta cone družinske stanovanjske gradnje Hardek v skladu s 43. členom zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor, ki določa, da se prostorski izvedbeni akt lahko spremeni oziroma dopolni, in sicer po postopku, ki je predpisan za njegov sprejem. Bistvene sestavine postopka za sprejem prostorskih izvedbenih aktov pa so predpisane v 37., 38. in 39. členu navedenega zakona.

Ustavno sodišče, ki se ni pristojno spuščati v vrednostne ocene posameznih prostorskih rešitev, vsebovanih v prostorskih izvedbenih aktih, je ugotovilo, da je bil osnutek izpodbijanega zazidalnega načrta v skladu s 37. in 38. členom navedenega zakona javno razgrnjen{xe "javna razgrnitevĐi"} za dobo 30 dni v prostorih Sekretariata za urejanje prostora in varstvo okolja občine Ormož po sklepu Izvršnega sveta Skupščine občine Ormož z dne 18/2-1992, objavljenem v Uradnem vestniku občin Ormož in Ptuj, št. 7/92. Pobudnik je dal med postopkom sprejemanja izpodbijanega odloka svoje pripombe (da se dovozna pot ne ukine) dne 6/4-1992 na zapisnik pri Sekretariatu za urejanje prostora in varstvo okolja občine Ormož, sosedje pa so dali dne 13/4-1992 pri istem občinskem sekretariatu na zapisnik izjave, da se strinjajo z ukinitvijo sporne dovozne poti.

Iz zapisnika 19. skupne seje zborov Skupščine občine Ormož z dne 29/4-1992 je razvidno, da je osnutek odloka predlagal občinski izvršni svet, da so bili pred glasovanjem o izpodbijanem odloku posredovani navzočim delegatom občinske skupščine tudi ugovori pobudnika proti ukinitvi sporne dovozne poti in da je občinska skupščina odlok sprejela. S tem pa je bilo zadoščeno tudi drugemu odstavku 39. člena navedenega zakona, ki določa, da občinska skupščina sprejme prostorski izvedbeni akt z odlokom - kar velja tudi za njegove spremembe. S prostorskimi akti določena javna pot pa ni nespremenljiva.

Ta sklep je ustavno sodišče sprejelo na podlagi 7. člena ustavnega zakona za izvedbo ustave Republike Slovenije in 15. člena zakona o postopku pred Ustavnim sodiščem SR Slovenije (Uradni list SRS, št. 39/74 in 28/76).

Predsednik

dr. Peter Jambrek

U-I-1/90{xe "U-I-1/90Đi"}

pobudnik Dušan Hvala, Ljubljana

akt Odlok Občinske skupščine Mozirje o lokacijskem{xe "lokacijski načrtĐi"} načrtu rekonstrukcije obvoznice Mozirje (Ur. l. SRS, št. 38/89)

problem Objava in veljavnost občinskega dolgoročnega in srednjeročnega družbenega plana.

Sprejem občinskega odloka na podlagi neobjavljenega družbenega plana (neveljavna pravna podlaga).

pravna podlaga Ustava 1974, 257. čl.

Zakon o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (ZUN), 22. in 29. čl.

Zakon o postopku pred Ustavnim sodiščem SR Slovenije (ZUSS), 22. čl.

sklepi S sklepom z dne 17/5-1990 je ustavno sodišče določilo občini rok za uskladitev in ga podaljšalo s sklepi z dne 22/11-1990, 17/1-1991, 31/10-1991 in 12/3-1992.

izrek Postopek za oceno ustavnosti in zakonitosti izpodbijanega odloka se ustavi.

besedilo Občinski odlok o lokacijskem načrtu, sprejet na podlagi neobjavljenega dolgoročnega in srednjeročnega družbenega plana občine, ni v skladu z zakonom.

polno besedilo

SKLEP

Ustavno sodišče je v postopku za oceno ustavnosti in zakonitosti, začetem na pobudo Dušana Hvale iz Ljubljane, na seji dne 19/11-1992

sklenilo:

Postopek za oceno ustavnosti in zakonitosti odloka Skupščine občine Mozirje o lokacijskem načrtu rekonstrukcije obvoznice Mozirje (Uradni list SRS, št. 38/89) se ustavi.

Obrazložitev

S sklepom št. U-I-1/90-15 je dne 5/4-1990 ustavno sodišče sprejelo pobudo Dušana Hvale za oceno v izreku tega sklepa navedenega občinskega odloka. Ugotovilo je, da je Skupščina občine Mozirje izpodbijani odlok sprejela na podlagi smernic in odločitev, vsebovanih v dolgoročnem in srednjeročnem družbenem planu občine Mozirje, ki pa še nista pričela veljati, ker nista bila objavljena v uradnem glasilu, kot je to določal 257. člen ustave SRS iz leta 1974. S tem so bile kršene določbe 22. in 29. člena zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list SRS, št. 18/84, 37/85, 29/86 in 26/90).

S sklepom št. U-I-1/90-19 z dne 17/5-1990 je ustavno sodišče Skupščini občine Mozirje na njen predlog določilo rok do 30/9-1990, v katerem naj sama odpravi navedeno nezakonitost, nato pa s sklepi št. U-I-1/90-22 z dne 22/11-1990, U-I-1/90-26 z dne 17/1-1991, U-I-1/90-31 z dne 3/10-1991 in U-I-1/90-35 z dne 12/3-1992 podaljševalo rok do 30/6-1992.

Z objavo dolgoročnega plana občine Mozirje za obdobje 1986 - 2000 v Uradnem listu RS, št. 19/90, in prostorskih sestavin srednjeročnega plana občine Mozirje za obdobje 1986 - 1990 v Uradnem listu RS, št. 51/92, je Skupščina občine Mozirje odpravila ugotovljeno nezakonitost odloka o lokacijskem načrtu rekonstrukcije obvoznice Mozirje.

Zato je ustavno sodišče na podlagi 7. člena ustavnega zakona za izvedbo ustave Republike Slovenije in 22. člena zakona o postopku pred Ustavnim sodiščem SRS (Uradni list SRS, št. 39/74 in 28/76) postopek ustavilo.

Predsednik

dr. Peter Jambrek

U-I-38/89{x "U-I-38/89Di"}

pobudnik Društvo za varstvo okolja, Celje

akt Odlok Občinske skupščine Žalec o zazidalnem načrtu{x "zazidalni načrtDi"} Novo Celje (Uradni list SRS, št. 15/89)

problem Neuskklajenost prostorskih sestavin srednjeročnega družbenega plana občine z obveznimi prostorskimi izhodišči republiških planov{x "obvezna izhodišča - neuskklajenost Di"}.

pravna podlaga Zakon o urejanju prostora (ZUreP), 50. čl.

Ustavni zakon za izvedbo Ustave (UZIUI), 7. čl.

Zakon o postopku pred Ustavnim sodiščem SR Slovenije (ZUSS), 22. čl.

sklepi S sklepom z dne 30/6-1991 je ustavno sodišče skupščini določilo rok za uskladitev izpodbijanega odloka z zakonom, ki ga je podaljšala s sklepom z dne 12/9-1991 in 12/3-1992.

izrek Postopek za oceno skladnosti izpodbijanih določb odloka se ustavi.

besedilo Ni v skladu z ustavo in zakonom odlok občinske skupščine o zazidalnem načrtu, sprejet na podlagi srednjeročnega družbenega plana občine, neobjavljenega v uradnem glasilu občine in neusklajenega z obveznimi prostorskimi sestavinami republiških družbenih planov. Ker je občinska skupščina v roku, ki ga je določilo ustavno sodišče, odpravila navedeno neustavnost oziroma nezakonitost, je ustavno sodišče postopek ustavilo.

polno besedilo

SKLEP

Ustavno sodišče je v postopku za oceno ustavnosti in zakonitosti, začetem na pobudo Društva za varstvo okolja Celje, na seji dne 26/11-1992

sklenilo:

Postopek za oceno ustavnosti in zakonitosti odloka Skupščine občine Žalec o zazidalnem načrtu Novo Celje (Uradni list SRS, št. 15/89) se ustavi.

Obrazložitev

S sklepom št. U-I-38/89-15 z dne 22/11-1990 je ustavno sodišče začelo postopek za oceno v izreku tega sklepa navedenega občinskega odloka. Ugotovilo je, da je Skupščina občine Žalec sprejela izpodbijani odlok na podlagi prostorskih sestavin srednjeročnega družbenega plana občine Žalec za obdobje 1986 - 1990 še pred njihovo uveljavitvijo, ker niso bile objavljene v uradnem glasilu v smislu 257. člena ustave iz leta 1974 in brez ugotovitve pristojnega republiškega organa, da so navedene prostorske sestavine usklajene z obveznimi prostorskimi izhodišči republiških planov v smislu 50. člena zakona o urejanju prostora (Uradni list SRS, št. 18/84 in 15/89).

Skupščini občine Žalec je ustavno sodišče na njen predlog s sklepom št. U-I-38/89-20 določilo rok do 30/6-1991, v katerem naj sama odpravi nezakonitost odloka o zazidalnem načrtu Novo Celje, nato pa s sklepoma U-I-38/89-24 in U-I-38/89-29 ta rok podaljšalo.

Z objavo sprememb in dopolnitev prostorskih sestavin dolgoročnega in srednjeročnega družbenega plana občine Žalec v Uradnem listu Republike Slovenije, št. 34/92, in s pridobitvijo mnenja Ministrstva za varstvo okolja in urejanje prostora, št. 020-00-18/90 z dne 19/6-1992, o usklajenosti objavljenih prostorskih sestavin družbenih planov občine Žalec z obveznimi prostorskimi izhodišči republiških planov je Skupščina občine Žalec odpravila ugotovljeno nezakonitost odloka o zazidalnem načrtu Novo Celje. Zato je ustavno sodišče na podlagi 7. člena ustavnega zakona za izvedbo ustave Republike Slovenije in 22. člena zakona o postopku pred Ustavnim sodiščem SRS (Uradni list SRS, št. 39/74 in 28/76) postopek ustavilo.

Predsednik

dr. Peter Jambreč

U-I-29/92{x e "U-I-29/92Đi"}

popudnik Marija in Jurij Krašovec in drugi, Laško

akt Odlok Skupščine občine Laško o ureditvenem načrtu{x e "ureditveni načrtĐi"}

 Zdravilišča Laško (KR 1-del) (Ur. list RS, št. 20/91-I in 29/91-I)

problem Usklajenost občinskega srednjeročnega družbenega plana z obveznimi izhodišči dolgoročnega plana republike{x e "obvezna izhodišča - neusklajenostĐi"}

 kot podlaga za sprejetje odloka o ureditvenem načrtu (izvajanje).

Nenamenska uporaba kmetijskih zemljišč{x e "kmetijska zemljiščaĐi"}.

Varstvo kmetijskih zemljišč pred nenamensko rabo.

pravna podlaga Zakon o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (ZUN), 2., 27. in 39. čl.

Zakon o kmetijskih zemljiščih (ZKZ), 11. čl.

Zakon o urejanju prostora (ZUreP), 29., 49. in 50. čl.

Ustava 1991, 153. čl. in 1. odst. 161. čl.

Ustava 1974, 414., 415. čl.

Ustavni zakon za izvedbo Ustave (UZIUI), 7. čl.

Zakon o postopku pred Ustavnim sodiščem SR Slovenije (ZUSS), 2. al. 3. odst. 25. čl.

izrek Izpodbijani odlok se odpravi{x "odpravaDi"}.

Ta odločitev ima pravne učinke po 414. in 415. členu ustave iz leta 1974.

besedilo V neskladju z ustavo in zakonom je izpodbijani odlok, ki ga je občina sprejela na podlagi srednjeročnega družbenega plana, ki še ni bil usklajen z obveznimi izhodišči dolgoročnega plana republike.

objava Ur. l. RS, št. 3/93

polno besedilo

ODLOČBA

Ustavno sodišče je na pobudo Jurija in Marije Krašovec ter drugih iz Laškega v postopku za oceno ustavnosti in zakonitosti na seji dne 17/12-1992

odločilo:

1. Odlok Skupščine občine Laško o ureditvenem načrtu Zdravilišča Laško (KR 1-del) (Uradni list RS, št. 20/91 in 29/91-I) se odpravi. 2. Ta odločitev ima pravne učinke po 414. in 415. členu ustave iz leta 1974.

Obrazložitev

Na pobudo Jurija in Marije Krašovec ter drugih lastnikov kmetijskih zemljišč v k.o. Debro in k.o. Rifengozd v občini Laško je ustavno sodišče s sklepom U-I-29/92 dne 10/9-1992 začelo postopek za oceno ustavnosti in zakonitosti odloka, ki je naveden v izreku te odločbe. Pobudniki navajajo, da je bil odlok sprejet pred uskladitvijo srednjeročnega plana, ki naj bi bil njegova osnova. Odlok zajema tudi kmetijska zemljišča pobudnikov, ki po 11. členu zakona o kmetijskih zemljiščih spadajo v prvo območje kmetijskih zemljišč. Ustavno sodišče je izpodbijani odlok odpravilo.

Odlok o ureditvenem načrtu Zdravilišča Laško je bil sprejet na podlagi 39. člena zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list SRS, št. 18/84, 29/86 in 26/90), ki določa, da prostorske izvedbene akte, med katere sodi tudi ureditveni načrt, sprejme občinska skupščina z odlokom. 27. člen zakona določa, da se s prostorskimi izvedbenimi načrti urejajo območja, ki so s srednjeročnim družbenim planom predvidena za graditev, širitev ali prenovo naselij ter za izvajanje drugih posegov v prostor. Iz 2. člena tega zakona pa izhaja, da delavci, delovni ljudje in občani urejajo naselja in druge posege v prostor v skladu z usmeritvami dolgoročnega plana glede razvoja dejavnosti v prostoru in njegove namenske rabe ter v skladu z rešitvami, ki jih določa srednjeročni družbeni plan družbenopolitične skupnosti.

Zakon o kmetijskih zemljiščih (Uradni list SRS, št. 1/79, 11/81, 1/86, 9/90 in Uradni list RS, št. 5/91) v 11. členu določa, da so trajno namenjena kmetijski proizvodnji zemljišča, ki so temelj proizvodnje hrane v Sloveniji in se v dolgoročnih in srednjeročnih planih razvrstijo v prvo območje kmetijskih zemljišč. Ta zemljišča se izjemoma lahko namenjajo za nekmetijsko rabo, če gre za posege, za katere je ugotovljen širši družbeni interes v dolgoročnem planu Republike Slovenije ali v dolgoročnem planu občine, če je to v skladu z dolgoročnim planom republike.

Po 29. členu zakona o urejanju prostora (Uradni list SRS, št. 18/84 in 15/89) določa dolgoročni plan Republike Slovenije v prostorskih sestavinah tudi globalno zasnovano namenske rabe prostora, med drugim pomembnejša območja kmetijskih zemljišč in grafično prikaže tiste prostorske sestavine, ki so obvezno izhodišče za pripravo srednjeročnih planov. Po 49. in 50. členu tega zakona je Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije pristojen za ugotavljanje usklajenosti občinskih planskih aktov z obveznimi izhodišči republiških planskih aktov. Iz določbe 50. člena zakona tudi izhaja, da občina ne more izvajati neusklajenih delov srednjeročnega družbenega plana.

Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije je obravnaval usklajenost prostorskih sestavin predloga družbenega plana občine Laško in v mnenju št. 30-02/90-1/55-8 z dne 23. julija 1991 predlagal Izvršnemu svetu Skupščine občine Laško, da v srednjeročnem družbenem planu občine upošteva strokovna priporočila Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, št. 465-20/91-2 z dne 3/6-1991, ki se nanašajo na odprte probleme, povezane s posegom v prvo območje kmetijskih zemljišč.

Skupščina občine Laško je srednjeročni družbeni plan, ki pa ni usklajen z obveznimi izhodišči dolgoročnega plana republike, sprejela, ni ga pa objavila.

Iz zbranega gradiva izhaja, da občina Laško nekaterih delov srednjeročnega družbenega plana, med katere spada tudi ureditveno območje zdraviliško-turistične dejavnosti Laško (KR 1), ob sprejemu spornega odloka 20/4-1991, ki ureja prav to območje, še ni imela usklajenih z obveznimi izhodišči dolgoročnega plana republike in tega še tudi do danes ni uredila. Zato obravnavani odlok ni v skladu z navedenimi zakonskimi določbami in s tem tudi ne z 254. členom ustave iz leta 1974 oziroma 153. členom sedaj veljavne ustave, ki določa, da morajo biti podzakonski predpisi in drugi splošni akti v skladu z ustavo in z zakoni.

Glede na dejstvo, da sporni odlok že od sprejema naprej ni v skladu z zakonom, saj temelji na delu srednjeročnega družbenega plana občine, ki ni usklajen z obveznimi izhodišči republiških planskih aktov, njegovo izvajanje pa bi pomenilo nenamensko uporabo zemljišč, ki so temelj proizvodnje hrane v Sloveniji in zato z zakonom posebej zaščitena, je ustavno sodišče ob upoštevanju teh okoliščin, pomembnih za ekonomsko, socialno in pravno varnost, odlok odpravilo. Sodišče je na podlagi 7. člena ustavnega zakona za izvedbo ustave odločilo, da ima ta odločba pravne učinke po 414. in 415. členu ustave iz leta 1974.

Ustavno sodišče je sprejelo to odločbo na podlagi prvega odstavka 161. člena ustave in 7. člena ustavnega zakona za izvedbo ustave Republike Slovenije ob uporabi 2. alineje tretjega odstavka 25. člena zakona o postopku pred Ustavnim sodiščem SRS (Uradni list SRS, št. 39/74 in 28/76) na seji v sestavi: predsednik dr. Peter Jambreč in sodniki dr. Tone Jerovšek, mag. Matevž Krivic, mag. Janez Snoj in dr. Lovro Šturm.

Predsednik

dr. Peter Jambreč

U-I-108/92{x "U-I-108/92Đi"}

pobudnik Marjan Habot, Murska Sobota

akt Odlok Občinske skupščine Murska Sobota o sprejetju sprememb zazidalnega načrta{x "zazidalni načrtĐi"} Obrtno-skladiščne cone ob Markišavski cesti v Murski Soboti za območje med Lendavsko in Noršinsko ulico ter Puconskim potokom (Uradne objave pomurskih občin, št. 7/92), 2. čl.

problem Zakonitost postopka sprejetja sprememb zazidalnega načrta glede na zakonska elementa: javna razgrnitev{x "javna razgrnitevĐi"}, javna razprava.

Pristojnost občine za urejanje območja opravljanja gostinske dejavnosti.

pravna podlaga Ustava 1974, 414. in 415. čl.

Ustava, 161. čl.

Ustavni zakon za izvedbo Ustave (UZIUI), 7. čl.

Zakon o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (ZUN), 37., 38., 39. in 43. čl.

Zakon o postopku pred Ustavnim sodiščem SRS, (ZUSS), 2. al. 3. odst. 25. čl.

izrek V 2. členu Odloka Skupščine občine Murska Sobota o sprejetju sprememb zazidalnega načrta Obrtno-skladiščne cone ob Markišavski cesti v Murski Soboti za območje med Lendavsko in Noršinsko ulico ter Puconskim potokom se odpravijo{x "odpravaĐi"} besede 's tem, da je na celotnem območju obdelave dopustna tudi gostinska dejavnost.'

Ta odločitev ima pravne učinke po 414. in 415. členu Ustave iz leta 1974.

besedilo Določba odloka občinske skupščine o sprejetju sprememb zazidalnega načrta, ki ni bila javno razgrnjena in dana v javno obravnavo, ni v skladu z zakonom.

objava Ur. list RS, št. 13/93

polno besedilo

ODLOČBA

Ustavno sodišče je na pobudo Marjana Habota iz Murske Sobotice v postopku za oceno zakonitosti na seji dne 25.2.1993

odločilo:

V 2. členu Odloka Skupščine občine Murska Sobota o sprejetju sprememb zazidalnega načrta Obrtno-skladiščne cone ob Markišavski cesti v Murski Soboti za območje med Lendavsko in Noršinsko ulico ter Puconskim potokom (Uradne objave pomurskih občin, št. 7/92) se odpravijo besede "s tem, da je na celotnem območju obdelave dopustna tudi gostinska dejavnost."

Ta odločitev ima pravne učinke po 414. in 415. členu Ustave iz leta 1974.

Obrazložitev

Ustavno sodišče je s sklepom št. U-I-108/92-8 z dne 21.1.1993 sprejelo pobudo in začelo postopek za oceno zakonitosti v izreku te odločbe navedenega dela 2. člena občinskega odloka, s katerim se dovoljuje tudi gostinska dejavnost na celotnem območju obdelave. Po navedbah pobudnika je bilo sporno besedilo kot novo dodano v 2. člen Odloka, potem ko je bil le-ta javno razgrnjen in po javni obravnavi, tako da uvedbi nove dejavnosti ni bilo mogoče pravočasno oporekati. Ustavno sodišče je ugotovilo, da je Izvršni svet Skupščine občine Murska Sobota dne 3.12.1991 sprejel odredbo o 30-dnevni javni razgrnitvi osnutka izpodbijanega odloka, dne 22.1.1992 pa je Sekretariat za varstvo okolja in urejanje prostora organiziral javno obravnavo o navedenem osnutku. Iz besedila navedenega osnutka Odloka, ki je bil javno razgrnjen in predložen v javno obravnavo, je razvidno, da 2. člen osnutka Odloka ni vseboval spornega besedila, po katerem "je na celotnem območju obdelave dopustna tudi gostinska dejavnost". Zapisnik o poteku javne obravnave ni bil izdelan, ker po pojasnilu nasprotnega udeleženca "ni bilo nobenih pripomb". V obrazložitvi osnutka Odloka je navedeno, da je v 8. členu osnutka Odloka opredeljen le manjši gostinski lokal, ki bi dopolnjeval ponudbo bencinskega servisa.

Dne 17.2.1992, t.j. po javni obravnavi osnutka izpodbijanega odloka, je Sekretariat za varstvo okolja in urejanje prostora občine Murska Sobota poslal Izvršnemu svetu Skupščine občine Murska Sobota v obravnavo predlog obravnavanega odloka, ki že vsebuje celotno sporno besedilo 2. člena Odloka. Sekretariat navaja, da v času javne razgrnitve kakor tudi na javni obravnavi ni bila podana na osnutek odloka nobena pripomba. V obrazložitvi predloga Odloka dopolnitev 2. člena s spornim besedilom ni izrecno omenjena, poudarjena pa je potreba po gostinskih lokalih, ki bodo dopolnjevali usluge trgovskega centra in bencinskega servisa. Predlog Odloka je Izvršni svet Skupščine občine Murska Sobota sprejel na svoji seji dne 21.2.1992 in ga predložil Skupščini občine Murska Sobota v sprejem.

Sprejetje spornega besedila v 2. členu obravnavanega odloka, ne da bi bilo to besedilo poprej javno razgrnjeno in dano v javno obravnavo, ni v skladu z določbami Zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list SRS, št. 18/84, 37/85, 29/86 in 26/90), po katerih je treba osnutek prostorskega izvedbenega akta javno razgrniti (37. člen), da bi o njem omogočili javno obravnavo (38. člen). Po preteku javne razgrnitve obravnava izvršni svet občinske skupščine pripombe in predloge iz javne obravnave ter zavzame do njih stališče. Šele na podlagi teh stališč se osnutek prostorskega izvedbenega akta dopolni in pošlje občinski skupščini v sprejem (39. člen).

Po 43. členu navedenega zakona se prostorski izvedbeni akt lahko spremeni ali dopolni in sicer po postopku, ki je predpisan za njegov sprejem.

Ustavno sodišče je sprejelo to odločbo na podlagi 161. člena Ustave, 7. člena Ustavnega zakona za izvedbo Ustave in 2. alineje tretjega odstavka 25. člena Zakona o postopku pred Ustavnim sodiščem SR Slovenije (Uradni list SRS, št. 39/74 in 28/76) v sestavi: predsednik dr. Peter Jambreč in sodniki dr. Tone Jerovšek, mag. Janez Snoj, dr. Janez Šinkovec in dr. Lovro Šturm.

Predsednik

dr. Peter Jambreč

U-I-20/93{x "U-I-20/93Đi"}

pobudnik Zdenko in Tomislav Vauda, Maribor

akt Odlok Občinske skupščine Maribor o spremembi in dopolnitvi prostorskih sestavin Družbenega plana{x "srednjeročni družbeni planĐi"} mesta Maribor (Medobčinski uradni vestnik občin Dravograd, Maribor, Pesnica, Radlje ob Dravi, Ravne na Koroškem in Ruše, št. 7/92)

Odlok Občinske skupščine Maribor o lokacijskem načrtu{xe "lokacijski načrtDi"} za cestno potezo Koroškega mostu od Vrbanske ceste do Erjavčeve ulice v Mariboru (Medobčinski uradni vestnik občin Dravograd, Maribor, Pesnica, Radlje ob Dravi, Ravne na Koroškem in Ruše, št. 18/92)

problem Javna razgrnitev{xe "javna razgrnitevDi"} in javna obravnava kot elementa zakonitosti postopka spremembe prostorskega izvedbenega akta - programske zasnove za izgradnjo magistralne ceste.

Ločeno mnenje ustavnega sodnika.

pravna podlaga Zakon o planiranju in urejanju prostora v prehodnem obdobju (ZPUP), 2. čl.

Zakon o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (ZUN), 36. čl., 39. čl.

Ustavni zakon za izvedbo Ustave (UZIU), 7. čl.

Zakon o postopku pred Ustavnim sodiščem SRS (ZUSS), 15. čl.

izrek Pobuda za oceno ustavnosti izpodbijanih občinskih odlokov se ne sprejme.

besedilo Občinski odlok o spremembi in dopolnitvi prostorskih sestavin srednjeročnega plana občine, ki določa prostorsko ureditev za izgradnjo pomembnega infrastrukturnega objekta in ki ni bil predložen v javno razgrnitev in v javno obravnavo v variantah, ter občinski odlok o lokacijskem načrtu za izgradnjo tega infrastrukturnega objekta, sprejet na podlagi navedenega odloka o spremembi in dopolnitvi prostorskih sestavin srednjeročnega plana občine, nista v neskladju z zakonom o planiranju in urejanju prostora v prehodnem obdobju.

polno besedilo

SKLEP

Ustavno sodišče je na seji dne 3.6.1993 obravnavalo pobudo Zdenka in Tomislava Vaude iz Maribora in sklenilo:

Ustavno sodišče ne sprejme pobude in ne začne postopka za oceno zakonitosti

- Odloka Skupščine občine Maribor o spremembi in dopolnitvi prostorskih sestavin Družbenega plana mesta Maribor (Medobčinski uradni vestnik občin Dravograd, Maribor, Pesnica, Radlje ob Dravi, Ravne na Koroškem in Ruše, št. 7/92) in

- Odloka Skupščine občine Maribor o lokacijskem načrtu za cestno potezo Koroškega mostu od Vrbanske ceste do Erjavčeve ulice v Mariboru (Medobčinski uradni vestnik občin Dravograd, Maribor, Pesnica, Radlje ob Dravi, Ravne na Koroškem in Ruše, št. 18/92).

Obrazložitev

Pobudnika glede prvega odloka navajata, da ni v skladu z Zakonom o urejanju prostora zato, ker uvaja spremembo programske zasnove s predstavitvijo magistralne ceste M - 3 na območju mesta Maribor, ki ni bila javno razgrnjena in ni bila predmet javne obravnave. Tako se prizadeti občani niso mogli izreči o programski zasnovi spornega dela magistralne ceste M - 3, ki je bila končno sprejeta. To naj bi bilo v nasprotju z določili 46. člena Zakona o urejanju prostora (Uradni list SRS, št. 18/84). Ker drugi odlok predstavlja izvedbo prvega odloka, pobudnika predlagata, da ustavno sodišče oba odloka kot nezakonita odpravi.

Ustavno sodišče pobude ni sprejelo. Ugotovilo je, da je bil osnutek programske zasnove za potezo Koroškega mostu od Vrbanske ceste do Erjavčeve ulice, ki ga je junija 1991 izdelal Zavod za urbanizem Maribor pod št. 82 - 2/90, javno razgrnjen od 24.7.1991 do 15.9.1991 v KS Heroja Šercerja, KS Franc Zalaznik Leon, KS Koroška Vrata in KS Prežihov Voranc. Glede spornega dela programske zasnove je bila javno razgrnjena in predložena v javno obravnavo projektna varianta navezave okoliških ulic na priključno cesto Koroškega mostu (M - 3), po kateri naj bi Limbuško cesto preko Krpanove ulice podaljšali do poteze Koroškega mostu.

V času javne razgrnitve osnutka programske zasnove je bila izvedena javna obravnava v navedenih krajevnih skupnostih. Iz poročila Zavoda za izgradnjo Maribora z dne 1.10.1991 o poteku javne obravnave je razvidno, da so občani v pretežni meri podprli gradnjo Koroškega mostu, da pa so dali tudi pripombe v obliki vprašanj: zakaj je bila v javno razpravo predložena le ena varianta in zakaj je potrebno na novo zgraditi Krpanovo ulico. Glede na pripombe občanov je Zavod za urbanizem Maribor ponovno preučil ustreznost prvotno izbrane variante in se s spremembo elaborata št. 82 - 2/90 v novembru 1991 ter marcu 1992 odločil za spremembo programske zasnove v obravnavanem delu, po kateri naj bi Limbuško cesto speljali pod železniško progo v Sokolsko ulico.

Navedeno spremembo programske zasnove v obravnavanem delu je sprejel Izvršni svet Skupščine občine Maribor na seji dne 12.3.1992, ko je obravnaval Predlog Odloka o spremembi in dopolnitvi prostorskih sestavin Družbenega plana mesta Maribor in ga predložil zborom Skupščine občine Maribor v sprejem. V obrazložitvi Predloga Odloka je navedeno, da je bila na temelju pripomb iz javne razgrnitve ponovno preverjena problematika navezave Limbuške ceste na priključno cesto Koroškega mostu preko Krpanove ulice. Ker je v javni obravnavi ta varianta doživela kritike, so se na podlagi dodatnih strokovnih preverjanj odločili predlagati v sprejem drugo varianto, to je speljati Limbuško cesto pod železniško progo v Sokolsko ulico. Ta varianta ima med drugimi prednostmi rušenje osmih objektov manj in opušča eno nivojsko križišče na glavni trasi, kar naj bi zagotovilo bolj tekoč promet.

Predloženo varianto je dne 30.3.1992 sprejela Skupščina občine Maribor z izpodbijanim odlokom o spremembi in dopolnitvi prostorskih sestavin družbenega plana mesta Maribor. Odlok je bil sprejet po uveljavitvi Zakona o planiranju in urejanju prostora v prehodnem obdobju (Uradni list RS, št. 48/90), ki v 2. členu določa, da se spremembe in dopolnitve prostorskih sestavin družbenih planov občin in posebnih družbenopolitičnih skupnosti pripravljajo in sprejemajo po postopku, ki je predpisan za pripravo in sprejem prostorskih izvedbenih aktov. Citirana zakonska določba napotuje na uporabo Zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list SRS, št. 18/84, 37/85, 29/86 in Uradni list RS, št. 26/90 in 18/93 - v nadaljevanju: ZUN), ki sicer velja za sprejetje oziroma spreminjanje oziroma dopolnjevanje prostorskih izvedbenih aktov, tudi pri spreminjanju in dopolnjevanju družbenih planov občin in posebnih družbenopolitičnih skupnosti v prehodnem obdobju do sprejetja novih predpisov o urejanju prostora.

Po 36. členu tega zakona se za zazidalne oziroma ureditvene načrte pripravijo praviloma variantne strokovne rešitve, medtem ko za lokacijske načrte zakon te obveznosti ne določa. To pomeni, da tudi za spremembe in dopolnitve prostorskih sestavin družbenega plana, ki zajemajo programsko zasnovo infrastrukturnih objektov in naprav (v obravnavanem primeru predstavitev magistralne ceste M-3 Dravograd - Maribor - Ptuj v mestu Maribor), torej za plansko materijo, ki se podrobneje obdela z lokacijskim načrtom, z zakonom ni predpisana obveznost priprave variantnih strokovnih rešitev. Skupščina občine Maribor je tako ravnala v skladu z navedeno zakonsko določbo. Po preteku javne razgrnitve izpodbijanih sprememb in dopolnitev prostorskih sestavin družbenega plana je Izvršni svet občine Maribor v skladu z določbo 39. člena navedenega zakona obravnaval pripombe in predloge in zavzel do njih stališče ter na podlagi sprejetega stališča osnutek sprememb in dopolnitev dopolnil ter poslal občinski skupščini, ki ga je z odlokom sprejela.

Odlok o lokacijskem načrtu za cestno potezo Koroškega mostu od Vrbanske ceste do Erjavčeve ulice v Mariboru je Skupščina občine Maribor sprejela dne 19.11.1992 v skladu z 22. členom ZUN. Z njim je podrobneje uredila usmeritve dolgoročnega plana občine in odločitve srednjeročnega plana občine, opredeljene v Odloku o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin Družbenega plana mesta Maribor. Ta sklep je Ustavno sodišče sprejelo na podlagi 7. člena Ustavnega zakona za izvedbo Ustave in 15. člena Zakona o postopku pred Ustavnim sodiščem SR Slovenije (Uradni list SRS, št. 39/74 in 28/76).

Predsednik

dr. Peter Jambreč

Ločeno mnenje {*xe "ločeno mnenje*Di"} Ne strinjam se z ugotovitvijo, da zakonsko določeni postopek ni bil kršen, kljub temu pa tudi po mojem mnenju pobude ni bilo mogoče sprejeti. Strinjam se torej z izrekom sklepa, ne pa tudi z njegovo obrazložitvijo.

Iz ugotovitve, da so za postopek v obravnavanem primeru veljala pravila Zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (ZUN) in ne pravila Zakona o urejanju prostora (ZUreP), na katera pobudnika zmotno opirata svojo pobudo, obrazložitev po mojem mnenju ni izpeljala ustreznih konsekvenc. Za obravnavani primer ni bistveno, da 36. člen ZUN predvideva praviloma variante za zazidalne oziroma ureditvene načrte in ne tudi za lokacijske načrte, saj v tem primeru ni šlo za nobenega od teh treh vrst aktov, ampak za spremembo družbenega plana, torej za akt, na podlagi katerega je potem šele možno sprejeti prostorske izvedbene akte katerekoli vrste.

Določbe omenjenega zakona (ZUN) se od določb Zakona o urejanju prostora (ZUreP) ločijo predvsem po tem, da ne zahtevajo obravnave osnutkov ustreznih aktov v vseh "samoupravnih organizacijah in skupnostih", kakor je to ZUreP zahteval za obravnavo družbenih planov. Izogniti se tej, dotlej obvezni fazi takih postopkov je bil tudi namen prehodne ureditve teh vprašanj po Zakonu o planiranju in urejanju prostora v prehodnem obdobju - ni pa bil namen te prehodne ureditve izogniti se javni razgrnitvi osnutkov in na to razgrnitev vezani javni obravnavi v prizadetih krajevnih skupnostih, niti temeljnim pravilom, ki za take razgrnitve veljajo po obeh

zakonih. Res je 46. člen ZUreP nekoliko bolj zavezujoče oziroma brez izjem predpisoval kot metodo javne razgrnitve tudi možnost "vpogleda v alternativne in variantne rešitve v zvezi z urejanjem prostora", medtem ko 36. člen ZUN določa, da se za zazidalne oziroma ureditvene načrte praviloma pripravijo variantne strokovne rešitve. Toda če je spremembe družbenih planov v prehodnem obdobju treba sprejemati po določbah ZUN, je nesporno, da je spremembe družbenih planov kot pomembnejših aktov vsekakor treba sprejemati po postopku, ki je v ZUN določen kot pravilo, in ne po izjemnih določbah. Uporaba teh izjemnih določb (torej razgrnitev brez variant) bi bila smiselna in dopustna le v izjemnih primerih drobnih, vsebinsko nezahtevnih in nespornih sprememb, kjer smiselnih variant sploh ne bi bilo. Obravnavani primer pa vsekakor ni bil tak.

Dejstvo, da pred sprejetjem prvega od izpodbijanih odlokov niso bile razgrnjene variantne rešitve in s tem zlasti ne tista, ki je bila kasneje sprejeta, torej nedvomno pomeni kršitev zakonsko določenega postopka priprave takih aktov. Ker pa v postopku ustavnosodne ocene ustavnosti in zakonitosti predpisov velja - tudi v drugih ustavnih sistemih prav tako kot v našem - nepisano, toda nesporno pravilo, da je zaradi kršitev postopka možno predpis razveljaviti ali odpraviti le v primeru kršitev, ki so bistveno vplivale na njegovo vsebino, je bilo treba oceniti, ali je v tem primeru šlo za takšno kršitev. Po mojem mnenju tu ni šlo za takšno kršitev in zato izpodbijanega prvega odloka ni bilo mogoče odpraviti kot nezakonitega oziroma nezakonito sprejetega. Pri tem je treba upoštevati zlasti to, da sta pobudnika skupaj z drugimi prizadetimi imela možnost svoje pomisleke in pripombe k sprejeti rešitvi izraziti kasneje ob razgrnitvi lokacijskega načrta in da jih je eden od njiju tudi izrazil, da pa se je ob tem pokazalo, da vse te pripombe niti po količini niti po teži niso bile takšne, da bi utegnile, če bi bile lahko izražene pravočasno, torej že pred sprejetjem sprememb družbenega plana, omajati takrat sprejeto odločitev o izbiri druge variante od prvotno predložene. Upoštevati pa je treba tudi dejstvo, da sta pobudnika vložila pobudo šele deset mesecev po sprejetju izpodbijanih sprememb družbenega plana, na podlagi katerih je bil medtem, več kot dva meseca pred vložitvijo pobude, sprejet tudi že prostorski izvedbeni načrt. Celo v primeru, kadar bi kasneje izraženi pomisleki prizadetih imeli bistveno večjo težo kot v tem primeru, bi bilo takim pobudam težko ugoditi, če bi se pojavile s tolikšno zamudo - potem ko so bili že tudi sprejeti izvedbeni akti in v vse to tudi že investirana pomembna javna sredstva. V takem primeru bi bilo seveda treba tehtati prizadete zakonske pravice posameznikov do možnosti pravočasnega vpogleda v variantne rešitve na eni strani in javni interes oziroma hkrati tudi pravice drugih posameznikov do smotrne uporabe javnih sredstev na drugi strani - tako tehtanje pa v tem primeru iz prej navedenih razlogov niti ni bilo potrebno.

Čeprav me drugačna razlaga veljavne zakonodaje od tiste, ki je prišla do izraza v obrazložitvi tega sklepa, iz pravkar navedenih razlogov v tem primeru ni pripeljala tudi do zavzemanja za sprejem pobude, sem kljub temu štel za potrebno izraziti to svoje drugačno stališče o pravilni interpretaciji veljavne zakonodaje, ker bo v kakšnem drugem primeru ta drugačna interpretacija lahko bistvenega pomena za rešitev sporne zadeve.

Matevž Krivic

U-I-118/93{x "U-I-118/93Di"}

predlagatelj Ministrstvo za okolje in prostor

akt Odlok Občinske skupščine Tržič o prostorskih ureditvenih pogojih{x "prostorski ureditveni pogojiDi"} v občini Tržič za območja izven ureditvenih območij naselij (Ur. vestnik Gorenjske, št. 12/86), 34. čl.

problem Smiselna uporaba prostorskih ureditvenih pogojev za ureditvena območja naselij - vsebina odloka.

pravna podlaga Ustava, 161. čl.

Zakon o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (ZUN), 25. in 40. čl.

Ustavni zakon za izvedbo Ustave (UZI), 7. čl.

Zakon o postopku pred Ustavnim sodiščem SRS (ZUSS), 2. al. 3. odst. 25. čl.

izrek Izpodbijana določba Odloka se razveljavi{x "razveljavitevDi"}.

Razveljavitev začne učinkovati dne 1.1.1994.

besedilo Izpodbijana določba Odloka, po kateri se do sprejetja prostorsko izvedbenih načrtov in prostorsko ureditvenih pogojev za ureditvena območja naselij za ta območja smiselno uporabljajo določbe izpodbijanega odloka je v neskladju z zakonom.

objava Ur. list RS, št. 43/92

polno besedilo

ODLOČBA

Ustavno sodišče je na predlog Ministrstva za okolje in prostor v postopku za oceno zakonitosti na seji dne 15.7.1993

odločilo:

34. člen Odloka Skupščine občine Trzič o prostorskih ureditvenih pogojih v občini Trzič za območja izven ureditvenih območij naselij (Uradni vestnik Gorenjske, št. 12/86) se razveljavi.

Razveljavitev začne učinkovati dne 1.1.1994.

Obrazložitev :

Ministrstvo za okolje in prostor je s predlogom začelo postopek za oceno zakonitosti 34. člena Odloka Skupščine občine Trzič o prostorskih ureditvenih pogojih v občini Trzič za območje izven ureditvenih območij naselij, po katerem se do sprejetja prostorskih izvedbenih načrtov in prostorskih ureditvenih pogojev za ureditvena območja naselij za ta območja smiselno uporabljajo določbe tega odloka.

Predlagatelj meni, da tako široko pooblastilo omogoča vse vrste posegov in graditev v ureditvenih območjih in odločanje upravnih organov po prostem preudarku pri izdajanju lokacijskih in gradbenih dovoljenj v nasprotju s 25. členom in prvim odstavkom 40. člena Zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list SRS, št. 18/84, 37/85, 29/86, 26/90 in Uradni list RS, št. 18/93 - v nadaljevanju: ZUN). Zato predlaga razveljavitev izpodbijane določbe občinskega odloka. Iz pojasnil Oddelka za prostor in okolje občine Trzič je razvidno, da se nasprotni udeleženec strinja z navedbami predlagatelja.

ZUN določa v 25. členu, da se s prostorskimi ureditvenimi pogoji urejajo območja občine, za katera ni predvidena izdelava prostorskih izvedbenih načrtov, ter območja, za katera je predvidena izdelava prostorskih izvedbenih načrtov, pa ti načrti še ne bodo sprejeti v tekočem planskem obdobju.

Prostorski ureditveni pogoji se pripravijo za posamezno prostorsko in funkcionalno zaokroženo območje izven ureditvenih območij naselij, za ureditveno območje naselja ali za posamezno funkcionalno zaokroženo območje v naselju.

Na ureditvenih območjih naselij ali posameznih funkcionalno zaokroženih območjih v naseljih, ki se urejajo s prostorskimi ureditvenimi pogoji, so dopustne le komunalne ureditve in adaptacije, dozidave ali nadzidave ter dopolnilne gradnje objektov oziroma naprav, ki so nujno potrebne za vzdrževanje obstoječe gradbene strukture ali za bivanje in delo prebivalcev na teh območjih.

Obravnavani občinski odlok določa pogoje za posege v prostor vključno z novogradnjami (stanovanja, turistični objekti, rekreacijski objekti, objekti komunalne infrastrukture) izven ureditvenih območij. Z izpodbijano določbo, ki dovoljuje smiselno uporabo navedenih določb tudi za ureditvena območja naselij, sta neposredno kršeni določbi prvega in tretjega odstavka citiranega 25. člena Zakona, po katerih se za ureditveno območje naselij sprejmejo začasni ureditveni pogoji (do sprejetja prostorskega izvedbenega načrta), s katerimi se lahko dovoljujejo le omejeni posegi v prostor varovalnega značaja, kot so komunalne ureditve in adaptacije, dozidave ali nadzidave ter dopolnilne gradnje objektov oziroma naprav, ki so nujno potrebne za vzdrževanje obstoječe gradbene strukture ali za bivanje in delo prebivalcev na teh območjih. Odlok o takšnih začasnih prostorskih ureditvenih pogojih pa mora tudi za navedene omejene posege v prostor vsebovati sestavine iz prvega odstavka 40. člena Zakona, kot so meje obravnavanega območja, funkcijo območja s pogoji za izrabo in kvaliteto graditve ali drugega posega, pogoje za urbanistično oblikovanje obravnavanega območja ter za arhitektonsko oblikovanje objektov oziroma posegov v prostor in druge pogoje, ki so pomembni za izvedbo predvidenih posegov.

Ker izpodbijana določba ni skladna s citiranimi določbami ZUN, jo je Ustavno sodišče razveljavilo.

Ustavno sodišče je sprejelo to odločbo na podlagi prvega odstavka 161. člena Ustave, 7. člena Ustavnega zakona za izvedbo Ustave in 2. alineje tretjega odstavka 25. člena Zakona o postopku pred Ustavnim sodišče SR Slovenije (Uradni list SRS, št. 39/74 in 28/76) na seji v sestavi: predsednik dr. Peter Jambrek in sodniki dr. Anton Jerovšek, mag. Matevž Krivic, mag. Janez Snoj, dr. Janez Šinkovec, dr. Lovro Šturm, Franc Testen, dr. Lojze Ude in dr. Boštjan M. Zupančič. Odločbo je sprejelo soglasno.

Predsednik

dr. Peter Jambrek

U-I-132/93{x "U-I-132/93Di"}

pobudnik Skupina občanov, Laško

akt Odlok Izvršnega sveta Skupščine Republike Slovenije o lokacijskem načrtu{x "lokacijski načrtDi"} Hidroelektrarne Boštanj (Ur. list SRS, št. 19/90)

problem Postopek sprejemanja prostorskih izvedbenih aktov - lokacijski načrt za izgradnjo hidroenergetskega objekta.

Sodelovanje prizadetih krajevnih skupnosti{x "krajevna skupnostDi"}.

Pravni interes kot procesna predpostavka (vpliv posegov na prostor).

pravna podlaga Zakon o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (ZUN), 41. čl.

Ustavni zakon za izvedbo Ustave (UZIU), 7. čl.

Zakon o postopku pred Ustavnim sodiščem SRS (ZUSS), 15. čl.

izrek Pobuda za oceno zakonitosti izpodbijanega odloka se ne sprejme.

besedilo Ni v neskladju z zakonom izpodbijani odlok o lokacijskem načrtu hidroenergetskega objekta, če so bili v postopek priprave in sprejema odloka, vključno z javno razgrnitvijo{x "javna razgrnitevDi"} in javno obravnavo, vključeni samo tisti deli občine, kamor dejansko sega vpliv graditve hidroenergetskega objekta.

polno besedilo

SKLEP

Ustavno sodišče je na seji dne 23.9.1993 obravnavalo pobudo skupine občanov iz občine Laško in sklenilo:

Ustavno sodišče pobude ne sprejme in ne začne postopka za oceno zakonitosti Odloka Izvršnega sveta Skupščine Republike Slovenije o lokacijskem načrtu Hidroelektrarne Boštanj (Uradni list SRS, št. 19/90).

Obrazložitev

Skupina občanov je vložila pobudo za oceno zakonitosti v izreku tega sklepa navedenega odloka z utemeljitvijo, da prebivalci občine Laško, v katero naj bi segal ekološki vpliv bodoče HE Boštanj, niso uspeli s svojimi pobudami in predlogi za vodenje javne razgrnitve in javne obravnave v postopku priprave in sprejemanja lokacijskega načrta, ki je sestavni del izpodbijanega odloka.

Pobudo so vložili občani s stalnim prebivališčem v naseljih Vrhovo, Radeče, Boštanj, Sevnica, Krško in Brežice.

Ustavno sodišče je ugotovilo, da izkazujejo pravni interes le vlagatelji pobude s stalnim prebivališčem v naseljih Vrhovo (občina Laško), Boštanj in Sevnica (obe občina Sevnica), ker je po strokovnih podlagah izpodbijanega lokacijskega načrta le v prostoru teh naselij mogoče pričakovati vplive objektov oziroma posegov v zvezi z graditvijo HE Boštanj.

Po vpogledu v predloženo pisno gradivo je Ustavno sodišče ugotovilo, da pobuda ni utemeljena.

Zakon o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list SRS, št. 18/84, 37/85, 29/86, 26/90 in Uradni list RS, št. 18/93 - v nadaljevanju: ZUN) določa v 41. členu poseben postopek priprave in sprejemanja prostorskih izvedbenih načrtov, med katere sodi tudi lokacijski načrt, ki jih po določbah srednjeročnega družbenega plana republike sprejme Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Po navedeni zakonski določbi sprejme Izvršni svet Skupščine SR Slovenije v sodelovanju z izvršnimi sveti prizadetih občin program priprave prostorskih izvedbenih načrtov. Osnutek prostorskega izvedbenega načrta pošlje Izvršni svet Skupščine SR Slovenije prizadetim občinam v javno razgrnitev in obravnavo najmanj za mesec dni. Po preteku javne razgrnitve oblikujejo izvršni sveti občinskih skupščin stališča in predloge k osnutku prostorskega izvedbenega načrta in jih pošljejo Izvršnemu svetu Skupščine SR Slovenije. Prostorski izvedbeni načrt sprejme Izvršni svet Skupščine SR Slovenije z odlokom.

V obravnavanem primeru je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije na seji dne 24.4.1986 sprejel "Program priprave prostorskih izvedbenih načrtov, ki jih bo v skladu s srednjeročnim družbenim planom SR Slovenije za obdobje 1986 - 1990 sprejel Izvršni svet Skupščine SR Slovenije" in ga objavil v Uradnem listu SRS, št. 19/86. Ta program vsebuje tudi lokacijski načrt za izgradnjo hidroelektrarne Boštanj, ki je sestavni del izpodbijanega odloka. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je obravnaval osnutek lokacijskega načrta HE Boštanj na seji dne 25.2.1988 in sprejel sklep o javni razgrnitvi (Uradni list SRS, št. 8/88).

Na podlagi dogovora med Izvršnim svetom Skupščine občine Sevnica in Izvršnim svetom Skupščine občine Laško je bil dne 7.3.1988 določen Program javne razgrnitve in javnih obravnjav osnutka lokacijskega načrta po tistih krajevnih skupnostih v občinah Sevnica in Laško, v katerih se pojavljajo objekti oziroma posegi v zvezi z graditvijo HE Boštanj. Iz navedenega programa je razvidno, da je bil osnutek lokacijskega načrta HE Boštanj javno razgrnjen v tistih krajevnih skupnostih, v katerih se po strokovnih podlagah za izgradnjo HE Boštanj izraža vpliv te graditve. Tako je bila v času od 4.3. do 4.4.1988 javna razgrnitev izvedena tudi na sedežu Krajevne skupnosti Vrhovo (občina Laško) in dne 25/3-1988 ob 18.00 uri izvedena javna obravnava v sejni sobi Krajevne skupnosti Vrhovo. Ugotovljeno je bilo, da na območju občine Laško ni bilo izraženih pripomb. Svoje pisno soglasje k lokacijskemu načrtu je dne 8.9.1989 dala tudi Krajevna skupnost Vrhovo. Komite za družbeno planiranje in razvoj - Oddelek za urejanje prostora občine Laško je v dopisu Republiškem komiteju za varstvo okolja in urejanje prostora z dne 12.12.1989 sporočil, da v planskih aktih občine Laško ni opredeljeno vplivno območje HE Boštanj v prostoru te občine. Vpliv zaježitve sega na območje te občine le v sami strugi reke Save, kjer je predvideno urejanje brežin. Predlagani poseg predstavlja za območje občine Laško nadaljevanje izgradnje hidroelektrarn na Savi in ne pomeni bistvenih sprememb v ureditvi prostora.

Izvršni svet Skupščine občine Laško ni imel pripomb oziroma predlogov do obravnavanega lokacijskega načrta.

Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije je dne 19.4.1990 sprejel odlok o lokacijskem načrtu Hidroelektrarne Boštanj in ga objavil v Uradnem listu RS, št. 19/90 z dne 18.5.1990.

Ustavno sodišče je ocenilo, da je bilo z zgoraj opisanim postopkom priprave in sprejemanja izpodbijanega odloka, vključno z javno razgrnitvijo in javno obravnavo samo v tistem delu občine Laško (Krajevni skupnosti Vrhovo), kamor dejansko sega vpliv graditve HE Boštanj, zadoščeno cit. 41. členu ZUN. Zakon ne določa načina in kraja izvedbe javne razgrnitve in javne obravnave. V obravnavanem primeru je bil z dogovorom med Izvršnim svetom Skupščine občine Sevnica in Izvršnim svetom Skupščine občine Laško določen program javne razgrnitve in javne obravnave, ki je omogočil prebivalcem vseh tistih krajevnih skupnosti v obeh občinah, kamor naj bi po strokovnih podlagah izpodbijanega lokacijskega načrta segal vpliv gradnje HE Boštanj, možnost sodelovanja, torej tudi krajanom Krajevne skupnosti Vrhovo v občini Laško.

Ta sklep je ustavno sodišče sprejelo na podlagi 7. člena Ustavnega zakona za izvedbo Ustave in 15. člena Zakona o postopku pred Ustavnim sodiščem SRS (Uradni list SRS, št. 39/74 in 28/76) v sestavi: sodnik, ki nadomešča predsednika mag. Matevž Krivic in sodniki dr. Anton Jerovšek, mag. Janez Snoj, dr. Janez Šinkovec, Franc Testen in dr. Lojze Ude. Sklep je sprejelo soglasno.

Sodnik,

ki nadomešča predsednika

mag. Matevž Krivic

U-I-126/93{xe "U-I-126/93Đi"}

pubudnik Franc Malečkar in drugi, vas Premančan

akt Dolgoročni družbeni plan{xe "dolgoročni planĐi"} občine Koper za obdobje od leta 1986 do 2000 (Ur. objave občin Ilirska Bistrica, Izola, Koper, Piran, Postojna in Sežana, št. 25/86, 10/88, 9/92 in 4/93), 3. al. 3. odst. 4.1.4. poglavja (Gradbeništvo)

problem Postopek sprejemanja prostorskega izvedbenega akta - sodelovanje prizadetih prebivalcev{xe "javna razgrnitevĐi"} krajevnih skupnosti{xe "krajevna skupnostĐi"}.

pravna podlaga Ustava, 1. odst. 161. čl.

Ustava 1974, 414. in 415. čl.

Zakon o planiranju in urejanju prostora v prehodnem obdobju (ZPUP), 2. čl.

Zakon o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (ZUN), 34., 35., 36., 37., 38., 39. in 43. čl.

Ustavni zakon za izvedbo Ustave (UZIU), 7. čl.

Zakon o postopku pred Ustavnim sodiščem SRS (ZUSS), 2. al. 3. odst. 25. čl.

izrek Izpodbijana določba 3. al. 3. odst. 4.1.4. poglavja (Gradbeništvo) se odpravi{x "odpravaDi"}.

Ta odločba ima pravne učinke po 414. in 415. členu Ustave iz leta 1974.

besedilo V neskladju z zakonom so spremembe in dopolnitve določenega dolgoročnega plana občine, če neposredno prizadeti prebivalci krajevne skupnosti niso bili na primeren način obveščeni o javni obravnavi, ni pa jim bil tudi omogočen vpogled v grafično gradivo v domači krajevni skupnosti, kar vse je prizadete krajanje oviralo pri uresničevanju zakonite pravice sodelovati v javni obravnavi.

objava Ur. list RS, št. 67/93

polno besedilo

ODLOČBA

Ustavno sodišče je na pobudo Franca Malečkarja in drugih iz vasi Premančan, ki jih zastopajo Igor Debernardi in drugi, odvetniki v Kopru, v postopku za oceno zakonitosti na seji dne 18.11.1993

odločilo:

Določba 3. alinee tretjega odstavka 4.1.4. poglavja (Gradbeništvo) Dolgoročnega družbenega plana občine Koper za obdobje od leta 1986 do 2000 (Uradne objave občin Ilirska Bistrica, Izola, Koper, Piran, Postojna in Sežana, št. 25/86, 10/88, 9/92 in 4/93) se odpravi.

Ta odločba ima pravne učinke po 414. in 415. členu Ustave iz leta 1974.

Obrazložitev

Pobudniki izpodbijajo zakonitost v izreku te odločbe navedene določbe Dolgoročnega družbenega plana občine Koper, ki predvideva pridobivanje sivega kamna (peščenjaka) na lokacijah na območju k.o. Hribi na podlagi projekta, ki bo vseboval tudi sanacijski program.

Pobudniki navajajo, da je bila navedena določba vnesena v Dolgoročni družbeni plan občine Koper s Spremembami in dopolnitvami Dolgoročnega plana občine Koper, objavljenimi v občinskih Uradnih objavah št. 9/92. Predvideni kamnolomi{x "kamnolomDi"} se nahajajo v neposredni bližini vasi Premančan v k.o. Hrvatini in naj bi njihovo delovanje motilo prebivalce navedene vasi, ti pa da na izbiro lokacije niso mogli vplivati. Postopek sprejemanja sporne planske dopolnitve naj bi bil izpeljan nezakonito, saj da je pobudnike povsem obšel, ker da osnutek sprememb in dopolnitev ni bil javno razgrnjen v Krajevni skupnosti Hrvatini, niti ni bila v njej opravljena javna obravnava. Navajajo, da sta bili javna razgrnitev osnutka in javna obravnava opravljeni na sedežu Skupščine občine Koper v Kopru, tu pa da so bile dostopne samo tekstualne sestavine osnutka sprememb in dopolnitev, ne pa tudi grafične sestavine.

Skupščina občine Koper je v svojih pojasnilih navedla, da je bil osnutek spornih sprememb in dopolnitev dolgoročnega plana občine Koper, ki vsebuje izpodbijano dopolnitev tega plana, na podlagi dogovora z vsemi krajevnimi skupnostmi na območju občine javno razgrnjen v avli upravne stavbe Skupščine občine Koper v Kopru. Javna razgrnitev je trajala 30 dni. V vse krajevne skupnosti so bili dostavljeni tekstualni deli osnutka sprememb in dopolnitev ter pismeno obvestilo o javni razgrnitvi in o času javne obravnave v prostorih Skupščine občine Koper v Kopru za posamezno krajevno skupnost. Za krajevno skupnost Hrvatini je bila javna obravnava dne 18.11.1991. Sporne spremembe in dopolnitve so bile prikazane tudi grafično.

S sklepom št. U-I-126/93-7 z dne 23.9.1993 je ustavno sodišče pobudo sprejelo in začelo postopek. V dopolnitvi odgovora na pobudo z dne 21/10-1993 je Skupščina občine Koper navedla, da so bile februarja 1990 poslani vsem krajevnim skupnostim na območju občine ankete za izdelavo sprememb občinskega dolgoročnega plana. Krajevna skupnost Hrvatini na anketo ni odgovorila, je pa pismeno sporočila, da so bili krajanje vasi Premančan obveščeni o razgrnitvi dokumentov v stavbi Skupščine občine Koper v Kopru po svojih delegatih v svetu krajevne skupnosti in predsednici tega sveta, ki se je udeležila obrazložitve teh dokumentov.

Zakon o planiranju in urejanju prostora v prehodnem obdobju (Uradni list RS, št. 48/90) v 2. členu določa, da se Spremembe in dopolnitve prostorskih sestavin družbenih planov občin pripravljajo in sprejemajo po postopku, ki je predpisan za pripravo in sprejemanje prostorskih izvedbenih aktov. Citirana zakonska določba napotuje na

uporabo členov 34 do 39 Zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list SRS, št. 18/84, 37/85 29/86 in Uradni list RS, št. 26/90, 18/93 in 47/93) tudi za pripravo in sprejetje dolgoročnih in srednjeročnih planov občin.

Po 37. členu navedenega zakona izvršni svet občinske skupščine odredi, da se osnutek prostorskega izvedbenega akta javno razgrne na sedežu občinske skupščine in v prizadetih krajevnih skupnostih, lahko pa tudi v zainteresiranih organizacijah združenega dela. Razgrnitev traja najmanj en mesec. Javno razgrnjeni osnutek obsega krajšo obrazložitev načrtovanih rešitev in tiste grafične priloge in druge prikaze, iz katerih so razvidne načrtovane rešitve in njihovi vplivi na bivanje in delo, možnosti in posledice njihove etapne izvedbe ter posledice teh rešitev na lastninska razmerja.

Po 38. členu Zakona se med javno razgrnitvijo osnutek prostorskega izvedbenega akta tudi javno obravnava. O pričetku in trajanju javne razgrnitve osnutka in o času javne obravnave morajo biti na primeren način obveščeni občani v krajevnih skupnostih ter delavci in delovni ljudje v samoupravnih organizacijah in skupnostih. Člen 43 Zakona pa določa, da se prostorski izvedbeni akt lahko spremeni oziroma dopolni po postopku, ki je predpisan za njegov sprejem.

Ustavno sodišče je ugotovilo, da postopek priprave in sprejemanja Sprememb in dopolnitev Dolgoročnega plana občine Koper za obdobje 1986 do 2000, s katerim je bila uvedena izpodbijana določba Dolgoročnega družbenega plana občine Koper, ni bil v celoti izveden v skladu z navedenimi določbami zakona. Razgrnitev osnutka tega splošnega akta ni bila opravljena v Krajevni skupnosti Hrvatini, katere prebivalci so neposredno prizadeti z izpodbijano določbo, slednji tudi niso bili na primeren način obveščeni o javni obravnavi, vpogled v grafično gradivo jim ni bil omogočen v domači krajevni skupnosti, kar vse je prizadete krajanje oviralo pri uresničevanju zakonite pravice sodelovati v javni obravnavi na predpisan način in dajati pripombe in predloge. Zato je Ustavno sodišče izpodbijano določbo odpravilo.

Ustavno sodišče je soglasno sprejelo to odločbo na podlagi 1. odstavka 161. čl. Ustave, 7. člena Ustavnega zakona za izvedbo Ustave in 2. alineje 3. odstavka 25. člena Zakona o postopku pred Ustavnim sodiščem SR Slovenije (Uradni list SRS, št. 39/74 in 28/76) na seji v sestavi: predsednik dr. Peter Jambreč in sodniki dr. Tone Jerovšek, mag. Matevž Krivic, mag. Janez Snoj, dr. Janez Šinkovec, dr. Lovro Šturm, Franc Testen, dr. Lojze Ude in dr. Boštjan M. Zupančič. Odločbo je sprejelo soglasno.

Predsednik:

dr. Peter Jambreč

U-I-177/93{xe "U-I-177/93Đi"}

pobudnik Janez Švajncer in drugi, Volčji potok

akt Spremembe in dopolnitve Dolgoročnega plana{xe "dolgoročni planĐi"} občine Kamnik za obdobje 1986 - 2000 (Ur. list RS, št. 22/92) v delu, ki pod 4.2.1. poglavja 'B. Spremembe in dopolnitve tekstualnega dela' povečuje obseg PN 1 - Volčji potok na 73,76 ha

problem Postopek sprejemanja prostorskega izvedbenega akta - sodelovanje prizadete krajevne skupnosti.

pravna podlaga Zakon o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (ZUN), 34. do 39. čl.

Ustavni zakon za izvedbo Ustave (UZIUI), 7. čl.

Zakon o postopku pred Ustavnim sodiščem SRS (ZUSS), 15. čl.

izrek Ustavno sodišče pobude ne sprejme in ne začne postopka za oceno zakonitosti določbe Sprememb in dopolnitev Dolgoročnega plana občine Kamnik za obdobje 1986 - 2000 (Uradni list RS, št. 22/92) v delu, ki pod 4.2.1. poglavja "B. Spremembe in dopolnitve tekstualnega dela" povečuje obseg PN 1 - Volčji potok na 73,76 ha.

besedilo Ni v neskladju z zakonom določba sprememb in dopolnitev dolgoročnega plana občine, ki vsebuje le popravek oziroma manjši odmik od prvotne meje ureditvenega območja, ne da bi povzročila škodljive posledice oziroma posegla v lastnino drugih oseb, če ni bila javno razgrnjena{xe "javna razgrnitevĐi"} v krajevni skupnosti{xe "krajevna skupnostĐi"}, na katero se nanaša.

polno besedilo

SKLEP

Ustavno sodišče je na seji dne 23.12.1993 obravnavalo pobudo Janeza Švajncerja in drugih iz Volčjega potoka in

sklenilo:

Ustavno sodišče pobude ne sprejme in ne začne postopka za oceno zakonitosti določbe Sprememb in dopolnitev Dolgoročnega plana občine Kamnik za obdobje 1986 - 2000 (Uradni list RS, št. 22/92) v delu, ki pod 4.2.1. poglavja "B. Spremembe in dopolnitve tekstualnega dela" povečuje obseg PN 1 - Volčji potok na 73,76 ha.

Obrazložitev

Pobudniki navajajo, da se z izpodbijano dopolnitvijo planskih aktov povečuje obseg ureditvenega območja PN 1 - Volčji potok, ne da bi bili o tem obveščeni prizadeti lastniki sosednjih zemljišč. Obravnavane spremembe in dopolnitve planskih aktov so bile sicer javno razgrnjene in obravnavane v nekaterih krajevnih skupnostih občine Kamnik, ne pa v krajevni skupnosti Volčji potok, kar naj ne bi bilo v skladu z 37. členom Zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list SRS, št. 18/84, 37/85, 29/86, 43/89, 26/90 in Uradni list RS, št. 3/91, 13/91 in 18/93 - v nadaljevanju: ZUN). Ker naj bi bil namen izpodbijane določbe omogočiti posek varovalnega gozda za izgradnjo igrišča za golf in tenis, naj bi bile po mnenju pobudnikov kršene tudi določbe 8. člena Zakona o urejanju prostora (Uradni list SRS, št. 18/84 in 15/89).

Ustavno sodišče pobude ni sprejelo.

Po pregledu tekstualnega in grafičnega gradiva je ustavno sodišče ugotovilo, da je bilo sporno ureditveno območje PN 1 - Volčji potok v celoti opredeljeno že v osnovnem Dolgoročnem planu občine Kamnik za obdobje 1986 - 2000 (Uradni list SRS, št. 3/89 in 39/89) in Srednjeročnem družbenem planu občine Kamnik za obdobje 1986 - 1990 (Uradni list SRS, št. 41/86 in 39/89). Predvideno je bilo v obsegu 72,85 ha in namenjeno parkovni ureditvi, prezentaciji oblikovane naravne in kulturne dediščine ter vrtnarstvu.

Z izpodbijano spremembo oziroma dopolnitvijo obeh planskih dokumentov se z vključitvijo parc. št. 811 k.o. Volčji potok v izmeri 0,91 ha povečuje obseg ureditvenega območja PN 1 - Volčji potok od 72,85 ha na 73,76 ha. Vse ostale planske opredelitve o ureditvenem območju PN 1 - Volčji potok ostajajo nespremenjene (izjema je podaljšan rok za sprejetje ureditvenega načrta do konca leta 1995).

Iz predloženega gradiva je nadalje razvidno, da je bila z anketnim listom dne 17.4.1991 pozvana k dajanju predlogov za spremembe in dopolnitve planskih aktov občine Kamnik tudi krajevna skupnost Volčji potok. V Uradnem listu RS, št. 10/91 je bil objavljen sklep občinskega izvršnega sveta o javni razgrnitvi in obravnavanju osnutka sprememb in dopolnitev dolgoročnega plana občine Kamnik v prostorih občine Kamnik. V časopisu Kamniški občan z dne 5.9.1991 je bilo objavljeno obvestilo občinskega izvršnega sveta z vabilom na javno obravnavo Osnutka sprememb in dopolnitev dolgoročnega plana občine Kamnik v sejni sobi občinske skupščine za dan 24.9.1991, v katerem je izrecno navedena tudi krajevna skupnost Volčji potok. Obenem je občinski zavod za urbanistično načrtovanje poslal predsednikom svetov krajevnih skupnosti, med njimi tudi predsedniku sveta krajevnih skupnosti Volčji potok, posebno pismeno vabilo, naj seznanijo zainteresirane občane, da bo v torek, dne 24/9-1991 ob 18. uri v sejni sobi občinske skupščine javna obravnava osnutka sprememb in dopolnitev dolgoročnega plana občine Kamnik.

Obravnavane spremembe in dopolnitve dolgoročnega plana in dopolnitve grafičnega dela srednjeročnega plana občine Kamnik, ki vsebujejo izpodbijano razširitev ureditvenega območja PN 1 - Volčji potok na parc. št. 811 k.o. Volčji potok v izmeri 0,91 ha, je občinska skupščina sprejela na podlagi 2. člena Zakona o planiranju in urejanju prostora v prehodnem obdobju (Uradni list RS, št. 48/90), ki določa, da se spremembe in dopolnitve prostorskih sestavin družbenih planov občin pripravljajo in sprejemajo po postopku, ki je predpisan za pripravo in sprejemanje prostorskih izvedbenih aktov. Citirana zakonska določba napotuje na uporabo členov 34 do 39 ZUN tudi za pripravo in sprejetje dolgoročnih in srednjeročnih planov občin. Člen 37 tega zakona določa med drugim, da izvršni svet občinske skupščine odredi, da se osnutek prostorskega izvedbenega akta javno razgrne na sedežu občinske skupščine in v prizadetih krajevnih skupnostih za najmanj en mesec. Po 38. členu tega zakona se med javno razgrnitvijo osnutka prostorskega izvedbenega akta tudi javno obravnava. O pričetku in trajanju javne razgrnitve osnutka in o času javne obravnave morajo biti na primeren način obveščeni občani v krajevnih skupnostih. V 43. členu Zakon določa, da se prostorski izvedbeni akt lahko spremeni oziroma dopolni po postopku, ki je predpisan za njegov sprejem.

Na podlagi navedenih podatkov je Ustavno sodišče ugotovilo, da je bil osnutek obravnavanih sprememb in dopolnitev dolgoročnega občinskega plana (in obenem sprememb in dopolnitev srednjeročnega občinskega

plana), ki vsebuje izpodbijano določbo, javno razgrnjen na sedežu občinske skupščine, ne pa tudi v krajevni skupnosti Volčji potok. V istih prostorih je bila dne 14/9-1991 s pričetkom ob 18. uri organizirana tudi javna obravnava za krajevno skupnost Volčji potok, o čemer so bili prebivalci te krajevne skupnosti ustrezno obveščeni z javnim obvestilom v časopisu Kamniški občan in s posebnim pismenim vabilom zavoda za urbanistično načrtovanje predsedniku sveta krajevne skupnosti. Iz zapisnika o javni obravnavi je razvidno, da so se nekateri prebivalci krajevne skupnosti Volčji potok javne obravnave udeležili in dali tudi pripombe.

Ustavno sodišče je nadalje ugotovilo, da gre pri izpodbijani spremembi in dopolnitvi občinskih planskih splošnih aktov dejansko za popravek meje ureditvenega območja PN 1 - Volčji potok oziroma za manjši odmik od prvotne meje območja (za 0,91 ha), s katerim se zaokrožuje funkcionalnost zemljišča z vključitvijo parc. št. 811 k.o. Volčji potok, ki je sicer v lasti Arboretuma Volčji potok. Navedeni popravek ne povzroča nikakršnih škodljivih posledic in tudi ne posega v lastnino drugih oseb. Iz navedenih razlogov je Ustavno sodišče kljub ugotovljeni pomanjkljivosti postopka v obravnavani zadevi odločilo drugače, kot v nekaterih drugih zadevah, v katerih osnutek planskega splošnega akta ni bil razgrnjen tudi v krajevni skupnosti, na katero se nanaša, kot npr. v zadevi št. U-I-126/93, ko je z odločbo z dne 18.11.1993 (OdlUS III,88) odpravilo določbo Dolgoročnega družbenega plana občine Koper, ki predvideva pridobivanje peščenjaka na lokacijah, kjer bi delovanje kamnoloma motilo prebivalce bližnje vasi.

Sedanji dolgoročni in srednjeročni plan občine Kamnik ne predvidevata izgradnje igrišča za golf oziroma igrišča za tenis ali kateregakoli drugega športnega objekta v ureditvenem območju PN 1 - Volčji potok. Za navedeno ureditveno območje je predvideno sprejetje ureditvenega načrta v smislu 27. člena ZUN v postopek njegove priprave in sprejemanja pa se bodo lahko vključili tudi pobudniki s svojimi predlogi in pripombami.

Ta sklep je ustavno sodišče sprejelo na podlagi 7. člena Ustavnega zakona za izvedbo Ustave in 15. člena Zakona o postopku pred Ustavnim sodiščem SR Slovenije (Uradni list SRS, št. 39/74 in 28/76) v sestavi: predsednik dr. Peter Jambreč in sodniki dr. Tone Jerovšek, mag. Matevž Krivic, mag. Janez Snoj, dr. Janez Šinkovec, dr. Lovro Šturm, France Testen, dr. Lojze Ude in dr. Boštjan M. Zupančič. Sklep je sprejelo s šestimi glasovi proti trem.

Predsednik

dr. Peter Jambreč

U-I-150/93{x "U-I-150/93Di"}

pobudnik Janez Šink, Brežice

akt Odlok Občinske skupščine Brežice o sprejetju zazidalnega načrta{x "zazidalni načrtDi"} za obrtniško cono Brežice (Uradni list SRS, št. 51/71, 32/85 in 39/86) v delu, ki se nanaša na dovozno cesto preko parc. št. 653/3 in 653/12 k.o. Črnc

problem Prometna infrastruktura kot kompleksna gradnja.

pravna podlaga Zakon o stavbnih zemljiščih (ZSZ), 4. čl.

Zakon o postopku pred Ustavnim sodiščem SRS (ZUSS), 15. čl.

Ustavni zakon za izvedbo Ustave (UZI), 7. čl.

izrek Ustavno sodišče ne sprejme in ne začne postopka za oceno zakonitosti izpodbijanega odloka.

besedilo 'Odlok občinske skupščine o sprejetju zazidalnega načrta v delu, ki se nanaša na dovozno cesto{x "dovozna cestaDi"} do posameznega zemljišča, ni v neskladju z določbo zakona o stavbnih zemljiščih, ki določa kot pogoj za gradnjo kompleksnost graditve, ker se sporni dovoz navezuje na cestno infrastrukturo celotnega zazidalnega kompleksa oziroma je njen setavni del.'

opomba V obrazložitvi sklepa se Ustavno sodišče sklicuje na zadevo št. U-I-31/85, v kateri je s sklepom z dne 27.11.1986 ustavilo postopek za oceno ustavnosti in zakonitosti.

polno besedilo

SKLEP

Ustavno sodišče je na seji dne 20.1.1994 obravnavalo pobudo Janeza Šinka iz Brežic, ki ga zastopa Stane Kranjc, odvetnik v Radovljici, in

sklenilo:

Ustavno sodišče pobude ne sprejme in ne začne postopka za oceno zakonitosti Odloka skupščine občine Brežice o sprejetju zazidalnega načrta za obrtniško cono Brežice (Uradni list SRS, št. 51/71, 32/85 in 39/86) v delu, ki se nanaša na dovozno cesto preko parc. št. 653/3 in 653/12 k.o. Črnc.

Obrazložitev

Pobudnik zatrjuje, da je sporni cestni dovoz gradnja v posamičnem interesu pobudnikovega sosedu in da zato izpodbijana ureditev ni v skladu s 4. členom Zakona o stavbnih zemljiščih (Uradni list SRS, št. 18/84 in 33/89 - v nadaljevanju: ZSZ).

Ustavno sodišče pobude ni sprejelo.

Zakonitost kompleksnosti graditve obravnavanega zazidalnega območja je Ustavno sodišče ugotovilo že s sklepom št. U-I-31/85-35 z dne 27.11.1986, s katerim je ustavilo postopek za oceno ustavnosti in zakonitosti Odloka skupščine občine Brežice o prenehanju lastninske pravice na zemljiščih, namenjenih za kompleksno graditev na območju zazidalnega načrta za obrtniško cono Brežice na področju k.o. Črnc (Uradni list SRS, št. 1/84), ki je bil začet na pobudo istega pobudnika.

Glede na navedeno Ustavno sodišče ugotavlja, da Odlok skupščine občine Brežice o sprejetju zazidalnega načrta za obrtniško cono Brežice v delu, ki se nanaša na sporno dovozno cesto, tudi ni v nasprotju z določbo 4. člena ZSZ, ki določa, da se za kompleksno graditev šteje graditev prometne infrastrukture. Sporni cestni dovoz se namreč navezuje na cestno infrastrukturo celotnega zazidalnega kompleksa oziroma je njen sestavni del.

Ta sklep je Ustavno sodišče sprejelo na podlagi 7. člena Ustavnega zakona za izvedbo Ustave in 15. člena Zakona o postopku pred Ustavnim sodiščem SR Slovenije (Uradni list SRS, št. 39/74 in 28/76) v sestavi: predsednik dr. Peter Jambreč in sodniki dr. Tone Jerovšek, mag. Matevž Krivic, mag. Janez Snoj, dr. Janez Šinkovec, dr. Lovro Šturm, Franc Testen, dr. Lojze Ude in dr. Boštjan M. Zupančič. Sklep je sprejelo soglasno.

Predsednik

dr. Peter Jambreč

U-I-91/91{x "U-I-91/91"}

pobudnik Ministrstvo za varstvo okolja in urejanje prostora

akt Odlok Občinske skupščine Tržič o ureditvenem načrtu{x "ureditveni načrti"} Križe (Ur. list RS, št. 20/91)

problem Zakonitost postopka sprejemanja ureditvenega načrta.

Zakonski elementi občinskega odloka o ureditvenem načrtu.

Izkazani pravni interes pobudnika kot procesni pogoji za začetek postopka pred Ustavnim sodiščem na podlagi pobude.

pravna podlaga Ustava, 2. odst. 162. čl.

Zakon o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (ZUN), 29., 37., 39. in 40. čl.

Navodilo o vsebini posebnih strokovnih podlag in o vsebini prostorskih izvedbenih aktov.

Pravilnik o vsebini geodetskih podlag za priprave prostorskih izvedbenih aktov.

Ustavni zakon za izvedbo Ustave (UZI), 7. čl.

Zakon o postopku pred Ustavnim sodiščem SRS (ZUSS), 22. čl.

izrek Postopek za oceno zakonitosti izpodbijanega odloka se ustavi.

besedilo Ustavno sodišče je ustavilo postopek, ker je skupščina občine v roku, ki ga je določilo Ustavno sodišče, s sprejetjem novega odloka razveljavila nezakoniti izpodbijani prejšnji odlok in sanirala njegove posledice.

opomba K obravnavani zadevi je bila s sklepom Ustavnega sodišča pridružena zadeva št. U-I-110/91 zaradi skupnega obravnavanja in odločanja.

Nepravilna združitev (pobudnik - predlagatelj).

polno besedilo

SKLEP

Ustavno sodišče je v postopku za oceno zakonitosti, začetem na predlog Ministrstva za varstvo okolja in urejanja prostora, na seji dne 31.3.1994

sklenilo:

Postopek za oceno zakonitosti Odloka Skupščine občine Tržič o ureditvenem načrtu Križe (Uradni list RS, št. 20/91) se ustavi.

Obrazložitev

Ministrstvo za varstvo okolja in urejanja prostora je dne 26. novembra 1991 začelo postopek z vložitvijo predloga. Odlok Skupščine občine Tržič o ureditvenem načrtu Križe naj bi bil v neskladju z Zakonom o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list SRS, št. 18/84, 37/85 in 29/86, ter Uradni list RS, št. 26/90).

Dne 21.10.1991 je Rajko Premrl iz Tržiča vložil pobudo, ki se vsebinsko ne razlikuje od predloga Ministrstva. Ker pobudnik ni izkazal svojega pravnega interesa v smislu drugega odstavka 162. člena Ustave, ni pridobil položaja udeleženca v postopku.

Po vpogledu v predloženo gradivo je Ustavno sodišče ugotovilo, da postopek priprave in sprejemanja ureditvenega načrta Križe ni v celoti potekal skladno z določbami 37. in 39. člena navedenega zakona, ker meja območja, ki se bo urejalo z ureditvenim načrtom Križe, ni skladna s planskimi akti občine, vsa soglasja pristojnih organov in organizacij pa so bila pridobljena po sprejemu in objavi ureditvenega načrta Križe v uradnem glasilu.

Izpodbijani odlok o ureditvenem načrtu tudi ni imel vseh sestavin po 40. členu navedenega zakona in sicer: meja območja ureditvenega načrta v Odloku ni bila določena; v Odloku niso bili določeni vsi pogoji, ki so pomembni za izvedbo predvidenih posegov; v Odloku ni bila določena etapnost izvedbe posegov; v Odloku ni bil določen režim in začasna namembnost zemljišč, ki se ne bodo uredila ali zazidala v prvi fazi; v Odloku niso bile navedene obveznosti investitorjev in izvajalcev pri izvajanju ureditvenega načrta.

Grafični prikazi ureditvenega načrta niso vsebovali sestavin, ki jih določa 29. člen navedenega zakona, ter so bili pomanjkljivo pripravljene glede na določbe Navodila o vsebini posebnih strokovnih podlag in o vsebini prostorskih izvedbenih aktov (Uradni list SRS, št. 14/85) ter Pravilnika o vsebini geodetskih podlag za pripravo prostorskih izvedbenih aktov (Uradni list SRS, št. 17/85).

Navedene nezakonitosti v obravnavanem odloku so enake navedbam nasprotnega udeleženca, da je bil izpodbijani odlok dejansko izdelan le do faze prostorskih ureditvenih pogojev in da se je zato izvajal s posredovanjem lokacijske dokumentacije.

Na predlog predsednika Skupščine občine Tržič je Ustavno sodišče s sklepom št. U-I-91/91-10 z dne 13.2.1992 Skupščini občine Tržič določilo rok do 30.6.1992, v katerem naj sama odpravi nezakonitost izpodbijanega odloka in ta rok podaljševalo do 1.3.1994. Po preteku tega roka je Oddelek za prostor in okolje občine Tržič obvestil ustavno sodišče, da je izpodbijani občinski odlok prenehal veljati s sprejetjem Odloka o prostorsko ureditvenih pogojih za območje občine Tržič, objavljenega v Uradnem listu RS, št. 8/94 z dne 18.2.1994, ki zajema tudi območje urejanja Križe.

Ustavno sodišče je ugotovilo, da je s sprejetjem novega odloka prenehal veljati izpodbijani odlok in da so z njim sanirane tudi posledice. Zato je na podlagi 7. člena Ustavnega zakona za izvedbo Ustave in 22. člena Zakona o postopku pred Ustavnim sodiščem SR Slovenije (Uradni list SRS, št. 39/74 in 28/76) ustavilo postopek. Sklep je sprejelo v sestavi: predsednik dr. Peter Jambreč in sodniki dr. Tone Jerovšek, mag. Matevž Krivic, mag. Janez Snoj, dr. Janez Šinkovec, dr. Lovro Šturm, Franc Testen, dr. Lojze Ude in dr. Boštjan M. Zupančič. Sklep je prejelo soglasno.

Predsednik

dr. Peter Jambreč

U-I-95/93{x "U-I-95/93Di"}

pobudnik Medobčinski zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Piran

akt Odlok o spremembah in dopolnitvah Družbenega plana{x "srednjeročni družbeni planĐi"} Občine Izola za obdobje 1986 - 1990 (Ur. objave Občine Izola, št. 4/93)

Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o zazidalnem načrtu{x "zazidalni načrtĐi"} Marina v Izoli (Uradne objave Občine Izola, št. 4/93)

problem Sprejetje srednjeročnega družbenega plana občine brez predhodne pridobitve mnenja Zavoda Republike Slovenije za prostorsko planiranje o usklajenosti z obveznimi izhodišči prostorskih sestavin republiških planov{x "obvezna izhodišča - neuskklajenost Đi"} in brez strokovnih podlag{x "strokovne podlageĐi"} pooblašene organizacije za varstvo naravne in kulturne dediščine{x "organizacija za varstvo naravne in kulturne dediščineĐi"}.

Sprejetje zazidalnega načrta na podlagi nezakonitih sprememb in dopolnitev srednjeročnega družbenega plana občine.

pravna podlaga Zakon o urejanju prostora (ZUreP), 40., 41., 43., 50., 13., 23., 31. in 71. čl.

Zakon o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (ZUN), 13., 23., 27., 29., 31., 2., 5. in 22. čl.

Zakon o naravni in kulturni dediščini (ZNKD), 9. in 82. čl.

Zakon o Ustavnem sodišču RS (ZUstS), 21. čl.

izrek Odlok o spremembah in dopolnitvah Družbenega plana občine za obdobje 1986 - 1990 in Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o zazidalnem načrtu se razveljavita{x "razveljavitevĐi"}.

besedilo Odlok o spremembah in dopolnitvah Srednjeročnega družbenega plana občine, sprejet v občinski skupščini brez predhodne pridobitve mnenja Zavoda Republike Slovenije za prostorsko planiranje o usklajenosti z obveznimi izhodišči prostorskih sestavin republiških planov in brez strokovnih podlag pooblašene organizacije za varstvo naravne in kulturne dediščine, ni v skladu z zakonom. V skladu z zakonom tudi ni odlok o spremembah in dopolnitvah zazidalnega načrta, ki ga je sprejela občinska skupščina na podlagi nezakonitih sprememb in dopolnitev srednjeročnega družbenega plana občine.

objava Ur. list RS, št. 29/94

polno besedilo

ODLOČBA

Ustavno sodišče je na pobudo Medobčinskega zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine Piran v postopku za oceno ustavnosti in zakonitosti na seji dne 5.5.1994

odločilo:

Odlok o spremembah in dopolnitvah Družbenega plana Občine Izola za obdobje 1986 - 1990 in Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o zazidalnem načrtu Marina v Izoli (Uradne objave Občine Izola, št. 4/93) se razveljavita.

Obrazložitev

A.

Medobčinski zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Piran je vložil pobudo za oceno ustavnosti in zakonitosti v izreku te odločbe navedenih občinskih odlokov. Prvi odlok naj bi bil v neskladju z določbami Zakona o naravni in kulturni dediščini (Uradni list SRS, št. 1/81, 62/86, 8/90 in Uradni list RS, št. 26/92 - v nadaljevanju: ZNKD) in določbami Zakona o urejanju prostora (Uradni list SRS, št. 18/84 in 15/89 - v nadaljevanju: ZUreP), ker pobudnik kot z zakonom pooblašena strokovna organizacija za varstvo naravne in kulturne dediščine ni bil pravočasno vključen v pripravo strokovnih podlag, tako da so bile izpodbijane spremembe in dopolnitve srednjeročnega plana v občinski skupščini sprejete brez ponovnega strokovnega preverjanja glede varovanja naravne in kulturne dediščine. Po mnenju pobudnika je navedena obveznost za Občino Izola še toliko večja, ker je bilo z občinskim odlokom mesto Izola razglašeno za urbanistični in arheološki spomenik, območje Simonovega zaliva pa za arheološki spomenik. Poleg navedenega naj bi bil ta odlok neuskklajen z obveznimi izhodišči sprememb in dopolnitev republiškega dolgoročnega in srednjeročnega plana, sprejetimi leta 1989.

Drugi odlok pa naj bi bil nezakonit zato, ker temelji na nezakonitem prvem odloku.

B.

Ustavno sodišče je dne 10.3.1994 pobudo sprejelo in začelo postopek, da bi lahko na podlagi predloženih podatkov po izvedenem pripravljalnem postopku ocenilo skladnost izpodbijanih prostorskih splošnih aktov z določbami 40., 41., 43. in 50. člena ZUreP, 13., 23., 27., 29. in 31. člena Zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list SRS, št. 18/84, 37/85, 29/86, 26/90 in Uradni list RS, št. 18/93, 47/93 in 71/93 - v nadaljevanju: ZUN) ter 9. in 82. člena ZNKD.

Na podlagi pojasnil nasprotnega udeleženca, obveznega mnenja Zavoda Republike Slovenije za prostorsko planiranje z dne 25/2- 1994 in drugih podatkov je Ustavno sodišče ugotovilo, da v postopku priprave in sprejemanja prvega izpodbijanega prostorsko- planskega splošnega akta ni bil upoštevan 50. člen ZUreP, ki določa, da pred sprejetjem srednjeročnih družbenih planov občin (kar velja tudi za njihove spremembe in dopolnitve) pristojni organ Republike Slovenije ugotavlja usklajenost prostorskih sestavin njihovih srednjeročnih planov z obveznimi izhodišči prostorskih sestavin republiškega dolgoročnega plana in rešitvami, določenimi v republiškem srednjeročnem družbenem planu, ki se nanašajo na obvezna izhodišča dolgoročnega plana. Občina tudi ne more izvajati neuskklajenih delov svojega srednjeročnega plana.

V konkretnem primeru je občina Izola zaprosila Zavod Republike Slovenije za prostorsko planiranje za mnenje o usklajenosti izpodbijanih sprememb in dopolnitev srednjeročnega plana občine po njihovem sprejemu v občinski skupščini in objavi v uradnem glasilu. Iz kasnejšega mnenja Zavoda Republike Slovenije za prostorsko planiranje pa je razvidno, da izpodbijane spremembe in dopolnitve občinskega srednjeročnega plana niso usklajene z obveznimi izhodišči prostorskih sestavin republiških planov. Izpodbijane spremembe in dopolnitve srednjeročnega plana občine so bile sprejete v občinski skupščini brez strokovnih podlag pooblaščenice organizacije za varstvo naravne in kulturne dediščine. ZNKD v 9. členu zavezuje nosilce družbenega planiranja, da določajo in usmerjajo varstvo naravne in kulturne dediščine v planskih aktih in pri tem upoštevajo strokovno osnovo, katere sestavine taksativno našteva sam zakon. Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine je organizacija za varstvo, ki po 82. členu ZNKD sodeluje v postopku družbenega planiranja v občinah s stališča varovanja, razvijanja in uporabljanja naravne in kulturne dediščine in daje potrebno analitično oceno za planske odločitve glede nepremičnih spomenikov ali znamenitosti.

V zgoraj navedenem okviru zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine pripravi strokovne podlage družbenih planov občin za področja varstva naravne in kulturne dediščine v smislu določb 13., 23., 31. člena ZUreP. Navedeno velja tudi za spremembe in dopolnitve družbenih planov občin in je na območju Izole še posebej utemeljeno, saj je v skladu z 71. členom navedenega zakona občinska skupščina s posebnim odlokom razglasila mesto Izola za urbanistični in arheološki spomenik in Simonov zaliv za arheološki spomenik.

Ker temelji na nezakonitih spremembah in dopolnitvah srednjeročnega plana občine, drugi odlok ni v skladu z 2., 5., 22., 23., 27., 29. členom in drugimi členi ZUN, katerih skupna vsebina je, da prostorski izvedbeni načrt povzema usmeritve iz dolgoročnega plana in odločitve iz srednjeročnega plana občine, pri čemer mora upoštevati tudi strokovne podlage, ki so bile pripravljene za dolgoročni in srednjeročni družbeni plan občine. Po 43. členu istega zakona vse navedeno velja tudi za spremembe in dopolnitve prostorskega izvedbenega akta.

C.

Ustavno sodišče je sprejelo to odločbo na podlagi 21. člena Zakona o ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 15/94) v sestavi: predsednik dr. Tone Jerovšek in sodniki dr. Peter Jambrek, mag. Matevž Krivic, mag. Janez Snoj, dr. Janez Šinkovec, dr. Lovro Šturm, Franc Testen, dr. Lojze Ude in dr. Boštjan M. Zupančič. Odločbo je sprejelo soglasno.

Predsednik

dr. Tone Jerovšek

U-I-188/93{x

pobudnik Andrej Kepec in drugi, Trzin

akt Sklep o sprejemu dopolnitev grafičnih prikazov prostorskih sestavin Srednjeročnega družbenega plana{x "srednjeročni družbeni planĐi"} Občine Domžale za obdobje 1986 - 1990 (Ur. vestnik Občine Domžale, št. 18/93)

problem Usklajenost prostorskih sestavin srednjeročnih družbenih planov z obveznimi izhodišči prostorskih sestavin{xe "obvezna izhodišča - neusklajenost D{i"} dolgoročnega družbenega plana.

pravna podlaga Zakon o urejanju prostora (ZUreP), 50. čl.

Zakon o kmetijskih zemljiščih (ZKZ), 11. čl.

Zakon o Ustavnem sodišču RS (ZUstS), 1. odst. 21. čl. 3. in 4. odst. 26. čl.

izrek Sklep se razveljavi{xe "razveljavitevD{i"}.

besedilo Sklep o sprejemu dopolnitev grafičnih prikazov prostorskih sestavin srednjeročnega plana občine Domžale za obdobje 1986-1990 je v neskladju z Ustavo, ker pristojni organ ni podal mnenja o usklajenosti izpodbijanega sklepa o sprejemu dopolnitve grafičnih prikazov prostorskih sestavin srednjeročnega plana občine z obveznimi izhodišči prostorskih sestavin družbenih planov.

objava Ur. list RS, št. 32/94

polno besedilo

ODLOČBA

Ustavno sodišče je v postopku za oceno ustavnosti in zakonitosti na pobudo Andreja Kepica in drugih lastnikov kmetijskih zemljišč iz Trzina na seji dne 12/5-1994

odločilo:

1. Pobuda za oceno ustavnosti in zakonitosti Sklepa o sprejemu dopolnitev grafičnih prikazov prostorskih sestavin Srednjeročnega družbenega plana Občine Domžale za obdobje 1986 - 1990 (Uradni vestnik Občine Domžale, št. 18/93) se sprejme.
2. Sklep, naveden v 1. točki izreka, se razveljavi.

Obrazložitev

Lastniki kmetijskih zemljišč v Trzinu so vložili pobudo za oceno ustavnosti in zakonitosti v izreku te odločitve navedenega sklepa, s katero izpodbijajo predvsem 2. točko tega sklepa, po kateri se grafični prikazi srednjeročnega občinskega plana dopolnjujejo s I. varianto rekonstrukcije magistralne ceste M-10 na odseku od Črnuč do Depale vasi. Ta naj bi potekala po kmetijskih zemljiščih, trajno namenjenih kmetijski proizvodnji{xe "kmetijska zemljiščaD{i"}.

Na podlagi pridobljenih podatkov, pojasnil in predloženih grafičnih prilog je Ustavno sodišče ugotovilo, da je Ljubljanski urbanistični zavod januarja 1992 izdelal programske zasnove za rekonstrukcijo magistralne ceste M-10 v štiripasovnico - odsek od občinske meje Ljubljana-Bežigrad-Domžale do Depale vasi. V grafični prilogi št. 3 navedenih programskih zasnov je prikazana varianta I rekonstrukcije magistralne ceste M-10 z deviacijo trase mimo naselja Trzin, v grafični prilogi št. 6 pa je včrtana varianta II z rekonstrukcijo obstoječe trase skozi naselje Trzin, ki bi zahtevala rušenje nekaterih objektov v naselju Trzin. Obe varianti sta bili vneseni v grafične prikaze občinskega srednjeročnega družbenega plana. Z izpodbijanimi dopolnitvami grafičnih prikazov pa je bila varianta I vnesena v občinski srednjeročni plan kot edina rešitev.

Po 39. členu Navodila o vsebini in metodologiji izdelave strokovnih podlag in prostorskih sestavin planskih aktov občin (Uradni list SRS, št. 20/85), sprejetega na podlagi prvega odstavka 53. člena Zakona o urejanju prostora (Uradni list SRS, št. 18/84 in 15/89 - v nadaljevanju: ZUreP), se prostorske sestavine srednjeročnega družbenega plana občine grafično prikažejo v kartografskem delu. Kartografski del srednjeročnega družbenega plana sestavlja sistem kart, v katerem so grafično prikazane lokacije sedanjih objektov in naprav ter določene lokacije prostorsko pomembnih nalog v srednjeročnem obdobju. Za javno obravnavo srednjeročnega družbenega plana je treba prostorske sestavine grafično prikazati v kartografskem delu na publikacijskih kartah.

Iz navedenega sledi, da so grafični prikazi obvezna sestavina prostorskih sestavin družbenih planov in da je glede na to vsako spreminjanje oziroma dopolnjevanje grafičnih prikazov treba šteti za spreminjanje oziroma dopolnjevanje prostorskih sestavin družbenega plana.

V obravnavanem primeru pred sprejetjem izpodbijanega sklepa občinska skupščina ni upoštevala obveznosti iz 50. člena ZUreP, ki določa, da pred sprejetjem srednjeročnih družbenih planov občin (kar velja tudi za njihove spremembe in dopolnitve) pristojni republiški organ ugotavlja usklajenost prostorskih sestavin njihovih Srednjeročnih planov z obveznimi izhodišči prostorskih sestavin Dolgoročnega plana Republike Slovenije in z

rešitvami, določenimi v Srednjeročnem družbenem planu Republike Slovenije, ki se nanašajo na obvezna izhodišča Dolgoročnega plana Republike Slovenije. Občina tudi ne more izvajati neuskkljenih delov svojega srednjeročnega plana. Iz dopisa Zavoda Republike Slovenije za prostorsko planiranje z dne 2/2-1994 je razvidno, da občinska skupščina niti prejšnjih sprememb in dopolnitev Srednjeročnega plana, ki se nanašajo na rekonstrukcijo magistralne ceste M-10, niti izpodbijanega sklepa ni dostavila v oceno usklajenosti pristojnemu organu in je glede na to izpodbijani sklep sprejela v nasprotju s 50. členom citiranega zakona. Podana je tudi utemeljena domneva, da je prizadeto I. območje kmetijskih zemljišč, ki je še posebej zavarovano po 11. členu Zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list SRS, šte. 1/79, 1/86 in Uradni list RS, št. 5/91).

Ustavno sodišče je sprejelo to odločbo na podlagi prvega odstavka 21. člena ter tretjega in četrtega odstavka 26. člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 15/94) v sestavi: predsednik dr. Tone Jerovšek in sodniki mag. Matevž Krivic, mag. Janez Snoj, dr. Janez Šinkovec, dr. Lovro Šturm, Franc Testen, dr. Lojze Ude in dr. Boštjan M. Zupančič. Odločbo je sprejelo soglasno.

Predsednik

dr. Tone Jerovšek

U-I-39/94{x "U-I-39/94Di"}

pobudnik Štefan Mihev, Prevalje

akt Odlok Občinske Skupščine Ravne na Koroškem o spremembah in dopolnitvah Odloka o sprejemu prostorskih ureditvenih pogojev{x "prostorski ureditveni pogojiDi"} za območja matičnih okolišev: Črna, Mežica, Prevalje, Ravne; območij, ki obsegajo prostor med mejo urbanističnih načrtov Črna, Mežica, Prevalje - Ravne in mejo ureditvenih območij naselij, določenih z Družbenim planom Občine Ravne na Koroškem za obdobje 1986 - 1990 in območja Stražišče - Breznica, za katera v tem srednjeročnem obdobju ni predvidena izdelava prostorskih izvedbenih aktov

problem Nепristojnost Ustavnega sodišča za oceno ustavnosti in zakonitosti odloka, ki ni bil sprejet.

pravna podlaga Zakon o Ustavnem sodišču RS (ZUstS), 21. in 25. čl.

izrek Pobuda za začetek postopka za oceno zakonitosti izpodbijanega odloka o spremembah in dopolnitvah odloka se zavrže.

besedilo Ustavno sodišče je zavrglo pobudo za začetek postopka za oceno zakonitosti predloga občinskega odloka.

polno besedilo

SKLEP

Ustavno sodišče je na seji dne 9.6.1994 obravnavalo pobudo dr. Štefana Miheva iz Prevalj in

sklenilo:

Pobuda za začetek postopka za oceno zakonitosti predloga Odloka Skupščine Občine Ravne na Koroškem o spremembah in dopolnitvah Odloka o sprejemu prostorskih ureditvenih pogojev za območja matičnih okolišev: Črna, Mežica, Prevalje, Ravne; območij, ki obsegajo prostor med mejo urbanističnih načrtov Črna, Mežica, Prevalje - Ravne in mejo ureditvenih območij naselij, določenih z Družbenim planom Občine Ravne na Koroškem za obdobje 1986 - 1990 in območja Stražišče - Breznica, za katera v tem srednjeročnem obdobju ni predvidena izdelava prostorskih izvedbenih aktov, se zavrže.

Obrazložitev :

Pobudnik izpodbija zakonitost v izreku tega sklepa navedenega predloga občinskega odloka, s katerim naj bi bilo vključeno v prostorsko ureditvene pogoje tudi naselje Gonje II, Prevalje. Z navedeno dopolnitvijo Odloka naj bi se po mnenju pobudnika legalizirale nezakonite gradnje na navedenem območju proti volji večine krajanov in brez soglasja Sveta Krajevne skupnosti Prevalje, kar naj ne bi bilo v skladu z Zakonom o urejanju naselij in drugih posegov v prostor in naj bi bilo v škodo sosednjih graditeljev, ki so gradili zakonito in v skladu z Zazidalnim načrtom Gonje II iz leta 1988.

Ustavno sodišče je ugotovilo, da je izpodbijani predlog Odloka predlagatelj umaknil z dnevnega reda 31. seje Skupščine Občine Ravne na Koroškem dne 5/5-1994 in da občinska skupščina o njem ni odločala. Pobudnik

torej izpodbija predlog odloka, ki ni bil sprejet, zato po 21. členu Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 15/94) Ustavno sodišče ni pristojno za oceno njegove ustavnosti in zakonitosti.

Ustavno sodišče je ta sklep sprejelo na podlagi 25. člena Zakona o Ustavnem sodišču v sestavi: predsednik dr. Tone Jerovšek in sodniki dr. Peter Jambrek, mag. Matevž Krivic, mag. Janez Snoj, dr. Janez Šinkovec, dr. Lovro Šturm, Franc Testen, in dr. Boštjan M. Zupančič. Sklep je sprejelo soglasno.

Predsednik

dr. Tone Jerovšek

U-I-12/94{xe "U-I-12/94Đi"}

pobudnik Andrej Pipuš in drugi, Maribor

akt Odlok o ureditvenem načrtu{xe "ureditveni načrtĐi"} dela centralnih con C-1 in C-2 - mestno središče v Mariboru (Medobčinski uradni vestnik, št. 11/92)

problem Ureditveni načrt.

Zagotovitev funkcionalnega zemljišča s parkirnimi prostori

poslovno-stanovanjskemu objektu.

Priprava strokovnih rešitev za ureditvene načrte.

pravna podlaga Zakon o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (ZUN).

Zakon o cestah (ZCes).

Zakon o Ustavnem sodišču RS (ZUstS), 2. odst. 26. čl.

izrek Pobuda za začetek postopka za oceno zakonitosti izpodbijanega odloka se zavrne.

besedilo Občinski odlok o ureditvenem načrtu za ožje središče mesta, ki ne zagotavlja poslovno-stanovanjskemu objektu funkcionalnega zemljišča{xe "funkcionalno zemljiščeĐi"} s parkirnimi prostori, ni v neskladju z zakonom.

polno besedilo

SKLEP

Ustavno sodišče je na seji dne 16.6.1994 obravnavalo pobudo Andreja Pipuša in drugih iz Maribora in sklenilo:

Pobuda za začetek postopka za oceno zakonitosti Odloka o ureditvenem načrtu dela centralnih con C-1 in C-2 - mestno središče v Mariboru (Medobčinski uradni vestnik, št. 11/92) se zavrne.

Obrazložitev

A.

Pobudniki so lastniki oziroma uporabniki poslovno-stanovanjskega objekta Ulica talcev 15 v Mariboru. Ta stavba sama ne leži v območju izpodbijanega ureditvenega načrta, pač pa meji na parceli 1814 in 1815 k.o. Maribor, ki sta v območju tega ureditvenega načrta. Pobudniki zatrjujejo nezakonitost navedenega odloka o ureditvenem načrtu, ker s predvideno ureditvijo navedenih dveh parcel kot javnih površin za pešce jemlje možnost, da bi se na delu teh parcel določilo nujno potrebno funkcionalno zemljišče s parkirnimi prostori za njihov poslovno-stanovanjski objekt. Ta objekt ima pet stanovanj in poslovni prostor v skupni izmeri 500 m² ter 37 m² notranjega dvorišča. Funkcionalnega zemljišča zanj drugje kot na obeh navedenih parcelah ni mogoče določiti, ker so druga sosednja zemljišča že pozidana. Ureditveni načrt ne upošteva, da navedeni objekt nima dovolj funkcionalnega zemljišča, in se s tem ne prilagaja obstoječemu stanju sosednjih območij; zato je v neskladju z Zakonom o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list SRS, št. 18/84, 37/85, 29/86 in Uradni list RS, št. 26/90, 18/93, 47/93, 71/93 - v nadaljevanju ZUN). Javne površine za pešce po mnenju pobudnikov lahko določi le odlok občine, izdan na podlagi Zakona o cestah (Uradni list SRS, št. 2/88 - prečiščeno besedilo - v nadaljevanju: ZCes), medtem ko je Odlok o ureditvenem načrtu izdan na podlagi ZUN. Pobudniki navajajo tudi kršitev postopka sprejemanja Odloka, določenega z ZUN, saj variantne strokovne

rešitve za ureditveni načrt niso bile javno razgrnjene v skladu s 36. členom ZUN, poleg tega pa sprejeti ureditveni načrt vsebinsko odstopa od osnutka ureditvenega načrta, ki je bil razgrnjen v krajevni skupnosti in predstavljen na javni obravnavi.

B.

Ker navajajo tudi kršitve v postopku sprejemanja Odloka o ure ditenem načrtu, izpodbijajo pobudniki ta odlok v celoti. Pri sprejemanju Odloka o ureditvenem načrtu ZUN ni bil kršen. Člen 36 ZUN res določa, da se strokovne rešitve za ureditvene načrte praviloma pripravijo v variantah, vendar pa variantna priprava ni obvezna in se v praksi povečini uporablja le za večje investicijske projekte.

Dejstvo, da se sprejeti ureditveni načrt razlikuje od javno razgrnjenega osnutka, je predvsem posledica narave postopka sprejemanja prostorskih izvedbenih aktov po določbah 34. do 45. člena ZUN. Med javno razgrnitvijo se zbirajo pripombe in predlogi v zvezi z razgrnjenim osnutkom; po preteku javne raz grnitve te pripombe in predloge obravnava izvršni svet skupščine občine in do njih zavzame stališče. Na podlagi teh stališč se osnutek prostorskega izvedbenega akta dopolni (39. člen) - od tod morebitne spremembe med razgrnjenim osnutkom in sprejetim aktom. Navedeni osnutek ureditvenega načrta je bil razgrnjen dva meseca, v času razgrnitve (12.10.1989) pa je bila v Krajevni skupnosti Talci, v katere območju leži objekt pobudnikov, opravljena javna obravnava. Iz zapisnika stališč in pripomb, podanih v času razgrnitve v tej krajevni skupnosti, je razvidno, da le-teh glede ureditve parcel 1814 in 1815 k.o. Maribor ni bilo, v tem delu pa se - kot je razvidno iz primerjave karte 5a osnutka in veljavnega odloka - veljavni odlok tudi ne razlikuje od osnutka, razgrnjenega na javni obravnavi.

Ker kršitev postopka sprejemanja odloka ni, bi lahko pobudniki izpodbijali le tiste določbe Odloka, ki se neposredno tičejo njihovega pravnega položaja (členi 8, 9 in 17 Odloka), vendar tudi te norme niso v nasprotju z zakonom - ne z ZUN ne z Zakonom o cestah (Uradni list SRS, št. 2/88 - prečiščeno besedilo). Odlok o ureditvenem načrtu mora po določbi 31. člena ZUN (v povezavi z 28. členom) namreč predvideti tudi rešitve v zvezi s prenovo, dograditvijo in novogradnjo prometnega omrežja, zato z določitvijo predvidenih površin za pešce v strnjem naselju z ničimer ne posega v ZCes.

Pobuda je očitno neutemeljena tudi glede trditve, da gre pri ureditvenem načrtu za neupoštevanje stanja v sosednjem območju in s tem onemogočanje pobudnikom, da njihov objekt dobi primerno funkcionalno zemljišče. Funkcionalno zemljišče se po ZUN (46. člen) določi z določitvijo gradbene parcele; slednjo sestavlja zemljišče pod stavbo in zemljišče, potrebno za redno rabo stavbe, tj. funkcionalno zemljišče. Gradbene parcele se na območjih, kjer je sprejet prostorski izvedbeni načrt, določijo z načrtom gradbenih parcel, ki je sestavina tega akta, na območjih, kjer prostorskega izvedbenega načrta ni, pa funkcionalno zemljišče za objekt določi na zahtevo lastnika oziroma uporabnika občinski upravni organ na podlagi prostorskih ureditvenih pogojev. Objekt pobudnikov leži v mestnem središču, torej v predelu z največjo gostoto pozidave. Ker posamezni objekti v takih predelih skoraj vedno mejijo na javne površine (ceste, pločniki, zelenice), jim funkcionalnega zemljišča v smislu 46. člena ZUN ni mogoče dolo čiti ali se jim lahko določi le na omejenih površinah, ki niso javna zemljišča (notranja dvorišča itn.). V tem primeru se za redno rabo in vzdrževanje objekta uporablja javna površina, na katero objekt meji, in pa tudi druge, bolj oddaljene površine, npr. za parkiranje. Noben zakon ne zagotavlja oziroma ne določa, kje in koliko parkirnih mest potrebuje določen objekt - parkiranje je vrsta rabe objekta, ki se lahko zadovoljuje tudi drugje, ne le v neposredni bližini objekta oziroma na njegovem funkcionalnem zemljišču. O tem posredno govori tudi 18. člen Navodila o vsebini posebnih strokovnih podlag in o vsebini prostorskih izvedbenih aktov (Uradni list SRS, št. 14/85): "(...) Z merili in pogoji za določanje velikosti funkcionalnega zemljišča za novogradnje morajo biti zagotovljene vse potrebne površine za dejavnost v bodočem ob jektu. Za del teh potreb se lahko predvidijo tudi druge površine izven funkcionalnega zemljišča, če so take površine zagotovljene na drugi lokaciji znotraj obravnavanega območja."

C.

Ustavno sodišče je sprejelo ta sklep na podlagi drugega odstavka 26. člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 15/94) v sestavi: predsednik dr. Tone Jerovšek in sodniki dr. Peter Jambreč, mag. Matevž Krivic, mag. Jože Snój, dr. Janez Šinkovec, dr. Lovro Šturm, Franc Testen, dr. Lojze Ude in dr. Boštjan M. Zupančič. Sklep je sprejelo soglasno.

Predsednik :

dr. Tone Jerovšek

U-I-126/94{x "U-I-126/94Đi"}

pobudnik Pokrajinski odbor Slovenskega ekološkega gibanja, Celje

Anton Škafar, Gotovelje, Žalec

akt Uredba o lokacijskem načrtu{x "lokacijski načrtĐi"} za avtocesto Arja vas - Ločica pri Vranskem (Uradni list RS, št. 26/94)

problem Izgradnja avtoceste, vplivi misij, sodelovanje krajanov pri sprejemanju urbanističnega dokumenta (javna razgrnitev{x "javna razgrnitevĐi"}, javna obravnava).

Nepristojnost Ustavnega sodišča za oceno primernosti.

pravna podlaga Zakon o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (ZUN), 3., 36., 41., 45. a, 45. b in 97. čl.

Zakon o Ustavnem sodišču RS (ZUstS), 2. odst. 26. čl.

izrek Pobudi za oceno ustavnosti in zakonitosti izpodbijane uredbe se zavrneta.

besedilo Ustavno sodišče je pristojno ocenjevati ustavnost in zakonitost predpisov, ni pa pristojno ocenjevati zgolj primernosti vsebinskih odločitev. Zlasti ni pristojno ocenjevati odločitve o izbiri najprimernejše variante za gradnjo avtoceste, kadar so bili v postopku upoštevani vsi pomembni kriteriji in je bil tudi sicer postopek zakonito izpeljan.

opomba K obravnavani zadevi je bila s sklepom Ustavnega sodišča z dne 9.6.94 pridružena zadeva št. U-I-122/94 zaradi skupnega obravnavanja in odločanja.

polno besedilo

SKLEP

Ustavno sodišče je v postopku za preizkus pobude Pokrajinskega odbora Slovenskega ekološkega gibanja, Celje, in pobude Antona Škafarja iz Gotovelj pri Žalcu ter drugih lastnikov zemljišč na seji dne 7.7.1994

sklenilo:

Pobudi za oceno ustavnosti in zakonitosti Uredbe o lokacijskem načrtu za avtocesto Arja vas - Ločica pri Vranskem (Uradni list RS, št. 26/94) se zavrneta.

Obrazložitev

A.

1. Pokrajinski odbor Slovenskega ekološkega gibanja, Celje, in Anton Škafar iz Gotovelj pri Žalcu ter drugi neposredno prizadeti lastniki zemljišč so vložili pobudi za oceno ustavnosti in zakonitosti Uredbe o lokacijskem načrtu za avtocesto Arja vas - Ločica pri Vranskem.

Pobudniki pobudi utemljujejo s tem, da naj ne bi bile pri sprejemanju izpodbijane Uredbe upoštevane določbe Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, 32/93 - v nadaljevanju: ZVO) in členi 45.a, 45.b in 45.d Zakona o urejanju naselij in posegov v prostor (Uradni list SRS, 18/84, 37/85 in 29/86 ter Uradni list RS, št. 26/90, 18/93, 47/93 in 71/93 - v nadaljevanju: ZUN); da naj bi bile vse predstavljene variante samo navidezne, da poslanci žalske skupščine niso vedeli, katero varianto so sprejeli, zaradi česar je potekala razprava zgolj o eni varianti; da numerični (površinski) podatki o zemljiščih, na katerih bo zgrajena avtocesta, niso točni; da je svojevrsten prejudic dejstvo, da je bil osnutek lokacijskega načrta izdelan oktobra 1993, glasovanje o njem v žalski občinski skupščini pa je bilo šele februarja 1994; da je avtocestna trasa nezakonita, ker v nasprotju z 11. členom Zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list SRS, št. 17/86 - prečiščeno besedilo in Uradni list RS, št. 9/90, 5/91 in 46/92 - odl. US - v nadaljevanju: ZKZ-86) posega na prvo območje kmetijskih zemljišč; da je 9-članska komisija za kmetijsko-zemljiško dejavnost pri Sekretariatu za družbenoekonomski razvoj in finance občine Žalec ves čas nasprotovala izboru sedaj potrjene trase avtoceste, da ta komisija ni nikoli dala dovoljenja za sedaj potrjeno traso avtoceste in da ni bila opravljena revizija lokacijskega načrta, čeprav so to zahtevale nevladne organizacije; da v dolgoročnem planu nikoli ni bilo avtoceste in da se je zato, namesto da bi se sprejel nov plan, stari dolgoročni plan občine skupaj s srednjeročnim planom občine popravil po hitrem postopku; da je vse skupaj hudo ekološko nasilje nad prostorom, ker da poteka trasa po širšem zavarovanem območju podtalnice, ter da bi se dalo vsemu navedenemu izogniti z varianto, ki bi potekala po severnem gozdnem robu doline.

2. Vlada je dne 21.6.1994 odgovorila na vse navedbe pobudnikov in jim oporekala z navedbami, ki so povzete v tej točki (A.2.).

V oktobru 1993 je Zavod Republike Slovenije za prostorsko planiranje izdelal "Strateško presojo vplivov avtoceste na okolje in prostor za odsek Šentjakob - Arja vas" kot posebno študijo, v kateri so bile proučevane oz. vrednotene variante, s čimer so se po uveljavitvi ZVO dne 3.7.1993 upoštevale tudi določbe tega zakona, ki se nanašajo na celovito presojo vplivov na okolje. Navedeno študijo je skladno z določbami drugega odstavka 54. člena tega zakona pripravil pripravljalec tega osnutka lokacijskega načrta z vidika vplivov planiranih posegov v okolje in z vidika medsebojnih vplivov posameznih posegov v prostor in funkcioniranja avtoceste. Pri navedeni presoji vplivov na okolje so bile upoštewane prehodne določbe ZVO oz. določbe tretjega in četrtega odstavka 109. člena tega zakona. S tretjim odstavkom 109. člena je namreč določeno, da se določbe Zakona o presoji vplivov na okolje začnejo uporabljati v roku, ki se določi s predpisom iz 57. člena, predpis o vrstah posegov v okolje, za katere je presoja vplivov na okolje obvezna, in drugih primerih presoje pa še ni izdan. S četrtem odstavkom istega člena pa je določeno, da se do izdelave študije ranljivosti okolja iz 51. člena ZVO, ki je podlaga za določitev stopnje varovanja okolja in na njeni podlagi za izdelavo celovite presoje vplivov na okolje, zanjo šteje kartografska dokumentacija prostorskih sestavin dolgoročnih planov občin, ki se do določitve stopnje varovanja okolja pred obremenitvami šteje tudi kot obvezno izhodišče pri pripravi prostorskih planskih aktov Republike Slovenije in lokalnih skupnosti oz. pri pripravi njihovih sprememb in dopolnitev.

Zakon o dopolnitvah Zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list RS, št. 71/93 - v nadaljevanju: ZUN-I), s katerim je bil dopolnjen postopek priprave in sprejema lokacijskih načrtov za izgradnjo avtocest, je bil uveljavljen 14.1.1994. Vlada pa je sprejela sklep o javni razgrnitvi osnutka lokacijskega načrta na 49. seji dne 14.10.1993 (Uradni list RS, št. 59/93), torej tri mesece pred uveljavitvijo navedene dopolnitve Zakona in sicer na podlagi drugega odstavka 41. člena ZUN.

Tudi Izvršni svet Skupščine občine Žalec je sprejel sklep o javni razgrnitvi osnutka sprememb in dopolnitev svojih planskih aktov pred uveljavitvijo navedene dopolnitve Zakona in sicer na svoji seji dne 26.10.1993 (Uradni list RS, št. 60/93). Postopek priprave in sprejemanja lokacijskega načrta se je torej pričel po starem ZUN, glede na določbo 3. člena ZUN-I pa le končal po novem predpisu. Strokovno delo na pripravah za izbor najustreznejše variante trase lokacijskega načrta se je pričelo že takoj po osamosvojitvi Republike Slovenije. Za osnutek lokacijskega načrta so se v navedenem obdobju izdelovale in vsestransko proučevale in vrednotile različne variante (imenovane "Ob daljnovođu", "Tabor", "Osnovna", "J-2", "Južna" in "D-O"). Pri navedenem delu so sodelovali predstavniki prizadete občine Žalec ter strokovne službe ministrstev za promet in zveze, za kmetijstvo in gozdarstvo, za okolje in prostor in Univerze v Ljubljani.

Napravljena sta bila tudi globalna ocena in vrednotenje variante, ki jo je predlagalo Slovensko ekološko gibanje (v nadaljevanju: SEG), in vrednotenje "Ekološke" variante, ki jo je izdelal Razvojni center - Planiranje, Celje. Z izdelavo možnih variant in njihovim vrednotenjem je bil na 11. seji dne 27.7.1993 seznanjen Državni zbor na podlagi gradiva "Gradnja avtocest v RS". V oktobru 1993 je Zavod Republike Slovenije za prostorsko planiranje izdelal posebno študijo z naslovom "Strateška presoja vplivov avtoceste na okolje in prostor za odsek Šentjakob - Arja vas", v kateri so bile na enem mestu analizirane in ovrednotene vse zgoraj navedene variante. V študiji sta bili kot najprimernejši izbrani varianti "J-2" in "Južna". Dokončno je varianto kot "J-4" izdelal Razvojni center - Planiranje, Celje. Ta varianta je bila kot osnutek lokacijskega načrta javno razgrnjena v času od 8.11. do 28.11.1993 na sedežu Skupščine občine Žalec in javno obravnavana v prizadetih krajevnih skupnostih: Petrovče, Žalec, Gotovlje, Šempeter, Polzela, Prebold, Trnava, Gomilsko, Tabor in Vransko.

Evidentirane so bile številne pripombe iz javne obravnave, ki so bile ponovno ovrednotene in predmet posebnega usklajevanja v prostorih Zavoda Republike Slovenije za prostorsko planiranje dne 1.2.1994. Rezultat tega usklajevanja je sedanja dokončna varianta, ki jo je v aprilu 1994 izdelal Razvojni center - Planiranje, Celje, in ki jo vsebuje izpodbijani lokacijski načrt. Končna varianta predstavlja modificirani del trase avtoceste mimo Vranskega po "južni" varianti "ob pobočju" in za del trase po varianti "J-4", modificirani s severno varianto mimo vinogradov Čeplje. Tako določena trasa avtoceste je v celoti usklajena z obveznimi izhodišči prostorskih sestavin republiških planov. Skupščina občine Žalec je na seji dne 10.2.1994 uskladila z navedenimi obveznimi izhodišči prostorskih sestavin republiških planov dolgoročni in srednjeročni plan občine Žalec (Uradni list RS, št. 7/94), in ni razvidno, da bi bilo zasedanje občinske skupščine kakorkoli nezakonito.

Numerični podatki o površini zemljišč, na katerih bo zgrajena avtocesta, v lokacijskem načrtu ne morejo biti povsem natančni, ker lokacijski načrt predstavlja predvsem podlago za prenos navedenih gradbenih parcel v izvedbo na terenu z gradbenimi dovoljenji.

Dejstvo, da je bil osnutek lokacijskega načrta izdelan oktobra 1993, glasovanje o njem v žalski skupščini pa je bilo šele februarja 1994, je v skladu z Zakonom. Glasovanje o lokacijskem načrtu v občinski skupščini mora slediti predhodnemu sklepu Vlade o javni razgrnitvi in javni obravnavi osnutka lokacijskega načrta. Zakon tudi ne predpisuje, da bi morala občinska skupščina sprejemati prostorske izvedbene akte v dvofaznem postopku. Trasa avtoceste ne nasprotuje 11. členu ZKZ-86 glede na to, da je po drugem odstavku 11. člena dovoljena izjemna sprememba namembnosti najboljših kmetijskih zemljišč, če gre za posege, za katere je ugotovljen širši družbeni interes v dolgoročnem planu republike ali v dolgoročnem planu občine v skladu z dolgoročnim planom republike. Devetčlanska komisija za kmetijsko-zemljiško dejavnost pri Sekretariatu za družbenoekonomski razvoj in finance občine Žalec ni po nobenem zakonu pooblaščen, da daje dovoljenje za traso avtoceste. Zakon tudi ne predpisuje, da bi se morala po opravljeni javni razgrnitvi in javni obravnavi osnutka Lokacijskega načrta opraviti revizija Lokacijskega načrta.

B.

1. Veljavna zakonska prostorska ureditev tudi za izgradnjo avtocest še vedno temelji na 45. členu Zakona o urejanju prostora (Uradni list SRS, št. 18/84 in 15/89 - v nadaljevanju: ZUreP), ki v drugem odstavku določa, da srednjeročni družbeni plan Republike Slovenije (v skladu z usmeritvami dolgoročnega plana Republike Slovenije) v prostorskih sestavinah določi tudi območja, na katerih se bodo v planskem obdobju izvajali posegi, pomembni za urejanje prostora v Republiki Sloveniji (med slednje sodijo tudi avtoceste). Prostorske izvedbene načrte za ta območja sprejema Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije (sedaj Vlada). Postopek priprave in sprejetja prostorskega izvedbenega akta, ki ga sprejme Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije (oziroma Vlada), določa ZUN.

Po 41. členu navedenega zakona sprejme Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije v sodelovanju z izvršnimi sveti prizadetih občin program priprave prostorskih izvedbenih načrtov, ki jih po določbah srednjeročnega družbenega plana sprejme Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije. Osnutek prostorskega izvedbenega načrta pošlje Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije prizadetim občinam v javno razgrnitev in obravnavo najmanj za mesec dni. Po preteku javne razgrnitve oblikujejo izvršni sveti občinskih skupščin stališča in predloge k osnutku prostorskega izvedbenega načrta in jih pošljejo Izvršnemu svetu Republike Slovenije. Prostorski izvedbeni načrt sprejme Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije z odlokom.

Ker je glavni argument pobudnikov neizvedba obvezne predstavitve variant poteka avtoceste ob javni razgrnitvi izpodbijanega lokacijskega načrta, je treba upoštevati tudi drugi in tretji odstavek 36. člena istega zakona, po katerih se za zazidalne oziroma ureditvene načrte praviloma pripravijo variantne strokovne rešitve.

Iz navedene zakonske določbe ne izhaja, da Zakon zahteva praviloma variantne strokovne rešitve za lokacijske načrte, ki so po 27. členu istega zakona prostorsko izvedbeni načrti za posamezne infrastrukturne objekte in naprave. Navedena zakonska ureditev je tudi za avtoceste veljala do uveljavitve ZUN-I, ki je začel veljati 14.1.1994. Od tega dne dalje velja za avtoceste (za ostale infrastrukturne objekte in naprave republiškega pomena ostaja zakonska ureditev nespremenjena) dopolnjeni postopek priprave in sprejetja lokacijskega načrta, katerega dokončno sprejme Vlada z uredbo (45.g člen ZUN-I).

Za obravnavano zadevo so še posebej pomembne (ker in kolikor so bile upoštevane že pred njihovo uveljavitvijo) tiste dopolnitve Zakona, ki se nanašajo na obveznost izdelave, proučitve in obravnavanja variant poteka avtoceste. Tako mora po 4. alineji drugega odstavka 45.a člena ZUN-I izdelovalec lokacijskega načrta v roku za pripravo lokacijskega načrta izdelati in proučiti variante poteka avtoceste, ki jih Vlada predloži Državnemu zboru v predhodno obravnavo. Po 45.b členu ZUN-I minister v 15 dneh po izteku šestmesečnega roka za pripravo lokacijskega načrta predloži Vladi osnutek lokacijskega načrta in v obrazložitvi predstavi tudi variante, ki so bile v času priprave lokacijskega načrta izločene. Vlada nato sprejme sklep o javni razgrnitvi osnutka lokacijskega načrta, sklep o javni razgrnitvi objavi in pošlje osnutek lokacijskega načrta občinam. Sklep Vlade nadomešča sklepe občinskih izvršnih svetov o javni razgrnitvi. Občine morajo razgrniti osnutek lokacijskega načrta v roku, ki je določen s sklepom Vlade o javni razgrnitvi. Javna razgrnitev traja en mesec.

Po 3. členu ZUN-I se začeti postopki o sprejemanju lokacijskih načrtov oziroma o spremembah in dopolnitvah občinskih prostorskih planskih aktov končajo po določbah tega zakona. 2. Na podlagi tekstualnega in kartografskega gradiva, ki ga je predložila Vlada, je Ustavno sodišče ugotovilo, da je Vlada pretežni del izpodbijanega postopka priprave in sprejema lokacijskega načrta sprejela še pred uveljavitvijo ZUN-I, to je pred 14.1.1994, vključno z javno razgrnitvijo, javnim obravnavanjem in obravnavanjem pripomb iz javne obravnave osnutka lokacijskega načrta. Po uveljavitvi ZUN-I je v glavnem potekala končna izdelava predloga lokacijskega načrta in končni sprejem Uredbe.

Pomembna je tudi ugotovitev, da so bile v postopku priprave osnutka lokacijskega načrta pred uveljavitvijo ZUN-I izdelane in javno ter strokovno ovrednotene variante poteka spornega odseka avtoceste (čeprav to ni bila zakonska obveznost po 36. členu ZUN).

Tako je bila z dopolnitvijo Dolgoročnega družbenega plana Republike Slovenije (Uradni list SRS, št. 36/90) vnesena v dolgoročni plan kot obvezno izhodišče tudi gradnja dela avtoceste Vransko - Arja vas z dinamiko gradnje, določeno v letih 1994, 1995 in 1996. Navedena obvezna usmeritev je bila vnesena v republiški dolgoročni plan kot del izgradnje križa avtocest v Republiki Sloveniji.

Iz "Poročila o stanju projektne dokumentacije in postopku priprav za gradnjo avtocestnega sistema Republike Slovenije" z dne 13/5- 1993 (izdelala Ministrstvo za promet in zveze in Ministrstvo za okolje in prostor) je razvidno, da je idejni projekt za odsek avtoceste Vransko - Arja vas (v dolžini 20,9 km) septembra 1980 izdelalo podjetje SCT, TOZD Projekt. K temu projektu je dal negativno mnenje Zavod za spomeniško varstvo SRS, ker je trasa potekala preko Rimskega legijskega tabora. Razvojni center - Planiranje, Celje, je nato izdelal programske zasnove "Južne variante", ki so bile javno razgrnjene v krajevnih skupnostih občine Žalec v času od 24.7. do 24.8.1992. Te programske zasnove niso bile sprejete zaradi nasprotovanja nekaterih krajevnih skupnosti. Zaradi problematike je bila sklicana novinarska konferenca ministrov za kulturo, kmetijstvo in okolje, ki so se odločili za izdelavo študije vseh variant. Tako je bila v februarju 1993 izdelana prometno-tehnična študija šestih variant, ki je bila dne 11.2.1993 poslana v oceno Ministrstvu za okolje in prostor. Študija predvideva, da bo v maju 1993 končana vsestranska primerjava vseh variant na področju Ločice, ki bi ji sledil izbor dokončne variante. Omenjeno je bilo, da je za dve varianti strokovno že izdelan lokacijski načrt.

Državni zbor je na 11. seji dne 27.7.1993 obravnaval gradivo "Gradnja avtocest v RS" skupaj s "Poročilom o stanju projektne dokumentacije in postopkov priprav za gradnjo avtocestnega sistema RS", omenjeni gradivi sprejel in naložil Vladi, da obe gradivi uporablja za nadaljevanje že začelih aktivnosti. Julija 1993 je Republiška uprava za ceste izdelala "Primerjave variant za avtocesto Arja vas - Vransko". Primerjane so bile naslednje variante: "Osnovna varianta", "Severna varianta", ki se je kasneje preimenovala v varianto "Tabor", "Južna varianta", "Ob daljnovodu", "J-2" (podvarianta "Južne variante" na levem bregu Savinje) in varianta "D-O", ki predstavlja povezavo med "Daljnovodno" in "Osnovno" varianto. Kot najustreznejši sta bili sprejeti "Južna" in "J-2" varianti.

Obravnavan lokacijski načrt je Izvršni svet Skupščine SRS kot sestavni del prostorskega urejanja slovenskih avtocest predvidel s programom priprave prostorskih izvedbenih načrtov že na seji dne 24/4-1986 na podlagi 41. člena ZUN, ki ga je objavil v Uradnem listu SRS, št. 19/86. Program je še dvakrat spremenil in dopolnil s spremembami in dopolnitvami, objavljenimi v Uradnem listu SRS, št. 3/88 in 10/90.

Dne 14.10.1993 je Vlada na podlagi drugega odstavka 41. člena ZUN sprejela sklep o javni razgrnitvi osnutka lokacijskega načrta za odsek avtoceste Arja vas - Ločica pri Vranskem na območju občine Žalec (Uradni list RS, št. 59/93). Istočasno je bil javno razgrnjen osnutek sprememb in dopolnitev prostorskih sestavin dolgoročnega in srednjeročnega družbenega plana občine Žalec na podlagi sklepa Izvršnega sveta Skupščine občine Žalec o javni razgrnitvi, sprejetega dne 26.10.1993 in objavljenega v Uradnem listu RS, št. 60/93. Osnutek sprememb in dopolnitev prostorskih sestavin dolgoročnega in srednjeročnega družbenega plana občine Žalec predstavlja uskladitev družbenih planov občine Žalec z obveznimi izhodišči prostorskih sestavin družbenih planov RS glede odseka avtoceste Arja vas pri Vranskem v skladu z 49. in 50. členom ZUreP. Dne 3.2.1994 je Vlada na podlagi 49. in 50. člena ZUreP izdala sklep, da so opredelitve v osnutku sprememb in dopolnitev dolgoročnega in srednjeročnega družbenega plana občine Žalec, ki se nanašajo na odsek avtocestnega omrežja Slovenije od Arje vasi do Vranskega (varianta "J-4", modificirana s "Severno" varianto pod Vranskim "Ob pobočju") usklajene z obveznimi prostorskimi sestavinami družbenih planov RS. Dne 10.2.1994 je Skupščina občine Žalec v skladu z 2. členom Zakona o planiranju in urejanju prostora v prehodnem obdobju (Uradni list RS, št. 48/90) sprejela zgoraj navedene spremembe in dopolnitve srednjeročnega plana občine Žalec in jih objavila v Uradnem listu RS, št. 7/94. Dne 19.1.1994 je Izvršni svet Skupščine občine Žalec poslal Zavodu Republike Slovenije za prostorsko planiranje pripombe in predloge, ki so bile dane ob javni razgrnitvi in javni obravnavi osnutkov sprememb in dopolnitev družbenih planov občine Žalec in osnutka lokacijskega načrta avtoceste Arja vas - Ločica pri Vranskem. V zvezi z obravnavanim lokacijskim načrtom je iz gradiva razvidno tudi, da so bila pridobljena vsa potrebna soglasja, vključno s soglasjem Zavoda Republike Slovenije za varstvo naravne in kulturne dediščine, Ljubljana, ter Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine, Celje, ki izrecno odklanjata nesprejeto "ekološko" varianto "raznih skupin varstvenikov okolja, ker bi predstavljala veliko večji vpliv na naravno okolje in strukture kot sedaj predložena trasa". Soglasje so dali tudi Republiška direkcija za varstvo okolja in urejanje voda, Zavod za ribištvo Ljubljana, Ribiška družina Šempeter, Gozdno gospodarstvo Celje, Savinjsko-kozjanska zveza lovskih družin Celje in druge pooblašene organizacije. Proti izbrani trasi so Zavod

za živinorejo in veterinarstvo Celje, HMEZAD - Kmetijstvo Žalec. Soglasje so dale krajevne skupnosti Gotovlje, Petrovče, Tabor, Žalec, Vransko. Proti je bila krajevna skupnost Gomilsko, ki se zavzema za še bolj južno varianto tik pod vznožjem Savinjskih hribov.

Po zbranih pripombah iz javne obravnave je Razvojni center - Planiranje, d.o.o., Celje, izdelal v aprilu 1994 končno inačico trase lokacijskega načrta za predlog lokacijskega načrta, ki ga je Vlada sprejela na seji dne 5/5-1994 z izpodbijano uredbo. 3. Na podlagi ugotovljenega dejanskega in pravnega stanja je Ustavno sodišče ugotovilo, da sta pobudi neutemeljeni. Ustavno sodišče je ugotovilo, da so bili upoštevani vsi pomembni vidiki, zlasti ekonomski in ekološki. Ustavno sodišče je pristojno ocenjevati ustavnost in zakonitost predpisov, ni pa pristojno ocenjevati zgolj primernosti vsebinskih odločitev. Zlasti ni pristojno ocenjevati odločitve o izbiri najprimernejše variante za gradnjo avtoceste, kadar so bili v postopku upoštevani vsi pomembni kriteriji in je bil tudi sicer postopek zakonito izpeljan. Ustavno sodišče je pri tem upoštevalo tudi, kakšne bi bile posledice morebitne razveljavitve izpodbijanih aktov zaradi morebitnih kršitev postopka pri sprejemanju Odloka in Uredbe glede na to, da bi se sedaj, po ZUN-I, morebitni ponovljeni postopki glede javnih razgrnitev in obravnav po krajevnih skupnostih odvijali po manj zahtevnih določbah kot prej.

Prehodno določbo 3. člena ZUN-I z dne 14.1.1994, ki je vnesel bistvene dopolnitve prav v pogledu priprave in sprejemanja lokacijskih načrtov in izdaje dovoljenj za graditev avtocest, je treba razumeti v tem smislu, da se začeti postopki o sprejemanju lokacijskih načrtov oziroma o spremembah in dopolnitvah občinskih prostorskih planov nadaljujejo po določbah dopolnjenega zakona. To pa obenem pomeni, da ostanejo v veljavi vsa do uveljavitve Zakona opravljena dejanja. Zlasti ostanejo v veljavi vsa dejanja, opravljena v zvezi s pripravo, obravnavo in sprejemanjem osnutka lokacijskega načrta.

Postopek priprave in sprejemanja izpodbijanega lokacijskega načrta je bil vključno z osnutkom lokacijskega načrta izpeljan v skladu z določbami navedenega 41. člena ZUN. V tem postopku je bilo predstavljenih tudi več variant poteka spornega odseka avtoceste, kar sicer niti po navedenem 36. členu istega zakona niti po katerikoli drugem členu tega zakona do uveljavitve dopolnitev Zakona tudi za avtoceste ni bilo obvezno, o katerih pa se je, kot je razvidno iz gradiva, javnost vendar izrekala. Da je Vlada vodila postopek upoštevanje delno določbe 45.a člena ZUN-I še pred njegovo uveljavitvijo, dokazujejo tudi drugi podatki iz tč. B.2. tega sklepa, iz katerih je razvidno, da je Državni zbor na seji dne 27.7.1993 obravnaval gradivo "Gradnja avtocest v RS" skupaj s "Poročilom o stanju projektne dokumentacije in postopkov priprav za gradnjo avtocestnega sistema RS", da je bil v smislu 45.d člena kasnejšega ZUN-I istočasno z osnutkom obravnavanega lokacijskega načrta javno razgrnjen tudi osnutek sprememb in dopolnitev prostorskih sestavin dolgoročnega in srednjeročnega družbenega plana Občine Žalec, ki se nanašajo na odsek avtoceste Arja vas - Ločica pri Vranskem itd.

Kar zadeva sklicevanje pobudnikov na ZVO, Ustavno sodišče ugotavlja, da ta zakon ni razveljavil ZUreP niti ZUN, ki sta v razmerju do ZVO specialna zakona (lex specialis). Poleg tega pa določbe ZVO, ki naj bi prišle v poštev pri tej zadevi (členi 51., 54., 57.), v času sprejemanja obravnavanega lokacijskega načrta še niso bile uveljavljene.

Glede zatrjevanih kršitev, ki se nanašajo na postopek po ZUN, zlasti na 41. člen, 36. člen in 97. člen ter na 45. a člen ter 45. b člen in 3. člen ZUN-I, pa se Ustavno sodišče v celoti strinja z odgovori Vlade pod točko A.2. tega sklepa in s tam navedenimi razlogi.

Glede postopka, ki je bil za avtocesto dodatno uveljavljen z ZUN-I s 14.1.1994, pa Ustavno sodišče tudi ni našlo neustavnosti oziroma nezakonitosti, saj je glede na prehodno določbo 3. člena ZUN-I potekal postopek v obravnavanem primeru samo še v zvezi z oblikovanjem predloga lokacijskega načrta in njegovim dokončnim sprejetjem z uredbo, potem ko je bilo vse bistveno opravljeno že v času pred uveljavitvijo ZUN-I.

C.

Ustavno sodišče je sprejelo ta sklep na podlagi drugega odstavka 26. člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 15/94) v sestavi: predsednik dr. Tone Jerovšek in sodniki dr. Peter Jambrek, mag. Matevž Krivic, mag. Janez Snoj, dr. Janez Šinkovec, dr. Lovro Šturm, Franc Testen, dr. Lojze Ude in dr. Boštjan M. Zupančič. Sklep je sprejelo z osmimi glasovi proti enemu. Proti je glasoval sodnik Zupančič.

Predsednik

dr. Tone Jerovšek

U-I-125/94{x "U-I-125/94Đi"}

pobudnik Branko Levičnik, Ljubljana in drugi

Univerzitetna psihiatrična klinika Ljubljana-Polje

akt Odlok o spremembah in dopolnitvah Družbenega plana{x "srednjeročni družbeni planĐi"} občine Ljubljana Bežigrad, Ljubljana Moste-Polje, Ljubljana Vič-Rudnik s programsko zasnovo za vzhodno avtocesto od Malenc do Šentjakoba in za del severne obvozne ceste od Tomačevega do Zadobrove v Ljubljani (Ur. list RS, št. 10/94)

Uredba o lokacijskem načrtu{x "lokacijski načrt"} za vzhodno avtocesto od Malenc do Šentjakoba in del severne obvozne ceste od Tomačevega do Zadobrove v Ljubljani (Ur. list RS, št. 27/94)

problem Izgradnja avtoceste, vplivi misij, sodelovanje krajanov pri sprejemanju urbanističnega dokumenta (javna razgrnitev{x "javna razgrnitev Đi"}, javna obravnava).

Nepristojnost Ustavnega sodišča za oceno primernosti.

pravna podlaga Zakon o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (ZUN), 37. do 39. čl.

Zakon o varstvu okolja{x "okoljeĐi"} (ZVO), 51., 54., 57. in 109. čl.

Zakon o Ustavnem sodišču RS (ZUstS), 2. odst. 26. čl.

izrek Pobuda za oceno ustavnosti in zakonitosti izpodbijanega odloka in uredbe se zavrne.

besedilo Ustavno sodišče je pristojno ocenjevati ustavnost in zakonitost predpisov, ni pa pristojno ocenjevati zgolj primernosti vsebinskih odločitev. Zlasti ni pristojno ocenjevati odločitve o izbiri najprimernejše variante za gradnjo avtoceste, kadar so bili v postopku upoštevani vsi pomembni kriteriji in je bil tudi sicer postopek zakonito izpeljan.

polno besedilo

SKLEP

Ustavno sodišče je v postopku za preizkus pobude Branka Levičnika iz Ljubljane in drugih lastnikov zemljišč ter Univerzitetne psihiatrične klinike Ljubljana-Polje na seji dne 14.7.1994

sklenilo:

Pobuda Branka Levičnika in drugih za oceno ustavnosti in zakonitosti Odloka o spremembah in dopolnitvah družbenega plana občine Ljubljana Bežigrad, Ljubljana Moste-Polje, Ljubljana Vič- Rudnik s programsko zasnovo za vzhodno avtocesto od Malenc do Šentjakoba in za del severne obvozne ceste od Tomačevega do Zadobrove v Ljubljani (Uradni list RS. šte. 10/94) in Uredbe o lokacijskem načrtu za vzhodno avtocesto od Malenc do Šentjakoba in del severne obvozne ceste od Tomačevega do Zadobrove v Ljubljani (Uradni list RS, št. 27/94) se zavrne.

Obrazložitev :

A.

1. Pobudniki glede izpodbijanega Odloka pobudo utemeljujejo s tem, da postopek usklajevanja interesov v prostoru v smislu 46. člena Zakona o urejanju prostora (Uradni list SRS, št. 18/84 in 15/89 - v nadaljevanju: ZUreP) ni bil izpeljan; da je ob javni razgrnitvi Odloka bilo izraženih veliko zahtev večjega števila krajanov, naj se prikažejo tudi druge variante in rešitve avtoceste, kar ni bilo upoštevano; da neposredno prizadeti prebivalci krajevnih skupnosti niso bili na primeren način obveščeni o javni obravnavi in jim tudi ni bil omogočen vpogled v grafično gradivo v domači krajevni skupnosti, kar je po odločbi Ustavnega sodišča št. U- I-126/93 z dne 7.12.1993 v podobnem primeru nezakonito; da je iz gradiva Krajevne skupnosti Polje razvidno, da na zboru krajanov ni bilo prisotnih predstavnikov predlagatelja gradiva, ki naj bi razlagali gradivo in da v Krajevni skupnosti Šentjakob - Podgorica na zboru ni bilo udeležbe krajanov; da iz poročila za presojo vplivov na okolje izhaja, da niso ovrednotene emisije na nekaterih kritičnih odsekih in da Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 32/93 - v nadaljevanju: ZVO) določa vsebino poročila o presoji vplivov na okolje, poročila o osnutku lokacijskega načrta pa da so bila narejena več kot leto dni pred uveljavitvijo navedenega Zakona; da potek severne obvozne ceste in vzhodne avtoceste po drugem varstvenem pasu črpališč ljubljanskega vodovoda predstavlja potencialno nevarnost za 30% količin vse pitne vode za Ljubljano. Navedeno Uredbo pa pobudniki izpodbijajo s tem, da je Uredba v nasprotju s 45.a, 45.b in 45.d členi Zakona o urejanju naselij in drugih

posegov v prostor (Uradni list SRS, št. 18/84, 37/85, 29/86, 43/89 in Uradni list RS, št. 26/90, 3/91, 13/91, 18/93, 47/93 in 71/93 - v nadaljevanju: ZUN), uveljavljenimi s 1. čl. Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list RS, št. 71/93 - v nadaljevanju: ZUN-I); da naj bi se zaradi vplivnega območja hrupa v k.o. Slape morali porušiti objekti Psihiatrične bolnišnice Ljubljana Polje na parcelnih številkah 1120, 1123, 1126 in 1127; da niso predvideni ukrepi za varovanje naravne in kulturne dediščine, saj gre za poseg v park na Studencu, ki je neobhodno potreben za zdravljenje in terapijo bolnikov; da selitev dveh objektov ničesar ne rešuje, ker da Psihiatrična bolnišnica ostaja v trikotniku dveh najbolj prometnih avtocest z vsemi škodljivimi vplivi na paciente, osebje in naravo oziroma da bi tudi prelocirana objekta ostala še vedno v kritičnem pasu dveh avtocest in bodoče tramvajske proge.

2. Vlada je dne 29.6.1994 odgovorila na navedbe v pobudi in jim oporekala z navedbami, ki so povzete v tej točki sklepa (A. 2.).

Spodbijani Odlok je bil sprejet na podlagi 2. člena Zakona o planiranju in urejanju prostora v prehodnem obdobju (Uradni list RS, št. 48/90 - v nadaljevanju: ZPUP), po katerem se spremembe in dopolnitve prostorskih sestavin dolgoročnih in srednjeročnih družbenih planov občin pripravljajo in sprejemajo po postopku, ki je predpisan v členih 37, 38 in 39 ZUN.

Določba 46. člena ZUreP, na katerega se za družbene plane občin sklicujejo pobudniki, glede prikaza variant in rešitev za obravnavani primer ne velja, ker je namenjena pripravi in sprejemanju prostorskih sestavin družbenih planov občin in mesta Ljubljane ter njihovim spremembam in dopolnitvam do uveljavitve navedenega Zakona o planiranju in urejanju prostora v prehodnem obdobju. V postopku priprav in sprejetja obravnavanega Odloka o spremembah in dopolnitvah družbenega plana občin so bile spoštovane določbe členov 37 do 39 ZUN, kar dokazuje Ustavnemu sodišču predložena dokumentacija. Glede obveznosti priprave variantnih strokovnih rešitev in njihove javne razgrnitve v osnutku prostorskega izvedbenega akta pa 36. člen istega zakona to obveznost predpisuje samo za zazidalne načrte in ureditvene načrte, kadar gre za zahtevnejše posege v prostor, ne pa tudi za lokacijske načrte. Kljub temu pa so bile za obravnavani lokacijski načrt izdelane in ovrednotene variantne strokovne rešitve.

Variantne rešitve potekov avtocest skozi poseljeni del Ljubljane in ostala primestna naselja oziroma okoli njih so se pripravljale še pred uveljavitvijo dolgoročnega plana občin in mesta Ljubljane ter pred uveljavitvijo srednjeročnih družbenih planov vseh petih občin znotraj mesta Ljubljane v letu 1986. V postopkih priprave in sprejemanja teh planov so se vodile strokovne in javne razprave o navedenih variantah. S sprejetjem Dolgoročnega plana občin in mesta Ljubljane (Uradni list SRS, št. 11/86) je bil dolgoročno sprejet takoimenovani "U" sistem avtocest okoli Ljubljane kot najustreznejši. Javne razprave o podrobnejšem poteku različic trase obvoznice pa so se nadaljevale vse do sprejetja spodbijanega lokacijskega načrta. Vse pripombe in predloge je zbral Zavod za prostorsko in urbanistično načrtovanje Mestnega sekretariata za urbanizem in varstvo okolja Ljubljane pod št. 11/376-MC/UT z dne 10.11.1993 in pripravil skupaj s službami s področja varstva okolja odgovore nanje. Predlog odgovorov na pripombe in predloge iz javne razprave so v skladu z 39. členom ZUN obravnavali izvršni sveti prizadetih občinskih skupščin in ga sprejeli.

Prebivalci prizadetih krajevnih skupnosti so bili skladno z 39. členom ZUN pravočasno obveščeni o javnih obravnavah osnutka lokacijskega načrta in osnutkov sprememb in dopolnitev občinskih družbenih planov, omogočen pa jim je bil tudi vpogled v grafična gradiva, za kar vse je Vlada predložila ustrezno dokumentacijo. Vlada nima podatkov, da javne obravnave ne bi bilo v vseh prizadetih krajevnih skupnostih, ima pa podatke, da so bili osnutki obravnavanih splošnih aktov razgrnjeni tudi v Krajevni skupnosti Polje in Krajevni skupnosti Šentjakob-Podgorica in da je bila za navedeni krajevni skupnosti izvedena javna obravnava dne 4.10. in 5.10.1993.

Postopek priprave in sprejemanja spodbijane Uredbe se je formalno začel na seji tedanjega Izvršnega sveta Skupščine RS dne 21.3.1990 s sprejetjem sklepa o dopolnitvi programa priprave prostorsko izvedenih načrtov, ki jih bo v skladu s srednjeročnim družbenim planom RS sprejela Vlada (Uradni list RS, št. 10/90), torej nekaj let pred uveljavitvijo ZVO (Uradni list RS, št. 32/93) dne 3.7.1993. Po uveljavitvi tega zakona in še preden je bila spodbijana Uredba dana v javno razgrnitev in javno obravnavo, je pripravljalec osnutka lokacijskega načrta izdelal posebno študijo, s katero so bila dosedanja vrednotenja vplivov na okolje usklajena z 51., 54., 57. in 109. členom ZVO. Navedena študija je bila strokovna podlaga osnutku lokacijskega načrta, ki je bil javno razgrnjen na podlagi sklepa Vlade o javni razgrnitvi osnutka lokacijskega načrta (Uradni list RS, št. 48/93). Glede vpliva obvoznice na črpališča ljubljanskega vodovoda je treba upoštevati dejstvo, da so bila k obravnavanemu lokacijskemu načrtu dana soglasja Republiškega sanitarnega inšpektorata, Republiške direkcije za varstvo okolja in urejanja voda ter Javnega podjetja Vodovod - Kanalizacija iz Ljubljane.

Spodbijana Uredba ni v nasprotju z ZUN-I Navedeni zakon je začel veljati šele 14.1.1994, Vlada pa je sprejela sklep o javni razgrnitvi osnutka lokacijskega načrta na seji dne 6.8.1993 (Uradni list RS, št. 48/93), torej pet mesecev pred uveljavitvijo ZUN-I in sicer na podlagi drugega odstavka 41. člena ZUN. Tudi izvršni sveti občinskih skupščin in mesta Ljubljane so sprejeli sklepe o javni razgrnitvi osnutka sprememb in dopolnitev svojih planskih aktov pred uveljavitvijo ZUN-I na svojih sejah 7.9.1993 in 8.9.1993. Postopek priprave in sprejemanja obravnavanega lokacijskega načrta se je torej pričel in v večini izpeljal po starem ZUN, glede na določbe 3. člena ZUN-I pa končal po novem predpisu.

S 33. členom spodbijane Uredbe je zares določeno, da bo potrebno zaradi gradnje vzhodne avtoceste in dela severne obvoznice odstraniti stavbi A in F Psihiatrične bolnišnice, ki sta približno 200 m oddaljeni od osi trase vzhodne avtoceste, vendar bosta navedeni stavbi po drugi alineji 41. člena Uredbe nadomeščeni na novi lokaciji proti Fužinam. Določbe 38. člena Uredbe zagotavljajo varstvo pred hrupom z nasipi, protihrupnimi stenami ali kombinacijo obeh načinov na celotnem kompleksu Psihiatrične bolnišnice.

Glede ukrepov za zavarovanje naravne in kulturne dediščine pri posegu v park na Studencu Vlada pojasnjuje, da je Uredbo sprejela na podlagi 45.č člena v povezavi s 45.f členom ZUN-I, torej šele po tem, ko so bili končani postopki oziroma izpolnjeni pogoji po 45.d in 45.e členu ZUN-I, ker lokacijski načrt do uskladitve občinskih družbenih planov z obveznimi izhodišči republiških planov ni bil skladen s prostorskimi sestavinami dolgoročnega plana občin in mesta Ljubljane ter srednjeročnih družbenih planov občin Ljubljana Bežigrad, Ljubljana Moste-Polje in Ljubljana Vič- Rudnik.

Kompleks Psihiatrične bolnišnice se nahaja zahodno od predvidene vzhodne avtoceste, južno pod Zaloško cesto, vzhodno od stanovanjske soseske Fužine in severno nad reko Ljubljanico. Psihiatrična bolnišnica se torej ne nahaja v trikotniku znotraj avtocest.

Psihiatrična bolnišnica oziroma njen direktor so bili z gradivom seznanjeni na javnih razgrnitvah in javnih obravnavah v krajevnih skupnostih na območju katerih leži kompleks bolnišnice kakor tudi na posebnem razgovoru o lokacijskem načrtu dne 11.3.1994 v prostorih Ministrstva za zdravstvo.

B.

1. Iz gradiva, ki ga je predložila Vlada, je Ustavno sodišče glede postopkov, ki so bili opravljeni ob sprejemanju izpodbijanih splošnih aktov, ugotovilo naslednje.

V skladu z 41. členom ZUN je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije na seji dne 24.4.1986 sprejel program priprave prostorskih izvedbenih načrtov, ki jih bo v skladu s Srednjeročnim družbenim planom Republike Slovenije sprejel Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije (Uradni list SRS, št. 19/86), v katerem je predvidena izdelava lokacijskih načrtov za nekatere odseke avtocest in v katerem obravnavana avtocesta še ni zajeta. Navedeni program priprave je Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije na seji dne 21.3.1990 spremenil in dopolnil (Uradni list RS, št. 10/90) tako, da je v skladu s Spremembami in dopolnitvami Srednjeročnega družbenega plana RS predvidel sprejetje lokacijskega načrta za avtocesto Tomačevo-Zadobrova-Malence.

V skladu z 41. členom ZUN je Vlada na seji dne 6.8.1993 sprejela Sklep o javni razgrnitvi osnutka lokacijskega načrta za vzhodno avtocesto od Malenc do Šentjakoba in del severne obvozne ceste od Tomačevega do Zadobrove v Ljubljani (Uradni list RS, št. 48/93). Sklep določa, da se osnutek lokacijskega načrta pošlje mestu Ljubljani ter občinam Ljubljana Bežigrad, Ljubljana Moste-Polje in Ljubljana Vič-Rudnik v javno razgrnitev in javno obravnavo sočasno z javno razgrnitvijo in javnim obravnavanjem osnutka sprememb in dopolnitev dolgoročnega plana in srednjeročnih planov mesta Ljubljane in navedenih občin. Javna razgrnitev mora trajati najmanj 30 dni. Po preteku javne razgrnitve morajo pristojni izvršni sveti oblikovati stališča in predloge in jih poslati Ministrstvu za okolje in prostor. Ta pripombe predloži in jih skupaj z dopolnjenim osnutkom lokacijskega načrta predloži Vladi. V skladu z 2. členom ZPUP in na podlagi navedenega sklepa Vlade o javni razgrnitvi osnutka lokacijskega načrta je Izvršni svet mesta Ljubljane na seji dne 7.9.1993 sprejel Sklep o javni razgrnitvi osnutka sprememb in dopolnitev prostorskih sestavin Dolgoročnega plana občin in mesta Ljubljane (in ga objavil v Delu z dne 9.9.1993), ki se nanašajo na vzhodno avtocesto od Malenc do Šentjakoba in dela severne obvozne ceste od Tomačevega do Zadobrove v Ljubljani. Izvršni svet je nadalje sklenil, da se razgrne tudi osnutek lokacijskega načrta za navedeno avtocesto oziroma obvoznico. Javna razgrnitev je bila določena za čas od 15.9. do 15.10.1993 v prostorih atrija Magistrata v Ljubljani. Določeno je bilo tudi, da bo Mestni sekretariat za urbanizem in varstvo okolja 12.10.1993 ob 18. uri v veliki dvorani Magistrata v Ljubljani organiziral javno obravnavo razgrnjenih gradiv.

V skladu z 2. členom ZPUP in na podlagi navedenega sklepa Vlade o javni razgrnitvi osnutka lokacijskega načrta so Izvršni svet občine Ljubljana Bežigrad na seji dne 7.9.1993, Izvršni svet občine Ljubljana Moste-Polje na seji dne 7.9.1993 in Izvršni svet občine Ljubljana Vič-Rudnik na seji dne 8.9.1993 sprejeli sklep o javni razgrnitvi osnutka sprememb in dopolnitev družbenega plana občine Ljubljana Bežigrad, Ljubljana Moste-Polje, Ljubljana Vič- Rudnik za vzhodno avtocesto od Malenc do Šentjakoba in del severne obvoznice od Tomačevega do Zadobrove v Ljubljani s programsko zasnovo (objavljen v Delu z dne 14.9.1993). Določeno je bilo, da bosta sočasno razgjnena po sklepu Izvršnega sveta skupščine mesta Ljubljane osnutek sprememb in dopolnitev prostorskih sestavin dolgoročnega plana občin in mesta Ljubljane in po sklepu Vlade o javni razgrnitvi osnutek lokacijskega načrta za vzhodno avtocesto od Malenc do Šentjakoba in za del severne obvozne ceste od Tomačevega do Zadobrove v Ljubljani. Določeno je bilo, da bodo vsi navedeni dokumenti javno razgrnjeni na sedežih občin Ljubljana Bežigrad, Ljubljana Moste-Polje in Ljubljana Vič-Rudnik ter na sedežih krajevnih skupnosti Šentjakob-Podgorica, Šmartno, Tomačevo, Jarše, Bizovik, Zadvor, Novo polje, Zadobrova-Sneberje, Polje, Dušan Kveder Tomaž, Jože Moškrič, Rudnik. Nadalje je bilo objavljeno, da bodo sekretariati občin za urbanizem med javno razgrnitvijo, ki bo trajala od 15.9. do 15.10.1993, organizirali javne obravnave po naslednjem razporedu: dne 4.10.1993 ob 18. uri za krajevne skupnosti Šentjakob-Podgorica, Tomačevo, Jarše v veliki dvorani občine Ljubljana Bežigrad; 5.10.1993 ob 18. uri za krajevne skupnosti Bizovik, Zadvor, Polje, Novo polje v dvorani občine Ljubljana Moste-Polje; 6.10.1993 ob 18. uri za krajevne skupnosti Zadobrova-Sneberje, Šmartno, Jože Moškrič, Dušan Kveder Tomaž v dvorani občine Ljubljana Moste-Polje; 11.10.1993 ob 18. uri za Krajevno skupnost Rudnik v prostorih te krajevne skupnosti. Dne 10.11.1993 je Zavod za prostorsko in urbanistično načrtovanje Mestnega sekretariata za urbanizem in varstvo okolja Ljubljana, izdelal Poročilo o poteku javnih obravnav o vseh razgrnjenih dokumentih. To poročilo vsebuje številne pripombe konceptnega značaja, glede programske zasnove lokacijskega načrta, varstva okolja, premoženjskopравnih vprašanj - ter odgovore nanje. Vključuje tudi pripombe iz KS Šentjakob - Podgorica, KS Polje in Psihiatrične bolnišnice ter odgovore nanje. Iz navedenega poročila in iz fotokopij zapisnikov o javnih obravnava v prostorih občine Ljubljana - Bežigrad oziroma v prostorih občine Ljubljana - Moste-Polje je razvidno, da so bili navzoči tudi predstavniki Mestnega sekretariata za urejanje prostora in varstvo okolja in Zavoda za prostorsko in urbanistično načrtovanje mesta Ljubljane kot razlagalci obravnavanih splošnih aktov za vzhodno avtocesto in severno obvoznico kakor tudi udeleženci iz krajevnih skupnosti Šentjakob - Podgorica, Polje in Novo Polje.

V skladu z 39. in 41. členom ZUN so zgornje navedeno Poročilo sprejeli s sklepi: Izvršni svet skupščine mesta Ljubljane na seji dne 24.11.1993, Izvršni svet skupščine občine Ljubljana Bežigrad na seji dne 18.11.1993, Izvršni svet skupščine občine Ljubljana Moste-Polje na seji dne 16.11.1993, Izvršni svet skupščine občine Ljubljana Vič-Rudnik na seji dne 24.11.1993. Navedeni izvršni sveti so se strinjali z odgovori na pripombe, vsebovanimi v obravnavanem Poročilu, ter s tem, da se Poročilo pošlje Ministrstvu za okolje in prostor in Zavodu RS za prostorsko načrtovanje.

Iz priloženih soglasij k spodbijanemu lokacijskemu načrtu je razvidno, da so v skladu z 39. členom ZUN dali soglasja tudi Republiški sanitarni inšpektorat dne 3.5.1994, Republiška direkcija za varstvo okolja in urejanje voda dne 21.4.1994, Ljubljanski regionalni zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine dne 20.4.1994, Javno podjetje Vodovod - Kanalizacija Ljubljana dne 18.4.1994 in Rast Ljubljana 4.3.1994.

Na podlagi 49. in 50. člena ZUreP je Vlada dne 24.2.1994 sprejela sklep o ugotovitvi, da so osnutki sprememb in dopolnitev prostorskih sestavin dolgoročnega plana mesta Ljubljane z urbanistično zasnovo ter srednjeročnih družbenih planov občin Ljubljana Bežigrad, Ljubljana Moste-Polje in Ljubljana Vič-Rudnik s programskimi zasnovami za vzhodno avtocesto od Malenc do Šentjakoba in za del severne obvozne ceste od Tomačevega do Zadobrove v Ljubljani usklajeni z obveznimi izhodišči prostorskih sestavin družbenih planov RS. Iz Zabeležke o razgovoru o prostorski problematiki Psihiatrične bolnišnice Ljubljana-Polje, ki je bil dne 11.3.1994 na Ministrstvu za zdravstvo, je razviden sporazum med Ministrstvom za zdravstvo, Ministrstvom za okolje in prostor, direktorjem Zavoda RS za prostorsko planiranje, predsednikom Družbe za avtoceste, predsednikom Zdravstvenega sveta pri Ministrstvu za zdravstvo in v.d. direktorja Psihiatrične bolnišnice Ljubljana- Polje o tem, da se bolnišnici v primeru rušenja stavb A in F zagotovijo nadomestne zgradbe, ki bodo ustrezno protihrupno in ekološko zaščitene (zabeležko je podpisal tudi v.d. direktorja Psihiatrične bolnišnice).

Spodbijani Odlok so končno sprejele Skupščina občine Ljubljana Bežigrad na skupni seji zborov dne 9.12.1993, Skupščina občine Ljubljana Moste-Polje na skupni seji zborov dne 22.12.1993 ter Skupščina občine Ljubljana Vič-Rudnik na seji družbeno političnega zbora 12.1.1994 in na skupni seji zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti dne 26.1.1994. Odlok je bil objavljen v Uradnem listu RS, št. 19/94 z dne 25.2.1994. Spodbijano Uredbo je Vlada sprejela na seji dne 5.5.1994 in jo objavila v Uradnem listu RS, št. 27/94 z dne 20.5.1994.

2. Do uveljavitve ZUN-I 14.1.1994 je tudi za spodbijani Odlok, t.j. za spreminjanje oziroma dopolnjevanje prostorskih sestavin dolgoročnih oziroma srednjeročnih družbenih planov občin in mesta Ljubljane, s katerimi se je načrtovala gradnja obravnavane avtoceste in obvoznice, veljal 2. člen ZPUP, ki predpisuje za navedene planske akte enostavnejši postopek, sicer predpisan za prostorske izvedbene akte v členih 37 do 39 ZUN. Po navedenih določbah Zakona se osnutek splošnega akta javno razgrne na sedežu občinske skupščine ter v prizadetih krajevnih skupnostih, lahko pa tudi drugod. Razgrnitev traja najmanj en mesec. Javno razgrnjeni osnutek splošnega akta obsega krajšo obrazložitev ter grafične priloge in druge prikaze (37.člen). Med javno razgrnitvijo se osnutek splošnega akta javno obravnava. O pričetku in trajanju javne razgrnitve osnutka in času javne obravnave morajo biti na primeren način obveščeni občani v krajevnih skupnostih ter delavci in delovni ljudje v drugih skupnostih (38. člen). Po preteku javne razgrnitve obravnava izvršni svet občinske skupščine pripombe in predloge ter zavzame do njih stališče. Na podlagi teh stališč se osnutek dopolni, pridobe soglasja pristojnih organov in organizacij ter pripravijo druge potrebne tehnične rešitve. Tako dopolnjeni osnutek pošlje izvršni svet občinski skupščini, ki sprejme splošni akt z odlokom (39. člen).

Glede navedbe pobudnikov, da pri sprejemu spodbijanega Odloka ni bil upoštevan 46. člen ZUreP, po katerem morajo biti med usklajevanjem interesov v osnutku družbenega plana občine javno razgrnjene variantne rešitve v zvezi z urejanjem prostora, Ustavno sodišče ugotavlja, da je treba navedeno določbo Zakona smiselno uporabljati v povezavi s 36. členom ZUN, po katerem se praviloma pripravljajo variante za zazidalne načrte in ureditvene načrte, ne pa tudi za lokacijske načrte - kot je v obravnavanem primeru (o tem vprašanju več v nadaljevanju obrazložitve glede Uredbe).

Glede spodbijane Uredbe je treba poudariti, da veljavna zakonska ureditev tudi za izgradnjo avtocest še vedno temelji na 45. členu ZUreP, ki v 2. odstavku določa, da srednjeročni družbeni plan Republike Slovenije (v skladu z usmeritvami dolgoročnega plana RS) v prostorskih sestavinah določi tudi območja, na katerih se bodo v planskem obdobju izvajali posegi, pomembni za urejanje prostora (med slednje sodijo tudi avtoceste). Prostorske izvedbene načrte za ta območja sprejema Izvršni svet skupščine Republike Slovenije (sedaj Vlada).

Postopek priprave in sprejetja prostorskega izvedbenega akta, ki ga sprejme Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije (oziroma Vlada) pa določa ZUN.

Po 41. členu navedenega zakona sprejme Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije v sodelovanju z izvršnimi sveti prizadetih občin program priprave prostorskih izvedbenih načrtov, ki jih po določbah srednjeročnega družbenega plana sprejme Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije. Osnutek prostorskega izvedbenega načrta pošlje Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije prizadetim občinam v javno razgrnitev in obravnavo najmanj za mesec dni. Po preteku javne razgrnitve oblikujejo izvršni sveti občinskih skupščin stališča in predloge k osnutku prostorskega izvedbenega načrta in jih pošljejo Izvršnemu svetu Skupščine Republike Slovenije. Prostorski izvedbeni načrt sprejme Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije z odlokom. Iz ugotovitev pod B. 1. tega sklepa izhaja, da so bili tudi postopki, predpisani za sprejetje Uredbe, spoštovani.

Ker je eden od argumentov pobudnikov za spodbijanje Uredbe o obravnavanem lokacijskem načrtu odsotnost variantnih rešitev, Ustavno sodišče opozarja, da sta 2. in 3. odstavek 36. člena določala, da se variantne strokovne rešitve praviloma pripravijo za zazidalne oziroma ureditvene načrte, ne pa tudi za lokacijske načrte.

Navedena zakonska ureditev je tudi za avtoceste veljala do uveljavitve ZUN-I, ki je začel veljati 14.1.1994. Od tega dne dalje velja za avtoceste (za ostale infrastrukturne objekte in naprave republiškega pomena ostaja zakonska ureditev nespremenjena) dopolnjeni postopek priprave in sprejetja lokacijskega načrta, katerega dokončno sprejme Vlada z Uredbo (45.g člen ZUN-I).

Ne glede na to pa iz navedb Vlade izhaja, da so se še pred uveljavitvijo srednjeročnih družbenih planov vseh petih občin znotraj Mesta Ljubljane pripravljale različne variante potekov avtocest skozi Ljubljano in okoli nje. Rezultat obravnave navedenih variant pa je bila dokončno sprejeta rešitev "U" okoli Ljubljane.

Glede izpodbijanega Odloka je treba navesti še določbo 45.d ZUN-I, ki v 1. odstavku določa, da se v postopku sprejemanja lokacijskega načrta, kadar lokacijski načrt za avtocesto ni skladen z veljavnimi prostorskimi sestavinami občinskih ali republiških dolgoročnih in srednjeročnih družbenih planov oziroma v njih nima podlage, istočasno sprejemajo tudi spremembe in dopolnitve teh aktov po postopku, ki je določen s tem členom in 45.e členom. Čeprav navedena določba Zakona velja samo za tisti del postopka sprejemanja spodbijanega Odloka, ki naj bi potekal po uveljavitvi ZUN-I, to je po 14.1.1994, pa je bila dejansko upoštevana že prej - kot je razvidno iz citiranega gradiva pod B. 1. tega sklepa.

3. Na podlagi ugotovljenega dejanskega in pravnega stanja je Ustavno sodišče ocenilo, da je pobuda neutemeljena. Ustavno sodišče je ugotovilo, da so bili upoštevani očitno vsi pomembni vidiki, zlasti ekonomski

in ekološki. Ustavno sodišče je pristojno ocenjevati ustavnost in zakonitost predpisov, ni pa pristojno ocenjevati zgolj primernosti vsebinskih odločitev. Zlasti ni pristojno ocenjevati odločitve o izbiri najprimernejše variante za gradnjo avtoceste, kadar so bili v postopku upoštevani vsi pomembni kriteriji in je bil tudi sicer postopek zakonito izpeljan. Pri ocenjevanju zakonitosti postopka se Ustavno sodišče glede nekaterih možnih manjših kršitev postopka, kjer pobudniki svojih navedb niso povsod dovolj konkretizirali, ni spuščalo v njihovo podrobno ugotavljanje, upoštevajoč tudi to, da bi se v primeru morebitne razveljavitve ponovljeni postopki glede razgrnitev in obravnave po krajevnih skupnostih odvijali po bistveno manj zahtevnih določbah kot prej.

Po 3. členu ZUN-I se začeti postopki o sprejemanju lokacijskih načrtov oziroma o spremembah in dopolnitvah občinskih prostorskih planskih aktov končajo po določbah tega Zakona. Navedeno prehodno določbo 3. člena Zakona, uveljavljenega dne 14.1.1994, ki je vnesel bistvene dopolnitve prav v pogledu priprave in sprejemanja lokacijskih načrtov in izdaje dovoljenj za graditev avtocest, je treba razumeti v tem smislu, da se začeti postopki o sprejemanju lokacijskih načrtov oziroma o spremembah in dopolnitvah občinskih prostorskih planov nadaljujejo po določbah dopolnjenega Zakona. To pa obenem pomeni, da ostanejo v veljavi vsa do uveljavitve zakona opravljena dejanja. Zlasti ostanejo v veljavi vsa dejanja, opravljena v zvezi s pripravo, obravnavo in sprejemanjem osnutka lokacijskega načrta in osnutka sprememb in dopolnitev srednjeročnega plana navedenih treh občin.

Mesto Ljubljana in občine Ljubljana Bežigrad, Ljubljana Moste- Polje in Ljubljana Vič-Rudnik ter Vlada so pretežni del postopkov priprave in sprejetja spodbijanega Odloka in spodbijane Uredbe izpeljali še pred uveljavitvijo ZUN-I, to je pred 14.1.1994, vključno z javno razgrnitvijo, javnim obravnavanjem, obravnavanjem pripomb iz javne obravnave osnutkov sprememb in dopolnitev družbenih planov navedenih občin in osnutka obravnavanega lokacijskega načrta. Po uveljavitvi ZUN-I je potekala končna izdelava predlogov sprememb in dopolnitev družbenih planov navedenih občin in predloga obravnavanega lokacijskega načrta ter končni sprejem spodbijanega Odloka in spodbijane Uredbe. Glede spodbijanega Odloka je mogoče iz predloženega gradiva celo ugotoviti, da so pristojne občinske skupščine spodbijani Odlok večinoma sprejele pred 14.1.1994, čeprav je bil objavljen v Uradnem listu RS po navedenem datumu. Postopek priprave in sprejemanja obeh spodbijanih splošnih aktov je bil vključno z njunima osnutkoma izpeljan v skladu z že navedenimi, tedaj veljavnimi določbami ZUREP in ZUN. Glede manjšega dela postopkov, ki so bili za obravnavano avtocesto in obvoznico izpeljani po 14.1.1994 kot dnevu uveljavitve ZUN-I, pa tudi ni mogoče najti nezakonitosti, saj so glede na prehodno določbo 3. člena ZUN-I potekali samo še v zvezi z dokončnim sprejetjem sprememb in dopolnitev prostorskih sestavin družbenih planov navedenih občin s spodbijanim Odlokom oziroma obravnavanega lokacijskega načrta s spodbijano Uredbo, potem ko je bilo vse bistveno opravljeno že v času pred uveljavitvijo ZUN-I.

Glede navedb pobudnikov o pomanjkljivostih presoje vplivov na okolje glede na ZVO, glede ugovorov v zvezi z ogroženostjo zajetij pitne vode, z vplivom predvidene avtoceste na Psihiatrično bolnico in na krnitev naravne in kulturne dediščine je Ustavno sodišče v celoti sprejelo stališča, navedena v odgovoru Vlade.

C.

Ustavno sodišče je ta sklep sprejelo na podlagi drugega odstavka 26. člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 15/94) v sestavi: predsednik dr. Tone Jerovšek in sodniki dr. Peter Jambrek, mag. Matevž Krivic, mag. Janez Snoj, dr. Janez Šinkovec, dr. Lovro Šturm, Franc Testen, dr. Lojze Ude in dr. Boštjan M. Zupančič. Sklep je sprejelo soglasno.

Predsednik

dr. Tone Jerovšek

U-I-72/94 {xe "U-I-72/94Di"}

pobudnik Janez Kosmač, Ljubljana

akt Odlok Skupščine Mesta Ljubljane o sprejetju zazidalnega načrta {xe "zazidalni načrtDi"} za območje zazidalnega otoka VS-1 in VS-102 'Trnovo' (Ur. list SRS, št. 27/72) v delu, ki predvideva izgradnjo dovozne poti {xe "dovozna cestaDi"} preko parcel št. 98/33 in 98/34 k.o. Trnovsko predmestje

problem Postopek za spremembo oz. dopolnitev zazidalnega načrta (enak kot za sprejem).

Pristojnost ustavnega sodišča za oceno postopka sprejemanja splošnega akta.

pravna podlaga Zakon o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (ZUN), 36. in 43. čl.

Zakon o Ustavnem sodišču (ZUstS), 2. odst. 26. čl.

izrek Pobuda za začetek postopka za oceno zakonitosti izpodbijanega odloka se zavrne.

besedilo Veljavni zazidalni načrt se lahko spremeni oziroma dopolni le po postopku, ki je predpisan za njegov sprejem (43. člen Zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor Uradni list SRS, št. 18/84, 37/85, 29/86 in Uradni list RS, št. 26/90, 47/93) in le v tem postopku je na podlagi 36. člena Zakona mogoče izdelati variantne strokovne rešitve za njegovo spremembo.

opomba V obrazložitvi sklepa se ustavno sodišče sklicuje na svojo odločbo št. U-I-105/93 z dne 23.5.1992.

polno besedilo

SKLEP

Ustavno sodišče je v postopku za preizkus pobude Janeza Kosmača iz Ljubljane na seji dne 19.1.1995

sklenilo:

Pobuda za začetek postopka za oceno zakonitosti Odloka Skupščine Mesta Ljubljane o sprejetju zazidalnega načrta za območje zazidalnega otoka VS-1 in VS-102 "Trnovo" (Uradni list SRS, št. 27/72) v delu, ki predvideva izgradnjo dovozne poti preko parcel št. 98/33 in 98/34 k.o. Trnovsko predmestje, se zavrne.

Obrazložitev

A.

1. Vlagatelj pobude navaja, da je kot imetnik pravice uporabe na zemljišču parc. št. 98/33 in 98/34, k.o. Trnovsko predmestje, nasprotoval izročitvi pravice uporabe občini, ker se ni strinjal z izgradnjo dovozne poti preko navedenih parcel. V tem izročitvenem postopku je ponudil drugo varianta poti, ki jo je strokovno izdelal in potrdil Zavod za izgradnjo Ljubljane, in sicer naj bi dovozna pot potekala po parceli št. 98/5 po Layerjevi ulici. Navaja, da je bil glavni razlog za zavrnitev njegovih pritožb in tožbe v upravnem sporu dejstvo, da je sporna dovozna pot predvidena z izpodbijanim zazidalnim načrtom, katerega pa upravni in sodni organi niso pristojni ocenjevati. Meni, da izpodbijani zazidalni načrt ni v skladu z 10. in 13. členom Zakona o urbanističnem planiranju (Ur. list RS, št. 16/67, 32/67 in 27/72), ki je veljal v času njegovega sprejemanja, prav tako pa ni v skladu s 36. členom sedaj veljavnega Zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Ur. list RS, št. 18/84, 37/85, 29/86, in Uradni list RS, št. 26/90, 47/93 in 71/93 - v nadaljevanju: ZUN), ker ni bil upoštevan njegov variantni predlog dovozne poti.

2. Skupščina mesta Ljubljana v odgovoru na pobudo ugotavlja, da se variantne rešitve zazidalnega načrta izdelujejo le v fazi priprave osnutka z namenom, da je možna primerjava več različnih rešitev in izbor optimalne variante, ki je potem osnova zazidalnemu načrtu. Ker je pobudnik predlagal variantno rešitev kasneje, po sprejetju temeljnega zazidalnega načrta, je možno njegovo spremembo doseči le v postopku spremembe veljavnega zazidalnega načrta. Odgovoru prilaga kopije vseh odlokov o spremembah in dopolnitvah, ki veljajo za območje zazidalnega otoka VS-1 in VS-102 Trnovo skupaj z grafičnimi prikazi iz dolgoročnega plana, in ugotavlja, da se izpodbijani odlok ni spreminjal v tistem delu, kjer je predvidena izgradnja sporne dovozne poti.

3. Skupščina občine Ljubljana Vič - Rudnik v svojem odgovoru pojasnjuje, da preko zemljišča parcele št. 98/33, ki jo navaja pobudnik, ni predvidena dovozna pot po zazidalnem načrtu, temveč je sporna le parcela št. 98/34. Navaja, da je glede parcele št. 98/33 pobudnik kot pravni naslednik upravičenca vložil zahtevo za denacionalizacijo in je postopek v teku.

4. Služba Sklada stavbnih zemljišč mesta Ljubljane sporoča, da se dela na izgradnji dovozne poti po veljavnem zazidalnem načrtu še niso pričela izvajati zaradi nasprotovanja vlagatelja pobude.

B.

1. Zemljišče, preko katerega je predvidena dovozna pot, je prešlo v družbeno lastnino na podlagi določb Zakona o nacionalizaciji najemnih zgradb in gradbenih zemljišč (Uradni list SFRJ, št. 52/58). Leži na območju, za katerega je bil sprejet zazidalni načrt za območje zazidalnega otoka VS-1 in VS-102 Trnovo z odlokom z dne 22. maja 1972, (Uradni list SRS, št. 27/72), sprejetim na podlagi drugega odstavka 5. člena in prvega odstavka 13. člena Zakona o urbanističnem planiranju. Navedeni odlok je bil spremenjen in dopolnjen z odloki iz leta 1978, leta 1981 in leta 1983 v skladu s takrat veljavnim Zakonom o urbanističnem planiranju. Spremembe in

dopolnitve izpodbijanega odloka iz leta 1985 so bile sprejete na podlagi 39. člena sedaj veljavnega ZUN, ki je nadomestil Zakon o urbanističnem planiranju.

Zakon o urbanističnem planiranju ni predvideval izdelave variantnih strokovnih rešitev za zazidalne načrte. Člen 10 Zakona je določal, da urbanistični program pripravi strokovna delovna organizacija, ki jo za to pooblasti občinska skupščina. Pripravi se ob sodelovanju krajevnih skupnosti, družbeno-političnih in strokovnih organizacij, delovnih skupnosti in državnih organov. Člen 11 Zakona je določal javno razgrnitev za 30 dni, v času katere so lahko občani, organi in organizacije dali svoje pripombe in predloge. Po končani javni razgrnitvi je pristojni svet občinske skupščine obravnaval pripombe in predloge in s svojim obrazloženim mnenjem predložil osnutek zazidalnega načrta občinski skupščini v sprejem (12. člen). Člen 13, na katerega se izrecno sklicuje pobudnik, je določal, da se za izdelavo in sprejetje zazidalnih načrtov, ki se izdelajo na podlagi urbanističnih programov, ustrezno uporabljajo določbe 10. - 12. člena. Pobudnik je torej po tem Zakonu imel možnost dati predloge in pripombe, ki so jih bili pristojni organi dolžni obravnavati, ne pa tudi sprejeti.

ZUN, ki je začel veljati 22.6.1984, v drugem odstavku 36. člena določa, da se za zazidalne načrte oziroma ureditvene načrte praviloma pripravijo variantne strokovne rešitve, ki se pridobijo z javnim natečajem. Javni natečaj razpiše izvršni svet in tudi imenuje strokovno telo, ki strokovno oceni tako pridobljene rešitve. Z natečajem pridobljene rešitve se skupaj s strokovnim mnenjem javno razgrnejo, da jih lahko obravnavajo občani in zainteresirani organi in organizacije. O izboru rešitve, ki je osnova za pripravo osnutka prostorskega izvedbenega načrta, odloča izvršni svet občinske skupščine. V 37. in 38. členu je urejena javna razgrnitev osnutka prostorskega izvedbenega akta (zazidalnega načrta) in njegova javna obravnava. Po preteku javne razgrnitve obravnava izvršni svet pripombe in predloge, dane v javni obravnavi ter zavzame do njih stališča. Na podlagi teh stališč se osnutek dopolni in pošlje občinski skupščini v obravnavo in sprejem (39. člen). Iz opisane zakonske ureditve je torej razvidno, da ZUN dopušča variantne strokovne rešitve le v fazi priprave osnutka zazidalnega načrta, dokončno odločitev pa sprejme občinska skupščina.

Kakor je razvidno iz pobude in prilog, je pobudnik uveljavljal spremembo dovozne poti šele leta 1989 v postopku izročitve družbene lastnine občini pri upravnem organu prve stopnje, s tem da je zahteval, da se njegove pripombe pošljejo Zavodu za izgradnjo Ljubljane, TOZD Urbanizem, v mnenje. Upravni organ je dne 12.10.1989 izdal odločbo, po kateri je bil pobudnik kot imetnik pravice uporabe zemljišča v družbeni lastnini dolžan izročiti občini v izreku odločbe navedene parcele. Navedeno odločbo je potrdil upravni organ druge stopnje, Vrhovno sodišče pa je zavrnilo tožbo v upravnem sporu dne 10.1.1991.

Iz opisane zakonske ureditve in ugotovljenega dejanskega stanja izhaja, da so pobudnikove navedbe v pobudi očitno neutemeljene in jih Ustavno sodišče ne more upoštevati. Zakon o urbanističnem planiranju je v prvem odstavku 15. člena določal, da se zazidalni načrt lahko spremeni ali dopolni le po postopku, ki je predpisan za izdelavo in sprejem samega zazidalnega načrta. Enako določbo vsebuje tudi sedaj veljavni ZUN v 43. členu. Pobudnik lahko doseže spremembo zazidalnega načrta glede dovozne poti le tako, da predlaga spremembo veljavnega zazidalnega načrta po postopku, urejenem v določbah 34. - 46. člena ZUN. Le v tem postopku bi bilo na podlagi 36. člena mogoče izdelati variantne strokovne rešitve za spremembo izpodbijanega zazidalnega načrta.

Glede na navedeno je Ustavno sodišče pobudo zavrnilo kot očitno neutemeljeno.

2. Pobudnik tudi predlaga, da Ustavno sodišče še pred dokončno odločitvijo zadrži izvrševanje izpodbijanega odloka v delu, ki predvideva gradnjo dovozne poti. Iz pobudi priloženih odločb upravnega organa prve in druge stopnje ter sodbe Vrhovnega sodišča je razvidno, da so bile izdane na podlagi prvega odstavka 13. člena Zakona o stavbnih zemljiščih (Uradni list, št. 18/84, 32/85, 33/89). Navedeni člen je določal, da ima prejšnji lastnik oziroma uporabnik pravico uporabe na stavbnem zemljišču, ki je postalo družbena lastnina, dokler pristojni občinski upravni organ ne izda odločbe, s katero se odloči, da ga mora izročiti občini za uresničitev prostorskega izvedbenega načrta. Ustavno sodišče je z odločbo št. U-I-105/91 z dne 23.4.1992 (OdlUS I,28) razveljavilo določbe 9. do 28. člena Zakona o stavbnih zemljiščih, ker niso bile v skladu z ustavno pravico do zasebne lastnine. Hkrati je tudi odločilo, da ima odločba pravni učinek po 414. členu prejšnje Ustave, ki je v tretjem odstavku določala, da se izvršitev pravnomočnih posamičnih aktov, izdanih na podlagi predpisov, ki jih ni mogoče več uporabljati, ne more dovoliti ne izvesti; če pa se je izvrševanje začelo, se ustavi. Glede na navedeno odločbo Ustavnega sodišča torej ni mogoče doseči izvršitve pravnomočne odločbe Komiteja za urejanje prostora in varstvo okolja občine Ljubljana Vič-Rudnik, da je pobudnik kot imetnik pravice uporabe zemljišča v družbeni lastnini dolžan izročiti v uporabo občini Ljubljana Vič-Rudnik zemljišče parc. št. 93/38 njive, vpisano v vl. št. 49 k.o. Trnovsko predmestje. Ker se torej gradnja dovozne poti preko parcele št. 98/34 v tem prehodnem obdobju do sprejetja novih predpisov v skladu z Ustavo ne more pričeti, Ustavno sodišče ni posebej obravnavalo

pobudnikovega predloga za zadržanje izvršitve izpodbijanega odloka in o njegovi zavrnitvi tudi ni izdalo posebne odločbe.

C.

Ustavno sodišče je ta sklep sprejelo na podlagi drugega odstavka 26. člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list, št. 15/94) v sestavi: predsednik dr. Tone Jerovšek in sodniki dr. Peter Jambreč, mag. Matevž Krivic, mag. Janez Snoj, dr. Janez Šinkovec, Franc Testen in dr. Lojze Ude. Sklep je sprejelo soglasno.

Predsednik

dr. Tone Jerovšek

U-I-83/95{x "U-I-83/95Di"}

pobudnik Občinski odbor Zelenih Slovenije

akt Odlok o Zazidalnem načrtu{x "zazidalni načrtDi"} 'Marina' v Izoli (Primorske novice, Uradne objave, št. 4/90)

problem Izkazani pravni interes pobudnika kot procesni pogoj za vložitev pobude pred Ustavnim sodiščem.

Skladnost zazidalnega načrta z občinskim dolgoročnim planom.

pravna podlaga Zakon o Ustavnem sodišču (ZUstS), 24.in 25. čl.

izrek Pobuda za oceno zakonitosti Odloka o Zazidalnem načrtu "Marina" v Izoli se zavrže.

besedilo Pobudnik ne izkazuje pravnega interesa v zadevi, če izpodbijani občinski odlok v ničemer ne posega v pravice, pravne interese ali pravni položaj politične stranke kot pravne osebe.

polno besedilo

SKLEP

Ustavno sodišče je v postopku za preizkus pobude Občinskega odbora Zelenih Slovenije, Izola, na seji dne 1.6.1995

sklenilo:

Pobuda za oceno zakonitosti Odloka o Zazidalnem načrtu "Marina" v Izoli (Primorske novice, Uradne objave 4/90) se zavrže.

Obrazložitev:

1. Občinski odbor Zelenih Slovenije, Izola, je dal pobudo za presojo zakonitosti Odloka o Zazidalnem načrtu "Marina" v Izoli in predlaga, da Ustavno sodišče Odlok razveljavi, ker naj bi bil v neskladju z določili Dolgoročnega plana občine Izola in določili Družbenega plana (Primorske novice, Uradne objave št. 5/89). Pravni interes utemejuje z dejstvom, da so Zeleni Slovenije registrirani kot stranka, katere delovanje vključuje zavzemanje za varovanje okolja{x "okoljeDi"} in smotrno rabo prostora.

2. Zakon o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 15/94) v 24. členu določa, da lahko pobudo vložijo vsakdo, ki izkaže pravni interes. Ta je podan, če predpis neposredno posega v pobudnikove pravice, pravne interese oziroma pravni položaj. Pobudnik pravnega interesa v tej zadevi ne izkazuje, ker izpodbijani Odlok v ničemer neposredno ne posega v pravice, pravne interese, ali pravni položaj politične stranke kot pravne osebe.

3. Ustavno sodišče je sprejelo ta sklep na podlagi 25. člena Zakona o Ustavnem sodišču v sestavi: predsednik dr. Tone Jerovšek in sodniki dr. Peter Jambreč, mag. Matevž Krivic, mag. Janez Snoj, dr. Janez Šinkovec, dr. Lovro Šturm, Franc Testen, dr. Lojze Ude in dr. Boštjan M. Zupančič. Sklep je sprejelo soglasno.

Predsednik

dr. Tone Jerovšek

U-I-30/95{x "U-I-30/95Di"}

pobudnik Društvo ekologov Slovenije iz Ljubljane

akt Odlok o sprejemu zazidalnega načrta {xe "zazidalni načrtDi"} obrtne cone Spodnje Gorje, morfološka enota 'U-B15' - območja 'I.2. - Bled' (Ur. list RS, št. 79/94 in 22/95)

problem Začasna odredba (občinski odlok).

Mnenje pristojnega državnega organa kot pogoj za zakonitost postopka sprejemanja zazidalnega načrta na podlagi srednjeročnega družbenega plana.

Program priprave {xe "program pripraveDi"} zazidalnega načrta kot pogoj za zakonitost postopka njegovega sprejemanja.

pravna podlaga Ustava, 72., 73. čl.

Zakon o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (ZUN), 34., 35. čl.

Zakon o kmetijskih zemljiščih (ZKZ-79), 11. čl.

Zakon o urejanju prostora (ZUreP), 49., 50. čl.

Zakon o varstvu okolja {xe "okoljeDi"} (ZVO), 3. tč. 4. čl.

Statut Društva ekologov Slovenije, 2. čl.

Zakon o Ustavnem sodišču (ZUstS), 39., 3. odst. 45. čl.

izrek Odlok o sprejemu zazidalnega načrta obrtne cone Spodnje Gorje, morfološka enota 'U-B15' - območja 'I.2. - Bled' se razveljavi {xe "razveljavitevDi"}.

besedilo V neskladju z ZUreP je zazidalni načrt, ki je bil sprejet na podlagi srednjeročnega družbenega plana, h kateremu ni dal mnenja pristojni državni organ.

V neskladju z ZUN je zazidalni načrt, ki ga je občinska skupščina sprejela, ne da bi bil prej sprejet program njegove priprave.

objava Ur. list RS, št. 3/96

polno besedilo

SKLEP

Ustavno sodišče je v postopku za preizkus pobud Društva ekologov Slovenije, Ljubljana, ter dr. Liljane Skrt - Krivec in drugih z Bleda na seji dne 30.6.1995

sklenilo:

1. Pobudi Društva ekologov Slovenije in dr. Liljane Skrt - Krivec in drugih z Bleda za oceno ustavnosti in zakonitosti Odloka o sprejemu zazidalnega načrta obrtne cone Spodnje Gorje, morfološka enota "U-B15" - območja "I.2. - Bled" (Uradni list RS, št. 79/94) se sprejmeta.
2. Izvrševanje Odloka se do končne odločitve začasno zadrži.

Obrazložitev

A.

1. Društvo ekologov Slovenije v pobudi za oceno ustavnosti in zakonitosti izpodbijanega zazidalnega načrta navaja, da gre za načrtovan in grob poseg v prostor, ki zaradi naravnih vrednot (izvirne vode, mokrišče in prispevno zaledje Blejskega jezera) zahteva mnogo bolj pretehtan pristop, kjer je poročilo o stanju okolja, kot ga določa Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 32/93 - v nadaljevanju; ZVO), izhodiščni dokument. Po njegovem mnenju sprejeti zazidalni načrt tudi ni usklajen s prostorskimi sestavinami Dolgoročnega plana Občine Radovljica in Srednjeročnega plana Občine Radovljica, oziroma njihovimi spremembami in dopolnitvami. V prvotnem besedilu dolgoročnega plana naj bi bilo sporno območje razvrščeno v prvo območje kmetijskih zemljišč {xe "kmetijska zemljiščaDi"}, ki je z zakonom zaščiten, v kasnejših spremembah pa so bila ta zemljišča mimo postopka spremembe planskih dokumentov prerazvrščena v drugo območje kmetijskih zemljišč. Društvo svoj pravni interes utemeljuje v 72. členu Ustave, poleg tega naj bi bilo tudi kot strokovno združenje dolžno opozoriti na nevarnosti, ki jih načrtovani poseg predstavlja za skupno naravno dediščino, ki jo mora v skladu s pozitivno zakonodajo štiti država.

2. Pobudi Društva se pridružujejo tudi dr. Liljana Skrt - Krivec in še 28 podpisnikov (trije so kasneje svoja soglasja k pobudi umaknili). Pobudniki menijo, da bi se z izvedbo obstoječega zazidalnega načrta poseglo v njihovo življenjsko okolje in pravico do zdravega življenjskega okolja, kar ni v skladu z 72. členom Ustave.

3. Društvo ekologov Slovenije z vlogo z dne 15.5.1995 tudi predlaga izdajo začasne odredbe, s katero naj se v celoti zadrži izvrševanje izpodbijanega odloka. Na spornem območju naj bi že potekala gradbena dela, pobudnik pa tudi zatrjuje, da bodo zaradi izvrševanja tega predpisa nastale težko popravljive škodljive posledice v ranljivem zaledju Blejskega jezera, v naravovarstveno sedaj dokaj ohranjenem območju, kamor sodi tudi prispevno območje dveh najbolj vodnatih pritokov Blejskega jezera, ogrožena naj bi bila pomembna povrna močvirja in njihov živi svet, nazakonito pa naj bi bila spremenjena tudi namembnost kmetijskih zemljišč.

4. Občina Bled v odgovoru na pobudo meni, da se z izpodbijanim odlokom ne bo neposredno poseglo v zdravo življenjsko okolje podpisanih krajanov, niti ne bodo neposredno prizadeti interesi Društva ekologov Slovenije, zato pobudnikom odreka pravni interes. Zazidalni načrt po navedbah Občine predstavlja prvi konkretni sanacijski poseg na območju industrijskega kompleksa, s katerim se bo posledično uredila kanalizacija celotnega območja ter zaščitil manjši vodni vir, potok Miščica, ki je speljan preko ribogojnice v Blejsko jezero. Pogoji Zazidalnega načrta so po navedbah nasprotnega udeleženca v ekološkem pogledu izredno ostri, tako da ni nikakršne možnosti onesnaževanja okolice, vode in zraka. Ustavnemu sodišču glede na to predlaga, da zavrže obe pobudi, ker ni izkazan pravni interes pobudnikov.

5. Glede usklajenosti s prostorskimi sestavinami Dolgoročnega in Srednjeročnega plana Občine Radovljica nasprotna udeleženka odgovarja, da je Občina Radovljica uskladila svoj dolgoročni plan z obveznimi izhodišči prostorskih sestavin republiškega dolgoročnega plana, kar naj bi bilo razvidno tudi iz odločbe Ustavnega sodišča z dne 17/5-1990 (U-I-9/87). Iz navedene dopolnitve (Uradni vestnik Gorenjske, št. 9/89) je po navedbah nasprotna udeleženke razvidno, da je bil dolgoročni plan občine usklajen z obveznimi izhodišči prostorskih sestavin dolgoročnega plana SRS in sicer tudi v kartografskem delu kot njegovem sestavnem delu, torej tudi glede zasnove naravne in kulturne dediščine.

6. V zvezi s postopkom sprejemanja izpodbijanega zazidalnega načrta nasprotna udeleženka navaja, da je bil postopek izpeljan v skladu z veljavno zakonodajo.

7. Ministrstvo za okolje in prostor v mnenju z dne 22.6.1995, ki mu prilaga tudi mnenja Uprave RS za varstvo narave, Zavoda RS za prostorsko planiranje in Ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo, med drugim navaja, da je občinska skupščina dopolnitve družbenega plana v letu 1989 sprejela brez mnenja medresorske komisije, s čimer naj bi bili kršeni določili 49. in 50. člena Zakona o urejanju prostora (Uradni list SRS, št. 18/84 in 15/89 - v nadaljevanju: ZUreP). Sam zazidalni načrt naj bi bil sprejet brez programa priprave prostorskega izvedbenega akta, kot ga določata 34. in 35. člen Zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list SRS, št. 18/93, 47/93, 18/84, 37/85, 29/86 in Uradni list RS, št. 18/93, 47/93 in 71/93 - v nadaljevanju: ZUN). Uprava RS za varstvo narave meni, da izdelovalec zazidalnega načrta ni pridobil pozitivnega mnenja z vidika varovanja voda na obravnavanem območju. Območje Spodnjih Gorij sodi med zadnje ohranjene povrne dele Blejskega jezera, kjer varovanje vodnih virov zaledne jezerske vode zahteva celovit interdisciplinaren pristop reševanja. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano navaja, da so zemljišča na območju, za katero je izdelan Zazidalni načrt obrtne cone Spodnje Gorje, opredeljena po Zakonu o kmetijskih zemljiščih (Uradni list SRS, št. 1/79, 11/81, 1/86 in Uradni list RS, št. 9/90, 5/91, 46/92 - odl. US in 58/95 - odl. US - v nadaljevanju: ZKZ-79) in z veljavnimi planskimi akti Občine Radovljica in Republike Slovenije kot temelj proizvodnje hrane v Republiki Sloveniji (10. člen Zakona) ter razvrščena v prvo območje kmetijskih zemljišč (11. člen Zakona).

B.

8. Pobudnik Društvo ekologov Slovenije utemeljuje svoj pravni interes v 72. členu Ustave, po katerem ima vsakdo v skladu z zakonom pravico do zdravega življenjskega okolja, in navaja, da je kot strokovno združenje dolžno opozoriti na nevarnosti, ki jih načrtovani poseg predstavlja za skupno naravno dediščino. Pravni interes je po stališču Ustavnega sodišča podan tedaj, ko je očitno, da gre za pobudnikov lastni, torej konkretni interes, ko torej izpodbijani akt ali njegova določba posega v posameznikove interese, ki jih pravo priznava in varuje. Po načelnem stališču Ustavnega sodišča imajo različna združenja državljanov ustavno zahtevani pravni interes za vložitev pobude le v primerih, če se posega v njihove pravice (npr. lastninska pravica, pravica do zbiranja in združevanja), ne pa v primerih, ko menijo, da uveljavljajo splošen interes. Po ZVO pa zagotavljajo varstvo okolja v okviru svojih pristojnosti oziroma pravic in obveznosti med drugimi subjekti varstva okolja tudi strokovna in druga združenja ter druge nevladne organizacije za varstvo okolja (3. točka 4. člena). Ker gre v konkretnem primeru za društvo, ki je ustanovljeno za varstvo okolja in je glede na ZVO tudi subjekt varstva

okolja, je Ustavno sodišče zavzelo stališče, da ekološkimi društvom prizna pravni interes za izpodbijanje predpisov, ki posegajo v področje, za katero so ustanovljena.

9. Pobudniki dr. Liljana Skrt - Krivec in sopolisniki prav tako utemeljujejo svoj pravni interes z 72. členom Ustave, češ da izpodbijani zazidalni načrt posega v njihovo življenjsko okolje. Ustavno sodišče sodi, da pobudniki v konkretnem primeru izkazujejo pravni interes. Na podlagi 72. člena Ustave ima vsakdo pravico do zdravega življenjskega okolja. Ustavna določba kot programska državi nalaga skrb za zdravo življenjsko okolje in ji še posebej nalaga, da v ta namen določi pogoje in načine za opravljanje gospodarskih in drugih dejavnosti. Posameznikov interes, da se preprečujejo škodljivi posegi v prostor, pri tem ni omejen samo na ožje okolje, v katerem živi, ali na preprečitve minimalne škode, temveč je gotovo širši. Ustavno sodišče meni, da lahko v določenih primerih posameznik ali skupina oseb v imenu skupine ljudi, ki je prizadeta, vložijo pobudo za oceno ustavnosti in zakonitosti. Posameznik utrpí morda manjšo škodo, toda če se upošteva škoda, ki jo utrpijo ljudje kakšnega področja, je lahko škoda velika. V primeru ugotovljenega neustreznega posega v prostor, še posebno v prostor, ki se nahaja na spornem območju, so po mnenju Ustavnega sodišča lahko prizadete tudi pravice širšega kroga oseb in ne samo oseb, ki so neposredno, kot npr. lastniki spornega zemljišča ali mejaši, prizadeti s spornim odlokom.

10. V nadaljnjem postopku bo Ustavno sodišče predvsem ocenilo, ali je izpodbijani odlok v skladu z Ustavo (predvsem z 72. in 73. členom) z določbami 11. člena ZKZ-79, določbami 49. in 50. člena ZUreP ter ali je bil sprejet v skladu z določbami ZUN, predvsem z določbami 34. do 39. člena.

11. Ustavno sodišče sme na podlagi 39. člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 15/94) do končne odločitve v celoti ali delno zadržati izvršitev predpisa, če bi zaradi njegovega izvrševanja lahko nastale težko popravljive škodljive posledice. Ustavno sodišče ocenjuje, da bi z izvrševanjem izpodbijanega odloka, glede na to, da gre za predvidene posege v izredno občutljiv prostor, lahko nastale težko popravljive škodljive posledice, zato je odločilo, kot izhaja iz 2. točke izreka tega sklepa.

12. Glede na navedeno je Ustavno sodišče pobudi sprejelo in do končne odločitve zadržalo izvršitev Odloka.

C.

13. Ustavno sodišče je sprejelo ta sklep na podlagi 26. in 39. člena Zakona o Ustavnem sodišču v sestavi: predsednik dr. Tone Jerovšek in sodniki mag. Matevž Krivic, mag. Janez Snoj, dr. Lovro Šturm, Franc Testen, dr. Lojze Ude in dr. Boštjan M. Zupančič. Sklep je sprejelo soglasno.

Predsednik

dr. Tone Jerovšek

ODLOČBA

Ustavno sodišče je v postopku za oceno ustavnosti in zakonitosti, začetem na pobudi Društva ekologov Slovenije iz Ljubljane in Špele Remec - Rekar in drugih z Bleda, na seji dne 21.12.1995

odločilo:

Odlok o sprejemu zazidalnega načrta obrtne cone Spodnje Gorje, morfološka enota "U-B15" - območja "I.2. - Bled" (Uradni list RS, št. 79/94 in 22/95) se razveljavi.

Obrazložitev

A.

1. Društvo ekologov Slovenije v pobudi za oceno ustavnosti in zakonitosti izpodbijanega zazidalnega načrta navaja, da gre za načrtovan in grob poseg v prostor, ki zaradi naravnih vrednot (izvirne vode, mokrišče in prispevno zaledje Blejskega jezera) zahteva mnogo bolj pretehtan pristop, kjer je poročilo o stanju okolja, kot ga določa Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 32/93 - v nadaljevanju: ZVO), izhodiščni dokument. Po njegovem mnenju sprejeti zazidalni načrt tudi ni usklajen s prostorskimi sestavinami Dolgoročnega plana Občine Radovljica in Srednjeročnega plana Občine Radovljica, oziroma z njihovimi spremembami in dopolnitvami. V prvotnem besedilu dolgoročnega plana naj bi bilo sporno območje razvrščeno v prvo območje kmetijskih zemljišč, ki je z zakonom zaščiteno, v kasnejših spremembah pa so bila ta zemljišča mimo postopka spremembe planskih dokumentov prerazvrščena v drugo območje kmetijskih zemljišč. Društvo svoj pravni interes utemeljuje v 72. členu Ustave, poleg tega naj bi bilo tudi kot strokovno združenje dolžno opozoriti na

nevarnosti, ki jih načrtovani poseg predstavlja za skupno naravno dediščino, ki jo mora v skladu s pozitivno zakonodajo ščititi država.

2. Pobudi Društva se pridružujejo tudi mag. Špela Remec - Rekar in še 28 podpisnikov (trije so kasneje svoja soglasja k pobudi umaknili). Pobudniki menijo, da bi se z izvedbo obstoječega zazidalnega načrta poseglo v njihovo življenjsko okolje in pravico do zdravega življenjskega okolja, kar ni v skladu z 72. členom Ustave.

3. Občina Bled v odgovoru na pobudo meni, da se z izpodbijanim odlokom ne bo neposredno poseglo v zdravo življenjsko okolje podpisanih krajanov, niti ne bodo neposredno prizadeti interesi Društva ekologov Slovenije, zato pobudnikom odreja pravni interes in Ustavnemu sodišču predlaga, da zavrže obe pobudi.

4. Glede usklajenosti s prostorskimi sestavinami Dolgoročnega in Srednjeročnega plana Občine Radovljica nasprotna udeleženka odgovarja, da je Občina Radovljica uskladila svoj dolgoročni plan z obveznimi izhodišči prostorskih sestavin republiškega dolgoročnega plana, kar naj bi bilo razvidno tudi iz odločbe Ustavnega sodišča z dne 17.5.1990 (U-I-9/87). Iz navedene dopolnitve (Uradni vestnik Gorenjske, št. 9/89) je po navedbah nasprotne udeleženke razvidno, da je bil dolgoročni plan občine usklajen z obveznimi izhodišči prostorskih sestavin dolgoročnega plana SRS in sicer tudi v kartografskem delu kot njegovem sestavnem delu, torej tudi glede zasnove naravne in kulturne dediščine.

5. V zvezi s postopkom sprejemanja izpodbijanega zazidalnega načrta nasprotna udeleženka navaja, da je bil postopek izpeljan v skladu z veljavno zakonodajo.

6. Ministrstvo za okolje in prostor v mnenju z dne 22.6.1995, ki mu prilaga tudi mnenja Uprave RS za varstvo narave, Zavoda RS za prostorsko planiranje in Ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo, med drugim navaja, da je občinska skupščina dopolnitve družbenega plana v letu 1989 sprejela brez mnenja medresorske komisije, s čimer naj bi bili kršeni določbi 49. in 50. člena Zakona o urejanju prostora (Uradni list SRS, št. 18/84 in 15/89 - v nadaljevanju: ZUreP). Sam zazidalni načrt naj bi bil sprejet brez programa priprave prostorskega izvedbenega akta, kot ga določata 34. in 35. člen Zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list SRS, št. 18/93, 47/93, 18/84, 37/85, 29/86 in Uradni list RS, št. 26/90, 18/93, 47/93 in 71/93 - v nadaljevanju: ZUN). Uprava RS za varstvo narave meni, da izdelovalec zazidalnega načrta ni pridobil pozitivnega mnenja z vidika varovanja voda na obravnavanem območju. Območje Spodnjih Gorij sodi med zadnje ohranjene površne dele Blejskega jezera, kjer varovanje vodnih virov zaledne jezerske vode zahteva celovit interdisciplinaren pristop reševanja. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano navaja, da so zemljišča na območju, za katero je izdelan Zazidalni načrt obrtne cone Spodnje Gorje, opredeljena po Zakonu o kmetijskih zemljiščih (Uradni list SRS, št. 1/79, 11/81, 1/86 in Uradni list RS, št. 9/90, 5/91, 46/92 - odl. US in 58/95 - odl. US - v nadaljevanju: ZKZ-79) in z veljavnimi planskimi akti Občine Radovljica in Republike Slovenije kot temelj proizvodnje hrane v Republiki Sloveniji (10. člen Zakona) ter razvrščena v prvo območje kmetijskih zemljišč (11. člen Zakona).

B. - I.

7. Ustavno sodišče je s sklepom št. U-I-30/95 z dne 30.6.1995 pobudo sprejelo in začelo postopek za oceno ustavnosti in zakonitosti. Z istim sklepom je na podlagi 39. člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 15/94 - v nadaljevanju: ZUstS) do končne odločitve začasno zadržalo izvrševanje izpodbijanega odloka.

8. Ustavno sodišče je Društvu ekologov Slovenije priznalo pravni interes. Pri tem je izhajalo iz določb 3. točke 4. člena ZVO, po katerih zagotavljajo varstvo okolja v okviru svojih pristojnosti oziroma pravic in obveznosti med drugimi subjekti varstva okolja tudi strokovna in druga združenja ter druge nevladne organizacije za varstvo okolja. Na podlagi 2. člena Statuta Društva ekologov Slovenije z dne 25.5.1989 je društvo strokovno združenje, katerega člani se ukvarjajo z raziskovalno, strokovno, popularizacijsko, poljudnoznanstveno in pedagoško dejavnostjo na področju raziskav ekosistemov in njihovega varstva, zato ga je Ustavno sodišče štelo za subjekt varstva okolja in mu v konkretnem primeru priznalo pravni interes.

9. Prav tako je Ustavno sodišče pobudnikom mag. Špeli Remec - Rekar in sopedpisnikom priznalo pravni interes. Pri tem je izhajalo iz 72. člena Ustave, po katerem ima vsakdo pravico do zdravega življenjskega okolja. Po stališču Ustavnega sodišča posameznikov interes, da se preprečujejo škodljivi posegi v prostor, ni omejen samo na ožje okolje, v katerem živi, ali na preprečitev minimalne škode, temveč je gotovo širši. Zato Ustavno sodišče meni, da lahko v določenih primerih posameznik ali skupina oseb v imenu skupine ljudi, ki je prizadeta, vložijo pobudo za oceno ustavnosti in zakonitosti.

B. - II.

10. Na podlagi določb 49. in 50. člena ZUreP, ki so uvrščene v še vedno veljavno poglavje "Postopek za usklajevanje interesov v prostoru", je Vlada pristojna za ugotavljanje usklajenosti občinskih planskih aktov z

obveznimi izhodišči republiških planskih aktov{x "obvezna izhodišča - neuskklajenost Āi"}. Iz doloĉbe 50. ĉlena ZUreP tudi izhaja, da obĉina ne more izvajati neuskklajenih delov srednjeroĉnega druŹbenega plana.

11. Podlaga za sprejem izpodbijanega zazidalnega naĉrta so Spremembe in dopolnitve DruŹbenega plana Obĉine Radovljica za obdobje 1986-1990 (Uradni list RS, Źt. 48/94), ki predvidevajo izdajo ustreznega zazidalnega naĉrta. Ustavno sodiŹe ugotavlja, da so bile te spremembe in dopolnitve sprejete brez uskladitvenega postopka, kot ga predvideva 50. ĉlen ZUreP, saj pred sprejetjem niso bile predloŹene Vladi, da bi ugotovila usklajenost njihovih prostorskih sestavin z obveznimi izhodiŹi prostorskih sestavin republiškega dolgoroĉnega plana in z reŹitvami, doloĉenimi v srednjeroĉnem druŹbenem planu republike, ki se nanaŹajo na obvezna izhodiŹa republiškega dolgoroĉnega plana. Glede na doloĉbo tretjega odstavka 50. ĉlena ZUreP obĉina tudi ne more izvajati neuskklajenih delov srednjeroĉnega druŹbenega plana. Zato je v neskladju z ZUreP izpodbijani zazidalni naĉrt, ki je bil sprejet na podlagi druŹbenega plana, h kateremu ni dal mnenja pristojni organ Republike Slovenije.

12. Po 34. ĉlenu ZUN sprejme izvrŹilni organ obĉinskega sveta po sprejetju srednjeroĉnega druŹbenega plana obĉine v skladu s sprejetimi planskimi akti obĉine program prostorskih izvedbenih aktov. V programu priprave prostorskih izvedbenih aktov so navedeni organi, organizacije oziroma skupnosti, od katerih je treba pridobiti soglasja k osnutkom prostorskih izvedbenih aktov. Ti tudi doloĉijo pred zaĉetkom priprave prostorskega izvedbenega akta pogoje, ki jih mora pripravljalec prostorskega izvedbenega akta upoŹtevati pri njegovi pripravi (35. ĉlen ZUN).

13. Ustavno sodiŹe tudi ugotavlja, da je Zavod za prostorsko naĉrtovanje in gospodarsko infrastrukturo Obĉine Radovljica sicer pripravil program priprave prostorskega izvedbenega akta, vendar pa iz dopisa Źupana Obĉine Bled z dne 19.9.1995 izhaja, da ne razpolagajo s sklepom IzvrŹnega sveta nekdanje Obĉine Radovljica, s katerim bi le-ta sprejel program priprave, kot to doloĉa prvi odstavek 34. ĉlena ZUN. Zato je v neskladju z navedeno zakonsko doloĉbo zazidalni naĉrt, ki ga je obĉinska skupŹina sprejela, ne da bi bil prej sprejet program njegove priprave.

14. Ustavno sodiŹe zatrjevane neskladnosti izpodbijanega odloka z 72. in 73. ĉlenom Ustave ter z doloĉbami 11. ĉlena ZKZ-79 ni preizkuŹalo, saj je bilo treba sklep Źe iz razlogov, navedenih v odloĉbi, razveljaviti.

C.

15. Ustavno sodiŹe je sprejelo to odloĉbo na podlagi tretjega odstavka 45. ĉlena ZUstS v sestavi: predsednik dr. Tone JerovŹek in sodniki mag. MatevŹ Krivic, mag. Janez Snoj, dr. Janez Źinkovec, dr. Lovro Źturm, Franc Testen, dr. Lojze Ude in dr. BoŹtjan M. Zupanĉiĉ. Sklep je sprejelo s Źestimi glasovi proti dvema. Proti sta glasovala sodnika Źinkovec in Zupanĉiĉ.

Predsednik

dr. Tone JerovŹek

U-I-339/94{x "U-I-339/94Āi"}

pubudnik Zofija Komar, Reĉica ob Savinji

akt Odlok o prostorskih ureditvenih pogojih{x "prostorski ureditveni pogojiĀi"} za prostorsko celoto Obĉine Mozirje (Ur. list RS, Źt. 51/91, 14/93 in Ur. glasilo obĉin Mozirje, Nazarje, Gornji Grad, Ljubno ob Savinji in Luĉe ob Savinji, Źt. 3/95), 1. tĉ. 8. ĉl.

problem Ugotovitev neskladnosti z ustavo in zakonom predpisa, ki je prenehal veljati.

Sprememba namembnosti kmetijskega zemljiŹa.

Urejanje zakonske materije z obĉinskim predpisom.

Graditev objektov - legalizacija gradnje.

Varstvo lastninske pravice.

Varstvo okolja - kmetijskih zemljiŹ{x "kmetijska zemljiŹaĀi"}.

pravna podlaga Ustava, 153., 67., 71. ĉl.

Zakon o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (ZUN), 39. ĉl.

Zakon o kmetijskih zemljiščih (ZKZ), 11. čl.

Zakon o Ustavnem sodišču (ZUstS), 26., 46., 47. čl.

izrek 1. Določbe 1. točke 8. člena Odloka o prostorskih ureditvenih pogojih za prostorsko celoto Občine Mozirje niso bile v skladu z Ustavo in zakonom, kolikor so dopuščale le gradnjo izrecno naštetih objektov in ne tudi drugih podobnih objektov, in kolikor so gradnjo teh objektov dovoljevale le kmetijskim proizvajalcem, ki jim je kmetijstvo osnovna dejavnost.

2. Ugotovitev neustavnosti in nezakonnosti iz 1. točke izreka te odločbe ima učinek odprave{"odpravaDi"}.

besedilo Izpodbijane določbe Odloka niso v skladu s 67. in 71. členom Ustave, ki določata, da le zakon in ne podzakonski predpis lahko uredi način pridobivanja in uživanja lastnine, posebne pogoje za uporabo zemljišč ter posebno varstvo kmetijskih zemljišč. Odlok o prostorskih ureditvenih pogojih kot splošni predpis občine ne more določati pogojev, ki bi mimo zakona lastniku omejevali uživanje in rabo njegovega zemljišča.

objava Ur. list RS, št. 61/96

opomba V obrazložitvi svoje odločbe se Ustavno sodišče sklicuje na svojo zadevo št. U-I-184/94 z dne 14.9.1995 (OdlUS IV/2,73).

polno besedilo

ODLOČBA

Ustavno sodišče je v postopku za preizkus pobude Zofije Komar z Rečice ob Savinji na seji dne 10. oktobra 1996

odločilo:

1. Določbe 1. točke 8. člena Odloka o prostorskih ureditvenih pogojih za prostorsko celoto Občine Mozirje (Uradni list RS, št. 51/92, 14/93 in Uradno glasilo občin Mozirje, Nazarje, Gornji Grad, Ljubno ob Savinji in Luče ob Savinji, št. 3/95) niso bile v skladu z Ustavo in zakonom, kolikor so dopuščale le gradnjo izrecno naštetih objektov in ne tudi drugih podobnih objektov, in kolikor so gradnjo teh objektov dovoljevale le kmetijskim proizvajalcem, ki jim je kmetijstvo osnovna dejavnost.

2. Ugotovitev neustavnosti in nezakonnosti iz 1. točke izreka te odločbe ima učinek odprave.

Obrazložitev

A.

1. Pobudnica navaja, da ji je Urbanistična inšpekcija Inšpektorata Skupščine Občine Mozirje z odločbo št. 356-57/92-93-03 z dne 21.11.1994 naložila, da odstrani lesen gospodarski objekt, ki ga je postavila na svoji njivi. Navaja, da občina opira svojo odločitev na 8. člen Odloka o prostorskih ureditvenih pogojih za prostorsko celoto Občine Mozirje (v nadaljevanju: Odlok), ki določa, da so na zemljišču kategorije "A"{"kmetijska zemljiščaDi"} dovoljeni le posegi, ki neposredno služijo primarni kmetijski dejavnosti oziroma proizvajalcem, ki jim je kmetijstvo osnovna dejavnost. Poudarja, da je leseno uto zgradila le za shranjevanje orodja, ki ga potrebuje za obdelovanje svoje njive, ki je oddaljena 3 km od njenega doma. Stara je preko 70 let in orodja ne more vsakodnevno nositi s seboj. Lesena uta ji omogoča, da svojo njivo še obdeluje. Meni, da je izpodbijana določba v nasprotju s 67. členom Ustave, kolikor ji ne dovoljuje, da bi svojo zemljo lahko obdelovala za lastno preživetje.

2. Občina Mozirje v svojih pojasnilih z dne 15.5.1996 navaja, da je občina sprejela nov Odlok o prostorskih ureditvenih pogojih za prostorsko celoto občine Mozirje, ki je objavljen v Uradnem glasilu občin Mozirje, Nazarje, Gornji Grad, Ljubno in Luče št. 3/96 z dne 9.4.1996, ki je kriterij za postavitev vrtno ute z 1 ha kmetijskih površin zmanjšal na 0,5 ha, od tega minimalno 0,2 ha za intenzivno pridelavo.

B.

3. Glede na izpolnjene pogoje iz četrtega odstavka 26. člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, 15/94, v nadaljevanju: ZUstS) je Ustavno sodišče pobudo sprejelo in takoj nadaljevalo z odločanjem o stvari sami.

4. Inšpektorat za gospodarski razvoj, finance in urejanje prostora Občine Mozirje je z odločbo št. 351 - 401/94 z dne 21.11.1994 zavrnil izdajo odločbe o dovolitvi priglašeni del oziroma odločbe o legalizaciji lesene lope, ki jo je pobudnica postavila na svoji njivi. V obrazložitvi je navedeno, da spada parcela, na kateri stoji lesena lopa v območje "A" kmetijskih zemljišč in da 8. člen Odloka določa, da so na tem območju dovoljeni samo posegi, ki

neposredno služijo primarni kmetijski dejavnosti oziroma proizvajalcem, ki jim je kmetijstvo osnovna dejavnost. Iz obrazložitve je torej razvidno, da je bila zahteva pobudnice zavržena, ker 8. člen Odloka ni dopuščal graditev lesenih lop na območju "A" kmetijskih zemljišč in ker pobudnica ni imela statusa kmetijskega proizvajalca, ki mu je kmetijstvo osnovna dejavnost.

5. Izpodbijani odlok je Skupščina Občine Mozirje sprejela na podlagi 39. člena Zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list SRS, št. 18/84, 37/85, 29/86 in Uradni list RS, št. 26/90, 18/93, 47/93 in 71/93, v nadaljevanju: ZUN) in predstavlja prostorski izvedbeni akt, ki ga občina sprejme samostojno, upoštevajoč temeljna načela za urejanje naselij in drugih posegov v prostor, določena v zakonu, in v skladu s svojimi planskimi akti. Izpodbijana 1. točka 8. člena Odloka na 1. območju kmetijskih zemljišč /A/ dovoljuje gradnjo, nadzidavo, dozidavo, rekonstrukcijo in spremembo namembnosti le tistih objektov, ki neposredno služijo primarni kmetijski proizvodnji in jih v šestih alineah taksativno našteva (1. stanovanjske hiše, 2. nadomestne stanovanjske hiše, 3. hlevi, 4. silosi, gnojišča in gnojne jame, 5. kozolci in skednji ter 6. strojne lope). V drugem odstavku 1. točke pa Odlok vsebuje še nadaljnjo omejitev in sicer določa, da so ti posegi dovoljeni le kmetijskim proizvajalcem, ki jim je kmetijstvo osnovna dejavnost, s tem da pridobijo soglasje Kmetijske zemljiške skupnosti Občine Mozirje.

6. Izpodbijane določbe 8. člena Odloka so temeljile na 11. členu Zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list SRS št. 1/79, 11/81, 1/86 in Uradni list RS, št. 9/90, 5/91, 46/92 - odl.US in 58/95 - odl.US1, v nadaljevanju: ZKZ), ki v 1. alineji četrtega odstavka dopušča, da se lahko izjemoma v srednjeročnem planu občine določi, da se zemljišča, ki so razvrščena v 1. območje kmetijskih zemljišč, namenijo za nekmetijsko rabo, če ni mogoče uporabiti manj primernih zemljišč, in če gre za gradnjo objektov, ki neposredno služijo primarni kmetijski proizvodnji (stanovanjske hiše, hlevi, silosi, strojne lope in podobno). Kakor je razvidno iz besedila navedene določbe, ZKZ ne našteva taksativno objektov, ki neposredno služijo primarni kmetijski dejavnosti, ampak jih samo v oklepaju primeroma navaja in izrecno dopušča tudi druge podobne objekte. ZKZ za gradnjo navedenih objektov ne določa nadaljnega pogoja, ki ga vsebuje izpodbijana določba Odloka, in sicer, da se navedeni objekti lahko dovolijo le kmetijskim proizvajalcem, ki jim je kmetijstvo osnovna dejavnost.

7. Izpodbijana določba Odloka dopušča graditev objektov, ki pomenijo neprimerno hujši poseg v prostor, kot bi pomenila zgraditev lesene lope za shrambo orodja, katere pa Odlok ne dopušča. Takšna omejitev, ki dopušča večje posege, celo stanovanjske hiše, manjše posege - lope za shrambo orodja - pa prepoveduje, ni v skladu z 11. členom ZKZ, katerega namen je varstvo pred spreminjanjem prvega območja kmetijskih zemljišč za nekmetijsko rabo.

8. Izpodbijane določbe 1. točke 8. člena Odloka določajo za posege na 1. območju kmetijskih zemljišč tudi pogoj, da je takšen poseg dovoljen le kmetijskim proizvajalcem, ki jim je kmetijstvo osnovna dejavnost. Ustava v tretjem odstavku 153. člena določa, da morajo biti podzakonski predpisi in drugi splošni akti v skladu z Ustavo in z zakoni. Odlok o prostorskih ureditvenih pogojih je splošni akt občine, ki mora biti v skladu z zakoni in z Ustavo. Ker izpodbijana 1. točka 8. člena Odloka določa za posege na 1. območju kmetijskih zemljišč dodaten pogoj, ki ga ZKZ ne predvideva, je torej v nasprotju z zakonom. Izpodbijane določbe Odloka prav tako niso skladu s 67. in 71. členom Ustave, ki določata, da le zakon, in ne podzakonski predpis, lahko uredi način pridobivanja in uživanja lastnine, posebne pogoje za uporabo zemljišč ter posebno varstvo kmetijskih zemljišč. Odlok o prostorskih ureditvenih pogojih kot splošni predpis občine ne more določati pogojev, ki bi mimo zakona lastniku omejevali uživanje in rabo njegovega zemljišča.

B. - I.

8. Izpodbijani Odlok je med postopkom za oceno njegove ustavnosti in zakonitosti prenehal veljati. Občinski svet občine Mozirje ja sprejel nov Odlok o prostorskih ureditvenih pogojih za prostorsko celoto Mozirje na svoji seji dne 28.3.1996, objavljen v Uradnem glasilu občin Mozirje, Nazarje, Gornji grad, Ljubno ob Savinji in Luče ob Savinji, št. 3/96 z dne 9.4.1996. Navedeni novi Odlok v 1. točki 8. člena dopušča posege na 1. območju kmetijskih zemljišč v skladu z ZKZ. Nova določba dovoljuje gradnjo tudi "drugih podobnih objektov" in ne vsebuje več pogoja, da so ti posegi dovoljeni le kmetijskim proizvajalcem, ki jim je kmetijstvo osnovna dejavnost. Izpodbijane določbe prejšnjega odloka so torej usklajene z 11. členom ZKZ.

9. Ustavno sodišče praviloma presoja le veljavne predpise. Če predpis preneha veljati med postopkom za oceno ustavnosti in zakonitosti, Ustavno sodišče s sklepom ustavi postopek. Na podlagi 47. člena ZUstS pa Ustavno sodišče lahko ugotovi, da predpis, ki je bil med postopkom usklajen z Ustavo in zakonom oziroma je prenehal veljati, ni bil v skladu z Ustavo in zakonom, če niso bile odpravljene posledice neustavnosti oziroma nezakonitosti. Na podlagi izpodbijanih določb Odloka je bila pobudnici zavržena njena zahteva za izdajo

odločbe o dovolitvi priglašenih del oziroma odločba o naknadni legalizaciji priglašene gradnje, glede na to, da je pobudnica leseno lopo že zgradila. Posledice nezakonitosti izpodbijane določbe Odloka torej niso odpravljene. Zato je Ustavno sodišče v izreku te odločbe ugotovilo, da so bile izpodbijane določbe Odloka v neskladju z zakonom in Ustavo in da ima ugotovitev neustavnosti in nezakonitosti učinek odprave izpodbijanih določb Odloka. Ustavno sodišče pa ni našlo razlogov za ugotovitev nezakonitosti drugih določb izpodbijanega odloka, ki prihaja v poštev pri odločanju o zahtevi pobudnice.

10. Člen 46 ZUstS določa, da ima vsakdo, ki so mu nastale škodljive posledice s posamičnim aktom, ki je bil izdan na podlagi odpravljenega podzakonskega predpisa oziroma splošnega akta, izdanega za izvrševanje javnih pooblastil, pravico zahtevati spremembo ali odpravo posamičnega akta pri organu, ki je odločil na prvi stopnji. Na podlagi navedene določbe ZUstS je vsakdo, ne samo pobudnica, upravičen, da zahteva spremembo ali odpravo posamičnega akta, ki ga je upravni organ na prvi stopnji izdal na podlagi določb, za katere je bilo s to odločbo ugotovljeno, da so bile v nasprotju z zakonom in z Ustavo. Rok za zahtevo je tri mesece od dneva objave te odločbe v Uradnem listu Republike Slovenije, in če od vročitve posamičnega akta do vložitve pobude ni preteklo več kot eno leto.

C.

11. Ustavno sodišče je to odločbo sprejelo na podlagi 47. člena ZUstS v sestavi: predsednik dr. Tone Jerovšek in sodniki dr. Peter Jambreč, mag. Matevž Krivic, mag. Janez Snoj, dr. Janez Šinkovec, Franc Testen in dr. Boštjan M. Zupančič. Odločbo je sprejelo soglasno.

Opomba:

1 Ustavno sodišče je z odločbo št. U-I-184/94 z dne 14.9.1995 (OdlUS IV/2, 73) z odložnim rokom enega leta v celoti razveljavilo tudi ZKZ, ker je ugotovilo, da ZKZ zaradi drugačnega pojmovanja lastnine v prejšnjem pravnem sistemu ureja nesorazmerno strožje ukrepe za varovanje kmetijskih zemljišč in socialnega položaja kmeta (4. člen ZKZ) kot bi to zahteval drugi odstavek 71. člena Ustave.

Predsednik

dr. Tone Jerovšek

U-I-104/96{xe "U-I-104/96Di"}

pobudnik Franc Umek, Ruše in drugi

akt Odlok o prostorskih ureditvenih pogojih{xe "prostorski ureditveni pogojiDi"} za naselje Ruše (Medobčinski uradni vestnik št. 3/92 in 1/96) 7. al. 1. odst. 10. čl.

problem Urejanje prostora, stavbna zemljišča, pozidava.

Ocena postopka sprejemanja splošnega akta.

pravna podlaga Zakon o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (ZUN), 37., 38., 25. čl.

Zakon o Ustavnem sodišču (ZUstS), 21. čl.

izrek 7. al. 1. odst. 10. člena Odloka o prostorskih ureditvenih pogojih za naselje Ruše se razveljavi{xe "razveljavitevDi"}.

besedilo Prostorski ureditveni pogoji za ureditveno območje naselja lahko dovoljujejo le dopolnilne gradnje v skladu s 25. členom ZUN, na pa tudi drugih novogradenj.

objava Ur. list RS, št. 64/96

opomba V obrazložitvi svoje odločitve se Ustavno sodišče sklicuje na svojo zadevo št. U-I-118/93 z dne 15.7.1993 (OdlUS II,70).

K obravnavani zadevi je bila s sklepom Ustavnega sodišča z dne 16.5.1996 pridružena zadeva št. U-I-126/96 zaradi skupnega obravnavanja in odločanja.

polno besedilo

ODLOČBA

Ustavno sodišče je v postopku za oceno ustavnosti in zakonitosti, začetem na pobudi Franca Umeka iz Ruš in treh drugih pobudnikov, na seji dne 24. oktobra 1996

odločilo:

Alinea 7 prvega odstavka 10. člena Odloka o prostorskih ureditvenih pogojih za naselje Ruše (Medobčinski uradni vestnik št. 3/92 in 1/96) se razveljavi.

Obrazložitev

A.

1. Zoper izpodbijani odlok sta bili naperjeni dve pobudi, ki ju je Ustavno sodišče zaradi istovetnosti izpodbijanega akta in lažjega obravnavanja združilo v isti postopek: pobuda Franca in Marije Umek iz Ruš ter pobuda Karla in Marije Lorenčič iz Ruš, prej vodena pod opravilno številko U-I-126/96. Oboji pobudniki zatrjujejo, da naj bi izpodbijani odlok ne bil sprejet po postopku, določenem z Zakonom o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list SRS, št. 18/84, 37/85 in 29/86 ter Uradni list RS, št. 26/90, 18/93, 47/93 in 71/93 - v nadaljevanju: ZUN). O tem odloku naj bi občina namreč leta 1992 sploh ne organizirala javne razgrnitve in javne obravnave, kot to predvideva ZUN v 37. in 38. členu, tudi sklep o javni razgrnitvi naj bi ne bil objavljen v Medobčinskem uradnem vestniku (v nadaljevanju: MUV). Poleg tega naj bi po mnenju pobudnikov izpodbijani odlok nezakonito spremenil namembnost zemljišča v neposredni bližini hiš pobudnikov in s tem omogočil gradnjo velikega industrijskega objekta (hala za izdelavo stiropora 50 x 20 m), čeprav je navedeno območje že od leta 1960 z zazidalnim načrtom predvideno za gradnjo individualnih stanovanjskih hiš.

2. Občina Ruše je v svojem mnenju povedala, da izpodbijani odlok v osnovni verziji iz leta 1992 (MUV, št. 3/92) ne obravnava novogradenj. Da bi omogočili gradnjo prostostojećih objektov na območju Odloka, ga je občina leta 1996 spremenila (MUV, št. 1/96). To so krajanom na javni obravnavi tudi razložili in napisali v predlogu odloka o spremembah odloka o prostorskih ureditvenih pogojih za naselje Ruše v drugi obravnavi. Sporno območje ob Toledovi ulici leži ob železniški progi in ni pretežno stanovanjske, temveč transportno - skladiščne namenske rabe, saj od nekdanj služi za deponijo in odvoz lesa. Na tem območju je z občinskimi planskimi akti predvideno sprejetje ureditvenega načrta, do tedaj pa se ureja z izpodbijanem odlokom.

B.

3. Ustavno sodišče je takoj po sprejemu pobud nadaljevalo z odločanjem o stvari sami v skladu s 26. členom Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 15/94 - v nadaljevanju: ZUstS). Dejansko stanje je namreč dovolj pojasnjeno, občina pa je imela ob preskusu pobude možnost, da se o pobudah izjavi, kar je tudi izkoristila. Pobudi odpirata dvoje vprašanj, na kateri mora Ustavno sodišče v postopku ocene ustavnosti in zakonitosti Odloka odgovoriti: (1) ali je postopek sprejemanja in spreminjanja izpodbijanega odloka glede javnih razgrnitev in javnih obravnav potekal v skladu z določbami ZUN (v nadaljevanju pod I.) in (2) ali je določba 7. alinee 10. člena Odloka, ki govori o novogradnjah na območjih, ki so predvidena za urejanje s prostorskimi izvedbenimi akti, v skladu z ZUN (v nadaljevanju pod II.).

I. Postopek sprejemanja izpodbijanega odloka

4. Izpodbijani odlok je Občina Ruše sprejela leta 1992 ter dopolnila leta 1996. Glede sprejetja Odloka leta 1992 prva pobudnika Franc in Marija Umek navajata, da nista bili opravljeni javna razgrnitev in javna obravnava osnutka izpodbijanih prostorskih ureditvenih pogojev (v nadaljevanju: PUP) . Druga pobudnika Karl in Marija Lorenčič pa navajata, da je javna obravnava osnutka sicer bila, vendar se je na njej namesto osnutka izpodbijanih PUP obravnaval neki zazidalni načrt. ZUN v 37. členu določa, da se osnutek prostorskega izvedbenega akta najmanj za mesec dni javno razgrne na sedežu občine ter v prizadetih krajevnih skupnostih. Med javno razgrnitvijo se osnutek tudi javno obravnava. O pričetku in trajanju javne razgrnitve in ter o času javne obravnave morajo biti občani prizadetih KS na primeren način obveščeni.

5. Sklep o javni razgrnitvi osnutka izpodbijanih PUP je bil objavljen v MUV, št. 12/91 z dne 16.9.1991. V njem je določeno, da se osnutek PUP razgrne za 30 dni od dneva objave v MUV. Osnutek se razgrne v prostorih občinskega organa za prostorsko urejanje in v prostorih KS Ruše. Med javno razgrnitvijo se v tej KS opravi javna obravnava, o katere kraju in času bo sporočeno na krajevno običajen način. Iz priloženih gradiv (dopis Občine Ruše krajevni skupnosti o dostavi osnutka za javno razgrnitev št. 350-2/90-06/1 z dne 12.9.1991) in iz zapisnika o javni obravnavi razgrnjenega osnutka PUP je razvidno, da je bila razgrnitev opravljena od 25.9. do 25. 10.1991 in da je bila javna obravnava opravljena na sedežu KS dne 28.10.1991. V zapisniku javne obravnave se res mešata pojma "prostorski ureditveni pogoji" in "zazidalni načrt" ter se izmenoma uporabljata za isti akt, vendar pa je iz naslova zapisnika ("Zapisnik z javne razprave o osnutku prostorsko ureditvenih

pogojev") in iz njegove vsebine vendarle nedvoumno razvidno, da je razprava tekla le o osnutku izpodbijanih PUP. Na podlagi pripomb (le-te so se na prvi javni obravnavi v celoti tikale le prometne ureditve v naselju) je zatem izdelovalec osnutka PUP pripravil odgovor nanje, nakar je bila organizirana nova javna obravnava dne 26.11.1991. Na njej je pripravljalec PUP ponovno pojasnil predvideno prometno ureditev. Pripomb na osnutek na tej obravnavi ni bilo. Iz navedenega je razvidno, da je bil postopek javne razgrnitve in javne obravnave osnutka izpodbijanih PUP leta 1991 opravljen v skladu z ZUN.

6. Občina Ruše se je spremembe izpodbijanega odloka lotila leta 1995. Sklep o javni razgrnitvi osnutka Odloka je bil objavljen v MUV, št. 24/95. V njem je določeno, da se osnutek razgrne v KS Ruše, KS Smolnik-Fala in na sedežu občine za 30 dni. V času razgrnitve se opravi javna obravnava, o kateri bo javnost obveščena na krajevno običajen način. Osnutek Odloka je bil javno razgrnjen od 7.11. do 7.12.1995. Javna obravnava je bila opravljena 13.12.1995. Na njej so pobudniki dali svoje ustne in pisne pripombe v zvezi s predvideno gradnjo industrijske cone na Toledovi ulici, tj. v njihovi soseščini.

7. Iz navedenega je razvidno, da sta bila postopka javne razgrnitve in javne obravnave osnutka izpodbijanega odloka in njegovih sprememb opravljena v skladu z ZUN. Edini odstop od črke zakona je bil v tem, da sta bili obe javni obravnavi opravljeni po samem zaključku javne razgrnitve (prva tri dni, druga šest dni), čeprav ZUN v prvem odstavku 38. člena nalaga pripravljalcu izvedbo javne obravnave med javno razgrnitvijo. Glede na kratek rok, ki je minil med javno razgrnitvijo in obravnavo, navedena kršitev ZUN ni mogla znatneje vplivati na izvedbo javne obravnave, zato te kršitve ni mogoče šteti za bistven odstop od namena navedene določbe ZUN. Bistvena bi takšna kršitev bila, če bi bila javna obravnava opravljena pred začetkom razgrnitve ali dalj časa po njenem prenehanju. V takem primeru bi lahko šteli, da je bil postopek javne razgrnitve in javne obravnave - ki sta vendarle smiselna in vsebinska celota - okrnjen. Iz priloženih podatkov je torej razvidno, da očitki pobud o nepravilni izvedbi javnih razgrnitev in javnih obravnav ter s tem o nezakonitem postopku sprejemanja izpodbijanih PUP niso utemeljeni.

II. Novogradnje na območju, predvidenem za ureditev z ureditvenim načrtom

8. ZUN v prvem odstavku 25. člena določa: "Območja občine, za katera ni predvidena izdelava prostorskih izvedbenih načrtov, ter območja, za katera je predvidena izdelava prostorskih izvedbenih načrtov, pa ti načrti še ne bodo sprejeti v tekočem planskem obdobju, se urejajo s prostorskimi ureditvenimi pogoji." Z izpodbijanimi PUP se urejajo poleg območij, za katera ni predvidena izdelava prostorskih ureditvenih načrtov (v nadaljevanju: PIN), in območij, za katera so PIN že realizirani, tudi "začasno, do sprejetja prostorskih izvedbenih načrtov, območja, za katera je predvidena izdelava prostorskih izvedbenih načrtov." (4. člen Odloka). Celotno območje izpodbijanih PUP se zato deli na štiri osnovne enote urejanja (7. člen Odloka): enote, ki se po planu urejajo s PUP, ter enote, ki se urejajo (bodisi da so že bodisi da šele bodo urejene) z enim od treh vrst PIN. Člen 10 izpodbijanega odloka določa posege, ki so na podlagi PUP mogoči na območjih, ki se urejajo z ureditvenimi načrti. Do spremembe izpodbijanega odloka je ta člen določal, da so na teh območjih mogoče odstranitve obstoječih objektov, delne rušitve stavb zaradi ekološke sanacije, tekoča vzdrževalna dela in adaptacije, ki bistveno ne spremenijo zunanosti objektov. Poleg tega so pod pogojem, da niso v nasprotju z zazidalnim ali ureditvenim načrtom, po 10. členu Odloka mogoče tudi rekonstrukcije objektov, nadomestne gradnje, nadzidave in dozidave v smislu funkcionalne dopolnitve objektov.

9. S spremembo izpodbijanega odloka (MUV 1/96) je bil dovoljenim posegom na območja, ki se urejajo z ureditvenimi načrti po 10. členu Odloka dodan nov mogoč poseg na ta območja: "na območjih, ki se urejajo z ureditvenimi načrti, so dopustne tudi novogradnje, če so te v skladu s plansko predvideno namensko rabo in s tem odlokom (MUV 3/92) na območju" (7. alineja prvega odstavka 10. člena Odloka). Ta določba izpodbijanega odloka je v nasprotju s 25. členom ZUN. Tretji in četrti odstavek 25. člena ZUN namreč določata:

(3) "Na ureditvenih območjih naselij ali posameznih funkcionalno zaokroženih območjih v naseljih, ki se urejajo s prostorskimi ureditvenimi pogoji, so dopustne le komunalne ureditve in adaptacije, dozidave ali nadzidave ter dopolnilne gradnje objektov oziroma naprav, ki so nujno potrebne za vzdrževanje obstoječe gradbene strukture ali za bivanje in delo prebivalcev na teh območjih.

(4) Dopolnilna gradnja iz prejšnjega odstavka je novogradnja objekta ali naprave v strnjeno zazidanem območju naselja na stavbnem zemljišču, na katerem je mogoče zgraditi le posamičen objekt."

Ker so PUP za naselje Ruše sprejeti za ureditveno območje naselja, novogradenj načelno tam ni mogoče izvajati, razen tedaj, kadar se uvrščajo med dopolnilne gradnje iz četrtega odstavka 25. člena in izpolnjujejo pogoje nujnosti iz tretjega odstavka 25. člena ZUN. ZUN v tretjem in četrtem odstavku 25. člena natančno opredeljuje pojem in namen tistih novogradenj, ki se lahko izvajajo na ureditvenih območjih naselij, urejenih s PUP: gre za po obsegu, namenu in lokaciji omejeno vrsto samostojnih gradbenih posegov. "Novogradnja" iz 7. alineje prvega

odstavka 10. člena Odloka je mnogo širši pojem in presega v ZUN določene dopolnilne gradnje. Občina bi za ta območja lahko dopustila kvečjemu dopolnilne gradnje v smislu 25. člena ZUN (glej takšno stališče Ustavnega sodišča tudi v odločbi OdlUS II, 70).

C.

10. Ustavno sodišče je to odločbo sprejelo na podlagi 21. člena ZUstS v sestavi: predsednik dr. Tone Jerovšek in sodniki mag. Matevž Krivic, mag. Janez Snoj, dr. Janez Šinkovec, dr. Lovro Šturm, Franc Testen, dr. Lojze Ude in dr. Boštjan M. Zupančič. Odločbo je sprejelo s šestimi glasovi proti dvema. Proti sta glasovala sodnika Jerovšek in Ude.

Predsednik

dr. Tone Jerovšek

U-I-153/95{x "U-I-153/95Di"}

pobudnik Niko Gregorin, Trzin

akt Odlok o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega družbenega plana{x "dolgoročni planDi"} Občine Domžale za obdobje 1986-2000 in prostorskih sestavin družbenega plana občine Domžale za obdobje 1986-2000, oboje dopolnitev 1994, za območje nove občine Domžale (Ur. vestnik Občine Domžale, št. 12/95)

Odlok o lokacijskem načrtu za rekonstrukcijo ceste M 10 na odseku Depala vas - Črnuče od km 0,0 + 0,0 m do km 3,0 + 74 m (Ur. vestnik Občine Domžale, št. 17/95)

problem Sprememba namembnosti kmetijskega zemljišča.

Varstvo okolja{x "okoljeDi"}.

Varstvo kmetijskih zemljišč{x "kmetijska zemljiščaDi"}.

Usklajenost sprememb občinskega plana z obveznimi izhodišči državnih planskih aktov{x "obvezna izhodiščaDi"}.

pravna podlaga Zakon o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (ZUN), 27., 22., 49., 50. čl.

Zakon o kmetijskih zemljiščih (ZKZ), 11. čl.

Zakon o urejanju prostora (ZUreP), 50. čl.

Zakon o planiranju in urejanju prostora v prehodnem obdobju (ZPUP), 1. čl.

Zakon o lokalni samoupravi (ZLS), 99. a čl.

Zakon o Ustavnem sodišču (ZUstS), 26., 21. čl.

izrek Odlok o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega družbenega plana Občine Domžale za obdobje 1986 - 2000 in prostorskih sestavin družbenega plana občine Domžale za obdobje 1986 - 1990, oboje dopolnitev 1994, za območje nove občine Domžale ter Odlok o lokacijskem načrtu za rekonstrukcijo ceste M 10 na odseku Depala vas - Črnuče od km 0,0 + 0,0 m do km 3,0 + 74 m nista v neskladju z zakonom.

besedilo Dolgoročni in srednjeročni plan občine, ki predvidevata poseg v prvo območje kmetijskih zemljišč za potrebe rekonstrukcije magistralne ceste, sta v skladu z 11. členom Zakona o kmetijskih zemljiščih, saj je za rekonstrukcijo izražen širši družbeni interes v dolgoročnem republiškem planu in v dolgoročnem občinskem planu, občina pa je v strokovnih podlagah planov izkazala, da se za rekonstrukcijo ne morejo nameniti za kmetijsko rabo manj primerna zemljišča.

objava Ur. list RS, št. 59/96

opomba V obrazložitvi svoje odločbe se Ustavno sodišče sklicuje na svoje zadeve št. U-I-5/92 z dne 9.7.1992 (OdlUS I,49), št. U-I-1/90 z dne 19.11.1992 (OdlUS I,93), št. U-I-38/89 z dne 26.11.1992 (OdlUS I,97) in št. U-I-188/93 z dne 12.5.1994 (OdlUS III,51).

polno besedilo

ODLOČBA

Ustavno sodišče je v postopku za oceno zakonitosti, začetem na pobudo Nika Gregorina iz Trzina in drugih, na seji dne 3. oktobra 1996

odločilo:

Odlok o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega družbenega plana Občine Domžale za obdobje 1986 - 2000 in prostorskih sestavin družbenega 0plana občine Domžale za obdobje 1986 - 1990, oboje dopolnitev 1994, za območje nove občine Domžale (Uradni vestnik Občine Domžale, št. 12/1995) ter Odlok o lokacijskem načrtu za rekonstrukcijo ceste M 10 na odseku Depala vas - Črnuče od km 0,0 + 0,0 m do km 3,0 + 74 m (Uradni vestnik Občine Domžale, št. 17/95) nista v neskladju z zakonom.

Obrazložitev

A.

1. Pobudniki v svoji pobudi navajajo, da občina Domžale še ni sprejela ustreznih prostorskih planskih aktov, na podlagi katerih bi lahko izdala izpodbijani odlok o lokacijskem načrtu. Sprejem tega odloka naj bi bil zato v nasprotju z 39. členom Zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list SRS, št. 18/84, 37/85 in 29/86 ter Uradni list RS, št. 26/90, 18/93, 47/93 in 71/93 - v nadaljevanju: ZUN) ter z Zakonom o urejanju prostora (Uradni list SRS, št. 18/84 in 15/89 - v nadaljevanju: ZUreP). Ob tem navajajo tudi, da izpodbijani odlok preveč posega v kmetijska zemljišča 1. območja, ki je varovano po 11. členu Zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list SRS, št. 17/86 prečiščeno besedilo, Uradni list RS, št. 9/90, 5/91, 46/92 - odl. US in 58/95 - odl. US - v nadaljevanju: ZKZ).

2. Ustavno sodišče je o izpodbijanem odloku pridobilo mnenje Ministrstva za okolje in prostor, Občina Domžale pa svojega mnenja v zvezi s pobudo ni poslala.

B.

3. Ustavno sodišče je v skladu s četrtrim odstavkom 26. člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 15/94 - v nadaljevanju: ZUstS) po sprejetju pobude takoj nadaljevalo z odločanjem o stvari sami, saj je dejansko stanje pojasnjeno, ob preizkusu pobude pa je bila Občini Domžale kot nasprotnemu udeležencu dana možnost, da se o njej izjavi.

4. Izpodbijani odlok o lokacijskem načrtu ureja območje načrtovane rekonstrukcije magistralne ceste M 10 na območju Občine Domžale. Lokacijski načrt je po ZUN prostorski izvedbeni načrt. S prostorskimi izvedbenimi načrti se urejajo območja, ki so s srednjeročnim družbenim planom predvidena za graditev, širitve ali prenovo naselij in drugih posegov v prostor (27. člen ZUN). Kot izvedbeni akt mora vsak prostorski načrt temeljiti na prostorskem planskem aktu. Tako 2. člen ZUN določa, da se naselja in drugi posegi v prostor urejajo v skladu z usmeritvami dolgoročnega plana glede razvoja dejavnosti v prostoru in njegove namenske rabe in v skladu z rešitvami, ki jih določa srednjeročni občinski plan. Prostorski izvedbeni načrti podrobneje obdelajo odločitve, sprejete v srednjeročnem planu o graditvi, širitvi in prenovi naselij ter o drugih posegih v prostor (22. člen ZUN). Ustavno sodišče v svoji dosedanji praksi ni dopuščalo sprejemanja prostorskih izvedbenih aktov, ki ne bi temeljili na planskih aktih občine (glej npr. OdlUS I, 49, OdlUS I, 93 in OdlUS I, 97).

5. Ker je del očitkov pobudnikov naperjen tudi proti planskim aktom Občine Domžale (očitana neveljavnost) oziroma proti sestavinam, ki jih urejajo (poseg v kmetijska zemljišča v nasprotju z 11. členom ZKZ), je Ustavno sodišče sledeč 30. členu ZUstS ocenilo tudi zakonitost obeh prostorskih planskih aktov Občine Domžale v delu, ki se tiče predvidene rekonstrukcije ceste M 10. Družbeni plan Občine Domžale za obdobje 1986 - 1990 (Uradni vestnik Občine Domžale, št. 10/86 in 12/95, v nadaljevanju - srednjeročni plan občine) je v delu, ki se tiče rekonstrukcije ceste M 10, Ustavno sodišče že obravnavalo. V zadevi OdlUS III, 51 je razveljavilo dopolnitve grafičnih prikazov prostorskih sestavin tega srednjeročnega plana (Uradni vestnik Občine Domžale, št. 18/93), ker so bile sprejete v nasprotju s 50. členom ZUreP. Ta člen namreč določa, da Vlada pred sprejetjem srednjeročnih občinskih planov ugotavlja njihovo usklajenost z obveznimi izhodišči dolgoročnega republiškega plana in z nanje nanašajočimi se rešitvami srednjeročnega republiškega plana. Ker Občina Domžale navedenih dopolnitev ni poslala v ugotovitev usklajenosti Vladi, je Ustavno sodišče te dopolnitve razveljavilo.

6. Zakon o planiranju in urejanju prostora v prehodnem obdobju (Uradni list SRS, št. 48/90) določa, da prostorske sestavine srednjeročnih planov občin za obdobje od leta 1986 do 1990 veljajo do sprejemanja novih predpisov o urejanju prostora. (1. člen). Srednjeročni plan občine Domžale 1986-1990 je tako še vedno v veljavi. Tudi z ustanovitvijo nove Občine Domžale veljata ta planska akta kot predpisa nove občine. Zakon o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 72/93, 6/94 - odl. US, 45/94 - odl. US, 57/94, 14/95 in 20/95 - odl. US) v

drugemu odstavku 99.a člena določa, da predpisi prejšnjih občin v delih, s katerimi so urejene lokalne zadeve, veljajo od 1.1.1995 dalje kot občinski predpisi in jih izvršujejo in s svojimi predpisi nadomeščajo organi občin. Tako srednjeročni plan občine kot Dolgoročni plan Občine Domžale za obdobje 1986-2000 (Uradni vestnik Občine Domžale št. 9/86 - v nadaljevanju: dolgoročni plan občine) sta tako torej še vedno v veljavi in ju ni potrebno ponovno sprejemati, kot sicer trde pobudniki.

7. Ker je Ustavno sodišče v zadevi OdlUS III, 51 razveljavilo srednjeročni plan občine v delu, ki se tiče rekonstrukcije ceste M 10, je Občina Domžale v letu 1995 ponovno spremenila in dopolnila svoje planske akte v zvezi z rekonstrukcijo te ceste. To je storila z "Odlokom o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega družbenega plana Občine Domžale za obdobje 1986 - 2000 in prostorskih sestavin družbenega plana občine Domžale za obdobje 1986 - 2000, oboje dopolnitev 1994, za območje nove občine Domžale" (Uradni vestnik Občine Domžale, št. 12/95). Z navedenimi dopolnitvami in spremembami dolgoročnega in srednjeročnega občinskega plana je občina v svoje planske akte vnesla spremembe, potrebne za realizacijo rekonstrukcije magistralne ceste M 10 na območju občine.

8. Pred sprejemom v občinskem svetu je občina navedene dopolnitve svojega dolgoročnega in srednjeročnega plana poslala Vladi v ugotovitev usklajenosti po 49. in 50. členu ZUreP. Vlada je s sklepom št. 350-01/93 2/22-8 z dne 15.6.1995 ugotovila, da so spremembe občinskih planov za območje rekonstrukcije ceste M 10 usklajene z obveznimi izhodišči republiških planskih aktov. Na podlagi pozitivnega sklepa o usklajenosti je Občinski svet dne 21.6.1995 sprejel spremembe dolgoročnega in srednjeročnega plana občine. Postopek sprejemanja je bil torej v skladu z 49. in 50. členom ZUN. Izpodbijani odlok o lokacijskem načrtu je bil sprejet na podlagi veljavnih občinskih planskih aktov in je torej v skladu z navedenimi določbami 22. in 27. člena ZUN.

9. Pobudniki navajajo tudi, da izpodbijani odlok preveč posega v kmetijska zemljišča. Izpodbijani odlok o lokacijskem načrtu je izvršilni prostorski akt, ki ne more spreminjati namenske rabe prostora. Namenska raba prostora, torej tudi sprememba kmetijskih zemljišč, je mogoča le z občinskimi planskimi akti, in to ob izpolnjenih zakonskih pogojih in v skladu z republiškimi planskimi akti. Iz gradiva za pridobitev mnenja o usklajenosti planskih aktov Občine Domžale iz maja 1995 je razvidno, da je s predvideno rekonstrukcijo ceste M 10 prizadeto cca. 8 ha kmetijskih zemljišč, od tega 2,40 ha kmetijskih zemljišč prvega območja. Po 11. členu ZKZ je kmetijska zemljišča prvega območja izjemoma mogoče nameniti za nekmetsko rabo, če ni mogoče uporabiti zemljišč, ki so manj primerna za kmetijsko proizvodnjo, in če gre za posege, za katere je ugotovljen širši družbeni interes v dolgoročnem planu republike ali v dolgoročnem planu občine, če je ta v skladu s prvim.

10. Občina Domžale je zadostila vsem navedenim pogojem ZKZ. Širši družbeni interes je opredelila v svojem dolgoročnem planu (člen 3 sprememb in dopolnitev). Širši družbeni interes za cestno povezavo M 10 na ozemlju občine Domžale je razviden tudi iz dolgoročnega republiškega plana, v katerem je navedena cestna povezava določena kot obvezno izhodišče. Prav tako je opisani poseg v kmetijska zemljišča v skladu s smernicami republiškega dolgoročnega plana, kjer je v podpoglavju "Usmeritve za usklajevanje navzkrižnih interesov v prostoru", v četrtem odstavku točke 3.4.24. navedeno, da se namenska raba najboljših kmetijskih zemljišč lahko izjemoma spremeni tudi zaradi gradnje infrastrukturnih objektov in naprav, ki so kot obvezno izhodišče določeni v dolgoročnem planu države ali občine in ki jih ni mogoče uresničiti na manj primernih zemljiščih.

11. Občina Domžale je zadostila tudi tistemu pogoju iz 11. člena ZKZ, ki dopušča posege na kmetijska zemljišča prvega območja samo tedaj, če ni na voljo za kmetijsko rabo manj primernih zemljišč. Ker Ustavno sodišče presoja le zakonitost izpodbijanega odloka in občinskih planov, se ne more spuščati v strokovno utemeljenost razlogov za izbor sedaj veljavnega poteka ceste (tj. v tehtanje med urbanističnimi, prometnimi varstvenimi in drugimi kriteriji izbire poteka ceste), pač pa iz zbranega gradiva lahko zgolj ugotovi, da je občina v postopku priprave sprememb občinskih planov leta 1995 izdelala in ovrednotila več variant rekonstrukcije ceste M 10 z različnimi stopnjami poseganja na kmetijska zemljišča. Izbor sedaj veljavnega poteka ceste je bil potrjen kot pravilen z navedenim sklepom Vlade o usklajenosti sprememb plana občine z obveznimi izhodišči državnih planskih aktov. To je razvidno iz spremljajočega strokovnega mnenja Urada Republike Slovenije za prostorsko planiranje št. 350-13-23/95 z dne 12.6.1995.

12. Ustavno sodišče je to odločbo sprejelo na podlagi 21. člena ZUstS v sestavi: predsednik dr. Tone Jerovšek in sodniki dr. Peter Jambreč, mag. Matevž Krivic, mag. Janez Snoj, dr. Janez Šinkovec, dr. Lovro Šturm, Franc Testen in dr. Boštjan M. Zupančič. Odločbo je sprejelo s sedmimi glasovi proti enemu. Proti je glasoval sodnik Šturm.

Predsednik

dr. Tone Jerovšek

U-I-298/95{x "U-I-298/95Đi"}

pobudnik Svet Krajevne skupnosti Rožna dolina in drugi

akt Odlok o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega plana{x "dolgoročni planĐi"} Občine Nova Gorica (Uradno glasilo občin Ajdovščina, Nova Gorica in Tolmin, št. 1/87, 3/90, 1/93) in srednjeročnega plana{x "srednjeročni družbeni planĐi"} Občine Nova Gorica (Uradno glasilo občin Ajdovščina, Nova Gorica in Tolmin, št. 7/87, 3/90, 1/93) za območje nove Mestne občine Nova Gorica (Uradno glasilo občin Ajdovščina, Nova Gorica in Tolmin, št. 9/95), 3. čl.

problem Pravica do sodelovanja pri upravljanju javnih zadev.

Sodelovanje prizadetih krajanov pri urejanju prostora.

Dolgoročni plan, prostorske sestavine, postopek sprejemanja: javna razgrnitev{x "javna razgrnitevĐi"}, javna obravnava.

Pravni interes kot procesni pogoj za začetek postopka pred Ustavnim sodiščem na podlagi pobude, svet krajevne skupnosti{x "krajevna skupnostĐi"}.

pravna podlaga Ustava, 44. čl.

Zakon o planiranju in urejanju prostora v prehodnem obdobju (ZPUP), 2. čl.

Zakon o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (ZUN), 37., 38., 39. čl.

Zakon o Ustavnem sodišču (ZUstS), 24., 26. 3. odst. 45. čl.

izrek V 3. členu Odloka o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega plana Občine Nova Gorica in srednjeročnega plana Občine Nova Gorica za območje nove Mestne občine Nova Gorica se v 1. točki V. poglavja razveljavijo{x "razveljavitevĐi"} besede "bencinskih servisov Rožna dolina III, Ajševica I in II".

besedilo Določba občinskega odloka o spremembi dolgoročnega in srednjeročnega prostorskega plana občine, ki vsebuje nove posege v prostor in ki ni bila javno razgrnjena in javno obravnavana, ni v skladu z zakonom in s 44. členom Ustave.

objava Uradni list RS, št. 15/97

polno besedilo

ODLOČBA

Ustavno sodišče je v postopku za oceno ustavnosti in zakonitosti, začetem na pobudo Sveta Krajevne skupnosti Rožna dolina ter Edvarda Grmadnika in Stojana Kralja iz Rožne doline, ki jih zastopa Maja Krašovec-Cej, odvetnica v Novi Gorici, na seji dne 27. februarja 1997

odločilo:

V 3. členu Odloka o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega plana Občine Nova Gorica (Uradno glasilo občin Ajdovščina, Nova Gorica in Tolmin, št. 1/87, 3/90, 1/93) in srednjeročnega plana Občine Nova Gorica (Uradni glasilo občin Ajdovščina, Nova Gorica in Tolmin, št. 7/87, 3/90, 1/93) za območje nove Mestne občine Nova Gorica (Uradno glasilo občin Ajdovščina, Nova Gorica in Tolmin, št. 9/95) se v 1. točki V. poglavja razveljavijo besede "bencinskih servisov Rožna dolina III, Ajševica I in II".

Obrazložitev

A.

1. Pobudniki menijo, da je izpodbijani predpis neustaven, saj naj bi Občina Nova Gorica v postopku njegovega sprejemanja prekršila pravico pobudnikov do sodelovanja pri upravljanju javnih zadev iz 44. člena Ustave. Osnutek izpodbijanega odloka je bil javno razgrnjen v času od 1.9.1994 do 3.10.1994. Po zaključku javne razgrnitve naj bi bil Izvršni svet tedanje Skupščine Občine Nova Gorica ta osnutek spreminjal in dopolnjeval. Tako naj bi bil v osnutek naknadno vnesel nova bencinska servisa Ajševica I in II, glinokop Marjetnica in lokacijo za alternativno letenje na Ajševici. V tem besedilu naj bi bila Občinska skupščina Odlok zatem tudi sprejela. Ob tem pobudniki tudi navajajo, da je bila šele decembra 1994 izdelana študija vplivov onesnaženosti

zraka v okolju{xe "varstvo okoljaDi"} bencinskih servisov na Goriškem. Če bi bila ta študija znana že v času javne razgrnitve oziroma javne obravnave izpodbijanega akta, bi bili pobudniki njegovi vsebini v času javne razgrnitve še bolj oporekali. Pobudniki zato predlagajo razveljavitev izpodbijanega akta v celoti, saj naj bi ob njegovem sprejemanju ne bile zadovoljivo ugotovljene okoliščine, pomembne za njegovo javno obravnavanje. Podrejeno pa predlagajo le razveljavitev tistih delov Odloka, ki so bili spremenjeni po javni razgrnitvi in javni obravnavi.

2. Mestni svet Mestne občine Nova Gorica v svojem odgovoru povzema potek postopka javne razgrnitve in javnih obravnav izpodbijanega akta in priznava, da so bile določene dopolnitve osnutka Odloka naknadno sprejete na sejah 15.11. in 15.12.1994, torej po javni razgrnitvi in javni obravnavi Odloka. Vendar pa meni, da s tem 44. člen Ustave ni bil kršen.

B.

3. Ustavno sodišče je pobudo Edvarda Grmadnika in Stojana Kralja sprejelo, medtem ko je za pobudo Sveta Krajevne skupnosti Rožna dolina ugotovilo, da ne izpolnjuje pogoja izkazanega pravnega interesa iz 24. člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 15/94 - v nadaljevanju: ZUstS). Pravni interes kot pogoj za vložitev pobude je podan, če izpodbijani predpis neposredno posega v pobudnikove pravice, pravne interese oziroma pravni položaj. Pobudnika Grmadnik in Kralj svoj pravni interes zadovoljivo izkazuje. Navajata, da stanujeta v bližini predvidenih posegov, ti pa bodo povzročili naraščanje onesnaženosti zraka in povečan hrup. Svet krajevne skupnosti pa svoj pravni interes utemeljuje z dejstvom, da so člani zbora Krajevne skupnosti Rožna dolina krajani naselja, kjer so izpodbijani posegi predvideni, in so zaradi njih prav tako prizadeti kot prva pobudnika. Ustavno sodišče takšnega razlogovanja ne more upoštevati: svet krajevne skupnosti ima pravni interes le za vlaganje pobud za oceno predpisov, ki neposredno posegajo v pravice, pravne interese ali pravni položaj krajevne skupnosti oziroma njenega sveta, ne pa tudi za sprožanje pobud za oceno predpisov, ki posegajo v pravice prebivalcev krajevne skupnosti.

4. Ustavno sodišče je po sprejemu pobude ob uporabi četrtega odstavka 26. člena ZUstS takoj nadaljevalo z odločanjem o stvari sami, saj je dejansko stanje pojasnjeno, ob preizkusu pobude pa je bilo nasprotnemu udeležencu omogočeno, da se o pobudi izjavi (kar je tudi izkoristil).

5. Z izpodbijanim odlokom je občina sprejela spremembe in dopolnitve dolgoročnega in srednjeročnega plana občine. Postopek sprejemanja (in dopolnjevanja) prostorskih planskih aktov se je do uveljavitve Zakona o planiranju in urejanju prostora v prehodnem obdobju (Uradni list SRS, št. 48/90 - v nadaljevanju: ZPUP) odvijal po določbah Zakona o urejanju prostora (Uradni list SRS, št. 18/84, 15/89 - v nadaljevanju: ZUreP). ZPUP, ki je stopil v veljavo v začetku leta 1991, pa v prvem odstavku 2. člena določa, da "se spremembe in dopolnitve prostorskih sestavin dolgoročnih in srednjeročnih planov občin ... pripravljajo in sprejemajo po postopku, ki je predpisan za pripravo in sprejem prostorskih izvedbenih aktov". To pomeni, da se odtlej tako kot prostorski izvedbeni akti tudi dolgoročni in srednjeročni prostorski plani pripravljajo in sprejemajo po določbah Zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list SRS, št. 18/84, 37/85 in 29/86 ter Uradni list RS, št. 26/90, 18/93, 47/93 in 71/93 - v nadaljevanju: ZUN). ZUN v 37. členu določa, da se osnutek sprememb prostorskega plana občine javno razgrne na sedežu občine ter v prizadetih krajevnih skupnostih. Javna razgrnitev traja najmanj mesec dni. Med razgrnitvijo se osnutek javno obravnava (38. člen). ZUN nadalje določa, da "po preteku javne razgrnitve obravnava izvršni svet občinske skupščine pripombe in predloge ter zavzame do njih stališče. Na podlagi teh stališč se osnutek prostorskega izvedbenega akta dopolni, pridobe soglasja pristojnih organov, organizacij oziroma skupnosti ter pripravijo druge potrebne tehnične rešitve. Tako dopolnjen osnutek pošlje izvršni svet občinski skupščini" (39. člen ZUN). Pobudniki nasprotnemu udeležencu očitajo, da je pri sprejemanju izpodbijanega odloka obšel te določbe in s tem kršil njihovo pravico do sodelovanja pri upravljanju javnih zadev iz 44. člena Ustave. Ta ustavna določba daje vsakemu državljanu pravico, da v skladu z zakonom neposredno ali po izvoljenih predstavnikih sodeluje pri upravljanju javnih zadev.

6. Izvršni svet Skupščine Občine Nova Gorica je v sklepu o javni razgrnitvi osnutka izpodbijanega odloka z dne 25.8.1994 določil, da bo razgrnil tekstualni del osnutka sprememb dolgoročnega in srednjeročnega prostorskega plana skupaj z osnutki spremenjenih programskih zasnov prostorskih izvedbenih načrtov in z drugimi prilogami. Osnutek je bil javno razgrnjen od 1.9. do 3.10.1994, javne obravnave pa so bile v tem času opravljene v krajevnih skupnostih, ki so s predlaganimi ureditvami prizadete (javna obravnava za Krajevno skupnost Rožna dolina je bila dne 24.10.1994). Javno razgrnjeni osnutek sprememb 1. točke V. poglavja Družbenega plana Občine Nova Gorica za obdobje 1986-90 (srednjeročnega plana) predvideva v širšem mestnem območju Nove Gorice in na območju Goriških Brd med drugim naslednje posege: "novogradnje bencinskih servisov Rožna Dolina III in IV (lokaciji bosta natančneje določeni po sprejetju lokacijskega načrta šempetrske obvoznice) ter

Grčna II ...". V objavljenem Odloku pa je besedilo te alinee sledeče: "novogradnje bencinskih servisov Rožna dolina III, Ajševica I in II ter Grčna II ..." Drugače od osnutka objavljeni Odlok ne govori več o bencinski črpalki Rožna dolina IV ter o poznejši določitvi lokacije bencinske črpalke Rožna dolina III, ob tem pa dodaja dve novi črpalke (Ajševica I in II), katerih razgrnjeni in obravnavani osnutek ni omenjal. O spremembi pogoja za lokacijo črpalke Rožna dolina III in o dveh novih črpalkah Ajševica I in II se torej krajanji na javnih razgrnitvi in javni obravnavi niso mogli izreči. To pomeni kršitev ZUN v členih 37 do 39 in s tem tudi kršitev ustavne pravice pobudnikov do sodelovanja v javnih zadevah po 44. členu Ustave.

7. Navedene določbe ZUN o javni razgrnitvi, javni obravnavi in o usklajevanju prostorskih aktov seveda ne pomenijo, da mora občinski svet po razgrnitvi slepo vztrajati pri besedilu osnutka in ga pozneje ne sme spreminjati. To bi bilo v nasprotju z namenom določb o sodelovanju javnosti v teh postopkih, saj bi onemogočilo vsak vpliv krajanov na vsebino razgrnjenih osnutkov. Spremembe so seveda mogoče (ob izpolnjevanju drugih pogojev iz 39. člena - pridobljenih soglasij itn.) glede tistih načrtovanih posegov in ureditev, ki so bili javno razgrnjeni in javno obravnavani, in v tistih smereh, ki so bile predlagane v pripombah, podanih na javni razgrnitvi in obravnavi. V nasprotju z navedenimi členi ZUN pa je, če se po opravljeni razgrnitvi in obravnavi osnutek dopolni s povsem novimi planiranimi posegi, s katerimi javnost poprej sploh ni bila seznanjena in zato ni nanje mogla reagirati. V takem primeru gre za izogibanje navedenim določbam ZUN in s tem za kršitev pravice iz 44. člena Ustave. Ustavno sodišče je zato 3. člen izpodbijanega Odloka v delu, ki uvaja nova posega in spreminja pogoj za črpalko Rožna dolina III, razveljavilo.

8. Pobudnika navajata tudi dva druga primera, ko naj bi bila v Odlok naknadno vnesena posega, ki nista bila javno razgrnjena in javno obravnavana, vendar v teh primerih Ustavno sodišče kršitve postopka po ZUN ni ugotovilo. Glinokop Marjetnica in lokacija za alternativno letenje na Ajševici v nasprotju s trditvami pobudnikov v veljavni Odlok namreč nista vnesena.

C.

9. Ustavno sodišče je to odločbo sprejelo na podlagi tretjega odstavka 45. člena ZUstS v sestavi: predsednik dr. Tone Jerovšek in sodniki dr. Peter Jambreč, mag. Matevž Krivic, mag. Janez Snoj, dr. Janez Šinkovec, dr. Lovro Šturm, Franc Testen, dr. Lojze Ude in dr. Boštjan M. Zupančič. Odločbo je sprejelo soglasno.

Predsednik

dr. Tone Jerovšek

U-I-3/97-6{x}e "U-I-3/97-6Đi"}

pobudnik Marjan Vovk, Dovje

akt Odloka o prostorskih ureditvenih pogojih{x}e "prostorski ureditveni pogojiĐi" za območje planskih celot J1, J2, J3 in J5 za Občino Kranjska Gora (Uradni list RS, št. 15/91 in 30/96)

objava Uradni list RS, št. 36/97

polno besedilo

SKLEP

Ustavno sodišče je v postopku za preizkus pobude Marjana Vovka in drugih z Dovjega, ki jih zastopa Stanislav Repovž, odvetnik na Jesenicah, na seji dne 22. maja 1997

sklenilo:

1. Pobuda za oceno ustavnosti in zakonitosti drugega odstavka 56. člena Odloka o prostorskih ureditvenih pogojih{x}e "prostorski ureditveni pogojiĐi" za območje planskih celot J1, J2, J3 in J5 za Občino Kranjska Gora (Uradni list RS, št. 15/91 in 30/96) se sprejme.
2. Izvrševanje drugega odstavka 56. člena Odloka se do končne odločitve Ustavnega sodišča zadrži{x}e "zadržano izvajanjeĐi".

Obrazložitev

1. Pobudniki izpodbijajo drugi odstavek 56. člena Odloka o prostorskih ureditvenih pogojih za območje planskih celot J1, J2, J3 in J5 za Občino Kranjska Gora (Uradni list RS, št. 15/91 in 30/96). Ta določba določa posebne pogoje glede oblikovanja objektov na parcelah 753/1 do 753/4 k.o. Dovje. Na podlagi te določbe je bilo izdanih dvoje lokacijskih dovoljenj za gradnjo stanovanjske hiše, zoper kateri so se pobudniki pritožili na instančni upravni organ. Ker so pobudniki stranke v upravnem postopku, naj bi izkazovali pravni interes za vložitev pobude.

2. Pobudniki navajajo, da je bil kršen postopek sprejemanja izpodbijanega akta, saj naj bi občina ne dala odgovorov na pripombe, ki so bile v zvezi z navedenimi posegi podane na javni obravnavi in ki so bile pisмено poslana na občino. Predvsem naj ne bi bilo odgovorjeno na vprašanje o prekategorizaciji zemljišč. Odlok naj bi namreč v izpodbijanem delu neposredno posegel na prvo območje kmetijskih zemljišč { "kmetijska zemljiščaDi"} in s tem omogočil pozidavo najboljše kmetijske zemlje. Za poseg na kmetijsko zemljišče bi po mnenju pobudnikov moral biti ugotovljen splošni interes v skladu z zakonom, vendar naj bi to v tem primeru ne bilo storjeno. Spremembe in dopolnitve prostorskih sestavin dolgoročnega in srednjeročnega plana občine Jesenice za Občino Kranjska Gora (Uradni list RS, št. 30/96), na katerih temelji izpodbijana določba, naj bi bile objavljene pred prejetjem strokovnega mnenja Ministrstva za okolje in prostor. Republiški prostorski plan naj bi ne vseboval sprememb in dopolnitev navedenih prostorskih sestavin, zato se spremembe občinskega plana v tem delu ne bi smele uporabljati { "obvezna izhodišča - neusklanjnostDi"}. Tudi mnenje Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano naj bi občina prejela šele po objavi sprememb občinskega plana in izpodbijanega odloka. Ob tem naj bi izpodbijani predpis ne določal meja obravnavanega območja, zato naj bi bil v nasprotju s 40. členom Zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list SRS, št. 18/84, 37/85 in 29/86 ter Uradni list RS, št. 26/90, 18/93, 47/93 in 71/93 - v nadaljevanju: ZUN). Izpodbijani predpis naj bi v svojem 2. členu enostavno spremenil 4. člen Odloka in razveljavil meje obravnavanega območja. Ne bi se smelo šteti, da izpodbijana določba določa meje obravnavanega območja.

3. Za obravnavano območje naj bi bil leta 1972 sprejet urbanistični načrt; po njem so navedene štiri parcele funkcionalno zemljišče k štirim že obstoječim zgradbam. Izpodbijani akt naj bi se ne ujemal s tem urbanističnim načrtom. Ob tem naj bi višina v izpodbijani določbi predvidenih objektov ne bila prilagojena obstoječim razmeram. Pobudniki iz navedenih razlogov predlagajo, da Ustavno sodišče razveljavi tiste dele izpodbijanega akta, ki se nanašajo na območje planske celote J3-S12 Dovje - vzhod 1 za parcele 753/1 do 753/4 ter da se do končne odločitve izvajanje teh določb začasno zadrži. Njihovo izvrševanje bi namreč lahko pobudnikom povzročilo nepopravljive posledice, saj je v teku postopek za izdajo lokacijskega dovoljenja za objekte na teh parcelah.

4. Ustavno sodišče je pobudo in predlog o začasni odredbi poslalo v odgovor Občinskemu svetu Občine Kranjska Gora. Na ta dopis je prejelo odgovor župana Občine Kranjska Gora. Župan je v odgovoru navedel, da ne drži trditve pobudnikov, da je bil kršen postopek sprejemanja izpodbijanega predpisa. Člen 39 ZUN ne določa, da bi bilo potrebno na pripombe iz javne razgrnitve odgovoriti, pač pa naj bi le določal, da mora pripombe izvršni svet občinske skupščine obravnavati in do njih zavzeti stališče. Stališče do vseh pripomb iz javne razgrnitve naj bi bil zavzel župan Občine Kranjska Gora. Njegovo stališče je temeljilo na strokovnem mnenju pripravjalca prostorskih ureditvenih pogojev Urbanističnega inštituta Republike Slovenije. O tem mnenju naj bi bil župan obvestil občinske svetnike, ki so člani odbora za kmetijstvo in gozdarstvo ter odbora za prostorsko planiranje in varstvo okolja, in nato njihova stališča upošteval pri oblikovanju svojih stališč.

5. Po mnenju župana Občine Kranjska Gora naj bi pobudniki zamenjevali pojem zazidljivih območij s pojmom "območja urejanja s prostorskimi ureditvenimi pogoji". ZUN naj bi namreč ne določal, da bi bilo v odloku potrebno navajati meje zazidljivih območij, prav tako naj ne bi zahteval javne objave kartografskega dela prostorskih ureditvenih pogojev. Parcele, našteje v izpodbijani določbi, definirajo le območje, na katerem veljajo posebni pogoji glede oblikovanja. Določanje posebnih pogojev oblikovanja za posamezna območja urejanja je uveljavljena praksa izdelave prostorskih ureditvenih pogojev.

6. Glede strokovnega mnenja Ministrstva za okolje in prostor, ki naj bi bilo izdano šele po objavi spremembe občinskega plana, pa župan pojasnjuje, da 50. člen Zakona o urejanju prostora (Uradni list SRS, št. 18/84 in 15/89) določa, da mora Vlada v roku 45 dni presoditi, ali je osnutek usklajen s srednjeročnim občinskim planom. Zakon torej ne zahteva, da bi morala občina pred sprejemom plana prejeti soglasje Vlade. Osnutek je Občina Ministrstvu za okolje in prostor poslala dne 9. aprila 1996, na občinskem svetu pa je bil ta predpis sprejet 29. maja 1996, torej po roku 45 dni. Vlada v tem času občine ni obvestila o morebitnih neskladjih. Napačno naj bi bilo tudi mnenje pobudnikov, da se spremembe občinskih planov vključijo v republiški plan in da se le-ta objavi. Pobudniki trdijo, da je za poseg na kmetijsko zemljišče potrebno ugotavljati splošni interes. Po mnenju župana pomeni ugotavljanje takšnega splošnega interesa že sam sprejem prostorskih dokumentov

občine (planskih in izvedbenih). Ob tem župan v odgovoru tudi navaja, da navedeni ureditveni načrt iz leta 1972 ne velja več, saj naj bi ga bila razveljavila že nekdanja Občina Jesenice. Navaja tudi, da so oblikovalske rešitve za objekte na parcelah, naštetih v izpodbijani določbi, izdelane v strokovno usposobljeni instituciji - Urbanističnem inštitutu Republike Slovenije - in zato strokovno kvalitetne.

B.

7. Ustavno sodišče je pobudo sprejelo. V nadaljnjem postopku bo moralo predvsem ugotoviti, ali so podane kršitve postopka sprejemanja izpodbijanega predpisa (predvsem glede obravnave pripomb, podanih na javni razgrnitvi{xe "javna razgrnitevĐi"}) in ali gre za poseg v prvo območje kmetijskih zemljišč v nasprotju z zakonom. Ustavno sodišče je sprejelo tudi sklep o začasnem zadržanju izvrševanja izpodbijane določbe. Glede na to, da je v teku postopek za pridobitev lokacijskega dovoljenja za izvajanje posegov na območju, ki jih ureja izpodbijana določba, bi lahko sicer prišlo do težko popravljivih škodljivih posledic.

C.

8. Ustavno sodišče je ta sklep sprejelo na podlagi tretjega odstavka 26. in 39. člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 15/94) v sestavi: namestnik predsednika dr. Janez Šinkovec in sodniki dr. Peter Jambreč, dr. Tone Jerovšek, mag. Matevž Krivic, mag. Janez Snoj, Franc Testen, dr. Lojze Ude in dr. Boštjan M. Zupančič. Sklep je sprejelo soglasno.

Namestnik predsednika:

dr. Janez Šinkovec

U-I-267/96{xe "U-I-267/96Đi"}

pobudnik Janez Oset, Petrovče

akt Odlok o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega plana{xe "dolgoročni planĐi"} za obdobje 1986 - 2000 in srednjeročnega družbenega plana{xe "srednjeročni družbeni planĐi"} Občine Žalec (Uradni list RS, št. 35/96)

objava Ur. list RS, št. 23/97

polno besedilo

SKLEP

Ustavno sodišče je v postopku za preizkus pobude Janeza Oseta iz Petrovč, ki ga zastopa Jože Turk, odvetnik v Celju, na seji dne 3. aprila 1997

sklenilo:

1. Pobuda za oceno ustavnosti in zakonitosti drugega odstavka 8. člena Odloka o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega plana za obdobje 1986 - 2000 in srednjeročnega družbenega plana Občine Žalec (Uradni list RS, št. 35/96) se sprejme.

2. Izvrševanje izpodbijane določbe se do končne odločitve Ustavnega sodišča zadrži{xe "zadržano izvajanjeĐi"}.

Obrazložitev

1. Izpodbijana določba drugega odstavka 8. člena v izreku navedenega odloka določa: "V istem poglavju se za četrtim odstavkom doda nov peti odstavek, ki se glasi: Ob magistralni cesti Arja vas - Velenje je zaradi čimbolj enakomernega pokrivanja potreb tranzitnega, tovornega in osebnega prometa predvidena lokacija bencinskega servisa{xe "bencinski servis"} Velika Pirešica (zemljišča par. števil. 748/2 in 748/3 k.o. Velika Pirešica). Na lokaciji posega v prvo območje kmetijskih zemljišč{xe "kmetijska zemljiščaĐi"} št. 31 (parcele števil. 264/16 in 264/13 k.o. Gorica) ni možna gradnja bencinskega servisa."

2. Pobudnik navaja, da izpodbijana določba predvideva gradnjo bencinskega servisa na lokaciji Velika Pirešica, ki ni bila javno razgrnjena{xe "javna razgrnitevĐi"} in javno obravnavana, pač pa naknadno vključena v osnutek sprememb izpodbijanega akta. Prav tako naj bi bila na isti način (torej brez javne razgrnitve in javne obravnave) v izpodbijani akt vnesena tudi določba, po kateri na parcelah pobudnika št. 264/16 in 264/13 k.o. Gorica ni mogoča gradnja bencinskega servisa. Navedeni pobudnikovi parceli sta bili kot predvidena lokacija za gradnjo

bencinske črpalke vključeni v razgrnjeni in javno obravnavani osnutek sprememb dolgoročnega in srednjeročnega plana Občine Žalec. Na to lokacijo naj bi v teku razgrnitve in javnih obravnav ne bilo nobenih pripomb, prav tako pa naj bi dobila tudi pozitivno mnenje Ministrstva za okolje in prostor o tem, da je usklajena z obveznimi izhodišči prostorskih sestavin in rešitev dolgoročnega in srednjeročnega plana Republike Slovenije. Kljub temu pa naj bi bili pobudnikovi parceli na seji Občinskega sveta, na kateri se je odločalo o sprejemu izpodbijanega akta, zavrnjeni kot lokacija za gradnjo servisa, namesto njih pa naj bi bila v plan vnesena lokacija Velika Pirešica. Takšen postopek sprejemanja planskega akta je po pobudnikovem mnenju v nasprotju z Zakonom o planiranju in urejanju prostora v prehodnem obdobju (Uradni list SRS, št. 48/90 - v nadaljevanju: ZPUP) in z obveznimi izhodišči republiških planov.

3. Pobudnik predlaga tudi začasno zadržanje izpodbijanega akta do končne odločitve Ustavnega sodišča. Prepoved gradnje bencinske črpalke na pobudnikovih parcelah in hkratno izvajanje gradnje črpalke na lokaciji Velika Pirešica bi pobudniku lahko povzročila nepopravljivo škodo, saj bi nikoli ne mogel uresničiti nameravane investicije. Da ne bi prišlo do te škode, pobudnik predlaga zadržanje izvrševanja izpodbijane določbe.

4. Ustavno sodišče je pobudo poslalo v odgovor Občinskemu svetu Občine Žalec, na ta dopis pa je odgovoril Oddelek za okolje, prostor in komunalne zadeve Občine Žalec. V tem odgovoru je pojasnjeno, da občinski svet ni imel pravne in vsebinske podlage za vključitev lokacije Velika Pirešica v spremembe občinskih planov. Ta lokacija naj bi namreč ne bila predmet sprememb in dopolnitev, prav tako naj bi ne bila javno obravnavana in razgrnjena. Zato bi moralo besedilo Odloka v sporni določbi ostati tak no, kakršno je bilo predloženo v obravnavo Občinskemu svetu.

B.

5. Ustavno sodišče je pobudo sprejelo. V postopku presoje zakonitosti bo odločilo o skladnosti izpodbijane določbe oziroma postopka njenega sprejemanja z Zakonom o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list SRS, št. 18/84, 37/85 in 29/86 ter Uradni list RS, t. 26/90, 18/93, 47/93 in 71/93) in z ZPUP.

6. Ustavno sodišče je ugodilo tudi pobudnikovemu predlogu za zadržanje izpodbijane določbe in je njeno izvrševanje do končne odločitve zadržalo. Člen 39. Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 15/94 - v nadaljevanju: ZUstS) določa, da sme Ustavno sodišče do končne odločitve v celoti ali delno zadržati izvršitev zakona ali drugega predpisa, če bi zaradi njegovega izvrševanja lahko nastale težko popravljive posledice. Ustavno sodišče ocenjuje, da so posledice, ki jih navaja pobudnik, in ki bi lahko nastale zaradi izvrševanja izpodbijanega akta, zanj v resnici dovolj hude in tudi težko popravljive (izguba možnosti gradnje bencinske črpalke na zemljišču). Iz pridobljenih podatkov je tudi razvidno, da navedeni parceli zaradi bližine bodoče ceste za kmetijsko rabo nista več primerni.

C.

7. Ustavno sodišče je ta sklep sprejelo na podlagi 26. in 39. člena ZUstS v sestavi: predsednik dr. Tone Jerovšek in sodniki mag. Matevž Krivic, mag. Janez Snoj, dr. Janez Šinkovec, dr. Lovro Šturm, Franc Testen, dr. Lojze Ude in dr. Boštjan M. Zupančič. Sklep je sprejelo soglasno.

Predsednik

dr. Tone Jerovšek

U-I-332/96{x "U-I-332/96Đi"}

pobudnik Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Gorica v Novi Gorici

akt Odlok o spremembah in dopolnitvah družbenega plana{x "srednjeročni družbeni planĐi"} Občine Tolmin za obdobje 1986 - 1990 - dopolnitev 1990 (Uradno glasilo občin Ajdovščina, Nova Gorica in Tolmin, št. 5/91)

Odlok o ureditvenem načrtu{x "ureditveni načrtĐi"} za območje Čezsoški most v Čezsoči (Uradno glasilo občin Ajdovščina, Nova Gorica in Tolmin, št. 11/90)

objava Uradni list RS, št. 39/97

polno besedilo

SKLEP

Ustavno sodišče je v postopku za preizkus pobude za začetek postopka ocene ustavnosti in zakonitosti, ki jo je vložil Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Gorica v Novi Gorici, na seji dne 5. junija 1997

sklenilo:

1. Pobuda za začetek postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti Odloka o spremembah in dopolnitvah družbenega plana {xe "srednjeročni družbeni planDi"} Občine Tolmin za obdobje 1986 - 1990 - dopolnitev 1990 (Uradno glasilo občin Ajdovščina, Nova Gorica in Tolmin, št. 5/91) in Odloka o ureditvenem načrtu {xe "ureditveni načrtDi"} za območje Čezsoški most v Čezsoči (Uradno glasilo občin Ajdovščina, Nova Gorica in Tolmin, št. 11/90) se sprejme.
2. Izvrševanje Odloka o ureditvenem načrtu za območje Čezsoški most v Čezsoči se do končne odločitve začasno zadrži {xe "zadržano izvajanjeDi"}.

Obrazložitev

A.

1. Pobudnik izpodbija navedena akta, saj naj bi bila v nasprotju z Ustavo, z mednarodno Konvencijo o varstvu Alp (Uradni list RS, Mednarodne pogodbe št. 5/95), z Zakonom o naravni in kulturni dediščini (Uradni list SRS, št. 1/81, 42/86, 8/90 in Uradni list RS, št. 26/92 in 75/94, v nadaljevanju: ZNKD), z Zakonom o urejanju prostora (Uradni list SRS, št. 18/84 in 15/89) in z Zakonom o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list SRS, št. 18/84, 37/85 in 29/86 ter Uradni list RS, št. 26/90, 18/93, 47/93 in 71/93 - v nadaljevanju: ZUN). Pobudnik kot organizacija za varstvo naravne in kulturne dediščine po 9. in 82. členu ZNKD sodeluje v postopku planiranja in dajanja analitične ocene za planske odločitve glede nepremičnih spomenikov ali znamenitosti. Kljub negativnemu mnenju pobudnika v postopku sprejemanja izpodbijanega odloka o ureditvenem načrtu naj bi bila občina s tem aktom posegla tudi na z zakonom in občinskim odlokom zaščiteni desni breg reke Soče in tam predvidela kamp in več drugih objektov. Sprejem tega odloka naj bi bil tudi v nasprotju z določbami ZUN, saj naj bi bil srednjeročni plan občine v času sprejemanja Odloka o urbanističnem načrtu takšne namenske rabe spornega območja ne predvideval. Za saniranje te nezakonitosti naj bi bila občina izpodbijani srednjeročni plan pozneje spremenila, vendar naj bi v postopek sprejemanja ne vključila pobudnika {xe "organizacija za varstvo naravne in kulturne dediščineDi"}. S tem naj bi onemogočila tehtanje interesov varstva naravne in kulturne dediščine z drugimi interesi na tem prostoru.

2. Oba izpodbijana akta po mnenju pobudnika posegata tudi v zavarovano območje republiškega pomena, saj naj bi območje urejanja izpodbijanih aktov vsaj delno varovala Zakon o določitvi zavarovanega območja za reko Sočo s pritoki (Uradni list SRS, št. 7/76 in 26/86) in Odlok o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov ter naravnih znamenitosti na območju Občine Tolmin (Uradni glasilo občin Ajdovščina, Nova Gorica in Tolmin, št. 5/90). Kršitev teh dveh predpisov naj bi pomenila tudi, da sta izpodbijana akta neposredno v nasprotju z določbo 73. člena Ustave o varovanju naravne in kulturne dediščine {xe "naravna in kulturna dediščinaDi"}.

3. Pobudnik svoj pravni interes utemljuje z dejstvom, da je Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine strokovna organizacija, ki je z ZNKD pooblaščen za varstvo naravne in kulturne dediščine. Med drugim opravlja tudi pripravo strokovnih podlag {xe "strokovne podlageDi"} s področja varovanja naravne in kulturne dediščine, ki se obvezno pripravljajo pri pripravi občinskih srednjeročnih planov. Poleg tega je bil v podobnih primerih takemu zavodu pravni interes na Ustavnem sodišču v zadnjem času že večkrat priznan.

4. Ker naj bi pobudnik že začel dobivati zahteve za izdajo soglasij k lokacijskim dovoljenjem za posege na območju izpodbijanih aktov, bi izvrševanje obeh predpisov lahko povzročilo težko popravljive posledice na zelo občutljivem naravnem prostoru. Pobudnik zato predlaga začasno zadržanje izvrševanja obeh izpodbijanih predpisov.

B.

5. Ustavno sodišče je pobudo sprejelo. V nadaljevanju postopka bo moralo predvsem preveriti pravilnost postopka sprejemanja obeh izpodbijanih aktov glede vključevanja pobudnika v postopek njunega sprejemanja ter ugotoviti, ali je njuna vsebina v skladu z zakonskim režimom zaščite reke Soče in njene okolice. Ustavno sodišče je sprejelo tudi začasno zadržanje izvrševanja Odloka o ureditvenem načrtu za območje Čezsoški most v Čezsoči. Njegovo izvrševanje bi lahko pripeljalo do posegov v prostor na področju njegovega urejanja in s tem v primeru njegove morebitne nezakonitosti do težko popravljivih posledic na tem območju. Do končne odločitve Ustavnega sodišča se torej ta odlok ne more izvrševati in na njegovi podlagi ne morejo izdajati dovoljenja za

posege v prostor. Ustavno sodišče ni sprejelo predlaganega zadržanja prvega izpodbijanega akta, saj se pri posegih v prostor na območju, ki ga ureja izpodbijani ureditveni načrt, ne uporablja neposredno in bi zato njegovo zadržanje za navedeno območje ne imelo nobenega učinka.

C.

6. Ustavno sodišče je ta sklep sprejelo na podlagi 25. in 39. člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 15/94) v sestavi: predsednik dr. Lovro Šturm in sodniki dr. Peter Jambreč, dr. Tone Jerovšek, mag. Matevž Krivic, mag. Janez Snoj, Franc Testen, dr. Lojze Ude in dr. Boštjan M. Zupančič. Sklep je sprejelo soglasno.

Predsednik:

dr. Lovro Šturm

U-I-341/96{x}

predlagatelj Vlada RS

akt Odlok o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega plana{x} "dolgoročni plan{x}" Občine Ljutomer za obdobje 1986-2000 ter srednjeročnega družbenega plana{x} "srednjeročni družbeni plan{x}" Občine Ljutomer za obdobje 1986-1990 (Uradni list RS, št. 30/96)

problem Ustavno sodišče, ocena postopka sprejemanja občinskega plana.

Skladnost prostorskih sestavin občinskega družbenega plana z obveznimi prostorskimi izhodišči republiškega plana{x} "obvezna izhodišča - neuskklajenost{x}".

pravna podlaga Zakon o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (ZUN), 2. čl.

Zakon o urejanju prostora (ZUreP), 6. do 12., 31., 49., 50. čl.

Zakon o Ustavnem sodišču (ZUstS), 21. čl.

izrek Odlok o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega plana Občine Ljutomer za obdobje 1986 - 2000 ter srednjeročnega družbenega plana Občine Ljutomer za obdobje 1986 - 1990 se razveljavi{x} "razveljavitev{x}".

besedilo Ustavno sodišče je kot nezakonite razveljavilo spremembe in dopolnitve občinskega dolgoročnega in srednjeročnega plana, za katere občina pred sprejetjem ni prejela soglasja Vlade po 49. oziroma 50. členu Zakona o urejanju prostora.

objava Uradni list RS, št. 45/97

opomba V obrazložitvi svoje odločitve se Ustavno sodišče sklicuje na svojo zadevo št. U-I-188/93 (OdlUS III,51).

polno besedilo

ODLOČBA

Ustavno sodišče je v postopku za oceno zakonitosti, začetem z zahtevo Vlade, na seji dne 3. julija 1997

odločilo:

Odlok o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega plana Občine Ljutomer za obdobje 1986 - 2000 ter srednjeročnega družbenega plana Občine Ljutomer za obdobje 1986 - 1990 (Uradni list RS, št. 30/96) se razveljavi.

Obrazložitev

1. Vlada izpodbija navedeni Odlok, ker naj bi ne bil sprejet v skladu z določbama 49. in 50. člena Zakona o urejanju prostora (Uradni list SRS, št. 18/84, 15/89 - v nadaljevanju: ZUreP) in z določbami 34. do 39. člena Zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list SRS, št. 18/84, 37/85 in 29/86 ter Uradni list RS, št. 26/90, 18/93, 47/93 in 71/93 - v nadaljevanju: ZUN). Člena 49 in 50 ZUreP določata vsebinski nadzor nad usklajenostjo prostorskih sestavin občinskih planskih aktov s prostorskimi sestavinami republiških planskih aktov. Občine naj bi zavezovale, da pred sprejetjem (oziroma pred spremembo ali dopolnitvijo) svojih planskih aktov pridobijo sklep Vlade o usklajenosti akta z obveznimi izhodišči dolgoročnega in srednjeročnega

republiškega plana. Občina Ljutomer naj bi osnutka izpodbijanega odloka ne predložila v presojo Vladi. Ministrstvo za okolje in prostor je Občino na to kršitev opozorilo in jo obvestilo o ugotovljenih neskladjih, Občina pa naj teh neskladij kljub opozorilu ne bi bila odpravila.

2. Občina naj bi bila pri sprejemanju izpodbijanega Odloka kršila tudi določbe 34. do 39. členov ZUN. K postopku izdelave Odloka naj bi bila namreč ne pritegnila področne izpostave Uprave Republike Slovenije za varstvo narave, ki je po Zakonu o organizaciji in delovnem področju ministrstev (Uradni list RS, št. 71/94) na svojem območju pristojna za opravljanje upravnih nalog s področja celovitega varstva okolja, zraka, tal, flore, za vodni režim, vodnogospodarske ureditve in druge posege v vodo, za strategijo varstva okolja in za vodnogospodarska načrtovanja. Na podlagi 37. člena ZUreP je bila navedena uprava nosilka planiranja. V času postopka priprave Odloka naj bi občina ne bila povabila predstavnikov oziroma služb iz vodnega gospodarstva kot souporabnikov tega prostora, kar bi bila morala storiti, saj naj bi bilo v bližini predvidene gramoznice črpališče pitne vode na Moti. To črpališče bi bilo s širitvijo gramoznice ogroženo. Predlagatelj zato predlaga odpravo izpodbijanega Odloka.

3. Občinski svet Občine Ljutomer je v odgovoru povedal, da je bila Gramoznica Krapje kot baza za izkop gramoza opredeljena že v urbanističnem programu Občine Ljutomer iz leta 1972. Leta 1975 je bilo Stanovanjsko - komunalnemu podjetju Ljutomer, katerega pravni naslednik je firma Segrap, izdano lokacijsko dovoljenje za ureditev gramoznice in dovoljenje za odkop gramoza. Leta 1979 naj bi bila na osnovi navedenega urbanističnega reda izdelana lokacijska dokumentacija in na njeni osnovi izdano lokacijsko dovoljenje za širitev gramoznice. Leta 1986 je Občina Ljutomer sprejela dolgoročni plan občine, v katerem je opredeljena tudi Gramoznica Krapje (poglavje 8.3.). Tudi srednjeročni plan Občine je v poglavju 9.3. predvideval eksploatacijo gramoza na Krapju. Ti planski akti naj bi bili še vedno v veljavi. Leta 1993 je bila zaradi nasprotovanja krajanov naselja Krapje zaradi prevozov skozi njihovo naselje dogovorjena nova trasa ceste, ki predstavlja soglasje stroke in volje občanov. Na podlagi pridobljenih mnenj je občina Ljutomer pripravila osnutek izpodbijanega odloka. Zaradi racionalizacije dela je bila v ta odlok vključena tudi določba o funkcionalnem zemljišču gramoznice (5. alineja 3. člena). To zemljišče naj bi bilo urejeno kot gramozni plato že od leta 1979, vendar ni bilo nikoli vključeno v občinske prostorske akte, saj ni bilo namenjeno izkoriščanju, pač pa le deponiranju gramoza. Občina Ljutomer je menila, da zaradi formalnopravne uskladitve planov z dejanskim stanjem ni potrebno dodatno usklajevanje akta z obveznimi izhodišči republiških planov, saj je bila generalna uskladitev opravljena leta 1987. Firma Segrap je že naročila izdelavo Ureditvenega načrta za območje gramoznice in spremljajočih študij (presoja vplivov na okolje itn.).

B.

4. ZUN v 2. členu posebno pozornost namenja varovanju dobrin splošnega pomena, ki so pod posebnim varstvom. Območja kmetijskih zemljišč, gozdov, vodnih rezervatov in vodnih površin in rudnih nahajališč so posebej opredeljena v prostorskih planih občin. Namensko rabo teh območij je mogoče spremeniti le, če obstaja širši družbeni interes, izražen v državnem planu ali v dolgoročnem občinskem planskem aktu. Gramoznica Krapje, katere del je zajet v izpodbijanem predpisu, je začela obratovati sredi sedemdesetih let. Dolgoročni plan občine Ljutomer jo je ob sprejetju leta 1987 uvrstil v območja mineralnih surovin (pogl. 8.3.). Tudi srednjeročni plan Občine predvideva izkoriščanje gramoza v Krapju (poglavje 9.3). Izpodbijana sprememba obeh planskih aktov določa, da se eksploatacijsko (oziroma funkcionalno) območje gramoznice razširi na več novih parcel, ki jih prejšnji kartografski del plana ni vključeval v območje gramoznice. Ob tem navedena sprememba določa, da se do gramoznice "uredi nova gramozna pot, ki poteka znotraj poplavnega območja reke Mure skozi gozd, izven poplavnega območja pa čez kmetijsko območje."

5. ZUreP v členih 49 in 50 določa, da Vlada pred sprejetjem občinskih prostorskih planov ugotavlja njihovo usklajenost z obveznimi izhodišči dolgoročnega državnega plana in z rešitvami srednjeročnega plana države, ki se nanašajo na obvezna izhodišča dolgoročnega državnega plana. Vlada obvesti občinski svet o morebitni neusklajenosti v 45 dneh in mu naloži odpravo ugotovljenih neskladnosti. Ta instrument je poglobitni način kontrole usklajenosti občinskih prostorskih planov z obveznimi izhodišči državnih planov, zato je bistvenega pomena v postopku sprejemanja občinskega planskega akta. Ustavno sodišče je to stališče do sedaj že večkrat izrazilo, npr. v zadevi št. U-I-188/93 (OdiUS III, 51). Izpodbijani plan razširja eksploatacijsko območje (oziroma funkcionalno zemljišče - besedilo predpisa glede tega ni jasno) na več dodatnih parcel, poleg tega pa predvideva novo dovozno pot prek občutljivega poplavnega zemljišča. Že samo zaradi te kršitve je moralo torej Ustavno sodišče spoznati izpodbijani Odlok za nezakonit in ga razveljaviti.

6. Iz trditev občine in iz podatkov, ki jih je Ustavno sodišče pridobilo v postopku presoje zakonitosti, je razvidno, da je v izpodbijani Odlok občina vsaj delno vključila tudi posege, ki so ob času sprejetja Odloka že obstajali, oziroma so se že izvajali (eksploatacijski del gramoznice, pripravljala dela za dovozno pot). V

postopku obravnavanja zakonitosti splošnega akta se Ustavno sodišče ne more spuščati v oceno legalnosti teh posegov in pravne podlage za njihovo izvedbo, saj je to stvar upravnih postopkov izdaje dovoljenj za te posege oziroma - v primeru, da gre za posege brez ustreznih dovoljenj - inšpekcijskega nadzorstva. Vseeno pa je potrebno ob tej priložnosti ponoviti, da mora imeti vsak poseg v prostor in njegove zaščitene prvine splošnega pomena (gl. npr. 6. do 12. in 31. člen ZUreP) podlago v prostorskih planskih aktih občine in v prostorskih izvedbenih aktih občine, bodisi v prostorskih ureditvenih pogojih ali v ustreznem izvedbenem načrtu. ZUN ne določa natančnih kriterijev za to, kateri posegi zunaj ureditvenih območij naselij se morajo urediti s samostojnim prostorskim izvedbenim načrtom, vendar bi glede na velikost objekta gramoznice in glede na naravne okoliščine (poplavno območje, bližnje vodno zajetje itn.) delovanje gramoznice, njena morebitna širitev in končno tudi njeno zaprtje in renaturacija zahtevala ob planski določitvi tudi izdelavo prostorskega ureditvenega načrta, v katerem bi bili prostorski in varstveni pogoji njenega delovanja natančno določeni.

C.

7. Ustavno sodišče je to odločbo sprejelo na podlagi 21. člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 15/94) v sestavi: predsednik dr. Lovro Šturm in člani dr. Peter Jambreč, dr. Tone Jerovšek, mag. Matevž Krivic, mag. Janez Snoj, dr. Janez Šinkovec, Franc Testen, dr. Lojze Ude in dr. Boštjan M. Zupančič. Odločbo je sprejelo soglasno.

Predsednik:

dr. Lovro Šturm

U-I-130/96{x "U-I-130/96Đi"}

pobudnik Svet Krajevne skupnosti Bertoki in drugi

akt Družbeni plan{x "srednjeročni družbeni planĐi"} občine Koper za obdobje od leta 1986 do 1990 (Uradne objave, št. 25/86, 10/88, 9/92, 4/93, 7/94, 25/94 in 14/95)

Odlok o sprejetju zazidalnega načrta{x "zazidalni načrtĐi"} Industrijska cona Srmin (Uradne objave, št. 38/89)

objava Uradni list RS, št.45/97

polno besedilo

SKLEP

Ustavno sodišče je v postopku za preizkus pobude Sveta Krajevne skupnosti Bertoki, Marije Štajber iz Bertokov in desetih drugih pobudnikov na seji 3. julija 1997

sklenilo:

1. Pobuda za oceno zakonitosti Družbenega plana{x "srednjeročni družbeni planĐi"} občine Koper za obdobje od leta 1986 do 1990 (Uradne objave, št. 25/86, 10/88, 9/92, 4/93, 7/94, 25/94 in 14/95) ter Odloka o sprejetju zazidalnega načrta{x "zazidalni načrtĐi"} Industrijska cona Srmin (Uradne objave, št. 38/89) Mestne občine Koper se sprejme.

2. Izvrševanje Odloka o sprejetju zazidalnega načrta Industrijska cona Srmin se do končne odločitve Ustavnega sodišča zadrži{x "zadržano izvajanjeĐi"}.

Obrazložitev

1. Pobudniki navajajo, da Občina Koper v času sprejemanja družbenega plana občine ni pridobila mnenja medresorske komisije o usklajenosti osnutka plana s srednjeročnim družbenim planom SRS v skladu s pozneje spremenjenim 50. členom Zakona o urejanju prostora (Uradni list SRS, št. 18/84, 15/89 - v nadaljevanju: ZUreP). Po mnenju pobudnikov se ta planski akt zato ne bi smel izvajati. Zazidalnemu načrtu Industrijska cona Srmin pa pobudniki očitajo, da ni v skladu z Zakonom o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list SRS, št. 18/84, 37/85 in 29/86 ter Uradni list RS, št. 26/90, 18/93, 47/93 in 71/93 - v nadaljevanju: ZUN). Zazidalni načrt naj ne bi vseboval gradbeno-tehničnih in tehnoloških pogojev in elementov za parcelacijo, načrta gradbenih parcel, ocene stroškov, idejnih rešitev prometnega in drugega infrastrukturnega omrežja in naj bi bil zato v nasprotju z določbami 28 do 30 ZUN. Prav tako naj ne bi vseboval predpisanih soglasij (prvi odstavek 39. člena ZUN) ter potrebnih strokovnih podlag o naravnih lastnostih in ustvarjenih razmerah (drugi odstavek 23. člena ZUN). Glede na to, da se z zazidalnim načrtom ureja industrijsko območje, ki meji na skladišča naftnih

derivatov velikih kapacitet, naj bi opustitev teh strokovnih podlag{xe "strokovne podlageDi"} pomenila nevarnost za zdravo in varno življenjsko okolje{xe "okoljeDi"}.

2. Glede pravnega interesa za vložitev pobude Svet Krajevne skupnosti{xe "krajevna skupnostDi"} Bertoki navaja, da gre po statutu Mestne občine Koper za pravno osebo. Izpodbijana predpisa naj bi neposredno posegala na območje krajevne skupnosti in s tem vplivala na njen razvoj in na življenje krajanov KS Bertoki. Marija Štajber iz Bertokov in drugi podpisani krajan Srmina in severnega dela Bertokov naj bi bili z izpodbijanima predpisoma neposredno prizadeti, saj da bodisi posegata v njihovo premoženje na območju urejanja zazidalnega načrta bodisi da bi lahko v njem predvideni posegi s svojimi vplivi močno vplivali na življenje pobudnikov. Predvideni posegi na sedanjih kmetijskih zemljiščih naj bi namreč povzročili dodatne obremenitve podtalnice, zemlje, zraka, prometnic in komunalnega omrežja.

3. Pobudniki ob tem predlagajo tudi začasno zadržanje izvrševanja obeh izpodbijanih aktov, saj naj bi bila ta predpisa podlaga za izdajo lokacijskih dovoljenj za gradnjo terminala za utekočinjen plin na območju Srmina.

B.

4. Ustavno sodišče je sprejelo pobudo Marije Štajber in desetih drugih podpisanih, medtem ko je za pobudo Sveta Krajevne skupnosti Bertoki ugotovilo, da ne izpolnjuje pogoja izkazanega pravnega interesa iz 24. člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 15/94 - v nadaljevanju: ZUstS). Pravni interes kot pogoj za vložitev pobude je podan, če izpodbijani predpis neposredno posega v pobudnikove pravice, pravne interese oziroma pravni položaj. Pobudnica Marija Štajber in drugih deset podpisanih pobudnikov so izkazali, da z izpodbijanimi predpisi predvideni posegi posegajo v njihove pravice, pravne interese oziroma pravne položaje, bodisi zaradi razlastitev na območju urejanja zazidalnega načrta bodisi zaradi večje ekološke, komunalne in prometne obremenjenosti, ki bi jih posegi povzročili. Po drugi strani pa ti predpisi neposredno ne posegajo v pravice krajevne skupnosti oziroma njenega sveta. Svet krajevne skupnosti bi imel pravni interes le za vlaganje pobud za oceno predpisov, ki neposredno posegajo v njene pravice, pravne interese ali pravni položaj, ne pa tudi za sprožanje pobud za oceno predpisov, ki posegajo v pravice prebivalcev krajevne skupnosti.

5. Ustavno sodišče bo moralo v postopku ocene zakonitosti izpodbijanega plana predvsem ugotoviti, ali je Mestna občina Koper v postopku sprejemanja tega akta ravnala v skladu s 50. členom ZUreP. Glede izpodbijanega zazidalnega načrta pa bo moralo ugotoviti pravilnost postopka njegovega sprejemanja (predvsem glede priprave strokovnih podlag) oziroma, ali vsebuje z ZUN predpisane sestavine.

6. Ustavno sodišče je sprejelo tudi zadržanje izvrševanja izpodbijanega zazidalnega načrta do končne odločitve sodišča, saj bi lahko njegovo izvrševanje pripeljalo do težko popravljivih škodljivih posledic. Ustavno sodišče pa ni zadržalo izvrševanja izpodbijanega srednjeročnega plana, saj sam po sebi ni podlaga za pridobivanje dovoljenj in za izvajanje v njem predvidenih posegov v prostor na območju urejanja z zazidalnim načrtom.

C.

7. Ustavno sodišče je sprejelo ta sklep na podlagi tretjega odstavka 26. člena in 39. člena ZUstS v sestavi: predsednik dr. Lovro Šturm in sodniki dr. Peter Jambreč, dr. Tone Jerovšek, mag. Matevž Krivic, mag. Janez Snoj, dr. Janez Šinkovec, Franc Testen, dr. Lojze Ude in dr. Boštjan M. Zupančič. Sklep je sprejelo soglasno.

Predsednik:

dr. Lovro Šturm

U-I-149/97{xe "U-I-149/97Di"}

pobudnik Joco Žnidaršič, Ljubljana

akt Odlok o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega družbenega plana Občine Radovljica za obdobje 1986-2000 (Uradni vestnik Gorenjske, št. 2/86, 23/88, 9/89 in 4/90 ter Uradni list RS, št. 19/97) in srednjeročnega plana Občine Radovljica za obdobje 1986-1990 za območje nove Občine Bohinj, ustanovljene z zakonom o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 19/97)

objava Uradni list RS, št. 73/97

besedilo Določba občinskega prostorskega plana, ki omejuje pravico do spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča v stavbno zemljišče na stalne prebivalce občine je v nasprotju s pravico do enakosti iz drugega odstavka 14. člena Ustave.

polno besedilo

ODLOČBA

Ustavno sodišče je v postopku za oceno ustavnosti in zakonitosti, začetem na pobudo Joca Žnidaršiča iz Ljubljane, na seji dne 13. novembra 1997

o d l o č i l o :

V Odloku o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega družbenega plana Občine Radovljica za obdobje 1986-2000 (Uradni vestnik Gorenjske, št. 2/86, 23/88, 9/89 in 4/90 ter Uradni list RS, št. 19/97) in srednjeročnega plana Občine Radovljica za obdobje 1986-1990 za območje nove Občine Bohinj, ustanovljene z zakonom o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 19/97) se v 2. členu razveljavi{xe "razveljavitevDi"} besedilo "občanov Bohinja", v 4. členu pa besedilo "občanom Bohinja".

O b r a z l o ž i t e v

A.

1. Pobudnik izpodbija spremembe v izreku navedenega predpisa Občine Bohinj v tistem delu, v katerem določa, da se lahko spremeni namembnost kmetijskih zemljišč za individualno gradnjo le za potrebe občanov Bohinja. Pobudnik meni, da gre pri teh določbah za kršitev načela enakih človekovih pravic in temeljnih svoboščin iz prvega odstavka 14. člena Ustave in načela enakosti pred zakonom iz drugega odstavka 14. člena Ustave. Z izpodbijanimi določbami naj bi se namreč ustvarjala neenakost glede na osebno okoliščino - stalno prebivališče v določeni občini - in na podlagi te okoliščine omejevala lastninska pravica na nepremičninah.

2. Pobudnik svoj pravni interes izkazuje s tem, da je lastnik parcele št. 1121/3 k.o. Savica v Ribčevem Lazu v Občini Bohinj, na kateri bi si rad postavil stanovanjsko hišo. Ta parcela je v prostorskih sestavinah dolgoročnega plana občine razvrščena v 2. območje kmetijskih zemljišč. Parcela naj bi ležala v območju večje koncentracije stanovanjskih hiš urbanega tipa in počitniških hiš. Z izpodbijano spremembo prostorskih planskih aktov Občine Bohinj naj bi bila pobudniku sprememba namembnosti parcele v stavbno zemljišče onemogočena. Tako dolgoročni kot srednjeročni plan namreč določata, da se v primeru nezapolnjenih vrzeli v obstoječi stanovanjski gradnji spremeni namembnost kmetijskih zemljišč le za potrebe individualne gradnje občanov Bohinja. Pobudnik je stalni prebivalec Mestne občine Ljubljana, zato naj bi mu izpodbijani določbi preprečevali spremembo namembnosti parcele v stavbno zemljišče. S tem naj bi bila njegova pravica do uživanja lastnine iz 63. člena omejena mimo zakonskih norm. Pobudnik zato predlaga razveljavitev izpodbijanih določb.

3. Občinski svet Občine Bohinj je kot nasprotni udeleženec v svojem odgovoru navedel, da pobudnik ne izkazuje pravnega interesa za vložitev pobude. Pobudnikova parcela naj bi ležala v območju, ki ga urejajo Prostorski ureditveni pogoji za plansko celoto Triglavski narodni park (Uradni list RS, št. 16/91) v območju urejanja T9/2. Na navedenem območju naj bi bila v skladu z 12. in 57. členom teh prostorskih ureditvenih pogojev dopustna le dopolnilna gradnja. V primeru parcele pobudnika naj bi ne šlo za dopolnilno gradnjo, prav tako pa tudi ne za nezapolnjeno vrzel v že obstoječi pozidavi, kar naj bi bil pogoj za spremembo namembnosti po izpodbijanih planskih določbah. Zato naj ne bi bil pobudnik z navedenima določbama v ničemer prizadet, saj bi tudi v primeru, da izpodbijani določili pravice do spremembe namembnosti ne bi omejevali le na občane Bohinja, ne smel spremeniti namembnosti svojega zemljišča in na njem graditi.

4. Nasprotni udeleženec poudarja, da se izpodbijani določbi nanašata le na zemljišča v vaških okoljih, tj. na gradnjo v nezapolnjenih vrzelih med že obstoječimi objekti. Funkcija naselja naj bi se namreč ohranjala in njegov razvoj zagotovil samo na ta način, da ima naselje stalne prebivalce. Če bi dopustili na teh nezapolnjenih vrzelih tudi gradnjo stanovanjskih objektov nedomačinov, naj bi v Bohinju izničili današnjo dokaj ohranjeno arhitekturno in splošno kulturno identiteto celotnega območja. S takšno gradnjo bi prišlo do pojava "velikih vikend hiš", do gneče ob koncu tedna in do spremembe demografske strukture zaradi doseljavanja starejših ljudi. Namensko rabo naj bi bilo kmetijskim zemljiščem mogoče spremeniti le, če za to obstajajo širši družbeni interesi, ugotovljeni s spremembo dolgoročnega plana občine in če je ta sprememba v skladu z dolgoročnim planom RS.

5. Pobudnik je v zvezi z odgovorom nasprotnega udeleženca navedel, da ne drži, da ni izkazal pravnega interesa za vložitev pobude. Poudarja, da gradnje na svoji parceli ni mogel realizirati le zato, ker ni občan Bohinja. Lastnica sosednjega zemljišča, ki je občanka Bohinja, naj bi bila začela postopek za pridobitev dovoljenja istočasno kot pobudnik, in naj bi bila do sedaj z lahkoto pridobila vsa dovoljenja in tudi že zgradila stanovanjski objekt. Poleg tega naj bi bili v obdobju, v katerem se je pobudnik trudil usposobiti svoje zemljišče za gradnjo, v neposredni bližini zrasli oziroma naj bi se gradili še trije objekti stanovanjsko apartmajskega tipa, katerih

lastniki so občani Bohinja. Glede demografske politike občine in njihovega strahu pred doseljevanjem starejših ljudi pa pobudnik dodaja, da s tega vidika ne pomeni nobene nevarnosti za Občino, saj ima troje odraslih hčera z družinami, ki redno zahajajo v Bohinj, ki so ekološko osveščeni in so do negativnih pojavov, ki krnijo naravne lepote in okolje Bohinja, kritično razpoloženi. Pobudnik sam naj bi s svojim delom kot fotograf (fotomonografija "Bohinj", objave fotografij kraja po tujih revijah itn.) pomagal k razkrivanju lepote Bohinja v tujini. Za ta prispevek je od Občine Radovljica prejel tudi Linhartovo plaketo. Pobudnik zato meni, da gre pri izpodbijanih določbah le za izraz zastarelih in okorelih predsodkov.

B.

6. Nasprotni udeleženec trdi, da pobudnik ne izkazuje pravnega interesa za vložitev pobude, saj naj bi razveljavitev obeh izpodbijanih določb ne vplivala na njegove pravice oziroma pravni položaj. To ne drži. Res je, da morebitna razveljavitev izpodbijanih določb pobudniku ne zagotavlja, da bo lahko spremenil namembnost svoje parcele, vendar to velja na splošno za vsakega lastnika kmetijskega zemljišča. Vsaka sprememba namembnosti kmetijskega zemljišča v stavbno se lahko v skladu s 3. členom Zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 59/96) doseže le s spremembo občinskega plana v skladu z zakonom in je torej (ob izpolnjevanju zakonitih pogojev) prepuščena diskreciji občinskega sveta. Prav tako je mogoče, da pobudnikova parcela ne ustreza kriterijem srednjeročnega plana in prostorskih ureditvenih pogojev za spremembo namembnosti (Ustavno sodišče se ne spušča v oceno, ali gre pri pobudniku res za takšno parcelo, saj to iz prilog nasprotnega udeleženca ni jasno razvidno, za utemeljitev pravnega interesa pa tudi ni pomembno). Na zazidljivost pobudnikove parcele št. 1121/3 k.o. Savica torej odločitev Ustavnega sodišča morda res ne vpliva in ne more vplivati, vendar pa lahko vseeno močno vpliva na njegov pravni položaj. Iz pobude in priloženih listin (več pobud za spremembo srednjeročnega družbenega plana, vloga za izdajo lokacijskega dovoljenja), pa tudi iz pobudnikove dosedanje poklicne in osebne povezanosti z Bohinjem je dovolj jasno razvidna že večletna in resna pobudnikova namera, da si v občini Bohinj zgradi hišo. V primeru, da namembnosti pobudnikove parcele občinski plan ne bo spremenil ali da je ni mogoče spremeniti po prostorskih ureditvenih pogojih (kot trdi nasprotni udeleženec), je pobudniku kot prebivalcu s stalnim prebivališčem v Ljubljani zaprta tudi možnost, da bi si namesto te parcele kupil in usposobil za gradnjo drugo parcelo, ki ustreza kriterijem planskega akta in prostorskih ureditvenih pogojev za spremembo namembnosti v stavbno zemljišče. Izpodbijani določbi torej nedvomno posegata v pobudnikov pravni položaj. Ustavno sodišče zato pobudniku pravni interes priznava.

7. Ker se je nasprotni udeleženec o pobudu izjavil in je dejansko stanje pojasnjeno, je Ustavno sodišče po sprejemu pobude nadaljevalo z odločanjem in odločilo o stvari sami.

8. Določba 2. člena Odloka v izpodbijanem delu pravi: "Za potrebe individualne stanovanjske gradnje občanov Bohinja se spremeni namembnost kmetijskih zemljišč v primeru, da ta zemljišča v naravi predstavljajo nezapolnjene vrzeli med že obstoječo stanovanjsko gradnjo in da se s temi posegi ne pospešuje razpršena gradnja.". člen 4. v izpodbijanem delu določa: "Zaradi zagotavljanja možnosti individualne gradnje občanom Bohinja . . . se nameni urbanizaciji tudi del kmetijskih zemljišč I. in II. kategorije pod pogojem, da ta zemljišča predstavljajo nezapolnjene vrzeli med obstoječimi urbaniziranimi površinami."

9.člen 14. Ustave v prvem odstavku določa, da so v Sloveniji vsakomur zagotovljene enake človekove pravice in temeljne svoboščine, ne glede na narodnost, raso, spol, jezik, vero ali katerikoli drugo osebno okoliščino. Izpodbijani določbi Odloka postavljata za kriterij, katera kmetijska zemljišča se lahko namenijo za urbanizacijo oziroma se jim spremeni namembnost, poleg lege zemljišč tudi osebno okoliščino: stalno prebivališče v Občini Bohinj. Lastniki kmetijskih zemljišč, ki niso stalni prebivalci Občine Bohinj, so tako kljub dejstvu, da njihova zemljišča ustrezajo drugim kriterijem za spremembo namembnosti, zaradi te osebne okoliščine na slabšem kot lastniki istovrstnih zemljišč, ki so občani Občine Bohinj. Lastnikom kmetijskih zemljišč, ki niso občani Bohinja, je lastninska pravica na njihovih zemljiščih v primerjavi z lastninsko pravico prebivalcev Bohinja na podlagi te osebne okoliščine omejena. Čeprav 14. člen Ustave v prvem odstavku med osebnimi okoliščinami dobesedno ne navaja stalnega prebivališča, je jasno, da gre tudi pri stalnem prebivališču za osebno okoliščino, o katerih govori ta določba (glej o stalnem prebivališču kot osebni okoliščini, na podlagi katere ni dopustno diskriminiranje v človekovih pravicah odločbo Ustavnega sodišča št. U-I-70/92 - OdlUS I, 77).

10. Občinski svet navaja, da se je k izpodbijanim določbam zatekel zaradi preprečitve zmanjševanja števila stalnih prebivalcev v naseljih občine, zaradi ohranitve arhitekturne in kulturne dediščine naselij in zaradi preprečevanja spreminjanja naselij v neobljudena počitniška naselja. To je legitim in utemeljen razlog za predpis poostrenih pogojev za spreminjanje namembnosti kmetijskih zemljišč in s tem za gradnjo, vendar pa je občina za preprečitev teh pojavov izbrala napačno sredstvo. Preprečitev razraščanja stalno nenaseljenih bivališč znotraj naselij bi lahko preprečili s predpisom pogojev, ki v naseljih, ki niso namenjena gradnji počitniških hiš{x}e "počitniška hišaĐi"}, gradnjo le-teh prepovedujejo. Na ta ustavno dopusten in pravno izvedljiv način bi

Občina svoj problem rešila z ustavnega vidika neoporečno, saj bi razlikovanja ne utemeljevala na osebni okoliščini iz 14. člena Ustave.

11. Ustavno sodišče je to odločbo sprejelo na podlagi 45. člena ZUstS v sestavi: predsednik dr. Lovro Šturm in sodniki dr. Peter Jambrek, dr. Tone Jerovšek, mag. Matevž Krivic, mag. Janez Snoj, dr. Janez Šinkovec in Franc Testen. Odločbo je sprejelo soglasno.

Predsednik

dr. Lovro Šturm

PRILOGE

Preglednica 1: Trajanje postopka pred ustavnim sodiščem

Preglednica 2: Pobudniki

Preglednica 3: Odločitve

Vse tri preglednice temeljijo na podatkih Pravnega informacijskega centra Ustavnega sodišča RS.

Preglednica 1: Trajanje postopka pred ustavnim sodiščem

Številka	Vloženo dne	Odloženo dne	Trajanje v mesecih
U-I-5/92	22. 1. 1992	9. 7. 1992	6
U-I-127/91	30. 12. 1991	10. 9. 1992	9
U-I-36/92	2. 4. 1992	8. 10. 1992	6
U-I-54/91	30. 5. 1991	14. 10. 1992	17
U-I-40/92	13. 4. 1992	22. 10. 1992	6
U-I-59/92	15. 5. 1992	19. 11. 1992	6
U-I-1/90	3. 1. 1990	19. 11. 1992	34
U-I-38/89	12. 5. 1989	26. 11. 1992	42
U-I-29/92	19. 3. 1992	17. 12. 1992	9
U-I-108/92	8. 9. 1992	25. 2. 1993	5
U-I-20/93	3. 2. 1993	3. 6. 1993	4
U-I-118/93	20. 5. 1993	15. 7. 1993	2
U-I-132/93	14. 6. 1993	23. 9. 1993	3
U-I-126/93	2. 6. 1993	18. 11. 1993	5
U-I-177/93	14. 10. 1993	23. 12. 1993	2
U-I-150/93	2. 7. 1993	20. 1. 1994	6
U-I-91/91	26. 11. 1991	3. 3. 1994	27
U-I-95/93	21. 4. 1993	5. 5. 1994	13
U-I-188/93	22. 10. 1993	12. 5. 1994	7
U-I-39/94	25. 2. 1994	9. 6. 1994	4
U-I-12/94	12. 1. 1994	16. 6. 1994	5
U-I-126/94	3. 6. 1994	7. 7. 1994	1
U-I-125/94	3. 6. 1994	14. 7. 1994	1
U-I-72/94	8. 4. 1994	19. 1. 1995	9
U-I-83/95	10. 5. 1995	1. 6. 1995	1
U-I-30/95	28. 2. 1995	21. 12. 1995	10
U-I-339/94	20. 12. 1994	10. 10. 1996	22
U-I-104/96	11. 4. 1996	24. 10. 1996	6
U-I-153/95	4. 8. 1995	3. 10. 1996	14
U-I-298/95	20. 12. 1995	27. 2. 1997	14
U-I-3/97	-	-	
U-I-267/96	-	-	
U-I-332/96	-	-	
U-I-341/96	4. 11. 1996	3. 7. 1997	8
U-I-130/96	-	-	
U-I-149/96	29. 5. 1997	13. 11. 1997	6

Preglednica 2: Pobudniki

Številka	pobudnik	
U-I-5/92	Medobčinski zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Piran	ZVNKD
U-I-127/91	Jožef Jakop, Strmec pri Vojniku	-
U-I-36/92	Drago Mlakar, Maribor (zastopal odvetnik)	-
U-I-54/91	Antonija Grahek, Črnomelj občani iz Vojne vasi pri Črnomlju	- -
U-I-40/92	Ignac Vozel, Kresnice	-
U-I-59/92	Štefan Mesaroš, Ormož (zastopal odvetnik)	lastnik
U-I-1/90	Dušan Hvala, Ljubljana	???
U-I-38/89	Društvo za varstvo okolja, Celje	NVO
U-I-29/92	Marija in Jurij Krašovec in drugi, Laško	lastniki
U-I-108/92	Marjan Hobot, Murska Sobota	-
U-I-20/93	Zdenko in Tomislav Vauda, Maribor	
U-I-118/93	Ministrstvo za okolje in prostor	
U-I-132/93	Skupina občanov, Laško	bližnja okolica
U-I-126/93	Franc Malečkar in drugi, vas Premančan (zastopal odvetnik)	bližnja okolica
U-I-177/93	Janez Švajncer in drugi, Volčji potok	mejaš
U-I-150/93	Janez Šink, Brežice (zastopal odvetnik)	mejaš
U-I-91/91	Ministrstvo za varstvo okolja in urejanje prostora Rajko Premrl, Tržič (<i>ni pravnega interesa</i>)	-
U-I-95/93	Medobčinski zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Piran	
U-I-188/93	Andrej Kepec in drugi, Trzin	lastniki
U-I-39/94	Štefan Mihev, Prevalje	-
U-I-12/94	Andrej Pipuš in drugi, Maribor	mejaši
U-I-126/94	Pokrajinski odbor Slovenskega ekološkega gibanja, Celje Anton Škafar, Gotovlje, Žalec idr.	NVO lastniki
U-I-125/94	Branko Levičnik, Ljubljana in drugi Univerzitetna psihiatrična klinika Ljubljana-Polje	lastniki bližnja okolica
U-I-72/94	Janez Kosmač, Ljubljana	razlaščenec
U-I-83/95	Občinski odbor Zelenih Slovenije	politična stranka
U-I-30/95	Društvo ekologov Slovenije iz Ljubljane dr. Liljana Skrt-Krivec idr., Bled	NVO širša okolica
U-I-339/94	Zofija Komar, Rečica ob Savinji	lastnica
U-I-104/96	Franc Umek, Ruše in Karel in Marija Lorenčič	bližnja okolica bližnja okolica
U-I-153/95	Niko Gregorin, Trzin	razlaščenec
U-I-298/95	Svet KS Rožna dolina (<i>ni pravnega interesa</i>) Edvard Grmadnik in Stojan Kralj, Rožna dolina	KS bližnja okolica
U-I-3/97	Marjan Vovk idr., Dovje (zastopal odvetnik)	mejaši
U-I-267/96	Janez Oset (zastopal odvetnik)	lastnik
U-I-332/96	Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Gorica, Nova Gorica	ZVNKD
U-I-341/96	Vlada	
U-I-130/96	Marija Stajber, Bertoki idr. Svet KS Bertoki (<i>ni pravnega interesa</i>)	lastniki, bližnja okolica KS
U-I-149/97	Joco Žnidaršič, Ljubljana	lastnik

ni pravnega interesa - ustavno sodišče je odločilo, da pobudniku ne prizna pravnega interesa

NVO - nevladna organizacija

Preglednica 3: Odločitve ustavnega sodišča

Številka	besedilo	izrek
U-I-5/92	Določba odloka o zazidalnem načrtu, ki dovoljuje izgradnjo večjega števila privezov na plaži v marini, kot predvideva srednjeročni plan občine, ni v skladu z zakonom in se odpravi.	Izpodbijana določba odloka se odpravi
U-I-127/91	Izpodbijani prostorski izvedbeni akt ni bil sprejet v nasprotju z zakonsko predvidenim postopkom, ker sta bila osnutka zazidalnega in lokacijskih načrtov javno razgrnjena {xe "javna razgrnitev"} v eni od prizadetih krajevnih {xe "krajevna skupnost"}skupnosti, s tem da so bile ostale prizadete krajevne skupnosti o tem obveščene in jim je bilo tudi omogočeno sodelovanje pri njuni javni obravnavi.	Ustavno sodišče ne sprejme pobude in ne začne postopka za oceno izpodbijanega odloka.
U-I-36/92	Občinski odlok, s katerim se spreminjajo oziroma dopolnjujejo tekstualni deli veljavnih zazidalnih načrtov brez izpeljave zakonitega postopka, ni v skladu z zakonom.	Izpodbijani odlok se odpravi.
U-I-54/91	Določba občinskega odloka o sprejetju lokacijskega načrta, ki določa meje območja urejanja {xe "meja območja urejanja"} kot je določen v tekstualnem delu lokacijskega načrta, ni v skladu z zakonom. Navedena neustavnost pa je bila v roku, ki ga je določilo ustavno sodišče, odpravljena in je zato ustavno sodišče postopek ustavilo.	Postopek za oceno ustavnosti in zakonitosti izpodbijane določbe prvega odloka in njegovega popravka se ustavi. Pobuda za oceno ustavnosti in zakonitosti drugih dveh izpodbijanih odlokov se ne sprejme. Pobuda za oceno ustavnosti in zakonitosti zadnjega izpodbijanega odloka se ne sprejme.
U-I-40/92	V skladu z zakonom je občinski odlok o sprejemu sprememb in dopolnitev zazidalnega načrta, če so bile v postopku njegovega sprejemanja izdelane strokovne rešitve in osnutek akta javno razgrnjeni ter je bila med javno razgrnitvijo {xe "javna razgrnitev"}zagotovljena javna obravnava, tako da so imeli občani možnost aktivne udeležbe v postopku in so lahko dali svoje pripombe. Stvar ocene pristojnega organa pa je, katere pripombe se upoštevajo in v kakšnem obsegu; zato postopek sprejemanja obravnavanega akta ni nezakonit, če posamezne pripombe niso upoštevane.	Pobuda za oceno ustavnosti in zakonitosti izpodbijanih odlokov se ne sprejme.
U-I-59/92	Ustavno sodišče ni sprejelo pobude in ni začelo postopka za oceno odloka občinske skupščine o spremembi zazidalnega načrta, ker je ob preizkusu pobude ugotovilo, da je bil odlok v skladu z zakonom javno razgrnjen na podlagi objavljenega sklepa izvršnega sveta občinske skupščine o njegovi javni razgrnitvi in so prizadeti občani dali pripombe na vseh stopnjah sprejemanja izpodbijanega odloka. S prostorskimi akti določena javna pot pa ni nespremenljiva.	Pobuda za oceno ustavnosti in zakonitosti izpodbijanega odloka se ne sprejme.
U-I-1/90	Občinski odlok o lokacijskem načrtu, sprejet na podlagi neobjavljenega dolgoročnega in srednjeročnega družbenega plana občine, ni v skladu z zakonom.	Postopek za oceno ustavnosti in zakonitosti izpodbijanega odloka se ustavi.
U-I-38/89	Ni v skladu z ustavo in zakonom odlok občinske skupščine o zazidalnem načrtu, sprejet na podlagi srednjeročnega družbenega plana občine, neobjavljenega v uradnem glasilu občine in neusklajenega z obveznimi prostorskimi sestavinami republiških družbenih planov. Ker je občinska skupščina v roku, ki ga je določilo ustavno sodišče, odpravila navedeno neustavnost oziroma nezakonitost, je ustavno sodišče postopek ustavilo.	Postopek za oceno skladnosti izpodbijanih določb odloka se ustavi.
U-I-29/92	V neskladju z ustavo in zakonom je izpodbijani odlok, ki ga je občina sprejela na podlagi srednjeročnega družbenega plana, ki še ni bil usklajen z obveznimi izhodišči dolgoročnega plana republike.	Izpodbijani odlok se odpravi. Ta odločitev ima pravne učinke po 414. in 415. členu ustave iz leta 1974.

U-I-108/92	Določba odloka občinske skupščine o sprejetju sprememb zazidalnega načrta, ki ni bila javno razgrnjena in dana v javno obravnavo, ni v skladu z zakonom.	V 2. členu odloka Skupščine občine Murska Sobota o sprejetju sprememb zazidalnega načrta Obrtno-skladiščne cone ob Markišavski cesti v Murski Soboti za območje med Lendavsko in Noršinsko ulico ter Puconskim potokom se odpravijo besede 's tem, da je na celotnem območju obdelave dopustna tudi gostinska dejavnost.' Ta odločitev ima pravne učinke po 414. in 415. členu ustave iz leta 1974.
U-I-20/93	Občinski odlok o spremembi in dopolnitvi prostorskih sestavin srednjeročnega plana občine, ki določa prostorsko ureditev za izgradnjo pomembnega infrastrukturnega objekta in ki ni bil predložen v javno razgrnitev in v javno obravnavo v variantah, ter občinski odlok o lokacijskem načrtu za izgradnjo tega infrastrukturnega objekta, sprejet na podlagi navedenega odloka o spremembi in dopolnitvi prostorskih sestavin srednjeročnega plana občine, nista v neskladju z zakonom o planiranju in urejanju prostora v prehodnem obdobju.	Pobuda za oceno ustavnosti izpodbijanih občinskih odlokov se ne sprejme.
U-I-118/93	Izpodbijana določba odloka, po kateri se do sprejetja prostorsko izvedbenih načrtov in prostorsko ureditvenih pogojev za ureditvena območja naselij za ta območja smiselno uporabljajo določbe izpodbijanega odloka je v neskladju z zakonom.	Izpodbijana določba odloka se razveljavi. Razveljavitev začne učinkovati dne 1.1.1994.
U-I-132/93	Ni v neskladju z zakonom izpodbijani odlok o lokacijskem načrtu hidroenergetskega objekta, če so bili v postopek priprave in sprejema odloka, vključno z javno razgrnitvijo{xe "javna razgrnitev"} in javno obravnavo, vključeni samo tisti deli občine, kamor dejansko sega vpliv graditve hidroenergetskega objekta.	Pobuda za oceno zakonitosti izpodbijanega odloka se ne sprejme.
U-I-126/93	V neskladju z zakonom so spremembe in dopolnitve določenega dolgoročnega plana občine, če neposredno prizadeti prebivalci krajevne skupnosti niso bili na primeren način obveščeni o javni obravnavi, ni pa jim bil tudi omogočen vpogled v grafično gradivo v domači krajevni skupnosti, kar vse je prizadete krajanje oviralo pri uresničevanju zakonite pravice sodelovati v javni obravnavi.	Izpodbijana določba 3. al. 3. odst. 4.1.4. poglavja (Gradbeništvo) se odpravi. Ta odločba ima pravne učinke po 414. in 415. členu ustave iz leta 1974.
U-I-177/93	Ni v neskladju z zakonom določba sprememb in dopolnitev dolgoročnega plana občine, ki vsebuje le popravek oziroma manjši odmik od prvotne meje ureditvenega območja, ne da bi povzročila škodljive posledice oziroma posegla v lastnino drugih oseb, če ni bila javno razgrnjena{xe "javna razgrnitev"} v krajevni skupnosti{xe "krajevna skupnost"}, na katero se nanaša.	Ustavno sodišče pobude ne sprejme in ne začne postopka za oceno zakonitosti določbe sprememb in dopolnitev dolgoročnega plana občine Kamnik za obdobje 1986 - 2000 (Uradni list RS, št. 22/92) v delu, ki pod 4.2.1. poglavja "B. Spremembe in dopolnitve tekstualnega dela" povečuje obseg PN 1 - Volčji potok na 73,76 ha.
U-I-150/93	'Odlok občinske skupščine o sprejetju zazidalnega načrta v delu, ki se nanaša na dovozno cesto{xe "dovozna cesta"} do posameznega zemljišča, ni v neskladju z določbo zakona o stavbnih zemljiščih, ki določa kot pogoj za gradnjo kompleksnost graditve, ker se sporni dovoz navezuje na cestno infrastrukturo celotnega zazidalnega kompleksa oziroma je njen setavni del.'	Ustavno sodišče ne sprejme in ne začne postopka za oceno zakonitosti izpodbijanega odloka.
U-I-91/91	Ustavno sodišče je ustavilo postopek, ker je skupščina občine v roku, ki ga je določilo Ustavno sodišče, s sprejetjem novega odloka razveljavila nezakoniti izpodbijani prejšnji odlok in sanirala njegove posledice.	Postopek za oceno zakonitosti izpodbijanega odloka se ustavi.
U-I-95/93	Odlok o spremembah in dopolnitvah srednjeročnega družbenega plana občine, sprejet v občinski skupščini brez predhodne pridobitve mnenja Zavoda Republike Slovenije za prostorsko planiranje o usklajenosti z obveznimi izhodišči prostorskih sestavin republiških planov in brez strokovnih podlag pooblaščenice organizacije za varstvo naravne in kulturne dediščine, ni v skladu z zakonom. V skladu z zakonom tudi ni odlok o spremembah in dopolnitvah zazidalnega načrta, ki ga je sprejela občinska skupščina na podlagi nezakonitih sprememb in dopolnitev	Odlok o spremembah in dopolnitvah družbenega plana občine za obdobje 1986 - 1990 in odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o zazidalnem načrtu se razveljavita.

	srednjeročnega družbenega plana občine.	
U-I-188/93	Sklep o sprejemu dopolnitev grafičnih prikazov prostorskih sestavin srednjeročnega plana občine Domžale za obdobje 1986-1990 je v neskladju z ustavo, ker pristojni organ ni podal mnenja o usklajenosti izpodbijanega sklepa o sprejemu dopolnitve grafičnih prikazov prostorskih sestavin srednjeročnega plana občine z obveznimi izhodišči prostorskih sestavin družbenih planov.	Sklep se razveljavi.
U-I-39/94	Ustavno sodišče je zavrglo pobudo za začetek postopka za oceno zakonitosti predloga občinskega odloka.	Pobuda za začetek postopka za oceno zakonitosti izpodbijanega odloka o spremembah in dopolnitvah odloka se zavrže.
U-I-12/94	Občinski odlok o ureditvenem načrtu za ožje središče mesta, ki ne zagotavlja poslovno-stanovanjskemu objektu funkcionalnega zemljišča s parkirnimi prostori, ni v neskladju z zakonom.	Pobuda za začetek postopka za oceno zakonitosti izpodbijanega odloka se zavrne.
U-I-126/94	Ustavno sodišče je pristojno ocenjevati ustavnost in zakonitost predpisov, ni pa pristojno ocenjevati zgolj primernosti vsebinskih odločitev. Zlasti ni pristojno ocenjevati odločitve o izbiri najprimernejše variante za gradnjo avtoceste, kadar so bili v postopku upoštevani vsi pomembni kriteriji in je bil tudi sicer postopek zakonito izpeljan.	Pobudi za oceno ustavnosti in zakonitosti izpodbijane uredbe se zavrneta.
U-I-125/94	Ustavno sodišče je pristojno ocenjevati ustavnost in zakonitost predpisov, ni pa pristojno ocenjevati zgolj primernosti vsebinskih odločitev. Zlasti ni pristojno ocenjevati odločitve o izbiri najprimernejše variante za gradnjo avtoceste, kadar so bili v postopku upoštevani vsi pomembni kriteriji in je bil tudi sicer postopek zakonito izpeljan.	Pobuda za oceno ustavnosti in zakonitosti izpodbijanega odloka in uredbe se zavrne.
U-I-72/94	Veljavni zazidalni načrt se lahko spremeni oziroma dopolni le po postopku, ki je predpisan za njegov sprejem (43. člen zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor Uradni list SRS, št. 18/84, 37/85, 29/86 in Uradni list RS, št. 26/90, 47/93) in le v tem postopku je na podlagi 36. člena zakona mogoče izdelati variantne strokovne rešitve za njegovo spremembo.	Pobuda za začetek postopka za oceno zakonitosti izpodbijanega odloka se zavrne.
U-I-83/95	Pobudnik ne izkazuje pravnega interesa v zadevi, če izpodbijani občinski odlok v ničemer ne posega v pravice, pravne interese ali pravni položaj politične stranke kot pravne osebe.	Pobuda za oceno zakonitosti odloka o zazidalnem načrtu "Marina" v Izoli se zavrne.
U-I-30/95	V neskladju z zakonom o urejanju prostora je zazidalni načrt, ki je bil sprejet na podlagi srednjeročnega družbenega plana, h kateremu ni dal mnenja pristojni državni organ.	Odlok o sprejemu zazidalnega načrta obrtne cone Spodnje Gorje, morfološka enota 'U-B15' - območja 'I.2. - Bled' se razveljavi.
U-I-339/94	Izpodbijane določbe odloka niso v skladu s 67. in 71. členom ustave, ki določata, da le zakon in ne podzakonski predpis lahko uredi način pridobivanja in uživanja lastnine, posebne pogoje za uporabo zemljišč ter posebno varstvo kmetijskih zemljišč. Odlok o prostorskih ureditvenih pogojih kot splošni predpis občine ne more določati pogojev, ki bi mimo zakona lastniku omejevali uživanje in rabo njegovega zemljišča.	1. Določbe 1. točke 8. člena odloka o prostorskih ureditvenih pogojih za prostorsko celoto Občine Mozirje niso bile v skladu z ustavo in zakonom, kolikor so dopuščale le gradnjo izrecno naštetih objektov in ne tudi drugih podobnih objektov, in kolikor so gradnjo teh objektov dovoljevale le kmetijskim proizvajalcem, ki jim je kmetijstvo osnovna dejavnost. 2. Ugotovitev neustavnosti in nezakonitosti iz 1. točke izreka te odločbe ima učinek odprave.
U-I-104/96	Prostorski ureditveni pogoji za ureditveno območje naselja lahko dovoljujejo le dopolnilne gradnje v skladu s 25. členom zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor, na pa tudi drugih novogradenj.	7. al. 1. odst. 10. člena odloka o prostorskih ureditvenih pogojih za naselje Ruše se razveljavi.
U-I-153/95	-	ni v neskladju Odlok o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega družbenega plana Občine Domžale za obdobje 1986 - 2000 in prostorskih

		sestavlin družbenega plana občine Domžale za obdobje 1986 - 1990, oboje dopolnitev 1994, za območje nove občine Domžale ter odlok o lokacijskem načrtu za rekonstrukcijo ceste M 10 na odseku Depala vas - Črnuče od km 0,0 + 0,0 m do km 3,0 + 74 m nista v neskladju z zakonom.
U-I-298/95	Določba občinskega odloka o spremembi dolgoročnega in srednjeročnega prostorskega plana občine, ki vsebuje nove posege v prostor in ki ni bila javno razgrnjena in javno obravnavana, ni v skladu z zakonom in s 44. členom ustave.	V 3. členu odloka o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega plana Občine Nova Gorica in srednjeročnega plana Občine Nova Gorica za območje nove Mestne občine Nova Gorica se v 1. točki V. poglavja razveljavijo besede "bencinskih servisov Rožna dolina III, Ajševica I in II".
U-I-3/97		1. Pobuda za oceno ustavnosti in zakonitosti drugega odstavka 56. člena odloka o prostorskih ureditvenih pogojih za območje planskih celot J1, J2, J3 in J5 za Občino Kranjska Gora (Uradni list RS, št. 15/91 in 30/96) se sprejme. 2. Izvrševanje drugega odstavka 56. člena odloka se do končne odločitve Ustavnega sodišča zadrži.
U-I-267/96		1. Pobuda za oceno ustavnosti in zakonitosti drugega odstavka 8. člena Odloka o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega plana za obdobje 1986 - 2000 in srednjeročnega družbenega plana Občine Žalec (Uradni list RS, št. 35/96) se sprejme. 2. Izvrševanje izpodbijane določbe se do končne odločitve Ustavnega sodišča zadrži.
U-I-332/96		1. Pobuda za začetek postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti odloka o spremembah in dopolnitvah družbenega plana Občine Tolmin za obdobje 1986 - 1990 - dopolnitev 1990 (Uradno glasilo občin Ajdovščina, Nova Gorica in Tolmin, št. 5/91) in odloka o ureditvenem načrtu za območje Čezsoški most v Čezsoči (Uradno glasilo občin Ajdovščina, Nova Gorica in Tolmin, št. 11/90) se sprejme. 2. Izvrševanje odloka o ureditvenem načrtu za območje Čezsoški most v Čezsoči se do končne odločitve začasno zadrži.
U-I-341/96	Ustavno sodišče je kot nezakonite razveljavilo spremembe in dopolnitve občinskega dolgoročnega in srednjeročnega plana, za katere občina pred sprejetjem ni prejela soglasja vlade po 49. oziroma 50. členu zakona o urejanju prostora.	Odlok o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega plana Občine Ljutomer za obdobje 1986 - 2000 ter srednjeročnega družbenega plana Občine Ljutomer za obdobje 1986 - 1990 se razveljavi.
U-I-130/96		1. Pobuda za oceno zakonitosti družbenega plana občine Koper za obdobje od leta 1986 do 1990 (Uradne objave, št. 25/86, 10/88, 9/92, 4/93, 7/94, 25/94 in 14/95) ter odloka o sprejetju zazidalnega načrta Industrijska cona Srmin (Uradne objave, št. 38/89) Mestne občine Koper se sprejme. 2. Izvrševanje odloka o sprejetju zazidalnega načrta Industrijska cona Srmin se do končne odločitve Ustavnega sodišča zadrži.
U-I-149/97	Določba občinskega prostorskega plana, ki omejuje pravico do spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča v stavbno zemljišče na stalne prebivalce občine je v nasprotju s pravico do enakosti iz drugega odstavka 14. člena ustave.	V odloku o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega družbenega plana Občine Radovljica za obdobje 1986-2000 (Uradni vestnik Gorenjske, št. 2/86, 23/88, 9/89 in 4/90 ter Uradni list RS, št. 19/97) in srednjeročnega plana Občine Radovljica za obdobje 1986-1990

		za območje nove Občine Bohinj, ustanovljene z zakonom o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 19/97) se v 2. členu razveljavi besedilo "občanov Bohinja", v 4. členu pa besedilo "občanom Bohinja".

VIRI

Bulletin on Constitutional Case-Law, Council of Europe, 1/1997.

Igličar, Albin: Sodstvo v funkciji reševanja konfliktov in legitimnosti oblasti, Teorija in praksa, 9-10/1995.

Ministrstvo za pravosodje, podatki o trajanju postopka v upravnih sporih, ustni vir, 27. novembra 1997.

Odločbe in sklepi ustavnega sodišča, Nova revija, Ljubljana, letniki iz obdobja 1992-1996.

Ogorelec, Breda: Odločitve ustavnega sodišča, ki se nanašajo na prostorske dokumente - poglavje v raziskovalni nalogi: Razvoj vasi - priporočila za planiranje in urejanje (planski dokumenti nove podeželske občine z regulacijskimi elementi), Poročilo 3a faze, nosilec Saša Dalla Valle, Urbanistični inštitut RS, oktobra 1996.

Ogorelec, Breda: Urbanistični predpisi - prispevki k študiju normativnega urbanizma, raziskovalni projekt, Urbanistični inštitut RS, december 1991.

Planning Control in Western Europe, HMSO, 1989.

Polič, Vasilij: Urejanje naselij, gradnja objektov, urbanistična in gradbena inšpekcija: iz sodne prakse Vrhovnega sodišča Republike Slovenije (upravnega oddelka) v razdobju 1988-1992. V: Pravna praksa - priloga, št. 19/92 do 21-22/1992.

Predpisi

Dolgoročni plan SRS (Ur. list SRS, št. 1/86, 41/87, 12/89, 36/90 in Ur. list RS, št. 27/91, 72/95).

Pravilnik za izdelavo regulacijskih načrtov z dne 14. junija 1932, objavljen v: Rajko Mulaček: Gradbeni predpisi, Ljubljana, 1940.

Predlog zakona o kmetijskih zemljiščih, Poročevalec Državnega zbora RS, št. 34/1996.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor, Poročevalec Državnega zbora RS, št. 31/1997.

Ustava (Ur. list RS, št. 33/91-I, 42/97).

Zakon o gozdovih (Ur. list RS, št. 30/93).

Zakon o kmetijskih zemljiščih (Ur. list RS, št. 59/96).

Zakon o kmetijskih zemljiščih (Ur. list SRS, št. 1/79, 11/81, 1/86 in Ur. list RS, št. 9/90, 5/91, 46/92 - odl. US in 58/95 - odl. US1).

Zakon o naravni in kulturni dediščini (Ur. list SRS, št. 1/81, 42/86, 8/90 in Ur. list RS, št. 26/92, 75/94).

Zakon o upravi (Ur. list RS, št. 67/94, 35/97 - odl. US).

Zakon o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Ur. list SRS, št. 18/94, 37/85, 29/86, 43/89, 26/90 in Ur. list RS, št. 18/93, 47/93, 71/93, 44/97).

Zakon o urejanju prostora (Ur. list SRS, št. 18/84, 15/89 in Ur. list RS, št. 71/93).

Zakon o ustavnem sodišču (Ur. list RS, št. 15/94).

Zakon o varstvu okolja (Ur. list RS, št. 32/93, 1/96).

STVARNO KAZALO

- bencinski servis, 14; 98
dolgoročni plan, 54; 56; 90; 93; 97;
100
dovozna cesta, 21; 22; 58; 77; 112
funkcionalno zemljišče, 22; 65
javna razgrnitev, 10; 11; 12; 16; 23;
36; 37; 41; 43; 47; 48; 53; 54; 56;
66; 93; 97; 98; 111; 112
javna razgrnitev, 71
kamnolom, 55
kmetijska zemljišča, 11; 18; 19; 20;
21; 34; 45; 63; 81; 85; 86; 90; 96;
98
krajevna skupnost, 12; 13; 28; 31;
36; 53; 54; 56; 93; 103; 111; 112
ločeno mnenje, 34; 50
lokacijski načrt, 38; 43; 48; 52; 66;
71
meja območja, 13; 18
meja območja urejanja, 18; 39; 111
naravna in kulturna dediščina, 29; 99
občinski svet, 7
obvezna izhodišča, 31; 90
obvezna izhodišča - neusklajenost, 44
obvezna izhodišča - neusklajenost,
31; 45; 96; 100
obvezna izhodišča - neusklajenost,
60; 62; 84
odprava, 9; 35; 37; 45; 47; 54; 85
okolje, 16; 28; 29; 30; 32; 71; 80; 90;
103
organizacija za varstvo naravne in
kulturne dediščine, 12; 18; 28; 29;
60; 99
počitniška hiša, 106
pravni interes, 29
program priprave, 80
prostorski ureditveni pogoji, 51; 64;
85; 88; 96
razveljavitev, 9; 51; 61; 62; 80; 88;
93; 100; 104
srednjeročni družbeni plan, 48; 60;
62; 71; 93; 97; 99; 100; 102
strokovne podlage, 29; 60; 99; 103
trajanje postopka, 27
U-I-1/90, 43
U-I-104/96, 88
U-I-108/92, 47
U-I-118/93, 51
U-I-12/94, 64
U-I-125/94, 71
U-I-126/93, 54
U-I-126/94, 66
U-I-127/91, 35
U-I-130/96, 102
U-I-132/93, 52
U-I-149/97, 104
U-I-150/93, 58
U-I-153/95, 90
U-I-177/93, 56
U-I-188/93, 62
U-I-20/93, 48
U-I-267/96, 97
U-I-29/92, 45
U-I-298/95, 93
U-I-3/97-6, 96
U-I-30/95, 80
U-I-332/96, 99
U-I-339/94, 85
U-I-341/96, 100
U-I-36/92, 37
U-I-38/89, 44
U-I-39/94, 63
U-I-40/92, 40
U-I-5/92, 35
U-I-54/91, 38
U-I-59/92, 42
U-I-72/94, 77
U-I-83/95, 79
U-I-91/91, 59
U-I-95/93, 60
ureditveni načrt, 45; 59; 64; 99
variante, 15; 18; 22
varstvo okolja, 94
zadržano izvajanje, 43; 96; 98; 99;
103
zazidalni načrt, 35; 36; 40; 42; 44;
47; 58; 60; 77; 79; 80; 102
zazidalni načrt - odlok o ugotovitvi
usklajenosti, 15
zazidalni načrt - odlok o ugotovitvi
usklajenosti, 37
župan, 7

STRUCTURE AND LOCAL PLANS AT THE BAR OF THE CONSTITUTIONAL COURT OF THE REPUBLIC OF SLOVENIA (SUMMARY)

The practice of the Constitutional Court of the Republic of Slovenia regarding structural and local planning is examined for the period January 1992 - November 1997, that is the period since the Constitution of the Republic of Slovenia (1991) was adopted. The aim of the publication is (1) to help municipalities avoid the repeatedly emerging conflicts and (2) to give some recommendations for the necessary changes in the planning system.

Objections against adopted plans can be lodged by the Constitutional Court. There is no formal approval of municipal plans by a higher authority and the Constitutional Court is the only institution that has the power to abrogate an unlawful statute. Municipal structure and local plans are adopted in the form of a local statute and the role of the Government is limited to monitoring of how national interests are represented at the local planning.

Constitutional Court The Constitutional Court is the highest body of judicial authority for the protection of constitutionality, legality, human rights and basic freedoms. Decisions of the Court are legally binding.

The Court decides on conformity of local community regulations with the Constitution and laws. When deciding on these matters, the Constitutional Court may also decide on the constitutionality and legality of procedures under which these acts were adopted.

The Constitutional Court may completely or partly abrogate a law which does not conform with the Constitution. Abolition is valid from the day after the publication of the provisions of the Constitutional Court on its abrogation, or after the time-limit determined by the Constitutional Court expires. When the Court discovers that harmful consequences arising from this unconstitutionality have to be abolished, the unconstitutional or illegal regulation is abolished by the Court; this abolition is retroactive. Until such time as a final decision is reached, the Court may completely or partly withhold the implementation of a regulation, if irreparable and damaging consequences may occur through its implementation.

During the period we have examined, the Court took decisions on 36 cases.

Length of the procedure The average length of the procedure was 10 months. In more than half of the cases, the Court took its decision in 6 months or less.

Initiators Most frequently, the initiators were residents and institutions in the surroundings, followed by real estate owners in the planning area. It is interesting to note that the request was never submitted by a neighbouring municipality, while the Ministry of Environment and Physical Planning and the Government submitted the request three times only.

The three challenges of the state planning were all projects related to highway and hydropower constructions.

The vast majority of challenges dealt with local plans and orders, while those dealing with municipal structure plans were less frequent.

Court decisions

Based on the decisions of the Court, 15 plans were in full or partially abrogated and in further 4 cases the municipalities themselves annulled their unlawful plans. All of the abrogated plans were municipal.

Thus the **effectiveness of the initiators** was much **higher than is the average**: of all the initiatives, dealt with by the Court, 18% were successful, i.e. the Court abrogated the statute. But for the municipal plans, the percentage is 44%. This is a sign of an **high share of unlawful statutes in the field of municipal structure and local planning**.

The reason for 2/3 of the abrogations was that they failed to follow the proper procedures: either because the opinion of the Central Government was not acquired or because of failures in the procedure of public consultation.

Unlawful procedures were followed in these cases:

- the adopted municipal plan was not in accordance with the binding elements of the state plan: 6 times (e.g. the municipality did not even send the draft plan to the Central Government, the municipalities adopted the plan even though the Government notified them that the plan was not in accordance with the state plan),
- changes of municipal plans without public consultation or the public consultation procedures not in accordance with the law: 5 times,
- the detailed local plan was based on an unlawful municipal plan: 5 times,
- the adopted plan was not published in an official gazette: twice,
- the detailed local plan was adopted without prior adoption of the programme of preparation of the plan: once,
- the plan was adopted, even though in the process of preparation the regional agency for cultural heritage and nature protection did not prepare its guidelines: once,
- consent from the authorities to be consulted before the final decision was acquired only after the plan was adopted (once).

The causes, in my opinion, lie in procedures, that are very lengthy, complex and not transparent enough. Another reason might be the fact that some procedures are outdated and have lost its original sense. One might also presume, that some local authorities do not find it easy to withstand the pressure of the investors, who are eager to shorten the procedures, even at the expense of the right of citizens to be consulted in the planing process. In several cases, the legal knowledge of local authorities and planners might be insufficient.

The decisions in the plans were unlawful in the following cases:

- the local plan defined a density of the area that is higher than the density defined in the structure plan,
- the written statement of the local plan defined an area that is not in accordance with the graphic presentations of the plan,
- several mandatory elements of local planning were missing (e.g. the plan area was not defined in the written statement, some of the compulsory graphic presentations were missing, phases of construction were not defined),
- the local planning order allowed construction of new buildings, also other than in-fills,

– etc.

However, the Court decided that its jurisdiction does not include the evaluation of substantial issues. For example, its jurisdiction does not include the evaluation of a decision concerning the selection of the most appropriate alternative route of motorway construction whenever in the procedure all relevant criteria have been taken into consideration and when the procedure has in all other aspects been carried out in compliance with statute.

The municipalities are recommended to strictly follow the procedures of preparation and adoption of municipal plans as defined in the statutes. This goes also for changes of plans, no matter how minor the changes are. It would be advisable if municipalities played a more active role in the preparation of the forthcoming new legislation.

Recommendations to the State bodies focus on proposals for the necessary changes in the present legislation, esp. Act on physical planning and Act on Town planning. Namely, Slovenia preserved the acts, that date from 1984, i.e. period of self-management. Therefore, some procedures, prescribed by law, are already outdated and are presenting a serious obstacle to planning at local level. Changes should go in the direction of deregulation on one hand and a higher precision of norms regarding the procedures on the other hand. Based on the analysis of the decisions of the Constitutional Court, changes in the following fields seem to be necessary:

- relationship municipal plans - national plan,
- procedure of preparation and adoption of a plan, esp. regarding public consultation,
- relationship between municipal bodies and agencies to be consulted.

We might ask ourselves, why the poor quality of municipal structure and local planning - as shown by the Constitutional Court decisions - does not seem to be much of a concern to the Central Government. We expect the forthcoming legal changes will manage to improve the situation and the capacity of local authorities in structure and local planning will strengthen gradually.

1 Za leto 1997 so vključene odločitve, ki jih je sodišče sprejelo do konca novembra.

2 Tak pristop so si izbrali tudi strokovnjaki, ki so pripravili primerjalno analizo sistemov urejanja prostora v izbranih zahodnoevropskih državah (Planning Control in Western Europe, HMSO, 1989).

3 Gl. tudi ugotovitev Abrahama (1993), da "v kontinentalnem sistemu ... dobiva vse večji pomen sodna praksa, s čimer je okrepljena sodnikova vloga pri ustvarjanju pravnih norm. S tem postaja sodna dejavnost tudi v kontinentalnem sistemu ustvarjalna sestavina prava (navedba v članku Albina Igličarja Sodstvo v funkciji reševanja konfliktov in legitimnosti oblasti, Teorija in praksa 9-10/1995, str. 823).

4 Zakon o ustavnem sodišču, Ur. list RS, št. 15/1994.

5 Op. cit., 21. člen.

6 Ur. list RS, št. 67/94, 57. člen.

7 U-I-153/95

8 Navedene so vse ugotovitve ustavnega sodišča, tudi če je bil postopek ustavljen in ni prišlo do odprave ali razveljavitve.

9 Zakon o varstvu okolja (Ur. list RS, št. 32/93) v 60. členu, ki opredeljuje sodelovanje javnosti, navaja tri vsebinske sklope: javno predstavitve, javno obravnavo in javno zaslišanje nosilca posega v okolje.

10 Navedene so vse ugotovitve ustavnega sodišča, tudi če je bil postopek ustavljen in ni prišlo do odprave ali razveljavitve.

11 Z zakonoma o kmetijskih zemljiščih iz leta 1979 in 1996 ima Slovenija varstvo kmetijskih zemljišč urejeno na način, kakršnega ne najdemo nikjer drugod v Evropi (ugotovitev je navedena v primerjalnopravnem pregledu v predlogu zakona o kmetijskih zemljiščih, 1996, str. 20). Ocene takega načina varstva se gibljejo od pohvalnih (Vlada RS, op. cit., str. 18) do opozoril, da uspešnost doslej ni bila celovito analizirana (npr. Dekleva).

12 Ker gre za uradna besedila, niso ponovno lektorirana.

¹ 1 Za leto 1997 so vključene odločitve, ki jih je sodišče sprejelo do konca novembra.

² 2 Tak pristop so si izbrali tudi strokovnjaki, ki so pripravili primerjalno analizo sistemov urejanja prostora v izbranih državah Zahodne Evrope (Planning Control in Western Europe, HMSO, 1989).

³ 3 Gl. tudi ugotovitev Abrahama (1993), da "v kontinentalnem sistemu ... dobiva vse večji pomen sodna praksa, s čimer je okrepljena sodnikova vloga pri ustvarjanju pravnih norm. S tem postaja sodna dejavnost tudi v kontinentalnem sistemu ustvarjalna sestavina prava (navedba v članku Albina Igljčarja Sodstvo v funkciji reševanja konfliktov in legitimnosti oblasti, Teorija in praksa 9-10/1995, str. 823).

⁴ 4 8 Navedene so vse ugotovitve ustavnega sodišča, tudi v primerih, ko je bil postopek ustavljen in ni prišlo do odprve ali razveljavitve.

⁵ 5 9 Zakon o varstvu okolja (Ur. list RS, št. 32/93) v 60. členu, ki opredeljuje sodelovanje javnosti, navaja tri vsebinske sklope: javno predstavitev, javno obravnavo in javno zaslišanje nosilca posega v okolje.

⁶ 6 10 Navedene so vse ugotovitve ustavnega sodišča, tudi v primerih, ko je bil postopek ustavljen in ni prišlo do odprve ali razveljavitve.

⁷ 7 11 Z zakonoma o kmetijskih zemljiščih iz leta 1979 in 1996 ima Slovenija varstvo kmetijskih zemljišč urejeno na način, kakršnega ne najdemo nikjer drugod v Evropi (ugotovitev je navedena v primerjalnopravnem pregledu v predlogu zakona o kmetijskih zemljiščih, 1996, str. 20). Ocene takega načina varstva se gibljejo od pohvalnih (Vlada RS, op. cit., str. 18) do opozoril, da uspešnost doslej ni bila celovito analizirana (npr. Dekleva).

⁸ 8 12 Ker gre za uradna besedila, niso ponovno lektorirana.